

CHRISTIAN
JACQ

Mistr Hiram

a

král Šalamoun

Copyright©Éditions du Rocher, 1989
Translation © Dagmar Slavíková, 1997
Copyright© ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena. Žádnou část knihy není dovoleno užít nebo jakýmkoliv způsobem reprodukovat bez písemného souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací nebo referátů, které tvoří součást kritického zhodnocení.

2 francouzského originálu MAÎTRE HIRAM ET LE ROI SALOMON
vydaného nakladatelstvím Éditions du Rocher
28, rue Comte-Félix-Gastaldi, 980 15 Monaco
přeložila Dagmar Slavíková
Redakční úprava Věra Šmajstrlová, Petra Zemánková
Grafická úprava obálky Helena Kočí
Vydalo nakladatelství ALPRESS, s. r. o., Frýdek-Místek, 1997
Sazba Lumír Kaděra
Vytiskla (6 Těšínská tiskárna, a. s., Štefánikova 2, Český Těšín
Vydání první

ISBN 80-7218-073-8

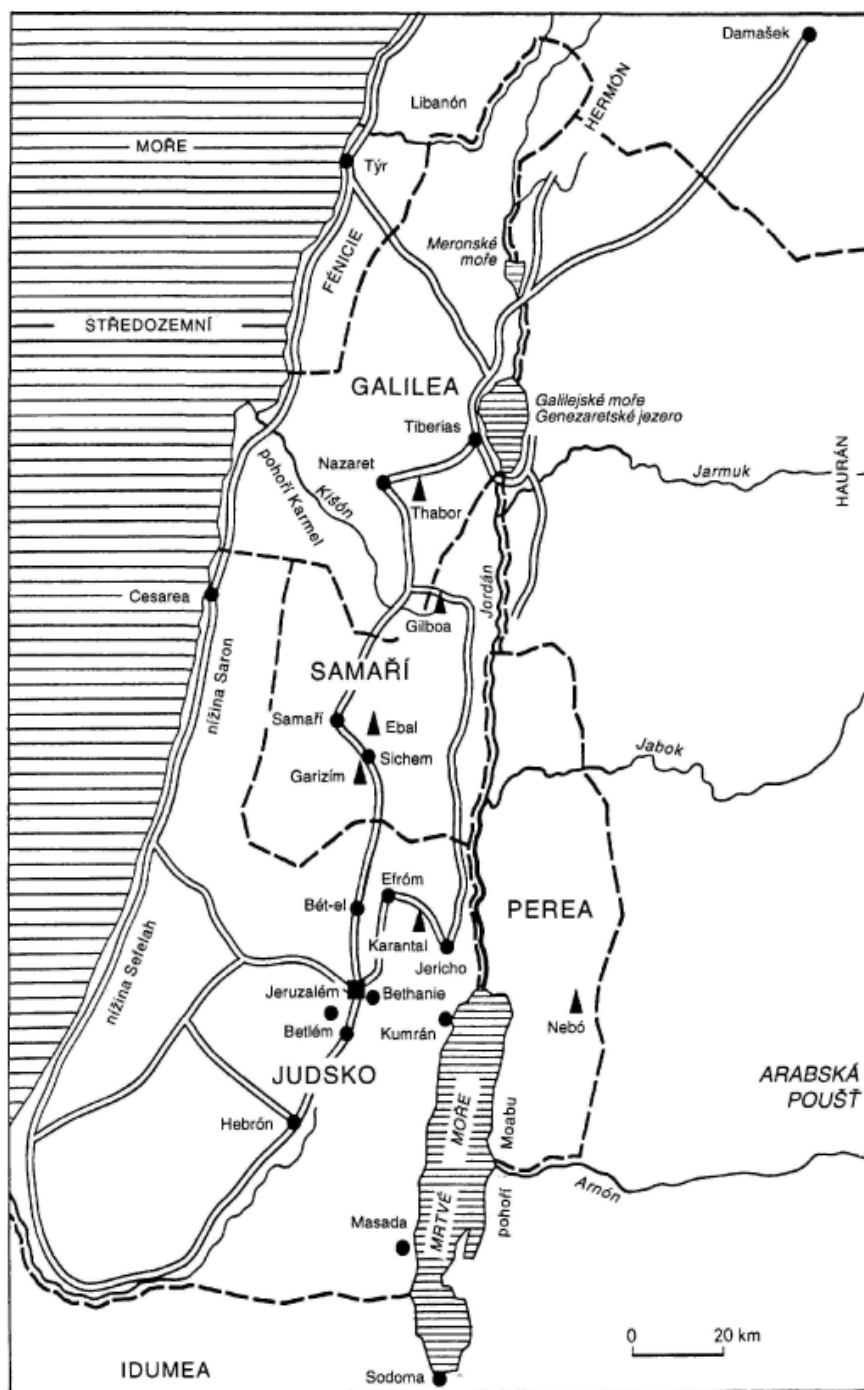
PRVNÍ ČÁST

*Rozhodl jsem se učinit z Moudrosti družku svého života,
věda, že bude mou rádky ní ve dnech štěstí,
útěchou v mých starostech a souzení,
díky ní budu mít dobré jméno u zástupů,
a ačkoliv mlád, úctu u starců.
Kdo je tvůrcem veškerenstva, ne-li Moudro st?*

Kniha Moudrosti, 8,9-10 a 8,6

*Moudrost vychovává své děti a
pečuje o ty, kdož ji hledají. Kdo ji
miluje, miluje život, kdož ji hledají
od samého rána, budou naplněni
radostí. Kdo ji má, dočká se slávy.*

Ecclesiasticus, 4,11 -13

KAPITOLA PRVNÍ

Šalamoun láskyplně položil ruku na archu úmluvy. Jediný on z dětí krále Davida mohl takové gesto učinit, aniž byl sražen tajemnou energií, vyzařující z desek zákona.

Archa zůstane několik dní v Šílu, srdci Judska, provincii králů, kde Abraham uctíval pravého Boha, Jediného, který změnil osud lidstva tím, že určil Izrael za zemi vyvolenou. Šílo bylo Davidovým prvním hlavním městem, než se usadil v Jeruzalémě. Starý monarcha vyžadoval, aby archa pravidelně putovala, a připomínala tak Hebrejcům, že zůstávají nomády hledajícími Pána.

Šalamoun byl pověřen, aby ze všech nejvzácnější tabernákl střežil. V čele čtyř elitních vojáků opustil Jeruzalém, zastavil se u jeskyně Macpely, kde odpočívají patriarchové, cestoval mezi vinicemi obtížnými hrozny vína, pozoroval osázené terasy, útočící na vyschlé a skalnaté svahy. V Judsku se pohledu nic nestavělo do cesty. Všude jen světlý horizont, obývaný neúnavným sluncem. Poutníkův krok nadzvedával červený prach, usazený v dolících nerovné půdy.

Cílem výpravy bylo Šílo. Tato osada na území kmene Efrajímovců byla hrdá, že hostila archu od slavné bitvy proti Filištinům. Jahveho svatyně byla nesena uprostřed bitevní vřavy, potvrzovala přítomnost Boží a dala Izraeli zvítězit za souzvuku bolestného řevu a radostného křiku.

Nárek a řev nedopřávaly Šalamounovi klidu. Válka, násilí, krev... Byl jeho lid odsouzen k takovým pohromám? Zůstane Jahve stále tím pomstychtivým Bohem, lačnicím po střetu?

Srdce prince Šalamouna, dvacetiletého muže okouzlující krásy, mučily podivné myšlenky. Při jeho narození věštci předpověděli, že jeho vysoké čelo bude příbytkem moudrosti, jeho tvář nezbrzdí žádná vráska a rysy nezestárnou. Už od svého dospívání prokazoval Šalamoun rozvážnou sílu a přirozenou autoritu, kterou si podmaňoval okolí.

Kdo by jen tušil prudkost bouře, v níž se marně zmítal jako loď zbavená kormidla? Šalamoun už nenacházel spánek. Ztrácel svoji vrozenou chuť ke studiu a poezii. Dokonce ani modlitba mu už neposkytovala klid.

Třetí část nočního bdění se chýlila ke konci. Po bdění za prvních hvězd a bdění půlnočním přicházelo poslední, bdění jitřní. Šalamoun setrval u archy a prosil Pána, aby Izraeli konečně dopřál mír. Proč se obyvatelé vesnic třesou strachem, proč jich tolik umírá skoseno mečem, proč jsou jejich domy drancovány a podpalovány, proč je zapotřebí, aby všechno, co dýchá, bylo odsouzeno k smrti? Proč se rodové klany nepřestávají navzájem zabíjet, proč Izrael válčí proti svým sousedům?

Šalamoun opakoval tyto otázky stokrát.

Bůh však zůstával němý.

V okamžiku, kdy slunce prorazilo svými paprsky mlhu, odvážil se Davidův syn položit ruku na archu.

Když ho Jahve nezahubil, znamenalo to, že jeho modlitbu slyšel. Jednoho dne, jedné noci přijde odpověď.

Šalamoun pozoroval archu.

Ohnisko energie, z něhož Izrael čerpal sílu, byla schrána z akáciového dřeva, vysoká loket a půl a dlouhá dva a půl lokte. Byla potažena ryzím zlatem, zevnitř i zevně, a střežena křídly cherubínů, na nichž sídlil neviditelný Jahve, jezdec na oblacích. Používal je jako vozu a projížděl vesmírem až k zahradě Edenu, jejíž brány byly střeženy okřídlenými lvy s lidskou hlavou, ztělesňujícími udatnost, kterou nemůže zlomit žádná slabost.

Šalamoun byl v pokušení tento relikviář otevřít, vytáhnout z něj obě kamenné desky, na nichž bylo vytesáno desatero Božích přikázání, úmluva ze Sinaje, kterou se stal Izrael věrným Jahveho služebníkem. Tato výsada však náležela jedině králi. Jen David mohl číst toto sdělení v originále a hledět přitom na slova Pána oblaků.

Šalamoun rozložil na archu vzácné roucho z kozích chlupů, potom opatřil beraními kůžemi, zabarvenými do červena, akáciové hole potažené zlatem. Takto se očím nosičů stane svatostánek neviditelným.

Davidův syn vyšel ze stanu, sloužícího k úschově archy. Denní světlo už ovládlo nazelenalou planinu, rozkládající se až k úpatí kopce, na jehož vrcholku byl tábor postaven. Šalamouna se zmocnil pocit, že mu patří svět. Zahnal tuto šílenou myšlenku, pozvedl oči k rodícímu se slunci a nechal se oslnit ve snaze rozplynout se v přibývajícím světle.

Mistr Hiram a král Šalamoun

Nebyli Hebrejci vždycky lidem bloudícím z místa na místo? Mimo obdělávanou půdu, v poušti? Té poušti, jež odděluje Izrael od oné nenáviděné civilizace velkého Egypta, který Šalamoun od dětství tajně obdivoval? Nebylo učení egyptských mudrců nejhlubší a nejpromyšlenější? Nebyl Egypt jedinou velkou zemí těšící se míru a bohatství? Davidův syn uměl o své náklonnosti k říši faraónů pomlčet. O své tajemství se nepodělil s nikým, hlavně ne se svým otcem, protože ten by ho za to mohl zapudit. Šalamoun byl stejně jako on mužem pouště a nekonečných prostorů, hledačem absolutna. Věděl, že Bůh se odhaluje jen v tichu a osamění. Šalamoun však nechtěl připustit, aby se Izrael hroužil do neplodných vzpomínek. K vybudování pevného míru potřebují Hebrejci mocný stát a hlavní město stejně nádherné, jako jsou egyptské Théby.

To byla ovšem jen neplodná představa.

Davidův syn stál se zkříženými pažemi a pohledem upřeným k probouzející se osadě a zdálo se mu, že zaslechl bolestný výkřik. Stal se obětí jednoho z těch zlých snů, kterými ho až příliš často skličovali démoni noci?

Hlasy mužů. Zvuky boje.

Šalamoun zašel až k okraji skalnaté plošiny. Asi deset metrů pod ním se na rovince tloukli s neuvěřitelnou zuřivostí dva vojáci jeho osobní stráže. S těly zbrotěnými potem navzdory ranní svěžesti, opásání prostými bederními rouškami, rozdávali rány, aby zabili. Jejich kamarádi se podívané účastnili s nadšením a oba bojovníky povzbuzovali.

Ti přidávali k fyzické síle urážky, jimiž doufali oslabit protivníkův odpor. „Hodím tvoje maso nebeskému ptactvu a polní zvěři!“ řval menší borec se silnými nohama a širokou hrudí. Jeho hůl se zvedla velmi vysoko, opsala podivnou křivku a dopadla na lebku vojáka, který ho vyzval, a tak ho přiměl k boji. Rána byla rozhodující. Poražený se zhroutil s tváří zalitou krví.

Celé drama se odehrálo takovou rychlostí, že Šalamoun neměl čas zasáhnout. Vítěz zařval radostí a odhodil hůl na mrtvolu poraženého.

- Ať ten pes shnije mezi mršinami! nařizoval. Jeho hrobaři budou dravci a hlodavci. Ať se jeho kosti stanou smetím, které roznese vítr!

Náhle jeden z vojáků spatřil Šalamouna. Poklepal na rameno svému sousedovi a ten upozornil ostatní. Za několik vteřin nastalo ticho.

- Necht' tento muž vystoupí ke mně nahoru, nařídil Davidův syn a ukázal na neblahého hrdinu.

Muž se zděšeně rozhlédl kolem sebe. Nikdo mu nepřišel na pomoc. Poslechl a vydal se váhavým krokem po srázné stezce na vrchol

kopce. Ocitnout se tváří v tvář Šalamounovi ho zneklidňovalo víc než bojovat na život a na smrt s nějakým obrem. Znal odpor Davidova syna proti násilí.

- Pane, já jsem neporušil příkázání, prohlásil a poklekl na jedno koleno. Byl jsem vyzván a odpověděl jsem podle zvyklostí.

Šalamoun věděl příliš dobře, že Hebrejci milují zápasy a souboje. Asistovalo jim široké publikum. Hrdinský kousek mladého Davida, který porazil Goliáše, rozšířil oblibu praku. Každoročně umírala spousta mladých s proraženým čelem.

- Proč jsi svého soupeře zabil? ptal se Šalamoun. Tato otázka vojáka překvapila.

-Neměl jsem na vybranou, pane. Nebojoval snad anděl s Jakubem, než mu dal jméno Izrael? My jsme bojovníci. V souboji musíme jít až dokonce!

Vítěz byl vzrušený. Necítil ani ty nejmenší výčitky. Zítra se za podobných okolností zachová stejně. Kdyby ho Šalamoun potrestal, vyvolal by u vojáků své gardy rozhořčené pobouření.

-Odejdi, nařídil.

Vrah se s úsměvem vzdálil. Měl v úmyslu oslavit své vítězství s kamarády a nezapomene poděkovat Jahvemu, že propůjčil jeho paži sílu.

Šalamoun požádal velitele gardy, aby přišel se svými vojáky k arše, a sestupoval dolů. Sedl si na skálu a skryl hlavu do dlaní.

Mír byl jenom sen. Fáta morgána, které chtěl uvěřit, aby dal svému životu smysl. Musí se podívat na skutečnost zpříma. Nebude jenom elegantním princem vláčícím svoji nudu po královském paláci a skládajícím verše, které budou dvořané nuceni obdivovat.

Ranní ovzduší se rozechvělo křišťálovým zvukem zvonu.

Šalamoun sebou trhl.

Od té doby, co utichl zvon, který Davidovi darovali andělé, král používám tohoto nástroje zakázal. Když kdysi předsedal tribunálu, vyzváněl zvon v přítomnosti nevinného a umlkl, jednalo-li se o provinilce. Proto měla nad Izraelem absolutní vládu spravedlnost, vycházející ze samotného Boha. David však zhřešil. Zvon se odmlčel a přinutil panovníka, aby vynášel své vlastní soudy a riskoval, že se zmýlí.

David už tribunálu nepředsedal. Starý panovník marně čekal, že se zvon znovu rozezvučí. Davidův zvon... Byl to on, který teď Šalamoun slyšel vyzvánět? Vstal a kráčel směrem k jeskyni, odkud se zvonění zdálo vycházet. Vstoupil do temné a vlhké sluje. Zvuk zmo-
hutněl.

Mistr Hiram a král Šalamoun

Změnil se na mocný hlas, velmi hluboký, příliš hluboký na to, aby patřil člověku. Srdce Davidova syna se naplnilo neskonalým mírem. Věděl, že takto projevil svoji přítomnost neviditelný Bůh.

Šalamoun naslouchal celou svou bytostí. Padl na kolena a šeptal modlitbu: „Po Tobě, jenž jsi nejmocnější z mocných, nežádám ani bohatství, ani vysoký věk. Obdař mě však potřebnou moudrostí, abych našel cestu míru a uměl rozlišit dobro od zla.“

Jeskyně se zalila oslňujícím světlem, které přinutilo Šalamouna zavřít oči. Hluboký hlas, přecházející už jen v chvění, se ztratil.

Když vyšel Davidův syn z jeskyně, dosahovalo slunce na obloze nejvyššího bodu. Gardové vojáci pokřikovali a pobíhali všemi směry. Jejich velitel se vrhl k Šalamounovi.

- Pane! Všude jsme vás hledali. Z Jeruzaléma přijel posel. Musíte se okamžitě vrátit. Váš otec umírá.

KAPITOLA DRUHÁ

Jeruzalém se tyčil na vrchu Sión. Město vypadalo jako pevnost, kterou hradby a opevněné brány činily nedobytnou. David se jí však přesto zmocnil, když po obléhání vzal její vysoké zdi útokem. Král tu dobyl svého nejkrásnějšího vítězství: dal Izraeli nové hlavní město.

Toto opevněné místo bylo chráněno členitým terénem. Ze tří stran bylo lemováno strmými údolími, obklopenými stržemi s příkrými svahy, kde vádí, plnící se za bouří vodou, vyhloubila křivolaká koryta. David nepovažoval za nutné přidávat další opevnění, kromě severní opěrné zdi. Králův Sión se tyčil na výběžku Ófel, vysokém asi sedm set metrů.

Šalamoun vstoupil do Jeruzaléma jednou z opevněných bran, neustále střežených ozbrojenci. Hlavní město Izraele v něm vzbuzovalo pocity spíše stísněné než radostné. Proč si nasazuje tak nevlídný výraz, proč skrývá své pŕvaby pod nepřístupnou a útočnou tvář? Paláce bohatých, které tvořily horní město, nabízely v tomto neklidném světě jen chabý záblesk štěstí.

Obvykle rušné a hluché město sevřel svěrák mlčení. Šalamoun stál na svém voze taženém párem koní a odpověděl na pozdrav velitele strážního stanoviště nad hlavním vstupem. V tom místě mělo zdivo trojnásobnou tloušťku. Proti ustálenému zvyku nevpouštěli vojáci do města stáda ovcí, vracející se do usedlostí v dolních čtvrtích.

Šalamoun pobídl koně ke spěchu a zamířil nervózně do otcova paláce. Ulice a uličky byly pusté. Přes úzké otvory, které propouštěly do příbytků světlo, stáhli obyvatelé dřevěné okenice. Novina, která se ve všech čtvrtích rychle rozšířila, vzbudila beznaděj. Odchodem Davida začne období zmatků, během něhož budou ctižádostivci bojovat o moc. Důsledky těchto krvavých střetů ponese lid. Matky už přemýšlely, jak ukryjí svoje děti. Z obavy před divokými hordami,

usilujícími se zbraní v ruce o prosazení svého favorita, mělo mnoho mužů v úmyslu uchýlit se na venkov.

Králův palác byl dům jenom o něco prostornější a pevnější než ostatní. Jeho silné zdi z vápence se tyčily na skále, která představovala nejlepší základy. Panovníkovo sídlo, jež by si jeho syn přál vidět bohatější a okázalejší, neodnesly ani bouře, ani deště. Hlinitá malta, používaná ke spojování kamenů, byla stejně hrubá jako samotná budova. V Izraeli nebylo architekta, který by uměl vystavět obrovský palác schopný soupeřit v kráse s palácem faraónovým.

David učinil ústupek jedinému přepychu: oblázkovým podlahám v hlavních místnostech a nádherným cedrovým parketám ve svém pokoji. Chudí se spokojili s udusanou zemí. Monarcha by je kvůli odčinění svých hříchů raději napodobil, ale jeho manželka Batšeba se proti tomu postavila.

Místo se Šalamounovi nelíbilo. Soudil, že je chladné a nehostinné. Když se rozhodl, že s otcem promluví a pokusí se ho přesvědčit, aby si konečně postavil příbytek, jež by ho byl hoden, budoucnost se zatemnila. David, jehož zpěvy těšily srdce Pána, není nesmrtelný?

Šalamoun si nikdy nedokázal představit, že tu jeho otec nebude. David ztělesňoval nejvyšší autoritu, i když jeho počínání nebylo vždycky bezchybné. Nepodařilo se mu nastolit mír, učinit z Izraele soudržný a dostatečně mocný národ, který by si udržel své nepřátele daleko od těla. Posedlý lítostí nad minulými chybami, uzavřel se do svého trápení a myslel více na sebe sama než na svůj lid. Tyto výtky však vážily málo v porovnání s láskou syna k otci. Šalamoun by položil vlastní život, aby zachránil Davidův. Nad královým příkazem nikdy nediskutoval, i když s tím, co se na něm žádalo, nesouhlasil.

Na prahu královského obydlí Šalamouna očekával Natan, jeho učitel. Spíše než David to byl on, kdo byl duchovním vůdcem mladého muže. Protože soudil, že jeho žák je milován Pánem a je poznamenán pečeti Moudrosti, věnoval mu většinu svého času a zasvěcoval ho do významu posvátných textů a provozování tajných věd.

Šalamoun se učil rychle. Čím více toho objevoval, tím více toužil objevit. Nicotnosti a povrchní zábavy ho nezajímaly. Práce pod vedením jeho učitele mu připadala jako nejzáviděníhodnější způsob života.

Natan, vysoký stařec s bílým vousem, měl na sobě dlouhé bílé roucho s hranatým výstřihem. Neměl žádný šperk, žádnou známku své vysoké hodnosti u dvora. Jeho postavení však dosvědčoval sám jeho imponantní zjev. Jeho nálada byla dokonale vyrovnaná a obličej obvykle neprozrazoval žádné pohnutí.

Tentokrát však byl poznamenán únavou. Za jemným úsměvem učitele, jistého sebou samým i svým věděním, se objevil výraz vážného zneklidnění.

Šalamoun ho uchopil za paži.

- Můj otec... Jak mu je?

- Jak nejhůř může být. Proto jsem pro vás poslal.

- Archa je na zpáteční cestě do Jeruzaléma. Její přítomnost ho zachrání.

- Kéž vás Bůh vyslyší.

Na okamžik naplnil Šalamounovu hlavu znovu hlas z jeskyně. Uměl se dostatečně ovládnout, aby nedal na sobě nic znát.

- Mohu ho vidět?

- Vaše matka vás očekává, odpověděl Natan.

Učitel zavedl Šalamouna do malé místnosti s holými zdmi. Batšeba seděla na nízké stoličce. Se zavřenýma očima vypadala, že spí. Jakmile její syn vstoupil, vstala a objala ho.

- Šalamoune, konečně!

- Rychleji jsem se vrátit nemohl, matko.

- Nic ti nevyčítám. Měla jsem takový strach...

- Proč?

- Okolo obchází zlo, synu. Izrael je v nebezpečí. David ještě není mrtvý, a někteří se už prohlašují králem!

Ta, kterou nazýval lid „velká dáma“, si i po šedesátce uchovala neobyčejnou vznešenost. Štíhlá a urostlá, s jemnými rysy v obličeji, jimiž upoutala Davida do té míry, že se znelíbil Jahvemu, vládla nyní dvoru, který její manžel opouštěl.

- Co ode mne očekáváte, matko? Víte dobře, že vás ochráním před každým násilníkem, byť by to byl uchazeč o trůn. Batšeba se odtáhla. Neuměla skrýt svou úzkost.

- Miluj u Davida a on miluje mne... Jak bych mohla...

- Na city už není čas, prohlásil Natan. Král umírá. Jestliže nebude jednat co nejrychleji, bude to Izrael, kdo přijde o život.

Batšeba zadržela slzy, vyšla z místnosti a zamířila do pokoje, kde zápasil se smrtí její manžel.

Šalamoun se marně pokoušel pochopit smysl těchto podivných událostí.

- Co se děje, Natane?

Učitel se zatvářil přísně.

- Nadešla hodina, abych vám odhalil tajemství, které sdílím s vaší matkou už dlouho. Tajemství, které se pojí s budoucností země.

Mistr Hiram a král Šalamoun

Šalamoun pocítil v kostech mrazivý chlad, tak ostrý, že málem vykřikl bolestí.

- V čem se týká mne?

- Týká se jenom vás, Šalamoune. David slíbil své manželce, že vás vyvolí za svého nástupce.

-Mne?

Šalamoun oněměl. Stát se panovníkem Izraele, usednout na Davidův trůn, převzít úkol vést lid Boží po cestách Moudrosti... Nikdy to nedokáže.

- Kdo si vymyslel to šílenství?

- Ten, kdo vás zná nejlépe: váš učitel. Už od vašeho mládí jsem ve vás rozpoznal velikost králů. Svěřil jsem se vaší matce. Došla ke stejnému závěru.

-Amůj otec...

- David uznal oprávněnost našeho návrhu. Dal své slovo. Dnes tak musí učinit oficiálně. Následujte mne.

Šalamoun neprotestoval. Omráčený tou zprávou se nechal svým učitelem vést.

Oba muži vstoupili do monarchova pokoje.

David ležel s očima upřenýma na plamen louče a tělem přikrytým vlněnou štolou. Pod Šalamounovými kroky zaskřípěly cedrové parkety, když se šel postavit k hlavě postele vedle své matky.

Obličej umírajícího byl zbrázděn utrpením. Jakákoliv stopa po přitazlivosti zmizela. Zůstala jenom váha sedmdesáti let, strávených láskou, modlitbou a bojem.

- Králi Izraele, promluvila Batšeba třesoucím se hlasem, přísahal jsi před svou služebnicí, že můj syn Šalamoun bude po tobě králem a dosedne na tvůj trůn. Izrael k tobě upírá svůj zrak. Očekává, že oznámíš jméno svého následníka.

- Ať Natan odejde z místnosti, nařídil David, aniž pohnul hlavou.

Učitel poslechl.

Starý panovník se napřímil, jako by našel zázrakem svoji ztracenou zdatnost. Pohlédl na manželku.

- Jak je živ Bůh, který mne osvobodil od každého soužení, dodržím, co jsem odpřisáhl. Přístup blíž, synu, a podej mi ruku.

Šalamoun, ohromený pevností otcova tónu, uposlechl. Byl přesvědčen, že David přemůže nemoc a prožije v čele svého lidu ještě mnoho let. Otec jeho pravici silně stiskl.

- Předávám ti království, Šalamoune, království, jež mi svěřil Bůh a jehož jsem se ukázal být nehoden. Smrt je provaz přeseknutý Jeho rukou, vytržený kolík, stan, unášený větrem pouště. Moje duše je

připravena vstoupit na nebesa, aby tam stanula před svým soudcem. Bojoval jsem a zvítězil. Necht' je tato doba navždy minulá. Ty, který nosíš jméno Šalamoun, „mír jemu“, necht' ho dosáhneš na této zemi. Učiň z něj pouto mezi Izraelem a nebesy. Moje koruna je poskvěna krví. Pod mým trůnem leží useknuté hlavy. Proto jsem nemohl postavit příbytek Páně. Ujmi se tohoto úkolu, synu. Hledej bez ustání moudrost, tu, která je začátkem začátků a byla stvořena před zrozením moře, řek a pramenů, dříve než se vztyčily hory, než se dny oddělily od nocí, než z chaosu vysvitlo světlo, než se upevnila klenba nebes. Je to moudrost, za jejíž pomoci Bůh zvažuje vesmír, a je to ona, s níž vytvořil Zemi. Díky ní nakreslil dráhy, po nichž se ubírají hvězdy. Bez ní nepostavíš nic.

Davidova ruka se třásla. Jeho oči se obracely v sloup. Šalamoun mu pomohl ulehnout. Smrt podnikla nový útok.

- Batšebo, požádal král šeptem, svolěj okamžitě korunní radu... Chci k jejím členům promluvit. Můj syn zůstane se mnou.

Davidova manželka neotálela a shromáždila tři hodnostáře, kteří tvořili radu: učitele Natana, nejvyššího kněze Sadoka a velitele armády Banajáše. Tento třetí muž byl obr, jehož impozantní svalstvo bylo v příkrém protikladu s vyhublostí nejvyššího kněze. Každý věděl, že se Banajáš stal nejmocnějším mužem v Izraeli. Bez jeho souhlasu bude příští král jenom bezbranný panák. Velitel armády téměř nikdy nemluvil. Davidovi sloužil s absolutní věrností. Nikdo však neznal jeho myšlenky týkající se následníka.

David požádal Šalamouna, aby ho na posteli nadzvedl, navzdory prudké bolesti, kterou v této pozici pociťoval. Záleželo mu na tom, aby promluvil jako monarcha, nikoliv jako umírající.

- Vám, kteří tvoříte mou radu, prohlásil s energií téměř zlobnou, vám oznamuji své poslední rozhodnutí: Šalamoun je novým králem Izraele. Kdokoliv se pokusí jeho titul si přivlastnit a nesloží mu přísahu věrnosti a poslušnosti, bude ztrestán smrtí.

Sadok sklonil hlavu jako první. Po něm to byl Natan. Banajáš ve stříbrném kyrysu vypadal, že přemýšlí. Batšebě vyschlo v hrdle. Jestliže velitel armády vybral jiného uchazeče, jeho meč brzy probodne srdce Davidových blízkých.

- Vůle krále je vůle Boha, řekl Banajáš drsným hlasem. Necht' Šalamoun přikáže, já uposlechnu.

David se usmál. Do tváře se mu náhle vrátil jeho šarm, jemuž nikdo neodolal. Čarovný úsměv odstranil na chvíli ohybnou masku, která na krále čekala.

- Odejděte... Ty, Šalamoune, zůstaň.

Mistr Hiram a král Šalamoun

Jakmile osaměli, král svého syna stroze odstrčil. Šalamoun, překvapený změnou jeho chování, zahlédl v očích svého otce prudký, téměř mladistvý záblesk plamene, v němž se mihl anděl šílenství.

- Věnuji ti své poslední chvíle, synu... Slib mi, že mě poslechněš.

- Jsem tvým služebníkem...

- Ne, Šalamoune! Ty jsi teď králem. Tvým jediným pánem je Bůh. Ale já, tvůj otec, mám k tobě prosbu.

Davidův syn poklekl a sevřel ruce umírajícího, jehož dech byl stále kratší.

- Mluv, a já to vykonám.

- Tisícere díky, Šalamoune... Můžeš mi darovat mír, kterého mám zapotřebí.... Víš, že Joab, ten bídný zrádce, zabil lidi, kteří mi byli drazí, mezi nimi i jednoho z mých synovců. Pomsti mě, Šalamoune! Naplň zákon oko za oko, zub za zub, život za život. Zabij toho vraha. Jakožto král jsi nejvyšším soudcem. Budeš jednat tak, jak uznáš za moudré... ale pro lásku ke mně a ke svému postavení nedopust', aby Joab sestoupil s bílými vlasy pokojně do království zemřelých.

Davidův hlas se zlomil, tělo se zvrátilo. Bůh si právě vzal duši básníka s medovým hlasem.

KAPITOLA TŘETÍ

Okolo obrovské kádě povykovali diváci. Povzbuzovali svého šampiona, nejodvážnějšího muže Izraele, Banajáše. Klouzal v olej o vítě kaluži na dně nádrže a bojoval se lvem chyceným v horách. V období smutku, oddělujícím Davidovu smrt od Šalamounovy korunovace, považoval velitel armády za vhodné, aby pobavil lid a dokázal mu, že jeho bezpečnost je zajištěna statečným mužem, silnějším než šelma. Banajáš důvěřoval své síle od chvíle, kdy srazil jednoho egyptského obra, vyrval mu kopí, kterým ho ohrožoval, a úderý holí mu rozbil lebku. Izraelita s rukama od krve nepocíťoval žádnou bolest. Opojení z vítězství ho činilo nezranitelným.

Lev, rozzuřený, že nemůže najít oporu, zmateně útočil. Banajáš, zvyklý na takovém povrchu trénovat, se vyhnul drápům a zmocnil se šelmy zezadu, stiskl její šíji do svěráku obrovských rukou s prsty tuhými jako z kamene. Vítězný řev se smísil s chropotem umírajícího zvířete.

Dav provolával Banajášovi slávu. Zůstal mu zrovna jen čas, aby se umyl, oblékl a došel do paláce, kam ho povolal Šalamoun. Když obr procházel ulicí vedoucí ke královskému sídlu, byl pozdravován spoustou měšťanů.

Šalamoun přijal Banajáše ve strohé pracovně. Oba muži zůstali stát. Voják vycítil, že Davidův syn v modré bezešvé tunice už není ten elegantní princ starající se výhradně o poezii. Vážnost výrazu prozrazovala i při jeho mládí hloubku jeho starostí.

- Banajáši, jsi rozhodnut mi sloužit, jako jsi sloužil mému otci?

- Náležím k rodině vojáků, Veličenstvo. Narodil jsem se na pomezí pouště, tam, kde se člověk naučí bít a chránit svůj život.

Šalamoun se na Banajáše dlouze zahleděl svými hlubokými modrými očima. Voják byl podmaněn.

Mistr Hiram a král Šalamoun

- Jmenuji tě nejvyšším velitelem své armády, prohlásil Davidův syn, a velitelem své osobní gardy. Budeme spolu často hovořit. Nikdy se nevzdaluj od dvora. Mohu tě potřebovat v kterémkoliv okamžiku.

Banajáš zaplavila nesmírná hrdost. David už samozřejmě poznal jeho cenu, avšak Šalamoun tak učinil mnohem dřív.

- Při svatém jméně Jahveho přísahám, že se zavazuji zůstat věrný svému pánu ve chvílích dobrých i zlých.

Šalamoun skryl svoji radost. Právě dobyl prvního vítězství svého panování. Jak ovšem bude moci zakoušet opravdové štěstí, když ho bude pronásledovat krutý požadavek jeho zesnulého otce?

- Chci se s tebou poradit, Banajáši.

Nový armádní velitel vydal něco jako zamručení.

- Umím se bít, pane, a ne radit králi.

Šalamoun vzal Banajáša pod paži a vyvedl ho z pracovny. Prošli chodbou a vstoupili na terasu vyčnívající nad sídly bohatých. Bílé zdi zářily na slunci. Na sklonku onoho dne bylo město stále ještě neklidné. Bude mít už brzy panovníka schopného vládnout?

- Které zločiny Bůh odsuzuje, Banajáši? Protivit se mu, klanět se modlám, rouhat se, neslavit pesach, nerespektovat šábes, neobřezat syna, zabývat se černou magií... Ale vykonat králův rozkaz, je to zločin?

- Samozřejmě že ne! protestoval velitel armády.

-Když soudíš takto, Banajáši, vyhledej Joaba, Davidova nepřítele.

-A když ho najdu...

- Nechť tvoje ruka vykoná můj rozsudek: smrt.

- Než se zrodí zítřejší slunce, pane, budeš se mnou spokojen.

Když Banajáš odešel, chtělo se Šalamounovi vykřičet svoji sklíčenost. Neměl na vybranou. Jak odmítnout splnění posledního Davidova přání?

Budoucí král Izraele večerel ve společnosti matky, ale jídla se ani nedotkl. Vykázal hudebníky a nařídil, aby v paláci zavládlo nejhlubší ticho.

- Proč tolik soužení, synu? Bůh tomu chtěl, abys nastoupil po Davidovi. Jakákoliv revolta je zbytečná. Respektuj jeho přání a tvé dny budou pokojné. Dovolil mi... dovol mi, abych ti přednesla prosbu.

Šalamoun se probral ze své strnulosti. Jeho matka k němu zaujala postoj služebnice vůči pánu. Už ho nepovažuje za své dítě, ale za svého krále. Svět se hroutil. Vesmír se otevíral. Zbývalo mu nalézt jeho zákony.

- Mluv, matko.
- Adoniáš, jeden dvořan, požádal za manželku Davidovu konkubínu. Prosí tě o tvůj souhlas.
- Šalamoun vstal, na smrt bleďý.
- Hřbetem ruky převrhl pohár vína. Batšeba nikdy neviděla svého syna naplněného tak chladným vztekem.
- Uvědomujete si, matko, význam takového činu? Konkubíny mého otce patří dnes mně! To, oč Adoniáš žádaje trůn!
- Šalamoun se nemýlil Dvořanova prosba maskovala pokus o státní převrat. Batšeba se dopustila neodpuštělného omylu.
- Kdo se proviní tím, že se prohlásí králem namísto krále, připomněla, odsuzuje se sám k tomu, aby zmizel.

Když se Banajáš vrátil do paláce, Šalamoun pozoroval Polární hvězdu. S pohledem upřeným na osu světa, odkud visela neviditelná nit spojující nebe a zemi, pokoušel se zapomenout na lidské záležitosti, aby se naplnil polem nebeských světél, prostírajícím se do nedohledna.

Banajáš zůstal v přítmí. Šalamoun se neobrátil.

- Neuspěl jsem, pane, mumlal svým drsným hlasem.
- Neposlechl jsi mne?
- Když byl Joab upozorněn na můj příchod, uchýlil se k jednomu oltáři na venkově. Na svaté místo. Postavil se mimo dosah mého meče. Bude nutno počkat...
- Nikdo nemůže vztáhnout ruku na člověka, který hledá záchytnou ruku Boha, uznal Šalamoun, pokud se nejedná o zločince. Není to jeho případ, Banajáš? Joab zabil Davidova synovce. Dal pozabíjet jeho přátele. Myslíš, že si zaslouží tvou shovívavost? Myslíš, že Bůh ho bude chtít ochraňovat?

Když Šalamoun pozvedl znovu oči k Polární hvězdě, Banajášův kůň už projížděl jednou z opevněných bran Jeruzaléma.

Podle zvyklostí spojených se smutkem se Šalamoun nemyl, neholil a nosil staré šaty.

Zatímco zástup plačků vyjadřoval hlasitě svoji bolest, přistoupil Davidův syn k otcově mrtvole, ležící na dřevěném vleku uprostřed malého prostranství před palácem. Tělesná schránka byla omyta von-

Mistr Hiram a král Šalamoun

ným olejem a napařímována myrhou a silicí aloe. Po jeho pravém boku ležela harfa, kterou se za života doprovázel při zpěvu, po levém boku meč, kterým bojoval. Na Davidově čele zářil diadém.

Šalamoun políbil otce na skráně. Byl to poslední polibek, polibek synovské lásky, která přetrvá až za hranice smrti. Takto duše včerejšího panovníka přešla do duše budoucího krále.

Batšeba v čele průvodu byla následována plačkami, které prozpěvovaly monotónní melodii, podmalovanou hlasem flétny v truchlivých tóninách. Vdova byla živoucím symbolem Evy, jež poté, co vnesla mezi lidstvo smrt, musela mu otevřít cestu na onen svět.

Jak procesí postupovalo, ženy byly stále vzrušenější, sypaly si na hlavu prach a vydávaly zoufalé výkřiky. Batšeba, jejíž majestátní zjev učinil na zástupy, shromážděné podél cesty k hrobce, velký dojem, se nevydala obvyklou pohřební trasou k údolí Josafat za městem, ale zamířila k nejvyšší zdi opevnění.

V polovině její výšky byla vytesána hluboká hrobka s plochou klenbou, přístupná po zvláštní rampě. Kámen uvnitř byl hrubě otesán. Šalamoun, Banajáš a hlavní kněz Sadok táhli vlek. Davidův syn vstoupil do hrobky sám a dlouze rozjímal u mrtvoly, spočívající na vápencové lavici. U hlavy měl David balíček vonných látek, připomínajících mu líbeznou vůni Edenu.

Když Šalamoun opustil otcův poslední příbytek, Banajáš zatarasil vchod kamenným blokem, který zedníci upraví, aby splynul se zdí. Paměť staletí se otupí, kosti a tkáně se rozpadnou, David však zůstane navždycky v hradbách svého města, připraven ho bránit proti temnotám.

Na smuteční hostině, která svedla dohromady Šalamouna, Batšebu a členy korunní rady, byl jediným jídlem chléb, posvěcený nejvyšším knězem. Každý stolovník měl právo na pohár vína.

Když Banajáš obsluhoval Šalamouna, sklonil se k němu a zašeptal mu do ucha:

- Stalo se, pane. Zločinec byl potrestán.

Velitel armády oderval Joaba od oltáře, kterého se s řevem držel zakrvácenými prsty. Potom mu prořízl hrdlo. Nato se odebral k Adoniášovi a potrestal ho z rozkazu Davidovy vdovy stejným způsobem za zradu a komplot proti králi. Tak bude zesnulý monarcha odpočívat v míru.

Obřadní víno pálilo Šalamouna v hrdle.

Zítra bude korunován.

KAPITOLA ČTVRTÁ

Mula s pěknou, perlově šedou srstí klusala rytmicky po cestě ke Gichónu, kde byl hlavní pramen používaný obyvateli Jeruzaléma a kde byla postavena svatyně pro archu.

Na jejích zádech seděl Šalamoun, nádherný ve své rudé tunice, protkávané zlatými nitěmi, a připravený ke korunovačnímu obřadu, jenž z něho učiní v očích Boha a jeho lidu nového krále Izraele.

V mírném slunci byla cesta zdolána rychle. Šalamoun splynul s rytmickými pohyby zvířete a zapomněl na všechno, co bylo mimo přítomný okamžik.

Před archou stál velekněz Sadok a Natan, učitel. Měli na sobě světlehnědý oděv. Sadok se musel přepychového roucha svého úřadu vzdát, protože v tomto posvátném dni se mohl celým bohatstvím symbolických doplňků pyšnit jen král.

Šalamoun sestoupil z muly a pohladil ji po šíji. Pak učinil devět kroků a zastavil se mezi Sadokem a Natanem, naproti odhalené arše. Kordon vojáků udržoval dvořany v náležitém odstupu. Co se odehraje v Gichónu, může být spatřeno jen Bohem a jeho nejbližšími služebníky.

Sadok a Natan zvedli nad Šalamounovu hlavu roh naplněný olejem a vylévali zvolna jeho obsah na panovníkův týl.

- Duch do tebe sestupuje, pravil nejvyšší kněz. Činí tvoji osobu pomazanou. Tvé srdce napříště inspiruje Boží milost. Stáváš se Mesiášem Izraele, jeho spasitelem a králem.

Natan Šalamounovi předal zlaté žezlo a ozdobil jeho čelo zlatým diadémem.

Když nejvyšší kněz pozdravil oba cherubíny, střežící archu úmluvy, otevřel ji. Vytáhl z ní desky zákona a pozvedl je před Šalamounem, který je spatřil poprvé, jak byly vyryty rukou Boží.

- Věčné jsou zákony Věčného! vyhlásil Sadok.

Korunovaný král s Davidovými náramky na zápěstích usedl na svůj trůn. Přečetl Jahveho ustanovení, kterým ho Bůh uznává jako monarchu a uzavírá s ním dohodu, již by mohla rozbít jediné smrt nebo hrubá urážka.

Dveře sálu byly otevřeny.

Trouby zněly. Lid, shromážděný dole pod kopcem, provolával z celého srdce: „Ať žije Šalamoun!“, šťasten, že právě unikl občanské válce. Slavnost rozptýlila poslední obavy.

Šalamoun si zvykal na trůn ze slonové kosti a zlata, s opěradlem zakončeným nahoře býčími hlavami. Jako podpěrky loktů sloužila dvě lví těla. Král zaujal pozici, kterou mu vznešený stolec umožňoval, s důstojnou samozřejmostí.

Hodnostáři a dvořané vzdali Šalamounovi čest, zatímco v ulicích Jeruzaléma víno teklo proudem. Každý si povšiml překvapivě impozantního zjevu muže tak mladého, a přece, jak se zdálo, neprojevujícího z vládnutí prázdnou obavu.

Dvě odsouzení k smrti, jedno pronesené otcem, druhé matkou. Dvě popravy ještě před započatím Šalamounova panování. Obřad korunovace smazal jeho minulost. Jak ale zazené tyto činy ze své paměti? Nebudou nahlodávat den za dnem jeho svědomí?

Šalamoun se usídlil v paláci, který neměl rád. Ze zdí vystupovaly zneklidňující stíny. Až do této chvíle neproněs Davidův syn na způsob, jakým byl Izrael řízen, žádnou kritiku. Jeho zákonem bylo mlčení. Funkce, kterou mu světil Jahve, ho nutila stát se jasnoživým, byť to bylo za cenu duševních muk, jejichž hloubku znal jen on sám.

Kdo byl ten slavný král Saul? Venkovan, živící se produkty své půdy, vodící sám svá stáda, spící s oblibou pod širým nebem a považující Izrael za obyčejné úrodné pole. Vnější svět ho nezajímal. Ostatní národy, to byli jenom lupiči, kteří snili o tom, jak ho okrást.

A kdo byl David, ne-li pastevec, uchvácený venkovskými tanci a prostými hrami, nenasytný milenec, který ochraňoval tradiční životní způsob Hebrejců a zapomínal, že okolní svět se mění? I David, stejně jako jeho předchůdci, považoval svou zemi za ostrov, vynořivší se uprostřed nevlídného moře.

Vystavět nový palác, právě to bude Šalamounovým prvním úkolem. Král Izraele nemůže přebývat v obydlí tak skromném, které ho

jen nepatrně odlišuje od jeho nejbohatších dvořanů. Bylo nutno dodat monarchii lesk, který si zasluhovala. Pán hebrejského státu už nemůže být přirovnáván k náčelníkovi rodového klanu.

Šalamoun usedl na stupně schodiště vedoucího ke královské kapli, tak chudé a ubohé, že tam Bůh zřejmě nepřebýval s žádným zvláštním potěšením. David však zatvrzele odmítal postavit novou svatyni. Archa úmluvy měla svůj bezpečný přístřešek, proč mít velké oči?

Král se vyhnul stínu keře jeřábu, kam se rádi ukrývali zlí duchové. Musel uvážít, jak si zorganizuje svoji vládu, najmenuje k sobě odpovědné muže s širokým rozhledem, naplněné ctižádostí ve prospěch Izraele, nikoliv ve svůj vlastní. Cíle, které si Šalamoun stavěl, ho děsily. Bude mít odvalu, aby své plány uvedl v život? Nenarazí na odpor tak prudký, že ho přinutí se vzdát?

Vedle něho usedla žena.

Jeho matka Batšeba, na znamení smutku prosta jakékoliv ozdoby.

- Vyhnul ses zlému stínu, synu. Tvoje vláda bude nejspíš probíhat v plném světle. Nezapomínej, že lidé, i když jsou to tví poddaní, mají raději temno.

- Budete sedět po mé pravici, matko. Vy, která jste velkou dámou Izraele, budete nadále uplatňovat svůj vliv na dvůr.

- Ne, synu. Právě o této věci jsem si s tebou chtěla co nejdřív promluvit. Spokojím se jenom s poctami. Ty nejsi král, který by se dělil o moc. Rozhodovat budeš jenom ty a nikdo jiný. Moje rady by tě jenom obtěžovaly. Udělala jsem vážnou chybu. Náležím k minulé epoše, k Davidově době, nad níž ve skrytu srdce vynášíš ten nejpřísnější soud.

Šalamoun neprotestoval.

- Myslím, že až dosud, pokračovala, jsem chápala skutečnost. Teď, když jsem zbavena Davidovy přítomnosti, si potřebuji odpočinout. Dovol mi, abych se uchýlila do klidu paláce.

Šalamoun nechtěl Batšebu přemlouvat, aby znovu uvážila rozhodnutí, o kterém jistě dlouze přemýšlela.

Otevřela pravou dlaň, na níž ležel zlatý kroužek, a nasadila ho svému synovi na malíček levé ruky.

- Zlaté jablko na stříbrném cizelování, řekla Batšeba, to je slovo moudrého. Není stejně dokonalé jako tento prsten, který patřil Davidovi a před ním našemu otci Adamovi? Pečlivě ho hlídej, Šalamoune. Když jím na svém prstě otočíš, poznáš poselství větru z druhé strany vrcholků hor. Tvůj duch zdolá ty strmé cesty, kde vzcházejí neměnné úrody obilí a kde se v révě rodí perly. Budeš hovořit jazykem ptáků, číst úmysly bytostí, podmaňovat si duše. Divoká zvěř ti padne

Mistr Hiram a král Šalamoun

k nohám a bude lízat tvé sandály. Toto je prsten moci. Bude ti sloužit tak dlouho, dokud budeš poslouchat Boha. Tvé myšlenky se rozšíří z jednoho konce země na druhý a dosáhnou nebes. Jestliže však opustíš cestu moudrosti, staneš se nejubožejším z ubohých. Tak tomu chce osud králů.

Šalamoun si podivný předmět podrobně prohlédl. Charakterizovala ho pečeť ve tvaru hvězdy, uvnitř níž byla vyryta čtyři písmena, tvořící tajné jméno Jahveho. Davidův syn by od své matky rád získal více vysvětlení, ale už vstala a vrátila se do svých pokojů.

Natan opisoval na kvalitní papyrus velice starý text, jehož originál se rozpadl v prach. Pojednával o odchodu Hebrejců z Egypta. Když spatřil, jak do knihovny vstupuje Šalamoun, nebyl překvapen.

- Vaši návštěvu jsem očekával, Veličenstvo.

- Proč, Natane?

- Protože vaše vláda začala ihned v okamžiku pomazání. Máte velké záměry a neztrácíte čas, abyste je dovedl ke zdárnému konci.

- Jaké záměry? zeptal se zvědavě král.

Natan přemístil několik papyrových svitků, vyplňujících polici. Odkryl obrovský rubín a ukázal ho Šalamounovi.

- Tento drahokam mi byl svěřen Davidem následujícího dne po jeho uvedení na trůn. Je to tajemství králů. Podle prvních proroků ho předal archanděl Mojžíšovi na hoře Sinaj. Je zárukou úmluvy. Jeho přítomností dech každé živé bytosti velebí Věčného. Monarcha, který drahokam vlastní, panuje nad tvory ve vzduchu, ve vodě i na zemi. Když žádá jejich oporu, stačí, aby tento kámen pozvedl k oblakům a zavolal je. Chcete ten kámen, můj pane?

Šalamoun natáhl ruku a sevřel rubín v dlani.

- Tento posvátný kámen... Není to základ, na němž má být postaven chrám Páně? Zdálo se, že Natan otázku přeslechl.

- Hovořili jsme o tom často, učiteli. Rád bych se vzdal té kaple a postavil novou svatyni. Otec tuto myšlenku prudce odvrhoval. Vy jste ji schvaloval.

- Je to tak, přiznal Natan.

- Spousta malých chrámů po celé zemi... to nestačí.

- To je pravda, potvrdil učitel.

Šalamoun byl překvapen. Natan se usmíval.

- Měl jsem na vašeho otce velký vliv. Nechci ho uplatňovat na vás. To já jsem Davidovi zabránil, aby v Jeruzalémě zahájil velkou stavbu.
- Z jakého důvodu?
- Protože Davidova stavba by se zhroutila kvůli jeho hříchům.

Král neměl čas, aby nad učitelovými slovy přemýšlel. Jen vyšel z Natanovy knihovny, byl osloven Banajášem. Velitel armády tonul v úzkostech.

- Pane... Tři synové náčelníka klanu žádají vaše rozsouzení! Jestliže se jim nedostane zadostiučinění, hrozí, že poštvou navzájem proti sobě své bojovníky!

Nebezpečí bylo vážné. Kdyby Šalamoun v pokusu o smír neuspěl, byly by tu desítky mrtvých. A on by byl nucen poslat proti rebelům svá vlastní vojska.

- Svolej je na prostranství před palácem. Tam vynesu svůj soud.

Banajáš se zděsil. Soud! David by se takového postupu neodvážil. Pokoušel by se hašteřivce uklidnit, a v případě neúspěchu by proti nim vedl energické tažení.

Na esplanádě se shromáždili dvořané, aby se zúčastnili soudu. Mnozí sázeli na králův neúspěch, který ho přiměje, aby se vzdal trůnu. Zklamané ambice se probouzely.

Šalamoun usedl uprostřed esplanády na skládací stoličce na zkřížených příčkách, naproti třem mladíkům, kteří drželi na rukou mrtvolu starce s černým vousem.

- Co si přejete? zahájil výslech král.

- To, co mi náleží, odpověděl nejstarší z bratrů. Můj otec prohlásil na smrtelné posteli, že jen jeden z nás je jeho skutečným synem a jemu odkazuje všechny svůj majetek. Než ho označil, vypustil duši. Vím, že jeho synem jsem já. Tito dva podvodníci moje právo popírají.

- Nikdo nemůže znát tajemství mrtvých, prohlásil mladší. Rozdělme se.

- Odmítám, řekl třetí. Vůle mého otce musí být respektována.

- Předějte mrtvolu svého otce Banajášovi, nařídil Šalamoun. On ji uváže ke sloupu na konci esplanády. Každému z vás dá luk a jeden šíp. Budete mířit na mrtvolu. Nejlepší střelec bude dědicem.

Mistr Hiram a král Šalamoun

Mezi přítomnými zavládlo vzrušení. Všichni tři sudíči byli nuceni souhlasit.

Nejstarší byl nejhbitější. Jakmile Banajáš ustoupil od mrtvého, ihned vystřelil. Střela projela rukou. Mladší, spokojen s jeho podřadným výkonem, si dal s mířením na čas. Šíp se zabodl do čela mrtvého. Skvělý zásah. Nejmladší napjal luk a namířil na srdce. Pak vztekle odhodil zbraň na zem.

- To je hanebné, protestoval. Nebudu vrahem svého otce, i kdyby to byla už jen mrtvola. Raději se stanu chudásem.

Když odcházel dlouhým krokem z esplanády, Šalamoun na něho zavolal.

- Zůstaň zde a staň se zaslouženým dědicem náčelníka klanu. Ty jediný můžeš být jeho synem.

- Ať žije král Šalamoun! vykřikl Banajáš.

Brzy ho podpořila stovka dalších hlasů.

KAPITOLAPÁTÁ

Majordomus paláce, pověřený organizací života na královském dvoře, byl na pokraji nervového zhroucení. Už čtvrtý den po sobě odmítal otevřít dveře panovníkova příbytku dvořanům žádajícím o audienci. Sílily stále četnější a rozhořčenější protesty. Břichatý a žoviální majordomus však zůstával neoblomný. Nosil klíč od hlavních dveří na svém rameni, střežil královskou pečeť a každé ráno rozmlouval s monarchou, který mu udával jména osob, jež se uvolí přijmout. Po celou dobu audiencí čekal vysoký hodnostář trpělivě na prahu. Den byl často dlouhý a nezáživný. Tato funkce však vzbuzovala tolik závisť, že její nositel tyto nevýhody podstupoval rád.

Šalamoun však zpřevracel zvyklosti tím, že se uzavřel do své pracovny, kam mu majordomus přinesl seznamy úředníků, tvořících administrativu země. Šalamoun je nesmírně pečlivě studoval.

Co znamenal tento postoj jiného než hluboké změny? Sám majordomus si už nedělal příliš iluzí. Nový král se rozhodl pozměnit hierarchii. Herold jeho názor sdílel. Tento bývalý sedlák s osmahlou kůží, který vděčil za své štěstí Davidovi, měl za úkol sdělovat králi, co se děje v zemi, a řídit oficiální ceremoniály. Ted' se však strachoval o svoji budoucnost. Šalamounovo mlčení nevěstilo nic dobrého.

Zatímco zapadající slunce zahmovalo Jeruzalém svými posledními paprsky, povolal Šalamoun majordoma a herolda do své pracovny. Oba hodnostáři stanuli stísněně před monarchou, kolem něhož leželo několik rozložených papyrových svitků. Králův obličej nebyl poznamenán žádnou únavou.

- Úředníci jmenovaní mým otcem zůstanou na svých místech. Řízení tohoto paláce je dobré. Já k němu přidám dvanáct správců celé země, kteří budou jeden po druhém postupně zásobovat královský dům. Každý den dodají ječmen a slámu pro koně a tažná zvířata, dovezou mouku a odevzdají na jatka deset vykmených kusů hovězího dobytka, dvacet z pastviny a sto ovcí. Ať moji kuchaři dbají,

Mistr Hiram a král Šalamoun

aby potraviny byly rozděleny rovnoměrně. Ty, herolde, vyhlásíš toto rozhodnutí veřejně hned zítra ráno.

Blažený hodnostář se vzdálil. Uchoval si své místo.

Zneklidněný majordomus se však odvážil položit otázku.

- Pane, koho zítra přijmete?

-Jedinou osobu: Elihapa.

- Obávám se, že vaše přání...

- To není přání, opravil ho Šalamoun, ale rozkaz. Elihap patří k personálu tohoto paláce. Je ve službách krále Izraele.

- Totiž... Elihap je egyptského původu a...

-Pokračuj.

- Váš otec to bezpochyby nevěděl a zaměstnal ho, protože hovoří několika jazyky.

- To je mu spíš k dobru.

- Bezpochyby, pane, ale Elihap udělal vážnou chybu.

-Jakou?

- Když mu zemřel otec, krátce před Davidovou smrtí, chtěl ho pohřbít podle egyptských rituálů. My jsme protestovali a...

- Dokonce jste mu vyhrožovali, dodal král.

- Nejspíš naše upozornění špatně pochopil.

-Kde je teď?

- Elihap utekl, oznámil majordomus.

- Skrývá se. Ty a herold jste pověřeni, abyste ho do zítřejšího rána našli.

-Veličenstvo...

Šalamounův pohled nepřipustil žádnou odmluvu.

Elihap byl přiveden do Šalamounovy osobní pracovny krátce po východu slunce. Unavený muž poklekl před panovníkem. Pod jeho rozedranými hadry však prosvítala hrdost, kterou neotřásl žádné protivenství. Asi padesátiletý, vysoký a plešatý Elihap s černýma, pronikavýma očima se před monarchou, který ho odsoudí, netrásl.

- Vládne skutečně Jeruzalém Izraeli?

Otázka Elihapa překvapila. Přivolal na pomoc své znalosti bývalého palácového sekretáře.

- Ne, Veličenstvo. Provincie mají ve vztahu k hlavnímu městu určitou autonomii.

- Jak jsou vybírány daně?

CHRISTIANJACQ

- Bud' v hotovosti, nebo formou roboty, vykonávané na staveniš-
tích, která zahájil král.

-Kolik jich je?

- Velmi málo. Dvě nebo tři v provinciích, jedno v Jeruzalémě na
obnově části jižní hradební zdi.

- Posad' se k tomuto písařskému stolu, Elihape.

Egypt'an objevil s viditelnou radostí svůj psací rákos, svitek papyru a
nádobku naplněnou černým inkoustem. Zaujal mimovolně přirozenou
pozici písaře se vzprámenými zády a nohama zkříženými před tělem.

- Staneš se mým sekretářem a důvěrníkem, oznámil Šalamoun.
Dekrety budeš psát ty. Začneme tím, který stanoví tvé pravomoce.
Budeš sepisovat vnitřní i vnější palácovou korespondenci, shromaž-
ďovat a zapisovat daně a kontribuce, řídit kancléřství.

Elihap psal rychlou a jistou rukou.

- Jakého máš boha? zeptal se Šalamoun.

Egypt'an položil rákos na stolek. Před ním se otevírala past. Nevy-
hýbal se jí.

- Uctívám boha Apise. Je to význam mého jména: „Apis je můj
pán". V něm se ztělel nejvyšší bůh.

Když Eihap pronesl tato slova, sám sebe odsoudil. V zemi jediného
boha, žárlivého a svrchovaného, neměl právo vyznávat takovou víru.
Egypt'an však už nechtěl žít jako vyhnanec a zapírat víru svého srdce.

- Jaká je povaha tohoto nejvyššího boha? ptal se král.

- On je Světlo, vysvětloval sekretář. Byk Apis je pozemským sym-
bolem jeho moci. Proto nosí faraón na své suknici býčí oháňku.

- Bůh Izraele je také Světlo. Poslouchej, co ti káže tvoje víra, Elihape.
Ale dokaž držet jazyk za zuby. A teď si vezmi zase svůj rákos.
Máme hodně práce.

Olivovníky a fíkovníky chránily Kidrónský úval před prudkým
sluncem. Místo bylo svěží a klidné. Hluk hlavního města se lámal o
svahy okolních kopců. Přesto se do těchto odlehlých končin vypravil jen
málokdo. Byl zde totiž zřízen hřbitov, kde odpočívali slavní hrdinové
jako například Absolón.

Král Šalamoun se modlil k Hospodinu před Natanovou hrobkou.

Učitel zemřel ve spánku, v noci za úplňku. Jeho tvář vyzařovala
dokonalý klid, klid služebníka, který uměl nebýt podlézavý. Zároveň s
jeho odchodem zemřelo i Šalamounovo dospívání. Napříště už

Mistr Hiram a král Šalamoun

nebude mít důvěrníka, nebude mít přítele, se kterým by promluvil, nikoho, s kým by sdílel své pochyby a svoji úzkost. Natan ho vychoval, zformoval k jeho královskému povolání, aniž mu vštípil marnivost přesvědčení, že jednoho dne bude řídit osudy Izraele. Stáhl se do pozadí, aby ponechal tím více prostoru myšlení svého žáka. Obětoval svůj život, aby stvořil Šalamounovu osobnost, daleko od planých řečí a dvorských intrik.

Král vyhloubil hrob svého učitele vlastníma rukama. Odmítl přítomnost plaček, aby se v tichosti voňavého Kidrónského úvalu spojil s duší člověka, který vychoval jeho osobnost.

Šalamoun nevěděl, ukáže-li se hoden Natanových nadějí. Byl sám, opuštěn svými blízkými, přinucen vládnout bez pomoci, pokusí se však posílit svůj lid a svoji zemi ke slávě Nejvyššího.

To přísahal na Natanově hrobě.

KAPITOLA ŠESTÁ

Neprohlásil David: „Vytvořím Jeruzalém ke své radosti a jeho obyvatele ke svému potěšení“? Nedal mu své jméno, když přikázal svým věrným, aby tu žili a dosáhli spasení? Neusadil se na tomto místě, aby z něj učinil posvátné město, centrum zjevení? Sídlnil v něm, protože se nacházelo na hranici dvou království, Judska a Izraele, a potvrzoval tak své smířčí poslání. Nepřivítá na konci časů Jeruzalém vyvolené uvnitř svých zdí pokrytých zlatem, v ulicích dlážděných rubíny?

Tato skvělá budoucnost, které chtěl dát Šalamoun konkrétní podobu, byla ohrožena vážnou událostí. Trůnní sál zaplavili bohatí, kteří sem přišli jménem patnácti tisíc duší žijících v hlavním městě.

- Situace je zoufalá, pane, prohlásil herold, pronásledovaný stížnostmi. Horní město je bez vody. Jediný pramen, Gichón, byl znečištěn a dříve než za měsíc nebude použitelný. Dolní čtvrti brzy postihne velká nouze. Je možno se nadít vzbouření.

David se často potýkal se špatným zásobováním hlavního města vodou. Na pokusy o povstání odpovídal velmi tvrdými represemi.

- Nepošlu proti obyvatelstvu Jeruzaléma vojáky, prohlásil Šalamoun. Oni mají pravdu, taková situace je neúnosná.

Elihap, egyptský sekretář, který se už ujal oficiálně své funkce, seděl poblíž trůnu a zaznamenával vše, co bylo během této výjimečné audience proneseno.

- Svěřuji Banajášovi mírový úkol, oznámil Šalamoun. Muži, kteří jsou zaměstnáni na nucených pracích na provinčních stavbách, utvoří čtyři nosičů a budou do Jeruzaléma nosit vodu z pramenů vzdálených hodinu chůze odtud. Jakmile bude Gichón opět čistý, budou vyhloubeny přírodní kanály a voda se bude hromadit v nádržích.

Herold přednesl jménem jednoho starého hodnostáře námitku.

- Aby se vaše plány, pane, dovedly až do konce, bude zapotřebí několika měsíců.

Mistr Hiram a král Šalamoun

- Necelého roku, a to vzhledem k máločetným skupinám dělníků, které máme k dispozici.
 - Cistemy jsou prázdné, připomněl správce paláce. Co si v nejbližších dnech počneme?
 - Dnes bude pršet. Důvěřujte Bohu a svému králi.
- Šalamoun vstal. Audience byla u konce.

Jeruzalém doufal, naplněn úzkostí.

Nekonečně modrá obloha rozvinula nad městem svůj jasný příkro v. Staří se dost vyznali v přírodních znameních, aby věděli, že déšť nepříjde ještě dlouho. Šalamoun se zmýlil, když se zavázal slibem a vyzval Pána oblaků. Davidův syn byl jenom chvastoun, který se bude muset kát ze své domýšlivosti.

V poledne vystoupil Šalamoun na nejvyšší bod svého paláce. Na strážní věži, vždy obsazené jedním lučištníkem, kterého nyní poslal pryč, bude blíž obloze, z níž měla přijít spásná voda.

„Ty, který vládneš jasu, šeptal král, vyslyš mou prosbu. Jestliže se tvá nebesa zavřou a nedají nám déšť, jak bude tvá země moci přežít? Vyslyš mě. Nešiř neštěstí nad městem. Pošli déšť na zemi, kterou jsi dal dědictvím svému lidu.“

Šalamoun otočil třikrát zlatým prstenem na malíčku své levé ruky. Zavolal duchy větrů a nařídil jim, aby rozpoutali bouři.

Jakmile se ze severních hor vynořil první černý mrak s břichem vzdutým jako břich slona z bájných krajů, Šalamoun poděkoval Hospodinovi.

Hmčící, přivolaný svými učni, vyšel spěšně z příbytku s udusanou zemí místo podlahy. Ovinul si okolo boků suknici a zíral na neuvěřitelnou podívanou.

Před jeho dílnou uprostřed judské vesnice, která nikdy neměla tu čest, aby spatřila krále, právě stanul Šalamoun, jeho sekretář Elihap, velitel armády Banajáš a četa vojáků.

Od toho dne, kdy Šalamoun dostatečně naplnil jeruzalémské cistemy, rozšířil se jeho věhlas do všech provincií. Jestliže kněží měli výhrady a hovořili o šťastné shodě okolností, ti nejprostší dávali hlasitě najevo svou víru v začátek nové éry blahobytu, který promění Izrael na ráj, o němž snil Mojžíš.

Král se zastavil u hrnčířského kruhu. Jak nevzpomenout dílo Boha, který na tomto nástroji dobýval z hrnčířské hlíny živoucí tvary, dotvářel je svou rukou a duchem, stvořil člověka, nejdokonalějšího z tvorů! Hebrejci tuto symboliku uchovávali, protože jejich řemeslníci se tomuto řemeslu vyučili v zemi faraónů. Šalamoun snil o světě, který oprostí od chaosu. Nevděčili všichni hrnčířovi za předměty každodenní potřeby, jako jsou nejjemnější vázy, džbánky, a stejně tak velké nádoby na zrní, lampy nebo hračky? Šalamoun řemeslníka napodobí. Dá svému lidu hmotné bohatství. To však bude trvalé jen za podmínky, že vyplýne z bohatství duchovního.

Proto se král snažil zahájit novou etapu tím, že na tomto místě, daleko od jejich působišť, shromáždil náčelníky dvanácti izraelských kmenů Rubena, Šimeóna, Léviho, Judu, Zabulóna, Isachara, Dana, Gáda, Ašera, Neftalího, Josefa a Benjamína. Tito bohatí a mocní mužové, vlastníci velkých pozemků, se na setkání se svým králem na místě nedůstojném jejich velikosti předháněli v eleganci. Jejich osobní holiči, používající hřebeny ze zlata nebo slonoviny, jim vytvořili rafinované účesy se splývavými lokny nebo dlouhými naolejovanými prameny, spadajícími až na záda. Opasky stahující jejich tuniky pestrých barev byly zdobeny diamanty a rubíny. Vedle náčelníka kmene se Šalamoun téměř podobal nějakému muži z lidu.

Požádal je, aby se posadili na rohože, které Banajáš rozprostřel pod velkým fíkovníkem. Všichni hosté si zvědavě kladli otázku po důvodu tohoto podivného pozvání. Šalamoun jim nabídl salát z okurek, cibule a hlávkového salátu. Někteří jedli s chutí, jiní se měli na pozoru. Králové často posloužili jedem, aby se zbavili svých soupeřů. Neříkalo se, že Šalamoun chce vládnout jako absolutní monarcha?

- Zasadil jsem vinnou révu, řekl jim monarcha, založil sady a zahrady, zbudoval nádrže na zavlažování vysázených rostlin, dal jsem vám sluhy, stáda hovězího dobytka a ovcí. Těšíte se dosud nevídanému blahobytu. Proč byste vůči mně byli podezřelí?

- Ty jsi nás obohatil, uznal náčelník kmene Danovců, ale není to léčka, která má ukolébat naši obezřetnost? Ty nejsi muž, který rozdává dary, aniž by za to nic nežádal.

- Říkáš pravdu, připustil Šalamoun. Vaše práva nikdo nezpochybňuje. Bez vás by provincie pustly. Ale králi dlužíte věmost.

- Kdo by pomýšlel na to, aby se proti tobě bouřil? rozhořčil se náčelník Léviův. Toho bych zničil! Ostatní pohlaváři s menším či větším důrazem přikývli.

- Vidím, že mám vaši loajalitu, usoudil Šalamoun, ale ta mi nestačí. Náčelníci klanů se po sobě zaraženě podívali.

- Pokud zůstanete soupeři, Izrael bude slabý stát. Vaší jedinou šancí zachovat, co jste získali, je král. Udělám z Jeruzaléma opravdové hlavní město. A z našeho lidu ten nejmocnější a nejslavnější. Potřebuji vaši absolutní poddanost. Budete nadále řídit své klany, ale budete mými poslušnými vazaly. Jestliže budu potřebovat muže do oddílů, vy mi je pošlete a upřednostníte zájem země před vaším. Jestliže budu žádat nové daně, vy je pro mne vyberete a část si ponecháte pro sebe. Odpovíte s horlivostí na každé z mých přání. Ne kvůli mně, ale kvůli Izraeli. Chci vaši odpověď, tady a hned.

Šalamoun hovořil velmi mírným, přátelským tónem, ale význam jeho slov tím nebyl nijak oslaben. Náčelníci se shromáždili za domem hmčiče, do něhož se král uchýlil v očekávání jejich úradku.

Řemeslník zdobil nádobu na víno. Pokračoval v práci i v přítomnosti krále.

- Co očekáváš od svého krále, hmčiči?

- Štěstí pro své děti.

- Na čem závisí?

- Na míru, pane. Z něho pramení všechny radosti. Sláva, která se rodí ve válce, je neštěstím chudých. Ale který král si na to vzpomene?

- Šalamoun na to nezapomene.

Jednání trvalo tři hodiny.

Tři hodiny, po které se panovník díval, jak se otáčí hmčičířský kruh, jehož hudba ho okouzlovala. Tyto chvíle budou nezapomenutelnými vzpomínkami, nebo posledními záchvěvy existence vůdce Izraele... Pohled na obratné ruce osvobodil králova ducha od tísně a soužení. Cítil se lehký, lhostejný ke své budoucnosti.

Výsledek jednání přednesl Šalamounovi jménem zbývajících jedenácti rodů náčelník kmene Danovců.

- Byl jsem poslední, koho bylo třeba přesvědčit, přiznal. Jednomyslnost je však skutečností. Souhlasíme.

- Bez vidiny velké budoucnosti ztrácí lid orientaci, řekl Šalamoun.

Šťastný je ten, kdo chápe myšlenku krále, protože dohlédne daleko.

Náčelník kmene Danovců přemýšlel o Šalamounově duši. Nenašel v ní marnivost tyрана, ale vůli krále.

KAPITOLA SEDMÁ

Šalamoun sjednotil Izrael. Jeruzalém, Davidovo náboženské centrum, se stalo i politickým centrem království, a mladý panovník, jemuž se přisuzovala kouzelná moc, byl jeho nezpochybnitelným pánem. Náčelníci kmenů si ke svému rozhodnutí blahopřáli. Příznak občanské války byl zažehnán, vnitřní rozbroje skončeny, a každý myslel jen na to, jak žít šťastněji, učinit půdu úrodnější nebo dílnu vybavenější. Bohatí bohatli, chudí se stávali méně ubohými. A nejvyšší kněz si připomněl, že Natan viděl na Šalamounově čele vepsanu moudrost.

Král pracoval bez umdlení. Palác, za doby Davidovy tak pochmurný a studený, se podobal svou neutuchající aktivitou včelímu úlu. Eli-hap neustále zapisoval královské dekrety, upravující drobnými zásahy administrativu a činící ji výkonnější. Za necelé dva roky vlády Šalamoun poznal Izrael. Věděl o své zemi naprosto všechno, od nejvyššího místa ve státě až po nejnižší místní správu. Jeho osobní sekretář prokázal mimořádné schopnosti, spisy byly dobře vedeny a král mohl využívat všech jejich informací, které se tu v průběhu měsíců shromažďovaly.

První etapa Šalamounova díla se završila.

Musel se pustit do druhé: stavět, proměnit vojáky na dělníky, zavřít kasárna a otevřít staveniště. Jako nezbytné se ukazovalo přesvědčit Banajáše. Izrael si zachová elitní útvar, schopný uchránit Korunu, ale omezí své vojenské náklady.

Bylo připraveno několik královských dekretů a byl předvolán velitel armády. V obrově obličejí, obvykle málo výrazném, se zračil hluboký nepokoj. Šalamoun okamžitě věděl, že se přihodila nějaká závažná událost.

Banajáš nebyl schopen promluvit. Podal králi dřevěnou tabulku, pokrytou textem, který napsal guvernér Damašku. Bylo to v aramejštině. Šalamoun text přečetl dvakrát.

Mistr Hiram a král Šalamoun

- Jak... jak rozhodnete, pane?

- Nejdřív budu přemýšlet. Potom si povíme navzájem svůj názor.

Velitel armády se vzdálil.

Elihap považoval za nezbytné vnitřní monolog krále přerušit.

- Nějaký kmen uzavřel válečnou dohodu, Veličenstvo?

- Je to hrozné, Elihape. Aramejský generál, opravdový ďábel, zaútočil na městečko Damašek. Odmítl se podrobit mé autoritě a pobil naši posádku, která byla v oáze, aby střežila cesty z Palestiny a Fénicie. Ten rebel vyhlásil Damašek za nezávislé království!

Sekretář chápal Šalamounovo zklamání. Tento úder ničil jeho plány. David Damašek neztratil.

- To tedy znamená válku, Veličenstvo.

- Ne, Elihape. To odmítám. Jestliže se pokusím dobýt Damašek zpět, bude nutno svést bitvu proti spojencům tohoto Aramejce. Roztočí se pekelné kolo.

- Pak nás ovšem stihne hanba. Vytknou vám, že jste byl slabý. Vaše dílo se zhroutí.

- Jeden den... Potřebuji jediný den. Přines mi podrobnou mapu země.

Kde se skrývala moudrost? Neukryla se v propasti tak hluboké, že tam je nutno sestoupit jen po paprsku světla, spleteném anděly a delším než čas? Bylo nutno se uzavřít v kleci jasu a ponořit se do té nevyzpytatelné strže, jejíž dna nebylo dosaženo ani po dvanáctkrát třiceti dnech a dvanáctkrát třiceti nocích? Jen sám Bůh šel cestou moudrosti a věděl, kde se nalézá.

Studium mapy Izraele bylo pro Šalamouna neočekávaným poučením. To, nač pomýšlel, bylo jenom domýšlivou utopií. Oslabit Davidovu armádu by přivedlo zemi do nebezpečí. Dobytí Damašku bylo Božím upozorněním, které vrátilo krále na správnou cestu.

Šalamoun svolal Banajáše a Elihapa. Užší válečná rada postačí.

- Damašek je ztracen, soudil. Je to jenom oáza bez větší ceny. Toto neštěstí bude brzy zapomenuto, a to tím spíš, že území, která kontrolujeme, jsou už mnohem cennější než za života mého otce. Ten prokletý Aramejec mi bude dlouho rušit klidný spánek. Nicméně mi jasně ukázal jednu nezbytnost: zesílení našich obranných postavení. Začneme opevňováním Palmyru, pak zreorganizujeme armádu. Jakmile bude dostatečně početná, udělá na nepřítele dojem a nebude už muset používat zbraní.

Banajáš králova slova nechápal. Proč by měli být vojáci zbaveni možnosti bojovat? Šalamounovu úsudku však věřil.

Před Šalamounovými nosítky, postavenými ve stínu loubí, procházely tučné ovce. Uprostřed podzimu byl jeruzalémský venkov příjemný. Polední horko bylo po ranním chladu vítané. Po několikátý denní práci si král dopřál daleko od paláce několikahodinový odpočinek.

Máme velkého krále, prohlašovali Hebrejci stále hlasitěji a naléhavěji. Šalamoun si však uvědomoval, že vládne malé zemi, která vzhledem k velkému Egyptu není ničím. Izrael... les, rovina a poušť, rozžhavená obloha, skály spálené sluncem, řeky, tekoucí mezi břehy tu suchými, tu porostlými trávou. Vyprahlé končiny byly od zelených prostor odděleny necelou hodinou chůze. Svatá země, darovaná Bohem, od Danu po Beeršebu, od Hermónu po stepi Moábu. Lid, který král chránil proti němu samému a který musel chránit i před nebezpečím zvenčí.

Poté, co se Šalamounovi podařilo zřídit síť kanálů přivádějících do Jeruzaléma vodu, zabýval se stavem dopravních cest. Velká silnice vedoucí do Jeruzaléma byla dlážděna bazaltem. Když se bezpečnými pro kupce staly i ostatní cesty, podpořily vytvoření hospodářských svazků mezi provinciemi a kromě toho umožnily přepravu bojových vozů. Pohled na ně vzbuzoval u cizích špiónů hluboký dojem.

Vzhledem k tomu, že vnitřní konflikty utichly, reorganizoval Šalamoun v klidu a tichosti armádu. Rozdělil svých třicet tisíc pěšáků do jednotek po padesáti, stech a tisících mužích, řízených důstojníky. Války, které David vedl proti Filištinům, Edómovcům, Amónovcům, Moabitům a Aramejcům, vyústily ve vytvoření izraelské říše, která sice nemohla být srovnávána s říší faraónovou, ale vyznačovala se přesto jistou soudržností. V několika svých projevech u různých regimentů Šalamoun vojáky upozornil, že nebude vést politiku územního dobývání, ale politiku obrany země, Jahveho svatého sídla. Proto nejmocnější armáda, jakou kdy Izrael měl, se zabývala stavbou nebo zesilováním opevnění, když napřed zbořila staré a nevyhovující. Po hrubých cihlách následoval přesně opracovaný stavební kámen. Práce byla často hrubá, ale měla přednost větší mohutnosti. Na všech strategických místech království byly napříště pevnosti, které konečně zabezpečovaly hranice.

Šalamounův osobní sekretář napsal text, který byl všeobecně rozšířen: „Král zahrnul Izrael bohatstvím, vozy a vojáky. V rovinách i na

Mistr Hiram a král Šalamoun

kopcích vztyčil tvrže. Na jejich zdech nechal vytvořit postavy andělů a hrdinů s těly z mědi a drahých kamenů. Všechny cesty vedou do Jeruzaléma, našeho ochránce/'

Jestliže král bez obav odpočíval na pokojném venkově, bylo to díky výsledkům jeho politiky. Hebrejci objevovali uchváceně štěstí života v bezpečnosti, daleko od loupení, drancování a krvavých pútek mezi jednotlivými skupinami. Matky mohly nechat hrát si své děti volně v zahradách a v polích. Rolníci se vraceli domů se zpěvem a už se nebáli, že za ohybem cesty budou napadeni. Mezi lidem se už šeptalo, že Šalamounově století nebude srovnatelné s žádným jiným a že celá jedna generace nepozná válku. Zázrak, který se ještě nikdy neudal, co v Izraeli panovali králové.

Šalamoun doufal ještě v něco víc. Chtěl tento mír upevnit na několik století.

Jeho úspěch bude záviset na první bitvě, kterou svede v Megiddu, nejnověji posílené pevnosti, proti které připravovali útok vzbouření beduínů. Král nedbal na názor svých rádců a rozhodl se velet svým vojskům sám. Nebylo jiného prostředku, jak si ověřit, je-li způsob obrany, který vymyslel, dostatečně účinný.

Šalamounovu šíji laskal teplý vánek. Vrcholky hor se barvily lehce do okrová. V ramenu řeky se koupala mládež. Zemědělec vedl na trh osla s nákladem košů, plných hroznového vína.

Nadešel však čas odchodu do bitvy.

Šalamoun mobilizoval celou královskou gardu, složenou z větší části z cizích žoldnérů. V Jeruzalémě zůstali jenom veteráni pod velitelským sborem izraelských důstojníků, aby během monarchovy nepřítomnosti zabezpečovali ochranu paláce. Elitní útvar dobude Megiddu pod královým přímým velením.

Šalamoun zašel do stájí, které byly propojeny širokým nádvořím vydlážděným vápencem. Kamenná nádrž uprostřed obsahovala více než deset tisíc litrů vody. Od jeho poslední návštěvy před měsícem práce velmi pokročily. Každá stáj byla rozdělena na pět částí a měla samostatný vchod. Celek byl přístupný po široké kamenné cestě, díky které byly přisun potraviny pro koně a čištění jejich stání snadné. Každé zvíře bylo uvázáno u sloupu, označeného číslem. Mezi sloupy byli sádroví andělé. Větrání a osvětlení zabezpečovaly nastavitelné otvory ve střeše.

- Kdo zodpovídá za stavbu? ptal se Šalamoun.

Sekretář nahlédl do registru, který měl stále při ruce.

- Jarobeám, Veličenstvo.

Dva strážní přivedli třicetiletého muže s rusými vlasy. Jarobeám byl atlet téměř stejně impozantní jako Banajáš. Na čele měl jizvu po úderu koňského kopyta, nos měl přeražený a na hranaté bradě vyhloubený důlek. Přicházel ke králi bos, v suknici potřísněné jílem, který používal ke spárování vápencových dlaždic, a nohy se mu podlamovaly vzrušením.

- Kde ses narodil? zeptal se Šalamoun.

- V horách Efrajím, pane. Můj otec zemřel, matka zůstala v rodném kraji.

- Jaké je tvoje postavení?

- Inspektor prací. Zaučoval jsem se u zemědělské milice, potom v četě, která obnovovala jeruzalémskou hradební zed. Pak mě zavolali ke Koňské bráně. Řekl jsem jim pár nápadů. Poslechli si to, no a už dva měsíce jsem tady.

Šalamoun zkoumal muže před sebou: čilý, autoritativní, ctižádostivý.

- Jmenuji tě vedoucím dělníků, kteří jsou z kmene Efrajímovců a Léviůvců. Jakmile dokončíš tyto stáje, povíš mi o plánech, které nosíš v hlavě.

Hrubý obličej rezavého obra se rozzářil širokým úsměvem. Otvírala se před ním skvělá kariéra.

Šalamoun zkoumal zblízka zdi pevnosti Megiddo, vystavěné znovu vojáky, přeměněnými na zedníky. Pomáhali jim několik mužů od řemesla a nahradili cihly přesně opracovanými bloky stavebního kamene. Celek vypadal solidně.

Elihap po boku panovníka pozoroval planinu, kde se rozvine útok beduinů. Třpěl závratí a na vrcholu věže, kde vál prudký vítr, se necítil dobře. Banajáš čekal na králův příkaz, aby vyslal proti nepříteli své nejlepší muže.

Šalamoun, se zlatou členkou v čemých vlasech a žezlem v pravé ruce, spatřil jako první oblak prachu, ohlašující příchod protivníka.

Hebrejci napjali luky.

- Vyklid'te hradby, nařídil Šalamoun, a nechejte je přijet blíž.

Velitel posádky by takto nejednal. Kromě toho král neměl pověst válečníka.

Mistr Hiram a král Šalamoun

Beduínští jezdci vystřelili s řevem své šípy proti zdem pevnosti. Když Hebrejci neodpověděli, byli přesvědčeni, že jejich počet je zanedbatelný.

- Odsuňte závory na hlavní bráně, nařídil monarcha.

- Veličenstvo!

Velitel už dále neprotestoval. Sám jeho postoj byl urážkou královské osoby. Proč ale Šalamoun tolik riskuje? Proč se vystavuje protivníkovu úderu?

Beduíní vnikli bez potíží dovnitř hlavní branou, která už nebyla střežena. Někteří radostně povykovali, přesvědčeni o snadném vítězství. Za první hradební zdí však byla druhá, nižší a širší. Na cimbuří se objevili hebrejští lučištníci, kteří prošpikovali hrudě zmatených beduínů, uvězněných ve stísněném prostoru, kde se jejich koně vzpínali a vyhazovali kopyty jako šílení.

V útočnickových řadách nikdo nepřežil. Žádný Hebrejec nebyl zraněn. Past nastražená Šalamounem fungovala dokonale. Vítězství u Megidda bude opěvováno dvorními básníky a sláva krále Izraele se rozšíří do světa, zasévajíc do útrob jeho nepřátel strach.

KAPITOLA OSMÁ

Zpráva zapsaná Elihapem nenechávala žádných pochyb. *Zbraní* budoucnosti je válečný vůz se třemi muži, lučištníkem, vozatajem a jeho pomocníkem, chránícím své kamarády širokým štítem. Nejlepší koně byli v egyptských hřebčincích. Egyptské arzenály vyráběly nejlepší vozy. Jeden egyptský kůň stál sto padesát stříbrných šekelů. Jeden egyptský válečný vůz šest set šekelů. K zajištění bezpečnosti Izraele potřeboval Šalamoun nejméně čtyři tisíce koní a tři tisíce vozů.

- Vezmi si papyrus, přikázal král svému sekretáři.

Elihap odhmul pečeti a tabulky, které přeplyňovaly jeho psací stolek. Odsunul papyrus, dodávaný jednou provinční dílnou, která používala rostliny z bažin okolo Jordánu, a vybral exemplář z Memfidy, velkého obchodního střediska Dolního Egypta.

- Krásnější už nemám, Veličenstvo. Schoval jsem si ho pro nějakou výjimečnou příležitost. Ale možná byste dal přednost dřevěné nebo voskové tabulce?

- Text, který ti musím nadiktovat, je příliš dlouhý, Elihape. Když se píše faraónovi Egypta, člověk nemůže být skoupý na zdvořilostní formulace.

Šalamoun spatřil v očích svého sekretáře hluboké vzrušení. Elihap smíchal černý kopt s klovatinou zředěnou vodou, aby získal krásný černý inkoust. Vyčistil královskou pečeť a přiložil ji na konec listu.

- Tvoje ruka se zdá být nerozhodná, poznamenal Šalamoun.

- Psát faraónovi... není to záležitost odsouzená k neúspěchu?

- On jediný nám může prodat koně a vozy, které potřebujeme. Moji první nabídku bezpochyby odmítne, ale doufám, že u něj vzbudí chuť odpovědět na ni nějakou jinou.

- Proč by měl souhlasit s posilováním naší armády?

- Protože ví, že chci mír. Egypt faraóna Siamona je sice silný, ale není na tom zrovna nejlíp. Nebude v jeho zájmu odmítnout válku?

Mistr Hiram a král Šalamoun

Sekretář musel souhlasit. Siamonova moc byla skutečně zpochybňována veleknězem z Théb, pevně usazeným na jihu Egypta, kde byly náboženské tradice stále velmi živé. Proto faraón ustanovil hlavním městem Tanis, ležící v deltě, nedaleko severozápadní hranice země.

- Co o něm víš? ptal se Šalamoun.

- Je to uzavřený muž, který svoji funkci plní s velkou přísností. Jako většina jeho předchůdců, i on pracuje bez oddechu a vyzná se dokonale ve všech svých spisech.

- Má válečnickou povahu?

- Jak by faraón nesl o velikosti? Egypt už nemá tu nádheru z dob Ramsesovců, ale ctížádost mu stále nechybí. Siamon si určitě představuje, jak znovu dobude Asii. Cesta za jeho vítězstvími povede přes Izrael. Proto se bojím, aby mu váš dopis nebyl k smíchu.

Elihap hovořil bez vytáček. Šalamoun takovou upřímnost ocenil.

- Jsem stejného názoru, Elihabe, ale rád se pokouším o nemožné. Jméno toho faraóna se příliš podobá mému, než aby se naše osudy nezkřížily. Když je „milován Maat“, bohyní, ztělesňující řád světa a pravdu, pochopí moje záměry. Do práce, Elihabe. Začneme: „Král Šalamoun svému bratru, faraónu Egypta. . .“

Vzácné psaní bylo už před měsícem svěřeno královské poště. Šalamoun, jehož spánek byl stále lehčí, zakrýval jen špatně svoji podrážděnost. Zkracoval audience a věnoval dlouhé hodiny rozjímání v palácové kapli. Věděl, že Hebrejci nenávidí Egypt, zemi, kde, jak tvrdila legenda, byli poníženi do otrockého stavu. Stejně tak ovšem věděl, že faraónská demokracie, jež vytvořila pevné spojení mezi nebem a zemí, je výjimečným vzorem, který posadil na trůn stvoření božské podstaty. Jedině král, který je dědicem této tradice, bude moci vést svůj lid po cestách Moudrosti a štěstí. A proto Šalamoun překročil starou zášť a zatrpkllost a utvářel hebrejský stát a jeho správu podle faraónského příkladu.

Šalamoun byl přesvědčen, že svůj lid nezrazuje. Doufal však ve znamení Jahveho, které posílí jeho záměr: stát se faraónem Izraele. Odpověď Pána oblaků mu přišla jednoho večera, když potkal starce, pověřeného zametením stupňů ke trůnu. Králi bleskla hlavou otázka a cítil podivné nutkání, aby ji tomuto skromnému sluhovi položil.

- Co si myslíš o Egyptě?

Metař se zamyslel.

- Žil jsem tam. Můj otec též. I otec mého otce. A naši předkové. Všichni říkali totéž: je to země hojnosti. Lidé tam dobře jedí a neznají strádání. Tam jsme byli šťastní. Milujeme Egypt stejně, jako ho nenávidíme. Pro Izrael je to příliš mocný soused... Proto je dobré, aby nenávisť byla silnější než láska. Je to hloupé, pane králi. Ale lidská povaha je už taková. Na tom nikdo nic nezmění.

- Nezasluhuje snad nejvyšší hora, aby se na ni vystoupilo? Tvými ústy promluvila moudrost. Odlož koště a najmi někoho mladšího, aby tě zastoupil. Palác se postará o tvoje stáří.

- Konečně je tady faraónova odpověď, oznamoval Elihap.

- Přečti mi ji, požádal král.

- Není to papyrus, Veličenstvo, ale zpráva, kterou přinesl Banajáš. Egyptská armáda porazila Filištíny, obsadila město Gezer a míří k hranicím Izraele.

Šalamoun zbledl. Nejen že neuspěl, ale vyvolal dokonce u nejobávanějšího protivníka prudkou reakci. Existence Izraele byla v nebezpečí.

- Ať jsou shromážděny všechny mé regimenty, nařídil Davidův syn. Nezemřeme bez boje.

Banajáš krácel plný nadšení v čele izraelských vojsk. Šalamounův věhlas byl tak velký a jeho pevnosti poskytovaly bezpečnost tak odstrašující, že vítězství nad Egyptany se zdálo jisté.

Šalamoun tento optimismus nesdílel. Egyptská armáda nebyla tak naivní jako beduíni. I kdyby se její předvoj nechal chytit do pasti následných hradeb, její hlavní síly by tuto hloupost nezopakovaly. Vítězstvím nad Filištíny v Gezeru faraón Siamon prokázal kvality стратега. Obsazení Izraele by ho stálo mnoho životů. Měl však mnohem víc vojáků i zbraní.

Přes všechnu důvěru, kterou hebrejští vojáci skládali ve svého krále, se zachvěli strachem, když spatřili Egyptany, jak se rozvinuli do široké fronty. Před pěšáky byly desítky bojových vozů, tažených párem koní. Každý znal přesnost zásahu egyptských lučištníků, opředených pověstmi, jak pobíjejí své protivníky. I Banajáš ztratil trochu svého nadšení.

Mistr Hiram a král Šalamoun

Na vrcholu opevněné věže, kde zaujali postavem Šalamoun, jeho sekretář a velitel armády, vládlo stísněné mlčení. Bude zapotřebí bojovat jeden proti šesti, neustále shazovat žebříky, které budou dobyvatelé opírat o hradební zdi, a bránit jim, aby vstoupili dovnitř. Jak dlouho vydrží jejich odpor?

Tu se oddělil jeden vůz a pomalu se blížil k izraelským pozicím. Takové chování bylo neobvyklé. Vůz zastavil ve značné vzdálenosti. Vystoupil z něj vysoký důstojník, který okázale odhodil na zem svůj meč i štít. Pak kráčel pouští a zastavil se asi sto metrů od hranice.

- Pane, nechejte mě podríznout mu hrdlo! prosil Banajáš.

- Počkej tady na mé pokyny.

Král dal otevřít bránu pevnosti. Vyšel vstříc egyptskému důstojníkovi. Brzy stanou oba muži tvář v tvář.

- Necht' tě bohové ochraňují, řekl Egypt'an. Jsem vrchním velitelem faraónovy armády, jejíž přední voj máš před svýma očima.

- Necht' Jahve dá své požehnání pánu Egypta. Proč jsi přišel tak blízko k hranici mé země?

- Pane, neposlal jsi dopis faraónovi? Nežádal jsi ho o koně a vozy?

- O nic nežádám. Chci je od něho koupit. Jeho cena bude i cenou mojí.

- Můj pán chce znát tajemství tvého srdce, králi Izraele. Přeješ si mír, nebo válku?

- Král se odhaluje jen v přítomnosti jiného krále, řekl Šalamoun.

Egyptský generál se uklonil.

- Tvými ústy hovoří pravda. Jestliže si to přeješ, faraón tě okamžitě přijme.

- Necht' se tak stane.

Před ohromnými zraky Hebrejců nastoupil jejich král na vůz egyptského hodnostáře.

Šalamoun si nebezpečí uvědomoval. Jestliže ho faraón zajme jako rukojmí, zmocní se Izraele bez jediné rány. Král Egypta takto ovšem nikdy nejednal. Nebyl snad synem Maat, kosmického řádu, který nenáviděl lež a zbabělost?

Šalamounovu tvář bičoval pouštní vítr. Generál pobídl koně do cvalu a obratně se vyhýbal hromádám kamenů, které by mohly vůz převrhnout.

Za několik minut zastavil před bílým stanem, jehož vstup byl střežen dvěma pěšáky, ozbrojenými kopím. Na vyzvání svého průvodce vkročil Šalamoun do faraónova příbytku.

- Jsem potěšen, že mohu přivítat svého bratra, řekl Siamon vřele. Šalamounova moudrost je už pověstná.

- Věhlas je často jenom iluzí. Můj bratr faraón patří k proslulejšímu rodu, než je ten můj. Není moudrost jeho potravou už celá staletí? Siamon se usmál.

- Kéž by na mém stole mohla být tato potrava podávána stále! Udělá mi můj bratr tu čest a přijme pohár bílého vína z delty?

- Jeho proslavenost je příliš velká, než aby to byla jen iluze. Kdo by takovému potěšení odolal?

Oba monarchové usedli proti sobě na cedrové stolce. Faraón svého hosta obsloužil sám. Jestliže poslal pryč všechny sluhy, uvažoval Šalamoun, nebylo to jen proto, aby ho uctil obzvláště významným způsobem, ale také proto, aby si s ním pohovořil v největší tajnosti.

- Izrael je vzkvétající stát, začal faraón.

- Bůh tomu chce, odpověděl Šalamoun. Moje země je mladá, chybí jí zkušenosti. V co by mohla doufat, kdyby neměla vzor?

-Co je tím vzorem?

- Existuje lepší vzor než Egypt?

- Naše národy se ovšem nemají moc v lásce, namítl faraón.

- Hebrejci Egypt milují i nenávidí se stejnou vášní, vysvětlil Šalamoun. Je na jejich králi, aby odklonil jazýček vah na tu či onu stranu. Já jsem tu svoji už zvolil a nemíním ji měnit.

Siamon byl ušlechtilý muž s jemnou tváří a velmi živýma hnědýma očima. Nezdálo se, že má velkou fyzickou sílu, ale Šalamoun na toto zdání nespolehal. Siamon nebyl nerozhodným faraónem, ale skutečným státníkem. Jeho diplomatický cit skrýval silnou vůli, kterou ještě posílila i ta nejmenší překážka.

- Porazil jsem v Gezeru Filištíny, připomněl pán Egypta. Je to důležité vítězství, ne však rozhodující. Filištíni jsou obávanými válečníky, kteří se budou bít až do vyhlazení vlastního národa. Bude zabito mnoho Egyptanů. Jsem zodpovědný za jejich životy. To, co ode mne očekávají, je šťastný život, ne smrt v boji.

Oba monarchové ochutnali bílého vína z delty. Vynikající značka, která lahodila patru. Šalamoun začínal chápat taktiku svého společníka.

- Dopis krále Izraele je velmi podivný, pokračoval faraón. K čemu jinému si můj bratr přeje mít tolik vozů a koní, když ne proto, aby připravil válku proti Egyptu?

- Je to přesně naopak: aby se jí vyhnul, opravil ho Šalamoun. Jestliže bude naše armáda silná, budou naši sousedé myslet na mír, nikoliv na válku.

- Přesně taková je představa Egypta, milý bratře. Moji slavní předkové neuvažovali jinak. Moje ukázka vojenské síly proti Filištínům

neměla jinou hodnotu než hodnotu příkladu. Mám vést svá vojska do útoku proti nepříteli, nebo se spokojit s tímto příkladem?

- Potřeboval byste moji pomoc? zeptal se Šalamoun vážně. Král Izraele si uvědomoval nemístnost své otázky. Překračovala meze zdvořilosti. Faraónova reakce bude závislá na jeho upřímnosti. Siamon naplnil znovu poháry.

- Ano, bratře. Potřebuji tě. Jestliže Egypt a Izrael uzavřou dohodu, smrti a utrpení bude učiněna přítrž. Filištíni se ocitnou v kleštích a budou nuceni odhodit zbraně. Kam až dorazí mírný severní vítr, zavládne mír.

Přijmout faraónův návrh znamenalo změnit od základů zahraniční politiku Izraele, přimět Hebrejce, aby svého nenáviděného, ale tajně obdivovaného souseda považovali za nejlepšího přítele. Egyptané se stanou ochránci Hebrejců.

Šalamoun dával v sázku svůj trůn.

Král Egypta vyžadoval mlčky jeho odpověď.

- Situace není tak jednoduchá, soudil král Izraele. Moje země, i se všemi koňmi a vozy, které má, nebude mít sílu Egypta. To, co mi navrhuje můj bratr, je takový zvrat...

Siamon se na Šalamouna pozorně zahleděl.

- Král Izraele samozřejmě očekává od egyptského faraóna záruky.

- Samozřejmě, odpověděl Šalamoun. V opačném případě by byl král Izraele naivní. Faraón by jím pohrdal.

- Není pravda největší zárukou? Izrael chce žít v bezpečí, Egypt rovněž. Obáváme se libyjského útoku. Dříve či později se ti šakalové přihnou. Také musíme chránit své asijské hranice. Postavit se proti Izraeli není politika, kterou bych považoval za nejlepší. Stačí takové vysvětlení?

- Necht' je faraónovi za ně vzdán dík, ale...

- Ale k uspokojení Šalamouna je třeba víc! rozzlobil se faraón. Je v takové pozici, že může vyžadovat? Šalamoun vydržel hostitelův pohled.

- To necht' posoudí můj bratr, řekl klidně.

- Přeji si mír, prohlásil egyptský monarcha. Přeji si z celého srdce, abychom ho budovali společně. Záruku, o kterou můj bratr žádá, dostane.

KAPITOLA DEVÁTÁ

Krátce před úsvitem Šalamoun vyšel z Davidova paláce. Toho dne nebude etiketa respektována. Vedoucí protokolu se bude muset přizpůsobit okolnostem. Král potřeboval přemýšlet, někde daleko odtud.

Měl na sobě bílou tuniku a řídil svůj vůz sám. Zamířil do Etamu, odlehlého místa, kde byla postavena letní rezidence obklopená parkem, uprostřed něhož prýštil léčivý pramen.

V tomto ročním období bylo sídlo pusté. Když sem Šalamoun dorazil, slunce už vycházelo. Vystoupil z vozu a krácel ke skalnímu výběžku nad pramenem. Kdysi tu venkované přinášeli Jahvemu oběti. Král se rozpomněl na obyčeje předků, natrhal divokou trávu, uvil z ní kytici a pozvedl ji k nebesům. Tak se Hospodinu dostane nehmotné vůně přírody, kterou stvořil.

Tryskání pramene bylo téměř zběsilé. V paprscích světla vyskakovaly stříbrné slzy. Když Šalamoun jednu z nich sledoval pohledem, zaslechl hlas Pána. „Přikazuji ti," říkal hlas, „vystavět chrám na mé posvátné hoře. Moudrost vytvoří tvé dílo. Bude ti stát po boku, ona, jež stála vedle mne, když jsem tvořil svět. To ona, ona jediná, ukazuje pravé stezky těm, kdož jsou na zemi."

Šalamoun si vzpomněl na legendu, kterou mu několikrát vyprávěl jeho učitel. Na počátku časů se otevřela nebesa. Vyšel odtud kámen, který spadl do moře. Na tomto pevném povrchu vznikla země. Bůh natáhl nad prázdnotou měřicí šňůru a změt' uspořádal. Architekt světů oddělil světlo od temnot.

Postavit chrám... Šalamounově poslání dostávalo podobu. Příkaz, který ve svém nejhlubším nitru pociťoval už tolik let, se zhmotnil právě do budoucího příbytku Jahveho. Aby byl velkým králem, musí se stát stavitelem. Šalamoun si vzpomněl na slavnou stupňovitou pyramidu faraóna Džosera: otevřením tohoto gigantického staveniště s konečnou platností sjednotil svoji zemi. Izrael potřeboval chrám.

Mistr Hiram a král Šalamoun

Nádhernou svatyni ke slávě jediného Boha. Svatý příbytek, který bude sluncem panování.

Opojen radostí, běžel Šalamoun ke svému vozu a vydal se na zpáteční cestu do Jeruzaléma.

Vojáci panovníkovy osobní gardy měli vyhlášen poplach. Nikdo nevěděl, kam Šalamoun odjel. Majordomus se neobratně snažil zakrýt jeho zmizení, které se stalo příčinou skutečného pohoršení.

Esplanáda byla plná kněží a hodnostářů žádajících vysvětlení. Někteří neváhali označit krále za slaboduchého, bludičku nebo stěhovavého ptáka.

Když se Šalamoun znovu objevil, oslňující ve svém bělostném hábitu, řeči utichly. Jeho poddaní znehybněli a upírali na něho udivené zraky. Každý očekával vysvětlení této záhady.

Elihap se zapečetěným svitkem papyru v pravé ruce se prodral davem dvořanů, uklonil se před králem a podal mu vzácný předmět.

- Zde je papyrus, který vám mám předat na žádost proroka Natana, vašeho učitele.

- Proč právě v tuto chvíli?

- Natan měl Boží vnuknutí. Davidův testament vám měl být předán až v den, kdy opustíte za skorého úsvitu palác a vrátíte se, sám ve svém voze, když slunce rozzáří vaše běloskvoucí roucho. Tak pravil prorok.

Elihapovo prohlášení vzbudilo u přihlížejících zděšení. Šalamoun už nemůže být považován za člověka. Není to jeden z těch andělů, kteří na sebe vzali lidskou podobu, aby na zemi naplnili vyšší vůli?

Když Šalamoun vstupoval do Davidova sídla, nevěděl ještě, že se jeho prestiž stala nesmírou a že už nikdo nepomýšlí na to, aby zpochybnil jeho autoritu. Měl jenom jediné přání: přečíst si text, který byl před ním tak dlouho skrýván.

Král rozvinul papyrus na dlaždicích trůnního sálu. Bylo to skutečně písmo jeho otce.

Bydlím ve skromném paláci, sděloval David, a Jahveho schrána je umístěna pod obyčejným stanem. Chtěl jsem postavit pro jediného Boha ušlechtilý příbytek. Prorok Natan se však vždy s největší přisností proti tomu postavil. Kdybych se pokusil svůj plán uskutečnit, Jahve by mne rozdrtil. A proto se za mého panování Bůh spokojil s tím, že putoval z obydlí do obydlí, zatímco já jsem na zemiproléval hodně krve. Avšak připravil jsem budoucnost. Ve sklepeních paláce je

ukryt obrovský poklad. Poslouží mému synu Šalamounovi, aby postavil chrám, který mé oči už, neuvidí. Shromáždil jsem materiál, ingoty zlata, bronzu, železa. Na místě budoucí svatyně jsem postavil oltář. Zakoupil jsem pozemek, který dnes patří Koruně. Milý synu, když budeš čítat tyto řádky, ukaž se hodným úkolu, který jsi zdědil. Konečně sdílíš mé tajemství. Šalamoun zavolal svého sekretáře.

- Tento text je neúplný, prohlásil. Má být doplněn ústním sdělením. Jen ty sám jsi ho mohl obdržet.

- To je pravda, pane. Proto jsem se vzdálil z paláce, abych vyčkal na to, jakým králem se miníte stát.

- Uvědomuješ si neopatrnost takového jednání?

- Jistě, můj pane. Ale jednal byste jinak?

Egyptřana nebylo snadné ovládat. Šalamoun však oceňoval jeho energii a přímost. Prorok Natan se v něm nemýlil, když mu dal svoji důvěru a nechal mladého monarchu, aby odhalil své záměry.

- Kde je oltář, který bude sloužit chrámu jako základní kámen?

- Setkáte se s četnými protivníky, prorokoval nyní Elihap. Postavit budovu, jako je ta, kterou si představujete, je v rozporu se zvyklostmi nomádů, jež jsou v duši Izraele hluboce zakořeněny.

- To je pravda, uznal Šalamoun. Ale otec mi svěřil poslání. Já ho splním. Tato země potřebuje chrám. Ten nejnádhernější ze všech chrámů.

- Oltář je na jeruzalémské skále, pane, na severním vrcholku hory. To místo je zakázané už několik let. Je téměř nepřístupné kvůli rokli, která ho odděluje od prvních domů.

- Bývalé prostranství, kde se mlátilo zrna, tam, kde obětoval Noe a kde Jakub viděl žebřík spojující nebe a zemi... To je to místo, Elihabe?

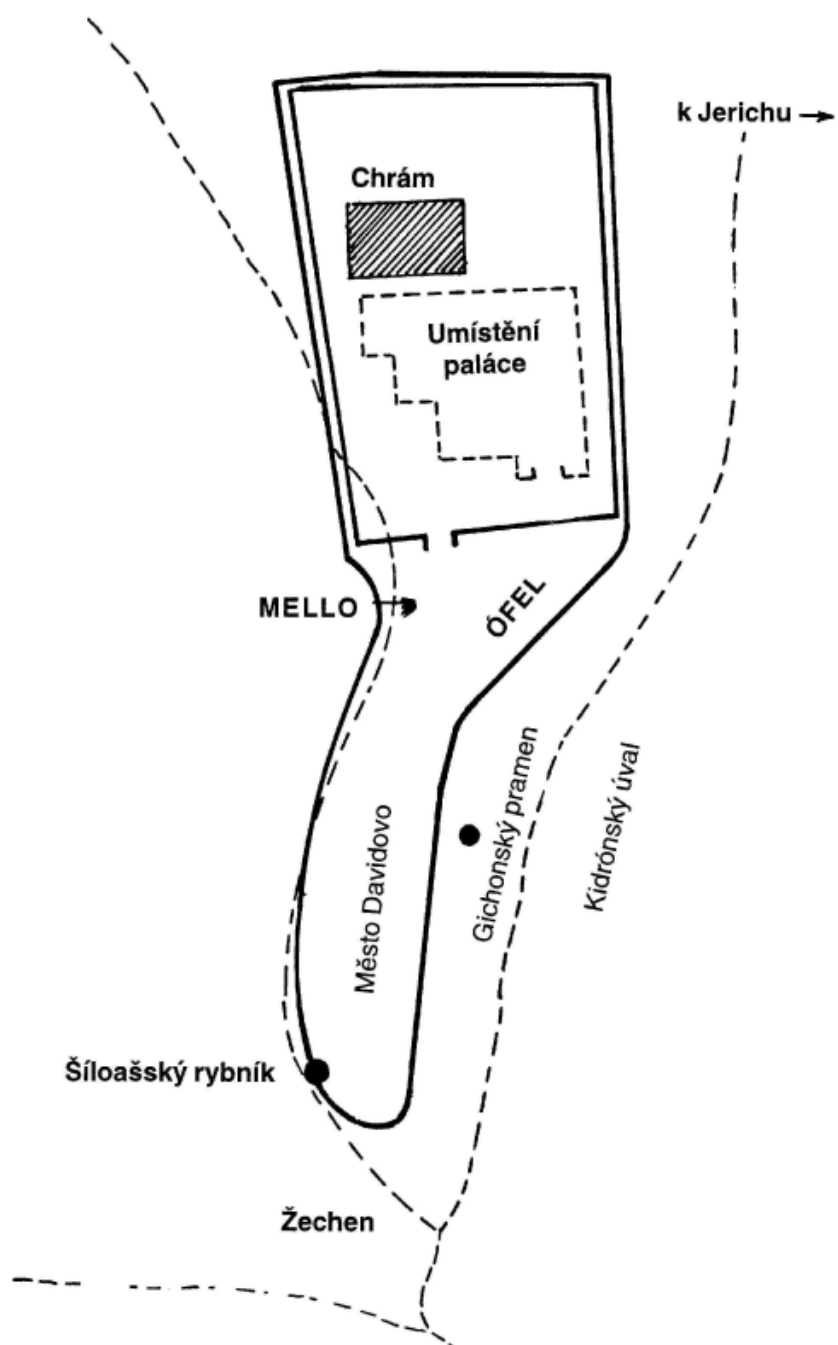
- Ano, pane. Natan si myslel, že ta skála je prvotním kamenem, kolem něhož se vytvořil svět. Z jejího nitra prýští rajsý pramen, který stoupá až ke slunci a padá zpátky na zem jako déšť. Déšť, jehož pádem jste se stal.

- Prvotní kámen... Neměli ho také Egyptřané v Heliopoli?

- Kolik posvátných míst, tolik středisek světa, odpověděl sekretář. Je na vás, abyste vyzvedl to, které patří vašemu lidu.

Šalamoun vyšel z Davidova paláce. S pomocí dvou vojáků, kteří napjali provazy jako lávku, překročil rokli a strávil zbytek dne až do západu slunce na majestátní skále, kde se bude tyčit jeho chrám.

Z jeruzalémské hory objevil hlavní město a svoji zem. Na severu Samaří a Galilea. Na východě Jordán, Mrtvé moře a poušť. Na jihu

Judsko. Na západě roviny, končící středozezemním pobřežím. Těmto územím, horám, řece, mořím a kmenům Šalamoun vládl a sjednotil je. Od té doby, kdy David zasvětil oltář na této skále, zabírající v celé šíři ono vyvýšené místo, nepozoroval nikdo Izrael z takové výšky a do takové dálky.

David vybral místo dobře. Mělo sílu, krásu a tajemno, nezbytné pro dům Boží. Brzy už archa úmluvy nebude bloudit z místa na místo. Brzy spatří Hebrejci svatyni, která je navždycky upevní v lásce k Nejvyššímu.

KAPITOLA DESÁTÁ

Den následující po prvním podzimním sabatu byl poznamenán sledem nepředvídaných audiencí. Šalamoun, který čekal na faraónovo znamení a ještě stále věřil v jeho slovo, měl mrzutou náladu. Studoval nákres budoucího jeruzalémského chrámu, který mu zanechal David, ale hodnotil ho jako nedokonalý. Jeho otec si představoval jenom rozsáhlejší kapli bez stavební nápaditosti.

Kde najít architekta? Hebrejci se naučili dláždit silnice, stavět nebo zpevňovat hradební zdi, ale neznali tajemství osazování věčných kamenů, určených svatyním.

Když byl ohlášen Jarobeám, posel zprávy nepochybně natolik důležité, aby se odvážil přerušit královo přemýšlení, svítla Šalamounovi nová naděje. Nebyl by tento mladý stavbyvedoucí architektem, kterého má Izrael zapotřebí?

Rezavý atlet s odhalenou hrudí, boky opásané koženou suknicí, byl v zajetí mocného vzrušení. Když mu král udělil slovo, mnohmluvně se rozpovídal.

-Pane, stáje jsou dokončeny! Vaším koňům tam bude dobře. Čeledíni, kteří jim budou uklízet a nosit krmení, tam budou všude mít snadný přístup. Něco takového ještě nikde nemají!

- Můžeš být hrdý, Jarobeáme.

- Pane králi, mám další nápady! Dejte mi k ruce dost dělníků a já se do toho pustím.

- Poslouchám tě, řekl Šalamoun.

Bylo Jarobeámovým přáním postavit v Jeruzalémě chrám? Viděl budoucnost země? Jestliže ano, stane se okamžitě architektem pověřeným pracovat po boku monarchy.

- Chci postavit nový palác pro izraelského krále, prohlásil s rozhodností Jarobeám. Mezi lidmi se povídá, že Davidův dům není Šalamouna hoden. Použij u cihly a dřevo, postavím několik poschodí, velkou terasu a...

- Myslíš, že tato budova se musí postavit jako první?
- Samozřejmě, pane králi!
- Není nic důležitějšího?
- Samozřejmě že ne!
- Uvažuj dobře, Jarobeáme.

Se sevřenými rty a stísněným pohledem hledal obr mamě odpověď, která by se Šalamounovi líbila. Král byl trpělivý. Co však četl v Jarobeámově duši, ho odradilo od úmyslu nabídnout mu víc než jeho dosavadní funkci.

- Zapomeň na ten nápad s palácem, Jarobeáme. Brzy budeme potřebovat obrovské stáje. Vyber nedaleko Jeruzaléma vhodný terén, připrav plány a zorganizuj stavbu. Budeš pracovat podle příkazů správce paláce.

Dotčenému Jarobeámovi nezbývalo než odejít. Jen co vyšel z audienčního sálu, vstoupil správce paláce, stejně rozrušený jako jeho předchůdce.

- Veličenstvo, řítíme se do katastrofy!
- A proč?
- Váš sekretář Elihap zpronevěřil řadu kontribucí, které jsem měl dostat já na údržbu dvora. Žádám jeho příkladné potrestání.
- V tom případě bude nutno potrestat krále, protože Elihap jednal na můj příkaz. Vyděšený majordomus couvl o několik kroků.
- Promiňte mi to, Veličenstvo... nevěděl jsem... ale jak budu moci dále...
- Očekával jsem tvoje námitky mnohem dřív. Dokazuje to, že svoje účty moc často nekontroluješ. Prokaž tedy svoji inteligenci. Peníze uschované Elihapem budou sloužit na výstavbu chrámu. Náklady dvora budou omezeny na minimum, aniž tím nějak utrpí jeho velikost.

Hodnostář spěchal do své pracovny, šťasten, že unikl neblahému osudu. Srazil se s bývalým veleknězem Abjátarem, který žádal o okamžitý rozhovor s Šalamounem.

Abjatar, jmenovaný Davidem, byl jediným potomkem slavné náboženské rodiny ze Šila, nejproslulejšího posvátného místa, než se stal hlavním městem Izraele Jeruzalém. Abjatar unikl masakru Davidových stoupenců, organizovanému Saulem. Byl to právě on, kdo zachránil archu a obřadní roucha nejvyššího kněze.

Když byl Šalamoun zpraven o starcově přítomnosti, vyšel mu vstříc, nabídl mu paži a zavedl ho na jednu z krytých teras. Abjatar kráčel jen s námahou.

Mistr Hiram a král Šalamoun

- Jsi velmi mladý, Šalamoune, a já, já už jsem téměř mrtvý.
- Byl jsi přítelem mého otce, řekl panovník, sdílel jsi s ním jeho těžké chvíle. Ať ti žehná Bůh.
- Jsem strážcem tradice, Šalamoune. Jestliže vystupuji ze svého ústraní, je to jen proto, abych tě varoval. Tvůj otec nikdy nechtěl stavět chrám. Ta budova bude svatokrádež. Archa nemá být zavřena v Jeruzalémě, ale má stále putovat po provinciích. Nezneuctívej zvyklosti. Vyžen z města cizince, jejichž počet neustále roste. Zbav se co nejrychleji toho Egypt'ana Elihapa, který je ti špatným rádcem.
- Stavba chrámu tedy duchovenstvo vzrušila?
- Starý Abjatar usedl na jednu z obrubních zídek, zády ke slunci.
- Nebudou s tím souhlasit, tím si buď jist! Tvůj otec duchovenstvo rozdělil na čtyřadvacet tříd, podílejících se na službě Bohu. Chrám je přinutí, aby se shromáždili v Jeruzalémě a opustili své provincie! Nic nesmí být změněno. Síla Izraele tkví v jeho minulosti. Chtít ji rozbít by znamenalo zradit vůli Boží.
- Šalamoun hleděl obdivně na skálu, dominující Jeruzalému.
- A ty, Abjatar, ty znáš Boží vůli?
- Umím nechat promlouvat orákula!
- To je jedna z chyb, které ti vyčítám. Nejvyšší kněz se má zabývat obřady, ne magií. Tvůj nástupce Sadok se takových neopatrností nedopustí.
- Abjatar byl překvapen důrazností tónu.
- Je rozumnější, pokračoval Šalamoun. Vím, že jsi podpořil mého nepřítele Adonijáše, jehož popravu, bohužel nezbytné, je mi líto. Stařec zavrával. Šalamoun zabránil jeho pádu.
- Zasloužil sis smrt, Abjatar. Vzhledem k tvému vysokému věku tě jenom pošlu zpátky do tvé vesnice na sever od Jeruzaléma, odkud už neodejdeš. Jestliže neposlechněš, nedoufej v žádnou milost.
- Bývalý nejvyšší kněz bez pomoci vstal.
- Očima pomateného dítěte hleděl na monarchu v rozkvětu mládí, jak smetává celý svět a přeměňuje ho v nicotu jistěji, než kdyby ho podpálil. Šalamoun se však nedal strhnout k žádné agresivitě. Jeho výraz zůstal klidný a usměvavý, jako by zpíval píseň o konejšivých barvách podzimu.
- Sadok, můj nástupce... se nepokusil přesvědčit zbloudilého krále?
- 1 Sadok je už starý muž, připomněl Šalamoun. Je opatrný. Kdyby se postavil proti panovníkovi, kterého sám korunoval, jak by na něho pohlížel Bůh? Kněží nejsou příliš důležití. Je na králi, aby vedl svůj

CHRISTIANJACQ

lid ke světlu. Není to snad poučení, kterého se ti dostalo od tvého otce?

Abjatar sklonil hlavu.

Šalamoun se za ním díval, jak odchází z terasy, a věděl, že starce už nikdy nespátří.

KAPITOLA JEDENÁCTÁ

Poté, co v nejsvětější svatyni chrámu v Tanidě oživil faraón Siamon božskou sílu, pohroužil se do rozjímání. Jedině skryté světlo v tajem-nu tohoto místa, přístupného pouze králi Egypta, bude inspirovat jeho konání v dnešním dni, kdy přijme zásadní rozhodnutí.

Kráčel za svým nosičem opánek a prošel otevřeným nádvořím. Obloha byla pokryta mraky, ovzduší naplněno vůněmi Středozevního moře. Vůz odvezl Siamona z chrámu do paláce. Opět obdivoval krásu Tanidy, protkané četnými kanály, vroubenými stromy a zahradami. Při stavbě města s majestátními vilami, v němž by se žilo příjemně, se architekti inspirovali nádhernými Thébami.

Jakmile faraón vstoupil do poradního sálu, Amonův velekněz, první obřadník a vrchní generál vstali a pozdravili pána Egypta. Usedl na trůn z pozlaceného dřeva, jehož opěradlo bylo zdobeno scénami z korunovace.

-Přátelé, oslovil přítomné, z jistého pramene jsem se dozvěděl, že se Šalamoun rozhodl postavit obrovský chrám na jeruzalémské skále.

- Absurdní, soudil velekněz. Izrael není chudobná země, ale bohatství potřebné k realizaci takového plánu rozhodně nemá.

- Nemyl se. David nahromadil bohatství, které teď poslouží jeho synovi.

- Proč taková snaha nás napodobit? Hebrejci jsou přece kočovníci, připomněl obřadník. Pro svého boha nepotřebují velkou svatyni.

- Šalamoun pochopil, že se musí stát stavitelem, aby z Izraele učinil velké království, vysvětloval faraón. My ho podpoříme. Generál neskryval svoji zdrženlivost.

- Že jsme mu prodali koně a vozy, bylo od Vašeho Veličenstva velkodušné. Proč mu pomáhat ještě víc?

- Aby upevnil mír, odpověděl Siamon. Chrám v Jeruzalémě nás ušetří válek. Jestliže mu král Izraele věnuje všechny síly, budou naše země v duchovním spojení. Šalamoun je ovšem stejně opatrný jako

Istivý. Bude souhlasit se spojeneckou smlouvou, jen pokud se mu dostane záruky naší dobré vůle.

- A jaké, Veličenstvo? zeptal se velekněz.

- Šalamoun zná naše tradice. Ví, že zpečetit mírový pakt může pouze sňatek.

Všichni tři Siamonovi důvěrníci byli ohromeni. To, co Siamon naznačoval, bylo nemožné.

- Faraón snad nepomýšlí na to, aby... dal svoji dceru Hebrejci?

- Je to jediný prostředek, jak Šalamouna přesvědčit, že nenávidíme válku stejně jako on. Vím stejně jako vy, že dosud si žádná faraónova dcera nevzala cizince. Musíme však být prozíraví. Egypt slábne. Zátěž několika konfliktů by nevydržel. Naše spojení s Izraelem nám zaručí bezpečnost na severovýchodě. Budeme se moci soustředit na západní hranici.

Faraónův rozbor situace byl správný. Generál neměl žádný argument, kterým by mu mohl oponovat.

- Izrael nemá kámen, ani dřevo, ani zlato, potřebné k výstavbě velkého chrámu, podotkl obřadník. Faraón mu je dodá?

- To by byla chyba, soudil Siamon. To by Šalamouna učinilo na Egyptě příliš závislým. Nepřijal by to. Půjdeme na to nepřímou cestou. Šalamoun se bude muset obrátit na týrského krále.

- Ten nám nemůže nic odmítnout, uznal generál.

- Kromě toho, že Izrael bude jistým spojencem proti nájezdům nomádů, pokračoval faraón, stane se i důležitým hospodářským partnerem. Umožní nám dostat se na obchodní cesty, které nekontrolujeme.

Spojení se Šalamounem skutečně představovalo po zralé úvaze jen výhody. Přesto měl faraón starosti.

- Je tu ještě nějaká překážka? zeptal se velekněz.

- Největší překážka, odpověděl Siamon. Musíme poznat tajemství, která Šalamoun ukryje ve svém chrámu.

- To by bylo zapotřebí, aby se nějaký Egyptan konvertoval na Jahveho víru, namítl obřadník. To nemůžete žádat, Veličenstvo.

- Něčím takovým se neproviním, slíbil faraón. Je tu totiž ještě jiný materiál, tentokrát lidský, kterého se Šalamounovi nedostává: Mistr, schopný jeho chrám postavit. A tento Mistr, který vztyčí Jahveho svatyni, bude Egyptan.

Mistr Hiram a král Šalamoun

Dům života chrámu v Tanidě prožíval neobvyklý ruch. Obyčejně bylo toto místo zasvěceno mlčení, studiu a meditaci. Sem přicházeli pracovat ti, kdo se učili hieroglyfům a připravovali rituály. V dílnách a pracovnách Domu života trávili delší či kratší čas architekti, sochaři, lékaři a vysocí úředníci, aby se tu naučili svému řemeslu.

Jen málo bylo zasvěcených, kteří na tomto místě, kde se předávala moudrost předků, zůstávali trvale. Vnější svět v jejich očích příliš neznamenal. Rozhodli se věnovat svůj život věcem duchovním a záležitostmi světskými se už nezabývali. Proto byli překvapeni, když se tu po setmění objevil pán Egypta, faraón osobně.

Král byl žákem mudrce, který Dům života řídil. Zavedl panovníka do sloupového sálu, vybaveného po obvodě kamennými lavicemi. Na nich sedělo deset adeptů.

- Jestliže jsem požádal o tuto schůzku, řekl král, je to proto, že se potřebuji s vámi poradit. Izrael se stal velkým národem. Vládne mu výjimečný monarcha Šalamoun. Tento král chce vystavět chrám na počest Jahveho. Toho není schopen žádný izraelský architekt.

- Co na tom, soudil jeden zasvěcený. Izrael je náš nepřítel.

- Byl, opravil ho faraón. Šalamoun chce ukončit nepřátelství, které nás staví proti sobě.

- Nedůvěřujte Hebrejcům, doporučoval jiný adept. Jsou to pokrytci.

- Šalamoun si přeje mír. Pomozme mu.

-A jak?

- Že mu pošleme architekta, který bude schopen postavit Jahveho chrám, odpověděl faraón.

- Vyloučeno. Naše tajemství musí zůstat v Egyptě.

- Nic nebude vyzraženo, prohlásil Siamon. Všechna tajemství zůstanou skryta ve stavbě. Její forma bude taková, jakou si bude přát Šalamoun.

Pán Domu života se obrátil na faraóna.

- Když už jste se rozhodl, Veličenstvo, koho z nás jste vybral?

Siamon, navyklý skrývat svoje pocity, byl nucen nabrat dech.

- Horemheba, syna Horova.

Všechny pohledy se upřely na třicetiletého adepta s širokým čelem a mocnými svaly. Ve dvanácti letech byl učedníkem a své dospívání strávil na staveništích v Karnaku. Před třemi lety se stal architektem a rozhodl se prohloubit svoje umění studiem pojednání geniálního Imhotepa, největšího z architektů, uchovaných v archívech Domu života.

Horemheb nerad ukazoval své city. Neřekl ani slovo.

- Znáám váhu oběti, kterou na tobě žádám, řekl Siamon. Opustit Egypt je zkouška, kterou by mohlo podstoupit jen málo z nás, jakoliv moudrých. Považuj eš-li moje rozhodnutí za nespravedlivé, odmítni.

Horemheb se faraónovi uklonil.

Pán Domu života vstal.

- Král a já jsme spolu dlouho hovořili, než jsme zaujali stanovisko, které jste tu dnes vyslechli. Možná se mýlíme. Šalamoun a Hebrejci možná zamlčují svoje válečné touhy. Není jisté, že náš architekt uspěje. Jestliže ale dokáže postavit v Jeruzalémě chrám, bude moudrost našich předků předána jinému národu, který ji opět předá dalším generacím. Celá záležitost bude spočívat na bedrech jediného člověka. Ať o tom přemýšlí a ať se připraví. Nechejme ho samotného.

Siamon vyšel z poradního sálu jako první. Obrátil se k nehybnému Horemhebovi.

- Dnes večer odjedeme do Memfidy, oznámil mu.

Za jasné noci se velká pyramida krále Cheopse jevila jako obrovská hora, jejíž obklad z bílého vápence zářil do tmy.

Siamon a Mistr prošli tichými průchody horního chrámu a vstoupili dovnitř. Horemheb znal plán této úžasné stavby, kterou nebude moci nikdy překonat žádný stavitel. Faraón mu přikázal, aby sestoupil do podzemního sálu a vzal odtud rituální předměty, které tam byly uloženy před mnoha staletími.

Mistr se přikrčil a vklouzl do úzkého žulového průchodu, vedoucího až do lůna země.

Když se se svým vzácným břemenem vrátil zase nahoru, faraón ho objal.

- Od této chvíle se budeš jmenovat Hiram, řekl mu.

KAPITOLADVANÁCTÁ

Nagsara, dcera faraóna Siamona, byla strachy bez sebe. Ve svých sedmnácti letech dosud nikdy neopustila Egypt a královský dvůr, kde žila v pohodlném přepychu, daleko od světa a jeho ošklivosti. Protože nebyla předurčena vládnout, těšila se kultuře, nabízené ženám z vyšší společnosti: poezii, tanci, hudbě, účasti na obřadech bohyně Hathor, chrámové službě, procházkám po venkově a projíždkách na Nilu, okázalým banquetům. Dospívání faraónovy dcery probíhalo uprostřed oslňujících slavností a potěšení. Jakmile se jednou sama rozhodne, pojme za manžela muže, do kterého bude zamilovaná, a dá mu dvě děti, chlapečka a holčičku. A pak budou jedny šťastné dny střídát jiné šťastné dny a budou ubíhat v rytmu ročních období pod ochranou božského slunce.

Sny mladé princezny o štěstí byly surově rozbity, když ji otec povolal do paláce tím nejoficiálnějším způsobem a za přítomnosti svých rádčů. Tam jí sdělil své rozhodnutí: aby posloužila zájmům Egypta, odjede Nagsara do Jeruzaléma, kde se stane manželkou Šalamounovou a zpečetí tak dohodu, která zahájí éru míru a přátelství.

Rozrušená mladá žena neměla ani sílu, aby připomněla, že něco takového odporuje tradicím a že bude první faraónovou dcerou, danou za manželku nějakému cizinci.

Nagsara vzlykala celý den. Pomýšlela na to, že se z nejvyššího místa v paláci vrhne do bezedné nicoty. Sebevražda však byla údělem odsouzených k smrti. Žádná lidská bytost neměla právo zabít se sama, a to pod trestem zahubení své duše a nemožnosti překročit brány onoho světa.

Až do odjezdu žila Nagsara v husté mlze, podobající se té, která zaplňovala ulice Tanidy o zimních ránech a nerozplynula se, dokud nad ní nezvítězilo slunce. Srdce faraónovy dcery, uvězněné v ledové noci, však ztratilo cestu ke světlu.

Ona, vždycky tak usměvavá, měla tvář smutnou a unavenou. S pokleslou myslí se nechala nalíčit a bez jakéhokoliv zájmu obléct. Její kadeřnice plakala. Nagsařiny ještě dětské rysy samozřejmě zkrášlila, ale nerozveselila je. Copánková paruka provoněná jasmínem byla mistrovským dílem. Princezniny černé oči, její rty zdůrazněné červení, tváře se špetkou oranžového pudru a dlouhé řasy jí dodávaly úchvatné kouzlo. K čemu však bylo dobré učinit svůdnou odsouzenkyni k nejtěžšímu trestu, exilu?

Od odjezdu z Tanidy Nagsara zavřela oči a doufala, že ji spánek zavede do světa bohů. Když je znovu otevřela, spatřila svůj vůz tažený párem vyšňořených koní, jak jede po cestě dlážděné bazaltem, vedoucí do Jeruzaléma. Za nimi následovala řada dalších vozů, naložených dary, určenými Šalamounovi. Princeznu ochraňoval elitní oddíl a doprovázelo ji početné služebnictvo, připravené uspokojit každé její přání. Jaké přání však mohla mít faraónova dcera, zaslíbená cizímu králi, kterého se bála víc než démona noci?

Obloha se na počátku té zimy oděla do zneklidňujícího šedivého hávu. Jakmile průvod opustil egyptské zářivé úsvity a zlaté západy slunce, musel čelit dešti a větru.

Nagsařiny nozdry podráždil rybí pach. V hlavním městě Izraele byl trhový den. Uličky byly načichlé rybinou. Byly tak úzké, že jimi vůz s těží projel. Nagsara vykřikla hrůzou, když se asi deset vzájemně se strkajících žebráků v rozedraných hadrech zachytilo dřevěné mříže, která sloužila jako okno. Vykřikovali urážky a chtěli si sáhnout na krásnou Egyptanku, příjíždějící z legendární země. Lučšníci je hrubě odtrhli. Pelášili pryč a nevšímali si, že šlapou po jednom malomocném, který nemohl utíkat dost rychle.

Mezi domy bohatých, pokrytými taškami, a domy chudiny, se střechami z rákosy a udusané hlíny, se vojáci mamě snažili udržet alespoň zdání pořádku. Vzrušení dostupovalo vrcholu. Dav vyjadřoval hlučné veselí a byl ohromen, že řeči nelhaly: faraónova dcera se přichází nabídnout králi Izraele!

Nebyla tu žádná hlavní dopravní tepna jako v Thébách nebo v Memfidě, jen změt' uliček, z nichž některé byly opatřeny schody, aby usnadnily výstup oslů, naložených potravinami. Nagsara měla pocit, že vstupuje do uzavřeného, dusivého světa, kde bude navždy uvězněna.

Ty tam byly zahrady před egyptskými šlechtickými sídly. Zmizely stromy a rozkvetlé keře. Pryč byly dřevěné přístřešky porostlé zelení, poskytující svěží stín.

Jízda vozu byla přerušena hejnem husí a slepic, které utekly ze statku uprostřed hlavního města. Incident u Nagsary nevyvolal úsměv, ale závan známé vůně ukonejšil na několik okamžiků její nervozitu: vůně květů obrovského jasmínu, zdobícího zdi dvorku, na němž bylo naskládáno měděné náčiní. V tomto ročním období to byl zázrak. Mladá žena tuto vůni zbožňovala, protože jí připomínala dětské hry u palácového bazénu.

Kola se párkrát otočila a nádherná vůně byla vytlačena morovým zápachem černého dýmu. Hospodyně pálily odpadky a výkaly. Jiné zase vařily maso a ryby. Drsné jeruzalémské pachy rozptýlily velmi brzy okamžik snu.

Nagsara se kousla do zápěstí, téměř až do krve. Pak si ale uvědomila, že se chová jako smyslů zbavená, nehodná svého postavení. Pobouřila ji představa, že se faraónova dcera objeví před králem Izraele v takovém stavu. Směsice domů a nedostatek prostoru jí nemohly dát zapomenout, že přijela do hlavního města mocného státu, jemuž vládne monarcha se stále roztoucím věhlasem. V těchto končinách Nagsara představovala Egypt. Stávala se představitelkou ušlechtilosti své země.

Průvod byl nucen zastavit pod jedním kotlářstvím. Dělníci zatarasili cestu svým náradím. Údery kladiv zpracovávali kov a tvarovali kotle. Na výzvu vojáků neochotně uvolnili průjezd. K vozu se přiblížil prodavač vody.

- Napijte se, princezničko! Podívejte se, jak je voda čerstvá!

Nagsara se napila. Výměnou za kožený měch dala obchodníkovi stříbrnou číši.

Prodavač zamával vítězně kořistí a vychvaloval štedrost Egypt'anky, přinášející drobným lidem bohatství. Nagsara si právě získala srdce jedné jeruzalémské čtvrti. Navzdory beznaději, která ji ničila, se rozhodla, že nezůstane žádnou ochablou dívenkou.

Už brzy stane před Šalamounem, jehož krásu a inteligenci jí tak vychvalovali.

Nezklame ho.

Po dvou hodinách trpělivého a pozorného úsilí dokončili sluhové nejvyššího kněze Sadoka oblékání svého pána do obřadních rouch. Konce Sadokova vousu byly nezastrížené, jak to vyžadoval zvyk, a na hlavě mu seděl turban s fialovými pruhy, překrytý zlatou tíarou, na níž byl nápis hlásající slávu Jahvemu. Na lněné tunice byla fialová

komže, zdobená granátovými jablky, mezi nimiž visely zlaté zvonečky, jejichž ostrý cinkot odháněl ďábelské síly. Nahoře měl přehozen efod, kus oděvu utkaný ze zlatých a sytě červených nití, upevněný na ramenou zlatými šňůrami, ukončenými dvěma onyxy. K efodu byl připevněn slavný pektorál s dvanácti drahokamy: topasem, smaragdem, safírem, jaspisem, ametystem, achátem, alamandinem a sardonixem, symbolizujícími dvanáct izraelských kmenů. K pektorálu byl připojen malý váček se dvěma kostkami. Když jimi velekněz hodil, objevila se Čísla, která použil Bůh, když tvořil svět.

Hubený Sadok vzbuzoval takto vystrojen obdiv blízký strachu. Kráčel za dvěma kněžími, kteří ho uvedli do trůnního sálu, kde čekal Šalamoun.

- Proč jsi požádal o tuto audienci, Sadoku? Nemáš dohlížet na přípravy mé svatby? Nejvyšší kněz odpověděl povýšeným, břitkým tónem.

- Tento svazek se Jahvemu nelíbí, Veličenstvo. Proč si nevyberete manželku mezi vašimi konkubínami? Tato Egyptanka není naší víry. Bude špatnou královnou a přivolá na Izrael neštěstí. Vzdej se tohoto sňatku a nezasávej nespokojenost mezi lid. Mým hlasem promlouvá Bůh.

Šalamounův pohled vzplanul. Prudká zlost, která v něm narůstala, ho ponoukala, aby tohoto drzého duchovního, povinovaného mu naprostou poslušností, zpolíčkoval. Král Hebrejců si však musel uchovat sebevládu za všech okolností.

- Jestliže se nepodvolím, Sadoku, co se stane?

- Odmítnu tento rouhavý sňatek posvětit, Veličenstvo. Postavím se před lid a před očima věncích odložím své rituální ozdoby. Vysvětlím jim, že Jahveho velekněz přivolává takto na hlavu krále a té Egypt'an-ky zlý osud.

Sadok s úšklebkem na rtech triumfoval. Šalamoun si myslel, že jmenoval do této funkce slaměného panáka, který vykoná do písmene všechny pokyny. Uvědomil si, že velekněz požívá velmi reálné moci. Sadok měl v úmyslu stát se nesmírně důležitou osobností, rovnající se svým postavením téměř králi, který se s ním bude muset napříště poradit, než zaujme nějaké rozhodnutí.

Šalamounův klid ho udivoval. Očekával prudkou reakci, kterou by využil ve svůj prospěch, když by prudkost příliš mladého monarchy veřejně odsoudil. Avšak Šalamoun, ať už ze slabosti či z rozumu, se nepokusil ani bojovat.

- Vezmi do ruky svoje kostky, Sadoku.

-Kostky... ale...

Mistr Hiram a král Šalamoun

-Než je hodiš na dlažbu v tomto sále, dokaž mi, že hovoříš jménem Boha, když mi napřed sdělíš Číslo, která se objeví.

- Je to jenom legenda, pane, nic víc, a...

- Je to Pětka a Sedmička, Sadoku. Pět je počet mužů a sedm počet žen. Jestliže je moje předpověď správná, Bůh požehná mému sňatku s dcerou krále Egypta. Vrhni kostky, nejvyšší kněze.

Sadok nejdřív váhal, ale pak je vytáhl z koženého váčku. Sevřel je v pravé ruce, pak hodil. Dlouho se kutálely a zvonily o kámen.

Šalamoun se nepohnul.

Sadok šel za kostkami a rozezněl zlaté zvonky na svém obřadním rouchu. Jejich kovový zpěv mu připadal přímo ďábelský, když spatřil Číslo, jež zvolila náhoda.

Pětka a Sedmička.

KAPITOLA TŘINÁCTÁ

Faraónova dcera Nagsara si byla jista, že bude přijata s poctami, jež náleží její urozenosti. Tou nejmenší z nich byla přítomnost Šalamouna, jejího budoucího manžela.

Když vůz zastavil před šedivým stavením sousedícím s palácem, pomohl jí vystoupit nějaký břichatý muž, na jehož rameni se houpal klíč a pečet'.

- Jsem správce paláce, prohlásil dobromyslně. Bud' te vítána v Izraeli.

- Kde je král?

- Přejde brzy. Zdržely ho přípravy svatby.

- To je těžká urážka! Nejsem jeho služebná.

Ostrá poznámka této malé ženy spíše prostřední krásy učinila na správce dojem. Jak přesně předpokládal, faraónově dceři nebude dlouho trvat, než vyvolá na izraelském dvoře konflikty a skandály.

- Následujte mě laskavě, Veličenstvo. Můj úkol spočívá v tom, abych vám ukázal, kde budete žít.

Nagsara se rozhlédla okolo. Egyptských vojáků bylo jen málo. Šalamounově gardě by nedalo příliš námahy, aby každý pokus o revoltu zlikvidovali. Faraónova dcera neměla žádný prostředek, jak okamžitě reagovat na pohrdání, které musela snést.

Následovala tedy majordoma. Její zklamání bylo obrovské. Příbytek s hrubými zdmi, kam ji zavedl, byl méně pohodlný než v těch nej-skromnějších thébských obydlích. Žádná vnitřní zahrada, žádná vodní nádrž, žádná sloupová síň. Čtvercové místnosti bez jakékoliv elegance, bez ozdob, nehodné královské Výsosti. Nagsařinu hrud' naplnila zlost, když zaslechla smích. Dvě mladé ženy v krátkých šatech odhmuly závěs u jednoho pokoje a proběhly okolo Egypt'anky. Za nimi třetí žena, o něco starší. Ironicky pohlédla na Nagsaru jako na nějaké podivné zvíře a pak zmizela v d'alším pokoji, odkud vycházely kořeněné výpary.

- Kdo jsou ty ženy?

- Ostatní Šalamounovy manželky, odpověděl správce paláce. Dříve patřily jeho otci Davidovi. Jejich dvacet... Jsou z Moábu, Edomu, Sidónu, a dokonce i z Chatti. Ta, která si vás prohlížela, je z Amónu. Pochází z osady, která kontroluje cestu z Jeruzaléma do Damašku. Je to velmi důležité strategické místo. Proto tato druhá manželka zaujímá mezi ostatními konkubínami přednostní místo. Bohužel ovšem... její věk... Šalamoun potřebuje novou královnu, velmi mladou...

-A to budu já, kdo...

Nagsara se neodvázila dokončit větu. Ten zrůdný král se rozhodl z ní udělat svoji otrokyni a podřídít ji svým nejnižším pudům? Faraón předpokládal, že půjde o diplomatické manželství, které se bude vyznačovat spíše samotářským životem. Takový ubohý osud připadal Nagsare ve srovnání s její momentální situací jako sladká vidina.

- Odmítám se stát čubkou vašeho krále, oznámila správci paláce. Jestli na mne sáhne, bude to válka. Můj otec nikdy nepřipustí, aby se mnou bylo zacházeno takovým způsobem. Tady, ve společnosti těch přišemých žen, bydlet nebudu.

-Veličenstvo...

- Zakazuji vám, abyste mi cokoliv říkal. Šalamoun je ničemné stvoření. V Egyptě byste byl méně než nějaký rybář z delty. Nehnu se ze svého vozu.

Nagsara zamířila ke kočáru. Udělala jen několik kroků. Na prahu budovy stál Šalamoun, který byl svědkem příchodu faraónovy dcery.

Pokojně se usmíval. Nagsara si ho prohlédla. Modré oči krále Izraele byly oči čaroděje. Uchvacovaly duši. Jeho mladistvými rysy prosvítala zvláštní zralost.

- Omluvte moje zpoždění, požádal ji vřelým tónem. Nedostatek dvornosti u krále je skutečně neodpuštělný. Mohl bych vám vysvětlit, že jsem byl nucen utkat se s veleknězem, ale bylo by to dost pádné?

- Velký král není závislý na žádném svém poddaném, a nejmiň ze všeho na knězi, odsekla Nagsara.

Chtěla být kousavá, ale její oči popíraly, co říkala. Ve skutečnosti se jen obtížně vzpamatovávala z okouzlení, do něhož upadla. Šalamoun nebyl hrubým zvířetem, ale mužem nesmírné krásy.

- Máte pravdu, uznal monarcha. Toto místo se k vaší ušlechtilosti příliš nehodí. Ale Jeruzalém nejsou Théby ani Tanis. Mám v úmyslu učinit svoje hlavní město nádherným. Prokážete mi trochu trpělivosti? Budou vám určeny zvláštní pokoje, abyste se vyhnula kontaktu s konkubínami.

Nagsara by ráda protestovala, s rozhodností by prohlásila, že takové uspořádání je nedostatečné, že je zárukou mírové smlouvy a ne

smlouvy o tom, že bude sdílet lože s cizím králem, ale všechna slova se zarazila o hradbu jejích rtů.

- Odpočíte si, Nagsaro, a připravte se na velký banket, na kterém oslavíme náš svazek.

Učitel Natan naučil Šalamouna tajemství slonoviny, kterou produkuje slon, tajemství medu, vyrobeného včelou, perly vytvořené ústří-cí, zmijího jedu. Přednášel mu o významu sokolího letu, umění vybrat ovoce, jménech hvězd, kterým posílá polibky jako poděkování za jejich třpyt. Slunci obětoval posvátný olej, luně vůni. Do moře hodil drahokamy, aby lesk vln byl ještě oslnivější. Natan ukázal Šalamounovi, jak zahnat přeludy a demony tím, že vypráší kočičí kůže lískovým prutem. Učitel předal učni vědomost o kohoutovi, ohlašujícím zrození světla, o vlaštovce, poslu blahodámého deště, o sově, schopné vidět jasně v temnotách, o jeřábu, oddělujícím roční období. Podělil se s Šalamounem o tajemství orla, schopného hledět přímo do slunce.

Když toto vědění proniklo mladému muži do duše a do krve, Natan mu předal umění, jak poznat budoucnost. Ne špatným věštěním, tou smutnou výsadou padlých andělů, ale pomocí astrologie, umění králů, praktikovaného od nejstarších časů.

Šalamoun nakreslil v písku zvěrokruh. Při pozorování noční oblohy vyhledal planety a zaznamenal jejich polohu na znamení zvěrokruhu. Jen král měl právo poznat budoucnost, ne pro sebe, ale pro společenství lidí, které měl na starosti. Šalamoun přečetl postavení hvězd toho dne, který byl svědkem příjezdu faraónovy dcery do Jeruzaléma a zahájení nové éry, již by si nemohl představit ani David, ani jeho předchůdci. Na tomto základě se obrátil k daleké budoucnosti a žádal nebesa o vidění vzdálených zítřků.

Odpovědi nebyly jednoznačné. Nikdy mu nepřipadaly tak složité, připomínající neproniknutelnou spleť jeruzalémských ulic. Ohlašovaly štěstí, nebo neštěstí? Úspěch, nebo prohru? Jestliže zvěrokruh a hvězdy odmítají hovořit, není na samotném Šalamounovi, aby se ujal iniciativy a neustoupil před žádným nebezpečím?

Když král Izraele kresbu smazal, měl pocit, že se zbavuje cenné pomoci. Podobal se námořníkovi nořícímu se do bouře. Aby se vyhnul úskalím, může se spolehnout jen na svou intuici.

Šalamoun opustil svět iluzí. Jeho sňatek otřese duší lidu. Když vrhal kostky, pustil se do hry s Pánem oblaků. Ale může znát člověk její pravidla, byť byl králem?

KAPITOLA ČTRNÁCTÁ

- Hebrejci zapáchají, řekla princezna Nagsara své kadeřnici. Zapal kadidlo a myrhu. Žádám, aby tenhle ubohý příbytek aspoň stále voněl.

Služebné faraónovy dcery pracovaly bez oddechu od brzkých ranních hodin, aby vystrojily svou paní na večerní banket, při němž se státní sňatek odbude. Aby zkrášlila jemné vlasy Nagsary, pozorující se neustále v měděném zrcadle s dokonale vyleštěným povrchem, použila kadeřnice zlatého hřebene.

Navzdory uvážlivým radám správce paláce odmítla Nagsara učinit židovské módě i ten nejmenší ústupek. Obleče se po egyptském způsobu a objeví se v celé nádheře královny, pocházející z nejstarší a nejuznávanější civilizace. A proto než opustila své pokoje a vydala se do paláce, nechala si posadit na hlavu kužel vonných esencí, který se bude po celý večer rozpouštět pod její parukou. Z opatrnosti ještě zasunula do sandálu miniaturní rozprašovač. Jednoduchým stiskem palce uvolní jemnou vůni.

Princezna zkontrolovala nervózně znovu svůj účes a zdálo se jí, že je nedostatečně zkadeřený. Nelíbilo se jí nalíčení. Kadeřnice a kosmetička musely stěrkami, hřebeny a roztěrkami na pudr své dílo opravit. Zjemnily kresbu rtů a modročernou pastou zdůraznily víc linii obočí. Řasy byly namodřeny, nehty na rukou i na nohou nalakovány červeně.

Nagsara byla konečně spokojena a nechala se obléct do šatů z jemného lnu, které jí před odjezdem darovaly tkadleny z Tanidy. Kvůli večernímu chladu si přes ramena přehodila vlněnou štolu.

Šalamoun k ní poslal vojáky své osobní gardy pod Banajášovým velením a vůz z pozlaceného dřeva, opatřený pohodlným sedátkem a přikrytý baldachýnem. Uvnitř paláce dal král zbořit dvě zdi, čímž získal velký prostor, kde byly umístěny nízké stoly.

Panovník každého z hostů přivítal, políbil ho na znamení míru a umyl mu nohy. Všichni se posadili na místa, která jim určil majordo-

mus, někteří se zkříženýma nohama na polštáře, jiní na dřevěné stolice. Uprostřed sálu byl čestný stůl, oddělený od ostatních. Jeho zlatené ozdoby zářily ve světle velkých loučí.

Kuchaři, číšníci a stolníci pracovali s nejvyšším nasazením, aby se na tento banket vzpomínalo jako najeden z nejokázalejších v historii Izraele. Na barevných rohožích byly rozestaveny poháry a rozloženo stříbrné nádobí, lžíce ze slonoviny a ze dřeva. Na miskách byly kapa-ry, máta, rozmarýn, česnek, cibule, koriandr a šafrán. Nikdo se těchto předkrmů neodvažoval dotknout. Všechny oči byly upřeny na vstupní dveře do společenského sálu.

Objevila se Nagsara, dcera faraóna Siamona. Budoucí královna zesměšnila vznešeností svých lněných šatů a zlatých šperků ženy dvořanů. Byla to samotná krása Egypta, která vstoupila do Jeruzaléma, hrubě poníženého na malou provinční osadu.

V této ženě, která už teď vzbuzovala žárlivost a chtivost, viděl však Šalamoun jenom mír, zachraňující tisíce životů. Nagsara chlad svého budoucího manžela cítila. Král Izraele tu stál ve svém červeném a modrém rouchu, lemovaném zlatou nití, a hleděl na ni bez špetky něžnosti. Jeho myšlenky se zabývaly spojenectvím dvou zemí, nikoliv láskou mladé princezny.

- Ráčí mocný panovník Izraele vyslechnout hlas mé země? zeptala se jemně. Zpěvy a tance mi připomenou zemi, kde jsem se narodila. Zaženou trápení, dají mi zapomenout, že jsem navždycky opustila svoji rodinu, a potěší všechna srdce.

Vstoupily harfenistky a hráčky na loutnu a bubínek. Za nimi následovaly tanečnice v jednoduchých suknicích z rostlinných vláken, která se nadzvedávala při každém pohybu. Tančily v okouzlujícím rytmu orchestru a hosté byli uneseni takovou odvahou. Nespouštěli oči z drobných ňader a hbitých nohou a jejich uši se nechávaly laskat líbeznou hudbou. Šalamoun uchopil princezniny obě ruce a vybídl ji, aby usedla vedle něho.

- Dám vám vystavět krásný dům za hradební zdí chrámu, šeptal jí.

- Kdy bude dokončen?

Šalamoun neodpověděl a předstíral, že obdivuje taneční rej. Nagsara, rozzlobená sama na sebe, se kousla do rtů. Pro muže, kterého se teď snažila dobýt, byla její hloupá otázka dotěrná. Její otec, faraón Siamon, proti němuž se v duchu bouřila, jí nepřipravoval neblahý osud. Bude mu schopná dostatečně poděkovat za to, že jí dovolil prožít tyto chvíle, kdy se stane manželkou tak přitažlivého monarchy? Je tohle láska, ta extáze, jež vymaže ze světa všechny bytosti kromě jedné jediné?

Mistr Hiram a král Šalamoun

Přinesli tučné tele, holoubata, koroptve, křepelky pečené na dřevěném uhlí a nejvybranější jídlo ze všech, jehně na vinných listech. Ještě chutnější byla sarančata vařená v osolené vodě, které kuchaři nechali usušit na slunci a pak jim utrhali nožky a hlavy. Jiná byla naložena v medu. Číšníci nepřestávali dolévat poháry rudým vínem.

Těsně před koncem požádal majordomus o klid. Šalamoun uchopil Nagsarinu pravou ruku a herold vyhlásil jejich sňatek, stvrzující smlouvu o míru a přátelství, která pojí Egypt a Izrael a činí z nich spojence proti případnému útočníkovi. Přítomní zprávu přivítali s jásotem. Poté hodování pokračovalo ještě hlučněji a nevázaněji.

Šalamoun odtáhl ruku. Nagsara se podivila.

- Nejsme snad manželé, pane?

- Tak velí zákon králů. Jak vás ale přinutím, abyste mě milovala?

- Egypťská žena nikdy nežila pod nátlakem.

Nagsara okamžitě litovala svých unáhlených slov. Chovala se jako divoká a nezkontrolovatelná, zatímco by si přála projevit svoji důvěru. Který zlý duch ji nutí, aby takto zrazovala sama sebe?

Šalamoun vzal svoji manželku znova za ruku. Něžný dotek jeho prstů Nagsaru rozechvěl.

- Ty, která se stáváš královnou Izraele, hovořil k ní tiše, vzpomeň si vždycky, že dech našeho života je kouř, který se rozplyne na obloze. Když zmizí, naše tělo se promění v prach a náš duch odplyne jako lehký vánek. Náš život pomine jako oblačný pás, jako neviditelná stopa stínu. Naše myšlenky budou jako jiskry, sršící v rytmu srdce. Raduj se z přítomného okamžiku a mysl jen na něj. Co je nám po bídě a stáří! Jsou to jen preludy. Rudé víno, které ti podávám, je poslem slunce, pod nímž zrál. Nechej ho volně proudit ve svých žilách, aby bylo světlem, prozařujícím vše, co uděláš.

Nagsara vzala pohár, který jí Šalamoun nabízel. S rozkoší se napila a podala mu ho. Když ho přiložil ke rtům, měla pocit dokonalého spojení. Lehkým stiskem chodidla uvolnila parfém skrytý v sandálu. Mezi královským párem a ostatními hosty se vytvořila neviditelná clona.

Nagsara byla sama, krutě zklamaná. Na konci banketu ji sluhové doprovodili do jejích pokojů. Šalamoun zůstal ve společnosti hostů. Nejspíš dokončil noc v posteli jedné ze svých četných konkubín. Rodící se láska byla potupena. Nejen že ten cit, který v ní už klíčil,

zadusí, ale z posledních sil ještě tu zrůdu odmrští, jestliže se k ní pokusí přiblížit.

Když jí lazebnice oznámila příchod krále Izraele, Nagsara ignorovala veškerý protokol a odmítla ho přijmout.

Šalamoun vnikl do manželčina pokoje.

Vztekle se proti němu vztyčila.

- Okamžitě opusťte můj dům! nařídila.

- Je stejně tak můj, pravil Šalamoun klidně a sevřel její zápěstí, když se ho snažila uhodit.

- Jděte pryč, prosím vás!

- Souhlasím, moje něžná choti, ale ne bez vás. Musím vám ukázat tolik krásného! Náš vůz je připraven. Budu ho řídit sám.

- Chci zůstat tady.

Nagsarina útočnost slábla. Šalamounův dotek ji očaroval. Podivnému teplu, které ji zaplavovalo, odolávala jen špatně.

- Nechtě mne samotnou, prosila snažně.

- Proč mě odháníte?

- Protože vás nenávidím!

Nagsara se vythla Šalamounovu sevření.

- Urazil jste mě, zesměšnil! Jednáte se mnou jako s jednou z těch konkubínských ramlic! Tak mě zavřete do paláce a nechtě mě být! Král vypadal překvapeně.

- Nechápu, Nagsaro. To jsem se dopustil tak vážných chyb?

Princezna se trucovitě odvrátila.

- Vaše nepřítomnost... dnes v noci...

- Ach tak... Protokol, moje krásná Nagsaro, nic jiného než protokol! Neměl jsem na vybranou. Myšlenkami jsem byl s vámi. Chcete o tom pochybovat?

Egypt'ančin poslední odpor se zhroutil. Přijala Šalamounovu nabídnutou paži.

- Ale... Nejsem skoro oblečená, já...

- Královna Izraele je takto velmi krásná. Neztrácejme už čas.

Nagsara nastoupila do vozu vedle svého manžela. Když ji uchopil kolem pasu, ztuhla. Jeho vítězství bylo příliš snadné. Manipuloval jí jako s jednou z těch hadrových panenek, které mají děti tak rády. Šalamoun však nenaléhal a jenom ji připoutal, aby nespadla.

Královský pár projel nevelkými planinami, oživenými křovinatými lesíky, ukrývajícími pokojné vesnice. Mezi údolím morušovníků a stráněmi broskvoní se prostíraly četné vinice. Šalamoun zastavil pod terasami, které zadržovaly půdu, aby nesklouzávala dolů. Zavedl Nagsaru k jezeru, nad nímž se zvedal zalesněný kopec. Na břehu

opravovali rybáři síť a obratně se oháněli jehlou. Na zemi ležely měděné udice. Rybářská síť byla zatížena olovem a ti nejobratnější ji uměli jediným pohybem vyhodit daleko od širokých a pevných člunů. Muži si zpívali. Měli úspěšný lov a nyní odhazovali nečisté ryby, které neměly ploutve a šupiny. Jejich šéf nabídl královskému páru štika, opékající se nad ohněm. Jídlo, se kterým se její manžel spokojil, Nagsara odmítla.

Pak se znovu vydali na cestu. Projížděli voňavou lesostepní krajinou, porostlou kručinkou a akantem. Nad větvičkami hořčice, jejíž zrnka kuchaři drtili, aby získali pikantní koření, poletovali ptáci. Nagsara nechala ruku volně svěšenou podél korby a popíchala se o obrovský bodlák. Šalamoun na ránu vtiskl dlouhý polibek.

Při pohledu na Galilejské moře zapomněla novomanželka na bolest. Bylo to jenom malé jezero ve tvaru harfy a dobrý plavec by ho přeplaval za necelou hodinu. Jeho krása však byla tak veliká, že při pohledu na ně se rozzářil i ten nejznudivější pohled. Vody barvy modrého safíru byly posety malými bárkami rybářů, obývajících bílé domky, postavené mezi keři jasmínu a oleandru, které zdobily břehy. Něžně zelené kopce je chránily před větry, které onoho krásného dne roztančily květy.

- Tady se od zrození světa nezměnilo nic, řekl Šalamoun. Jen mír tady vládne. Ten mír jsem zatoužil věnovat svému i vašemu lidu, právě když jsem uviděl toto pokojné jezero barvy věčnosti.

Nagsara přestala bojovat sama proti sobě.

Naplnilo ji vzrušení, které už dříve pocítila v zahradách Fajjúmu na břehu vodní hladiny, kde se plavili mladí princové dokonalých těl.

Položila hlavu na Šalamounově rameno. Když ucítil, že se vzdala, zůstal dlouho nehybný, než ji objal a poprvé políbil.

Její pohled se změnil. Plakala a smála se zároveň. Minulost v ní zemřela, smazána vánkem čerícím Jordán, k němuž ji teď král vedl. Kráčeli po úzké stezce, která přečnívala nad bažinami, pak se stočila vzhůru mezi kamenné bloky bazaltu a vnořila se do krajiny tvořené strmým břehem a hustým křovím.

Nagsara se neodvažovala Šalamouna zeptat, jaký je cíl jejich cesty. Ráda se nechala vést mužem, který ji očaroval.

Z útesu padal na malý ostrůvek s ibisem vodopád a jeho křišťálový hlas zpíval něžnou melodii. Svět se změnil v průzračný sen, lahodnější než med. Cestu uzavíraly oleandry. Šalamoun rozhrnul větve a objevil se podivný rybník, jehož vody se zachvívaly a nadskakovaly vzhůru. Z jednoho konce vzlétl čáp. Nagsara položila nohu na měkkou

a vlhkou půdu, z níž vyrůstal rákos a papyrus, a chtěla couvnout. Její nohy však polaskala vlažná koupel.

- Teplé prameny, vysvětlil Šalamoun. Nejskrytější v Izraeli. Pojd'te se sem vykoupat, zaženu únavu.

Král svlékl sebe i princeznu. Pak přitiskl své rty na její, vzal ji do náručí a vnořil se do pramenů. Milovali se opojeni touhou a jejich těla, pozlacená zapadajícím sluncem, hladilo lahodné kypění.

KAPITOLAPATNÁCTÁ

Sen se nerozplynul. Nagsara se už od Šalamouna, který zapomněl na svoje konkubíny, neodloučila. Nová královna Izraele získala dvůr svým zjevem a elegancí, i když žárlivost vzácných dam na cizinku nijak nepolevila. Král si své mladé manželky velice hleděl a přenechal řízení běžných záležitostí svému sekretáři a majordomu.

Tito dva muži se neměli rádi. Připravovali si navzájem léčky, takže vypukl otevřený konflikt, vynucující si Šalamounův zásah.

Když po dalším dnu milování v teplých pramenech usedl král na trůn, odmítl vzájemné obviňování obou hodnotářů poslouchat. Svitlo mu v hlavě očividné poznání: velký monarcha je schopen výjimečně skvělých diplomatických kousků, ale při milostných hrách zapomíná na své poslání.

Šalamoun poslal pryč správce paláce a ponechal si u sebe svého sekretáře.

- Sestavil jsi inventář bohatství, nashromážděných mým otcem, Elihabe?

- Ano, pane.

- Stačí to k financování stavby velkého chrámu?

- To určitě ne.

- Existuje nějaký hebrejský architekt, který by byl schopen vypracovat nové plány a organizovat stavbu?

- Víte dobře, že ne, pane. Chybí nám kvalitní materiál a cedrové dřevo. Naši tesaři a kameníci jsou málo početní a nemají zkušenosti. Vzdejte se toho chrámu. Neúspěch by zkalil slávu, které se těšíte díky spojenectví s Egyptem.

Vzdejte se... Ten výraz naháněl Šalamounovi hrůzu. Kdyby zapomněl na chrám, ztratil by všechnu důstojnost. Rozkošné Nagsařino tělo a hrdost, že se oženil s faraónovou dcerou, odsunuly do pozadí jeho poslání. Jak se mohl Davidův syn chovat tak zavrženíhodným způsobem?

Chrám, právě on, to bude záruka spojení Izraele s Bohem, země s oblohou. On sám o sobě učiní dohodu s Egyptem trvalou. Bude místem míru, které se neodvází rozbít žádné barbarství. Šalamoun se nespokojí jenom s lidským štěstím.

Vzdát se... to by znamenalo zničit sám sebe, smířit se s ohavnou smrtí, která by mu rozežrala srdce. Jak jinak ale dosáhnout úspěchu, ne-li tím, že učiní Izrael bohatší přeměnou malé země v silné obchodní centrum a vyhledá někde jinde muže i materiál, který potřebuje?

Šalamoun tuto výzvu k nemožnému přijme, i když odchází do boje s menšími šancemi, než s jakými šel David proti Goliáši.

- Od koho koupil otec vzácné kovy, které ukryl?
- U krále z Týru, odpověděl Elihap.
- Připrav loď. Hned zítra odplouvám do Týru.

Když se Šalamoun vydal narychlo do velkého námořního střediska, hospodářského hlavního města bývalé Fénicie, ležícího západně od jezera Merom a jižně od Byblu, porušil zvyklosti, vyžadající, aby si monarchové vyměnili před svým setkáním dopisy a vyslance.

Týrský král, opatrný a lstivý šedesátník, byl znám při jednáních jako obávaný soupeř. Rozkvět jeho města spočíval na obchodě a na obratném využívání přírodního bohatství oblasti, která byla pod jeho kontrolou.

Týr byl ochraňován Dobrou bohyní, jakousi dědičkou usměvavé egyptské Hathor, která bděla nad námořníky a jejich loděmi. Kapitán, který jí před vyplutím na širé moře obětoval, měl zajištěno, že unikne hněvu moře a šťastně dopluje. I když matka týrského krále byla Izraelitka z kmene Neftalí, panovník odmítl konvertovat na víru Jahveho, protože považoval za nesnášenlivého a bojechtivého. Pochopitelně souhlasil, že Davidovi prodá cedrové dřevo na konstrukci chrámu. Tento nereálný plán však byl brzy zapomenut. Šalamoun nijak nespěchal, aby oživil vztahy s Fénicií. Nepřipravuje se po své spojenecké smlouvě s Egyptem obsadit území, které leží v takové blízkosti Izraele?

Když byl oznámen Šalamounův příjezd, mohl týrský král konstatovat, že generál faraóna Siamona nelhal, když předpovídal brzkou návštěvu hebrejského monarchy. Egypt Fénicianovi diktoval, jak se má zachovat, a výměnou za bezpodmínečnou poslušnost mu zaručoval ochranu. Co bylo od krále Týru požadováno, neposkvřovalo

nijak jeho čest. Proto se pokynům podřídil, aby se s říší na březích Nilu nerozkmotřil.

Šalamoun přišel sám, bez válečných korábů, bez ozbrojené síly, bez kohorty služebnictva. Šikovně promyšlený postup, soudil Féničan. Izraelský král se takto vydával pod ochranu svého hostitele, který bude muset nad ním bdít jako nad posvátnou osobou.

Potvrdí Hebrejec lichotivou pověst, která ho předcházela? Nepěli na něho básníci slávu, že zná řeč cedru a yzopu, také řeč nebeského ptactva a živočichů na polích a lukách, tvorů plazících se po zemi i plovoucích ve vodách? Nepřehání se tak trochu s tou moudrostí mladického monarchy?

Palác krále z Týru byl postaven na hutném podloží skalnatého výběžku čnějícího nad přístavem, kde kotvily četné obchodní lodě. Široké otvory umožňovaly slunci, aby proniklo svými paprsky do sálů, vyzdobených barevnými mozaikami. Přítomnost vojáků byla mizivá a diskrétní. Týr se projevoval jako otevřené a nepředpojaté město, kde měl každý právo obchodovat. Bylo v zájmu všech, aby se Týr a jeho flotila uchovaly, mohlo tu kolovat železo, stříbro, cín a olovo, uskutečňovaly se výhodné obchodní transakce. Fénický přístav zvyšoval bohatství králů, i když stáli proti sobě. Neměli féničtí lodivodi s výjimečnými schopnostmi pověst nejlepších mořeplavců? Šalamoun s ambicemi dalekosáhlejšími než oceán se možná ovšem rozhodl tuto situaci pozměnit ve prospěch své země.

Izraelského krále doprovázel jen jeho sekretář, který se držel stranou a nosil psací náčiní. Král z Týru je přijal na nejpříjemnější terase svého paláce, prozářené mírným zimním sluncem. Nabídl jim palmové víno a nakládané ovoce.

Šalamounův šarm velmi rychle ovlivnil myšlení týrského krále, přestože byl Féničan zvyklý přijímat prince a monarchy. K Hebrejcově krásné tváři překvapivě pokojného výrazu se pojal inteligentní a rozvážný hlas. Odolat takovému čaroději bylo zřejmě velmi těžké. Féničan byl o to nedůvěřivější. Že by se Izrael s panovníkem takového ražení nepokusil dobýt vedoucí postavení nad státy celé oblasti?

- Jsem jenom vnukem venkovana, prohlásil Šalamoun. Izrael je země vesničanů, kteří nevědí nic o nebezpečích moře. Moji poddaní jsou chudí. Vaši bohatí. Není snad Týr na vrcholu své slávy?

Féničan vyslechl kompliment jen jedním uchem.

- Nenásleduje po vrcholu pád dolů? S Davidem, vaším otcem, jsem vycházel dobře. Po svých vítězstvích nad Filištíny a Moabity mě považoval za svého spojence. Je to váš úmysl?

- Neukazuje to dostatečně můj příchod?
- Od té doby, co jste dosedl na izraelský trůn, se vaše říše značně rozšířila. Rozkládá se od Jordánu až k moři a na západě dosahuje až k okraji egyptské delty. Mír a rozkvět Týru budou záviset na vaší politice.

Féničan se ulekl, že se vyjádřil příliš jasně. Nevyprovokuje tato výzva zlostnou reakci?

Šalamoun se usmál.

- Vaše slova mě naplňují radostí, řekl. Štěstí Izraele závisí na vás. Naše přátelství vybudujeme jen pod podmínkou pevného a trvalého míru.

Král Týru zaváhal.

- Rád bych vyzkoušel vaši moudrost.

- Jak je vám libo.

- Existuje živý tvor, který se nemůže pohybovat, začal Féničan. Když zemře, konečně se hne. O koho jde?

Šalamoun přemýšlel. Nepozorovatelným pohybem otočil zlatým prstenem na malíčku své levé ruky.

- Je to strom, odpověděl. Když žije, nemůže se pohybovat z místa na místo. Když ho však dřevorubec rozseká, zemře. Stane se ale lodí, která se pohybuje po vodě.

Týrský král uznal svoji porážku.

- Děkuji vám za poučení, pravil Šalamoun. Připomínkou vaší síly na moři jste zdůraznil slabost Izraele. Proto potřebuji vaši pomoc.

Zatímco sekretář zaznamenával slova obou panovníků, Féničan se nechal svým společníkem přesvědčit. Uvěřil, že si přeje mír.

- Říká se, že máte v úmyslu postavit v Jeruzalémě velký chrám.

- Taková je skutečně moje vůle, přiznal Šalamoun. Mému otci se to nepodařilo. Mám v úmyslu koupit od vás mnoho materiálu, hlavně kovů a cedrového a cypřišového dřeva.

- Co nabízíte výměnou?

- Obilí, víno, ovoce, vonné koření a med.

- Potřeboval bych ještě pšenici a olej, žádal týrský král.

- Přidám k tomu zemědělskou produkci dvaceti galilejských vesnic. Féničan byl spokojen. Transakce byla úspěšná.

- Jak to všechno dodáte? Nemáte žádný přístav a cesty nejsou příliš sjízdné.

- Do roka bude přístav postaven, prohlásil Šalamoun. Budete se podílet na zisku, který z něj budu mít. Pod jednou podmínkou...

-Jakou?

Mistr Hiram a král Šalamoun

- Pošlete mi skupinu kameníků a tesařů. V Týru pracovali nejlepší řemeslníci Orientu. Hebrejci neznají technická tajemství, aby mohli postavit chrám, jaký si představuji.

- Co z toho budu mít?

- Zlato, odpověděl Šalamoun.

- Zlato..., opakoval týrský král. To znamená, že ode mne žádáte víc.

- Připojíte mne k námořní dopravě. Díky svému spojení s Egyptem zajistím její naprostou bezpečnost. Z této dohody budeme mít užitek všichni. Fénicie nemůže žít osamocně.

Úvaha krále z Týru byla krátká. Hrozby skryté v Šalamounově řeči nebyly plané. Řešení, které navrhoval, bylo stejně rozumné jako nevyhnutelné.

- Obchod uzavřen, králi Izraele. Pověst o vás nelhala. Zbývá jeden detail... Kterého architekta jste vybral, aby postavil vaši svatyni?

Šalamoun se zdál být v rozpacích.

- Nějakého hledám, přiznal. Žádný Hebrejec se mi však nezdá dostatečně kvalifikovaný na tak náročnou funkci.

- Prohlédli jste si zdi mého paláce? Takové dílo nebylo jednoduché. Svěřil jsem ho jednomu mladému architektovi, který mě plně uspokojil. Brzy Týr opustí.

- Jak se jmenuje?

- Mistr Hiram.

- Pošlete mi ho, požádal Šalamoun.

- Pokusím se...

- Proč taková zdrženlivost?

- Protože Mistr Hiram je velmi nezávislého ducha, dost uzavřený, a jeho přítomnost je žádána v mnoha hlavních městech. Řídí jen velké stavby, kde se může rozvinout jeho umění.

Šalamounova zvědavost byla probuzena.

- Bude pro jeho talent Jeruzalém dost velký?

- To nevím, odpověděl král z Týru.

- Pokuste se ho přesvědčit, prosil Šalamoun. Rád bych se s tím mužem setkal.

Když Šalamoun a jeho sekretář odešli, nechal král z Týru vyřýt tabulku, určenou egyptskému faraónovi. Dodržel svůj slib a žádal odměnu, přislíbenou za zaseknutí ryby jménem Šalamoun.

KAPITOLA ŠESTNÁCTÁ

Nagsara se natřela osvěžujícím balzámem na bázi ptačího zobu. Nehty na rukou si nabarvila zlatě žlutou. Strávila celé hodiny, aby se vystrojila a zkrášlila pro krále, kterého teď téměř neviděla. Po návratu z Týru Šalamounova vášeň pohasla. Marně Nagsara zkoušela všechny zbraně svádění. Manžel odjel z Jeruzaléma, aniž ji upozornil, a ubytoval se v obyčejném domku v osadě Esión-Geber, na nejzazším konci protáhlého zálivu Rudého moře.

- Přála jste si mě vidět, Veličenstvo? zeptal se znepokojeně správce paláce.

- Kde je můj manžel?

- V Esión-Geberu.

- Na jak dlouho? Jeho nepřítomnost je už k nevydržení.

- Král staví přístav, vysvětloval správce paláce a obával se dalšího výbuchu Egyptančina hněvu. Co si přejete k večeři?

- Nemám hlad! vykřikla Nagsara.

Majordomus rychle zmizel. Královna padla na postel a hořce se rozplakala.

V nejvyšší skličnosti si přísahala, že najde prostředek, jak přivábí Šalamounovu pozornost a udrží ho u sebe.

Na přístav Esión-Geber dul prudký africký vítr, bránil těžkotonážním lodím vplout do přístavu a nutil je kotvit dál na moři. Šalamounovy jemné vlasy poletovaly v zuřivém živlu, vzdouvajícím vysoké vlny.

Král Izraele měl radost z práce dělnických čet pod vedením Jarobeáma, šťastného, že může opět prokázat své schopnosti. Na téměř sedmi stech hektarech vyrůstalo město velkou rychlostí. Použitý materiál byl sice podřadný, domy postrádaly pohodlí i krásu, ale izraelský národ

Mistr Hiram a král Šalamoun

měl konečně svůj vlastní velký přístav. Šalamoun si však nedělal příliš velké iluze. Hebrejci se moře báli. Rádi cítili pod nohama pevnou zem, nikdy nebudou soupeřit s fénickými námořníky, nikdy nebudou kontrolovat námořní cesty na východ a na západ. To také nebylo požadovaným cílem. Když začnou karavany procházet opevněnými branami Esión-Geberu, chráněného osm metrů vysokými hradbami, započne zároveň série zpátečních cest, izraelskému hospodářství velmi prospěšných. Už brzy se bude vykládat materiál zakoupený u týrského krále. Esión-Geber, zastávka na africké, arabské a indické trase, přiláká četné lodi, které zaplatí přístavní poplatky.

Všechna tato opatření nebudou k financování výstavby chrámu stačit. Mezi ukazovákem a palcem hýčkal Šalamoun zlatý valoun velikosti olivového jádra. V zemi Ofiru, kterou Egypťané nazývali Punt a Afričané Sába, jich byla spousta, velkých jako mišpule, nebo dokonce jako velký ořech. Hory této země byly zlaté, pokryté stříbrným prachem. Prostí lidé tam nosili na zápěstí náramky a kolem krku náhrdelníky ze zlata tak čistého, že ho nebylo zapotřebí zušlechťovat ve výhni. Balkis, královna ze Sáby, byla nejbohatší ženou na světě. Využívala ložiska červeného zlata, prostého jakýchkoliv stop stříbra, ložiska berylů, smaragdů. Obyvatelé Sáby, známí svou pokojnou povahou, prodávali také opium a koření. Bylo u nich zvykem stavět do čela země ženu, služebníci nejvyššího Boha.

Šalamoun potřeboval zlato ze Sáby, aby mohl zaplatit králi z Týru a postavit jeruzalémský chrám. Ona země divů však byla přístupná jen po moři. Proto král Izraele vystavěl přístav, nařídil stavbu obchodních lodí a přiměl útvar pěšáků, aby se stal útvarem námořníků.

Šalamounova flotila, naložená olejem, vínem a obilím, byla připravena vydat se na cestu do Sáby. Když se vrátí s červeným zlatem, bude mladý monarcha vědět, že se jeho velké dílo může naplnit.

Šalamounovy úvahy přerušil Elihap. Sekretář neměl vítr příliš v lásce a byl nucen zvýšit hlas.

- Promiňte, Veličenstvo... Ale správce paláce si přeje, abyste se okamžitě vrátil do Jeruzaléma.

-Co se děje?

- Povstání, přiznal sekretář. Lid se bouří.

Na pruzích vlněných látek ležely převrácené džbány vína. Řezníci se oháněli noži a tkaniny rozřezávali. Zem byla pokryta rozčtvrceným masem, rozdupaným valcháři, kteří běželi hlava nehlava k horní části

Jeruzaléma. Žebráci využívali zmatku, aby drancovali stánky prodávající ryb a kradli tihovcům ovoce. Výrobci bot házeli své výrobky na hlavy gardových vojáků, kteří pod Banajášovým velením bránili přístup do uličky vedoucí k paláci. Ženy a děti se ukryly v domech.

Zdivočelý dav se s řevem valil přes ohrazené prostranství osázené růžemi, datující od doby proroků. Vyděšení osli bezhlavě poskakovali všemi směry a shazovali svůj náklad. Nebylo jediné uličky, kterou by nezaplavila rozzuřená chátka, urážející Davida a jeho potomstvo.

V nepřítomnosti krále se Banajáš cítil ztracen. Má nařídít lučištníkům, aby stříleli, a rozpoutat občanskou válku? Pohled na takovou potupu řádu ho uváděl v zoufalství. Ne, nevydá královský palác té lůze. Raději zemře v boji.

Náhle se vůdcové lidské smečky obrátili. Stalo se něco neočekávaného, co řady povstalců rozrušilo. Od dolního města až k paláci řev postupně ustával. Rozhostilo se tíživé ticho.

Šalamoun, sám, bez své gardy, prošel hlavní vstupní branou a kráčel klidným krokem vzhůru podél dlouhého zástupu vzbouřenců. Mnozí obyvatelé hlavního města viděli krále takto zblízka poprvé. Nikdo se ho neodvážil dotknout ze strachu, že bude vzápětí rozdrcen.

V jeho obličejí se nezračila žádná bázeň. Vypadal tak pokojně, jako by se procházel sám někde po stepi.

Šalamoun se obrátil na jednoho zvlášť rozlíceného vůdce, koželuha s udřenými rukama.

- Proč takový rozruch?

Koželuh padl na kolena.

- Pane... To ta Egypt'anka...

- Co vyčítáš královně Izraele?

- Uctívá kult hada zla, toho, který nás vyhnal z ráje!

- Kdo to tvrdí?

- Je to pravda, pane! Ty, náš král, nesmiš takové zneuctění Jahveho připustit!

- Vrat' se ke své práci. Vládnú z milosti Boží. To Bůh mi dal moji moc. Nikdy ho nezhraďím.

Koželuh políbil lem panovníkova roucha. Když vstal, vykřikl z plných plic: „Ať žije Šalamoun!“

Dav jeho výkřik opakoval.

O hodinu později se na tržišti už zase pilně obchodovalo.

Mistr Hiram a král Šalamoun

Nagsara, naličená s nenapodobitelným uměním egyptských žen, vzdorovala manželovi.

- Je snad Izrael neschopen připustit i jiné kulty? Je Jahve až do té míry žárlivý a hloupý?

- Copak nevíte, že had je v očích mého lidu symbol zla?

-Váš národ je nevzdělaný a primitivní. Kobra, kterou uctívám, hadí bohyně Renenutet, je vládkyně ticha a blahobytu a v Egyptě chrání úrodu a plodnost. Když jí vzdávám poctu, přivolávám pro Izrael rozkvět a štěstí.

Šalamoun na významné pohledy faraónovy dcery nereagoval a zůstal strohý.

- Vaše kultura je obrovská, Nagsaro. Znáte přece pověst o hadu, který svedl Adama a Evu. Když jste veřejně obětovala vaší posvátné kobře, ohrozila jste můj trůn.

- Ano, provokovala jsem Jeruzalém. Byl to jediný způsob, jak vás přivést zpět z toho ztraceného přístavu na Rudém moři. Odsuďte mě. Potrestejte mě. Ale věnujte mi aspoň jediný pohled.

Šalamoun královnu objal a stáhl ji vedle sebe na lůžko pokryté polštáři.

- Jsi nespravedlivá, Nagsaro. Královské řemeslo je náročné. Bůh mi svěřil úkol, abych vybudoval Izrael. Nemá to tedy být moje přední starost?

Mladá Egyptanka položila hlavu na Šalamounovu hrud.

- Souhlasím, že budu až druhá, pane, ale chci být milována... Oheň, který jsi zažehl v mých žilách, se může tlumit jen ve tvé přítomnosti. Díky tobě se moje bolest promění ve štěstí. Miluji tě, můj pane.

Šalamoun svlékl obratnou rukou Nagsariny šaty. Zavřela oči, opilá radostí.

Vlaštovky tančily ve večerním světle. Jejich let byl tak rychlý, že je Šalamoun nedokázal sledovat. Král Izraele si vzpomněl na legendu, podle níž byli tito ptáci dušemi nesmrtelných egyptských faraónů, vracejících se ke světlu, z něhož vyšli.

Jak se od nich v těch chvílích samoty cítil vzdálen!

Šalamoun učinil konec skandálu, který vyprovokovala Nagsara. Lidé mu opět dali svou důvěru, i když dovolil královně, aby si uchovala svou víru. Napříště bude uctívat symboly svého kultu na odlehlém

místě, ukrytá pohledům lidí. Že o tom budou všichni vědět, na tom nezáleží. V očích kasty kněží je důležité, aby nic nebylo vidět.

V Nagsařině štěstí nebylo mráčku. Vyslechla nejsmyslnější konkubíny a odevzdávala se svému muži s největším zápalem. Jak by se však mohl Šalamoun nevázaně těšit z nějakého těla, byť sebedokonaletšího, byl-li jeho duch sužován tíživými starostmi?

David a Natan odešli, mlčenlivá Batšeba se uchýlila do ústraní, Nagsara se pevně usadila ve svém sobectví, a v hodině, kdy Šalamoun utrpěl hroznou porážku a velké plány jeho vlády se roztrhly o hradbu neúprosné reality, neměl už žádného důvěrníka.

Jeho lodě do S aby nedorazily. Egypské loďstvo, které toto území považovalo za své hájemství, je bez násilí obrátilo zpět. Jak by mohl Šalamoun protestovat, on, který se pokusil bdělost faraónovy flotily oklamat? Uspěchaná výprava, špatně připravená... Šalamoun přecenil schopnosti svých vojáků.

Zlato ze S aby nepřijde. Král Izraele ztratí tvář před Týrem. Chrám nebude nikdy postaven.

Šalamoun prohrál svou sázku s Bohem.

DRUHÁ ČÁST

*Narřídil jsi postavit chrám na svaté hoře,
oltář ve městě, v němž jsi zřídil svůj stan,
obraz posvátného stanu, jež jsi připravil na počátku.
S tebou je Moudrost, jež zná tvé dílo
a jež byla přítomna, když jsi tvořil svět.*

Kniha Moudrosti, 9, 8-9

KAPITOLA SEDMNÁCTÁ

Mistr Hiram přicházel z Týru cestou po hřebenech. Koncem zimy stanovil uvážlivě dobu svého odchodu na večer dvacátého devátého února, kdy se objevil srpek nového měsíce. Na výšinách zářila světla, upozorňující každého na změnu měsíce a usnadňující cestu poutníkům.

Padal hustý studený déšť, v tomto období obvyklý. Většina cest byla pustá, proměněná prudkými srážkami v bahniska. „Před zrozením jara," tvrdilo přísloví, „dobytče za úsvitu křehne, ale v poledne hledá stín fíkovníků." Noční chlad přinutil Mistra Hiram, aby se vybavil těžkým vlněným pláštěm, do něhož se schoulil, když přespával pod širým nebem. Vyrobit si ho sám tím způsobem, že sešil dvě tlusté přikrývky a ponechal otvor pro hlavu. V širokém opasku, přitahujícím plášť k bedrům, ukryl stříbrné mince.

Po jeho boku kráčel světle šedý osel, odolné zvíře, které se nebránilo žádné námaze. Na zádech neslo dva kožené měchy, jeden naplněný čistou vodou, druhý vodou s příměsí octa, pár sandálů, oblečení a vyschlou tykev, sloužící jako nádoba k nabírání vody. Čternožec byl schopen urazit denně víc než čtyřicet kilometrů a pojal ke svému společníkovi přátelství.

Hiram zdolal s námahou zasněžené lesy pohoří Karmel, kam se kdysi uchýlil prorok Eliáš. Osel znal naštěstí každou píd' úzkého sedla, spojujícího sever a jih Palestiny a umožňujícího opustit oblast fénického vlivu a vstoupit do království Izraele.

Stavitel chrámů se dal pěšinou klikatící se nad opevněním, které toto místo chránilo. Aby nevzbudil pozornost hlídek, obalil Hiram oslova kopyta hadry. Ted už mu zbývalo jenom přecházet z hřebenu na hřeben, neúnavně vystupovat nahoru a sestupovat dolů, přejít Tha-bor, Gilbou, Ebal a Gerizím. Nejvyšší vrchy sice neměly víc než dvanáct set metrů, ale cesta nebyla pro nohy snadná.

Hiram obdivoval kmeny stoletých dubů, jejichž vrcholky dosahovaly dvaceti metrů a jejichž výsadba byla přisuzována Abrahamovi. Kousek níž byl pistáciový háj s hustým větrovým. Už brzy se nadechnou silné vůně, pročistující hrdlo i plíce.

Mistr zvolil období, kdy se karavany zdržovaly až do zmizení sněhu z vrcholů hor ve stanových táborech, aby se vyhnul nežádoucím setkáním. Obával se Samaří, kde se ještě potulovaly bandy lapků. Nejzbožnější Hebrejci považovali tuto oblast za dědičné území. Dále na západ, za saronskou planinou, byly sady vystřídány dunami, signalizujícími pobřeží. Mistr si nostalgicky připomněl egyptskou poušť, kde se naučil tajemství řemesla po boku náročných mistrů, vodících ho od chrámu ke chrámu, od jednoho věčného příbytku ke druhému. Hiram však neměl ani právo, ani čas, aby se nečinně obíral minulostí. Jeho poslání bylo důležitější než jeho osoba.

Celý utmáčený překročil Jabok, přítok Jordánu, a dorazil k nějakému hostinci, mohutnému stavení chráněnému hradební zdí. Když prošel polozbořenou dřevěnou portikou, objevil se před ním zablácený dvůr, plný těžných zvířat. Jedno křídlo bylo zaplněno slavníky, určenými projíždějícím hostům.

Hostinský Hiram přijal podezíravě.

- Odkud přicházíš, příteli?

- To máš jedno. Chci se najíst.

Mistr vytáhl stříbrňák. Hostinský ho strčil do opasku a kývnutím hlavy ukázal směrem k hostovskému stolu.

Hiram povečeřel se dvěma muži, stejně málomluvnými jako on. Podělili se o kmínový chléb, koprovou polévku a napili se bylinkového routového čaje, podporujícího *zažívání*.

Do místnosti, špatně osvětlené dýmající pochodní, vpadla rozcuhaná žena. Vrhla se k jednomu z večeřejících a snažila se mu vyškrábat oči. Muž se zkrvaveným obličejem začal řvát. Společník mu okamžitě přispěchal na pomoc, ale žena, vykřikující nadávky, byla jako smyslů zbavená. Popadla ho za varlata a prudce škulbla. Druhý stolovník se svíjel po zemi. Muž s poraněným obličejem tygřicí skolil ránou pěstí do týlu.

Celá scéna se odehrála v několika vteřinách. Hiram se pokusil vstát, ale bezvýsledně. Nůž, který mu hostinský přiložil k hrdlu, mu zabránil v pohybu.

- To je rodinná záležitost. O to se nestarej, příteli. Jinak tvoje cesta skončí tady. Žena byla svými dvěma odpůrci vyvlečena ven.

- Proč tolik násilí? chtěl vědět Hiram.

Mistr Hiram a král Šalamoun

- Ti dva mladíci byli její manžel a milenec. Ta husa právě pochopila, že táhli zajeden provaz a bavili se na její účet. Celé Samaří to ví už dávno. Budou se tomu smát. Za svůj neurvalý čin bude přísně potrestána. Zákon vyžaduje, aby jí moji přátelé usekli ruku, která se stala nečistou. Krev musí být pomstěna.

Příšerný řev byl důkazem, že trest byl na místě vykonán.

- Proč tolik násilí? opakoval Hiram sám pro sebe.

Mistr odmítl strávit v hostinci noc a raději pokračoval v cestě do Jeruzaléma. Srovnal své kroky s oslem a sestoupil dolů po strmém svahu, přecházejícím v úrodnou plošinu. Odtud už bylo možno zahlédnout izraelské hlavní město, nad nímž se tyčila holá skála. Početné a nedisciplinované stádo ovčí zahradilo Mistrovi cestu. Zvířata se radovala ze svého prvního výběhu po přezimování v horských salaších. Některé ovce měly jednu nohu přivázanou k ocasu, aby se jim zabránilo utéct a ztratit se. Předstihovaly se v bečení, které osla znervózňovalo.

Už podruhé v jediném dni ucítil Mistr na svém hrdle nůž. Kůži mu nařízla dlouhá dýka s rovným ostřím. Zaperlila se kapka krve.

-Mám taky železný kyj, prohlásil útočník. Jestli se pokusíš bránit, budu tě muset zabít.

Hiram se donutil dýchat klidně a zpomalit rytmus svého srdce podle způsobu, který se naučil u lékařů v egyptském Domu života.

- Jenom zůstaň pěkně klidný, princátko, tak je to dobře, moc dobře... Určitější bohatý a já jsem chudý. Velice chudý. Obyčejný pastevec, který se celý rok plahočí. No tak jsem nucen dělat řemeslo lapky! Přece se na mě nezlobíš?

Pastevec uchopil Hiramův opasek a vytáhl z něj stříbrňáky.

- Skvělé, princátko! Opravdové bohatství! Když jsem tě uviděl, měl jsem správnou předtuchu. S tímhle se konečně dostanu z bídy. Kvůli hyenám a šakalům jsem ztratil hodně ovčí. Můj život je peklo. V noci mi kůži spaluje mráz, kamarádi mě okrádají. A těch nemocných zvířat! A vrhy mladých! A stříž!

Hiram naznačil pohyb. Ostří se ponořilo hlouběji.

- Jenom pomalu, princátko! Už dlouho mám chuť rozkrájet nějakého bohatého na cáry, já, kterému říkají pes Kaleb! Zkoušel jsem zaútočit na karavany na cestě z Jeruzaléma do Jericha. Šalamounova policie se ale ukázala jako velice výkonná. I kupci, kteří mi zaplatili,

abych okradl jejich konkurenty, na mě zapomněli. Dneska je kořist moc vzácná. Ty jsi dar z nebe.

Osel hlasitě zahýkal, což vyplašilo ovce. Kalebova pozornost na okamžik polevila. Toto malé zaváhání Hiramovi stačilo, aby uskočil dozadu, zabořil loket do útočnickova břicha a odzbrojil ho.

Mistr očekával větší odpor. Kaleb však byl už stařec, neschopný se bít.

Vylezl na zídku z vyschlých kamenů a jeden po Hiramovi hodil. Ten velmi snadno uhnul.

- Jsem obyčejný chudák, prohlašoval plačtivě starý. Neubližujte mi! Bušil se do hrudi jako skutečný věřící a klopil zrak.

- Izrael je našim Bohem, vykřikoval. Bůh je věčný! Budeš ho milovat celým srdcem, celou duší a celým duchem. Zapamatuj si boží přikázání, a hlavně to nejdůležitější z nich: nezabiješ!

- Budu ho respektovat, prohlásil Hiram. Každý člověk, hodný toho jména, je posvátným stvořením.

Kaleb slezl ze zídky a poklekl před Mistrem na kolena.

- Šťastné budiž břicho, které tě nosilo, pěl chvalozpěvy, požehnány prsy, které tě kojily! Boží mír je s tebou, jsi blahoslavenější než vítr, jasnější než slunce!

Hiramův obličej zůstával nehybný. Kaleb byl téměř jist, že unikl smrti, ale ještě se bál, že mu bude utřata ruka. Poutník nevypadal příliš nakloněn shovívavosti.

Mistr sundal náramek, ozdobený tenkou zlatou destičkou, na níž bylo fénickým písmem napsáno jeho jméno.

- Vezmi ten náramek, Kalebe, a zanes ho králi Šalamounovi. Upozorni ho, že ho budu čekat tři noci a tři dny na dně ghorské prolákliny, u kobří studny. Jestliže nepřijde, odejdu z Izraele a už se nevrátím.

Člověku, kterého se mu nepodařilo okrást, políbil pastevec nohy. Vzal cenný předmět.

- Ty stříbrňáky si nechej, řekl Mistr. Ať ti však ale ani nenapadne, abys ukradl tu zlatou destičku a zapomněl na svoje poslání. Najdu si tě, kamkoliv se hneš. A podruhé tě už neušetřím.

Kaleb přestal s projevy úcty a vstal. Když odcházel, všiml si Hiram, že kulhá. Ovce šly za pastevcem, hlasitě bečely a strkaly se.

Jakmile byla cesta volná, vrátil Hiram svobodu svému oslu. Šedivec se nechal pohladit a vydal se cestou, která mu nejvíc vyhovovala. Mistr zamířil ke Ghoru, nejpochmurnější oblasti Izraele.

KAPITOLA OSMNÁCTÁ

Necelý metr od Hirama se objevila zmije růžkatá a proklouzla houštím. Mistr se nepohnul. Už tři noci a téměř tři dny zachovával nehybnost téměř kamennou, lhostejný k ještěrkám a hadům, navštěvujícím dno Ghoru, nepřátelského ke každému projevu lidské přítomnosti. Ghor, úzká a hluboká proláklina, byla neútesná brázda na těle Izraele, vyhloubená od úpatí Hermónu k Idumei, kde se potloukali beduíni, nepřátelé Izraele i Egypta. V létě tu bylo horko stejně nesnesitelné jako v zimě chlad. Podle starých textů to bylo právě zde, kde stála města Sodoma a Gomora, která Bůh zatratil. Když nastane nová potopa, prohlašovali proroci, divoké vody se nahnou do koryta Ghoru, aby smazaly hříchy lidstva.

Hiram seděl pod datlovou palmou, záda opřená o drsný kmen, naproti dávno vyschlé kobří studny. Koruny palem, přes dvacet metrů nad zemí, vrhaly trochu stínu, když slunce začalo příliš pálit. Mistr tento divoký a vyprahlý kraj miloval. Tady nic nerušilo jeho přemýšlení, i ten nejjedovatější hmyz působil menší zkázu než lidé. K sebe-ochraně úplně postačilo ho nedráždit.

Hiram byl na taková údobí osamění zvyklý. Dům života je příkazoval každému Mistru, než začal rýsovat plán nové budovy. Bylo zapotřebí shromáždit energii rozptýlenou v každodennosti, umístit se do středu sebe sama, najít inspiraci prvního kroku.

Vedle exilu nebyla taková námaha ničím. Hiram pobýval několik týdnů v cizině, v Sýrii, v Týru a v Núbii, aby dokončil stavby a studoval chrámy. Nikdy si nepředstavoval, že by Egypt opustil. Doufal, že zbytek své kariéry stráví v Karnaku, jehož svatyně se nepřestávaly zkrášlovat a vytvářely obrovský, neustále narůstající útvar.

Proč si Siamon vybral zrovna jeho? Proč ho poslal do této nehostinné země, kde musel králi pomáhat a zároveň proti němu bojovat? Prostřednictvím faraónovy osoby ho osud vystavil zkoušce tím nejkrutějším způsobem. Daleko od Egypta, Tanidy, Karnaku a osob, které

miloval, musel Hiram uspět v největší tajnosti. Zbývala mu jediná naděje: že Šalamoun na schůzku nepřijde.

Třetí den se chýlil ke konci. Provzdušněné světlo dne, ohlašujícího příchod jara, začínalo hasnout. Král Izraele nepřijal Mistrovo pozvání. Jiného vysvětlení nebylo. Kulhavý stařík byl příliš vystrašený, než aby nepředal vzkaz.

Když se Hiram zvedl, rozhodnut vydat se vzhůru po asi kilometr dlouhém příkrém svahu, jenž ho vyvede z Ghoru, objevil se vedle jeho stínu jiný.

- Buďte vítán v mé zemi, Mistře Hirame, řekl Šalamoun. Tohle místo není ke schůzce nejvhodnější.

- Miluji ticho, pane.

- Sem přicházejí kouzelníci znalí tajemství rostlin, které léčí i které zabíjejí. Patříte k nim snad?

- Mým hájemstvím je království kamene a dřeva, odpověděl Hiram. Umím mísit rudy, nikoliv jedy.

Mistr se obrátil.

Jeho překvapení bylo tak veliké, že se jen stěží ubránil výkřiku.

Chvíli měl dojem, že Šalamoun je Siamonovým dvojníkem. Nepodobal se král Izraele v purpurovém rouchu, prostovlasý, mladému faraónovi, který patřil k nejskvělejším žákům Domu života? Světlo však bylo matoucí. Hiram se stal obětí zrakového klamu. Ghor vytvářel fáty morgány.

- Odkud přicházíte, Mistře Hirame?

- Z Týru. Jeho král mi řekl, že hledáte architekta.

Na Šalamouna učinil tento muž s ohnivým pohledem, mocným čelem a širokými rameny hluboký dojem. Černé vlasy, husté obočí a dokonale rovný nos dodávaly jeho obličejí výraz přísnosti. Robustní a sebejistý Mistr Hiram nepatřil ke kastě otroků a sluhů. Nakolik byl Šalamoun přitažlivý a okouzlující, natolik byl Hiram uzavřený, téměř povýšený. Na jeruzalémském dvoře nebylo tak vyhraněné osobnosti jako tento architekt z Týru.

Šalamoun pocítil obdiv smíšený s obavou, jako by mu tento muž věstil spásu a zároveň zkázu.

V Hiramovi vzbudil Šalamoun zvědavý zájem. Král Izraele měl povahu faraóna. Nijak se nepodobal těm despotům a náčelníkům rodinných klanů, kteří zneužívali moci, aby uspokojili své vášně, nenávidění celou zemi.

Šalamoun neměl ve zvyku reagovat na povolávací výzvy nějakého podřízeného, byť šlo o věhlasného architekta. V uplynulých dnech nechal pátrat v Hiramově minulosti. Jeho sekretář Elihap ho informo-

Mistr Hiram a král Šalamoun

val, že Mistr je synem jedné vdovy z rodinného klanu Danovců a jednoho Tyrana. Bylo o něm známo, ze je nepřístupný a samotářský, lhostejný k poctám a pochlebování, schopný vyřešit ty nejsložitější technické problémy a zvládnout i nejméně poddajné materiály. Hiram nebyl vybrán. To on sám si vybíral.

- Jaké je vaše umění, Mistře Hirame?

- Umění Geometrie a Rysu.

- K čemu slouží?

- K opracovávání kamenů, jejich sestavování a vztyčování tak, aby byly osazovány na místo bez dalších úprav a aby budova odolala času.

Umění Geometrie: kdo neslyšel o tomto tajemném vědění, které překonávalo věky a bez něhož nemohla být počata žádná velká budova? Hebrejští řemeslníci geometrii neznali.

- Jste ochoten seznámit mě s tímto uměním?

- Ne, pane. Bud mne najmete s tím, že mi udělíte na stavbě plnou moc, nebo odejdu.

- To není jazyk diplomata, Mistře Hirame.

- Nejsem diplomat a nemám v úmyslu se jím stát.

- Není snad počátkem moudrosti ústupek?

- Takto já na moudrost nepohlížím, králi Izraele. Není moudrost Božím dílem, ustaveným na věčné časy ještě před zrozením Země? Není pramenem veškerého lidského poznání?

Rozhovor byl přerušen chraplavým zavrčením.

Na skále, čnějící deset metrů nad oběma muži, stál příkrčen leopard a chystal se vrhnout na snadnou kořist. Nádherná dlouhonohá šelma, vážící víc než osmdesát kilogramů, byla skutečným akrobatem, vznášejícím se ze svahu na svah s obratností kozorožce. V několika vteřinách dosahovala rychlosti prudkého větru a při lovu nevyšla nikdy naprázdno.

Ted pozorovala černožlutýma očima své budoucí oběti.

- Jeden z nás nepřezije, prohlásil Šalamoun, jehož hlas se ani nezachvěl. Dokážete uchránit život krále?

-Nejdřív zachráním ten svůj, odpověděl Hiram. Nejsem vaším služebníkem.

- Od tohoto okamžiku jím jste. Najímám vás jako Mistra stavitele a svěřuji vám stavbu velkého chrámu v Jeruzalémě. Váš život za můj: takový je teď váš úkol, jestliže to okolnosti budou vyžadovat.

Hiram se velmi zvolna postavil před Šalamouna. Leopard se vztyčil a znovu zavrčel, odkrýváje své tesáky.

Král Izraele otočil prstenem, který mu dala Batšeba, a položil ukazovák na písmena, tvořící jméno Jahveho.

Vyděšený leopard bolestně zařval. Pravou přední nohou se pokoušel odstrčit neviditelného nepřítele, který ho bodal do boku. Podrážděně uskočil na příkrou kamennou stezku, ztratil rovnováhu a zmizel v tmité zmlčce.

- Bůh nad námi bdí, pravil Šalamoun.
- Vaše pověst není přehnaná, poznamenal architekt.
- Na dno této propasti vás zavedl Bůh. To On mne požádal, abych si vás vyvolil. Už si nepatříte, Mistře Hirame.

KAPITOLADEVATENÁCTÁ

Hiram nastoupil do vozu řízeného Šalamounem a doprovázeného eskortou desíti mužů pod velením Banajáše, který marně prosil krále, aby se nepouštěl sám na dno Ghoru.

Když spatřil krále, jak se vrací v doprovodu cizince, proběhla mu hlavou hříšná myšlenka: není Šalamoun andělem, ovládajícím osud? Nepřivádí ze studně kobry přelud, démona, obdařeného nesčetnými mocemi, jimiž ještě umocní svoji sílu?

Když Banajáš uviděl Hirama, pocítil neklid. Muž, pro něhož šel Šalamoun do oblasti věřícím zakázané, měl v sobě nebezpečnou sílu, podobnou síle dravé šelmy. Generál měl strach. Jak by se mohl odvážit přiznat se králi? On, izraelský hrdina, bojovník schopný zabít lva holýma rukama, neměl právo být otrokem bázně. Hluboce rozrušený Banajáš si slíbil, že bude sledovat konání této znepokojivé osobnosti, která si příliš rychle získala královu přízeň.

V dálce se rýsoval Jeruzalém, modrý a šedivý pod hroživou oblohou.

-Zdeje moje hlavní město, oznámil Šalamoun Hiramovi. Prohlédněte si je, Mistře. Stane se místem vaší slávy nebo pohromy. Nepřipouštím prohru.

-Najal jste mne lstí, poznamenal Hiram. Nepřinutíte mě pracovat.

- To není mým záměrem. Podívejte se na toto sídlo... Je to diamant zrozený z horního Judska, požehnané místo, kde spolu žijí nomádi i usedlíci, privilegovaná křižovatka cest ze Středoziemního moře do východních provincií, Fénicie a Egypta. Jeruzalém je srdcem hvězdy, jejíž cípy zavlažují Svatou zemi. Dnes má ještě vzhled pevnosti. Zítřka se díky vám stane skříňkou uchovávající chrám všech chrámů.

Hiram si vzpomněl na Kamak, kde poznal radost z učení a štěstí z tvorby. Kolik roků by zůstal vzdálen z Egypta, kdyby začal stavět svatyni izraelského krále? Žil by dost dlouho, aby svou vlast ještě

spatřil? Opustil ji teprve před krátkým časem, a túha exilu je už příliš velká.

Nad hlavním městem se hromadila těžká mračna. Královský průvod byl zasažen studenou vlnou. Hiramův obličej mučily ledové kroupy. Zachoval klid stejně neochvějný jako Šalamoun.

Když prošli hradební zdí, zastavil vůz na malém náměstí.

- Tady vás opustím, Mistře Hirame. Generál Banajáš vás zavede do vašeho obydlí. Odpočiňte si. Brzy se opět uvidíme.

Architekt se neuklonil. Banajáš byl takovou neúctou k izraelskému králi šokován. Proč ho Šalamoun trpí?

Generál zavedl Hirama beze slov k cihlovému domu, nacházejícímu se v uličce, vedoucí do horní čtvrti.

Rychlá obhlídka Mistra poučila. V cihle příliš mnoho slámy a nedostatečné vypálení. V porovnání s nuznými přístřešky dolní čtvrti z mazaniny však byl dům znamenitý a jeho interiér nepostrádal jistý půvab: ústřední dvůr, osvětlený otvory ve stropě, a kolem něj několik malých místností. Pokoj pro hosty, pracovna, další dva pokoje, kuchyň, umývárna a latrina. Příliš lehký krov dlouho nevydrží. Zdi byly pokryty obyčejnou sádrou. Avšak celkové rozvržení, převzaté z egyptské architektury, uchovávalo v létě chládek a v zimě teplo.

Bouřková mračna činila vnitřek domu temným. Hiram ucítil charakteristickou vůni olivového oleje z terakotové lampy, postavené v jednom otvoru ve zdi. Její lněný knot hořel ve dne v noci. Ověřil, že je lampa plná, uchopil ji za držadlo a prozkoumával svůj příbytek, zatímco Banajáš zůstal stát na prahu.

V hostinské místnosti stála truhlice se dvěma odděleními, jedním na látky a šatstvo, druhým na zásoby. Tento jediný kus nábytku, vystrčený doprostřed místnosti, sloužil při významných příležitostech i jako stůl. Většinou bylo zvykem jíst vsedě na zemi. V jednom z pokojů byla postel na nohách, ve druhém asi deset polštářů, kupa přikrývek a dřevěný podhlavník, který si spáč, stejně jako v Egyptě, podkládal pod šíji. Pokud jde o rohože, ty přijdou vhod v létě, kdy bude možno spát na terase. Kuchyň byla opatřena ohřívadlem na dřevěné uhlí, známkou nepopiratelného bohatství. Venku, u schodiště vedoucího na střechu, byla pec na rašelinu k opékání masa.

Šalamoun takto prokázal Mistrovi úctu. Nepochybně musel vystěhovat nějakého hodnostáře, aby Hirama ubytoval tak pohodlně. Jedna podstatná maličkost však architektovi vadila. Prohlédl si s největší pozorností vstupní dveře, otáčel jimi v pantech, zkoušel závoru.

- Potřebuji klíč, řekl Banajášovi.

-Klíč? Ale proč...

Mistr Hiram a král Šalamoun

- Toto obydlí bude mou dílnou. Budou tu mé plány a nákresy. Musí být neprostopně uzavřeno a ve dne v noci hlídáno.

-Tyto požadavky...

- Tyto požadavky musí být okamžitě uspokojeny. V opačném případě odcházím z Jeruzaléma.

Banajáš vytáhl z pochvy svůj meč.

Klidný Hiramův pohled mu zmrazil krev. V očích tohoto cizince bylo podivné kouzlo, které nemělo zapotřebí zbraň, aby zabíjelo.

Generál zasunul čepel, vytáhl z opasku těžký klíč, a podal architektovi.

- Zákon vyžaduje, abych jeho jediným vlastníkem byl já.

- Váš zákon, generále, můj ne.

Banajáš zrudl zlostí.

- Dej si pozor, cizince. Izrael nemá rád drzost.

- A já nesnáším zvědavce a lháře. Ať nikdo, včetně vás, nepřekročí práh tohoto obydlí.

Hiram práskl dveřmi a zamkl je zevnitř. Bylo mu jedno, že se ten omezený hulvát stane jeho nepřítelem. Svým chováním přinutí Mistr Šalamouna, aby mu dal svoji plnou důvěru, nebo ho vypověděl.

Mistr se usadil v pracovně. Místo se mu zamlouvalo. Podobalo se kněžským celám, obráceným k posvátnému jezeru v Karnaku. Papyry, které tu ležely, neměly krásnou, nazlátlou barvu egyptských exemplářů, ale jejich struktura se zdála dobrá. Rákosity ke psaní, srovnané na nízkém stolku, budou muset být k rýsování dokonalých čar přioš-řeny.

Z kuchyně zaslechl Hiram nějaký zvuk.

Objevil asi patnáctiletou dívku, vyplašenou jako laň ze Samaří.

- Jak jste se sem dostala?

Podírepla a ukázala nízká dvířka, umožňující velmi štíhlému stvoření průchod. Hiram pochopil, proč Banajáš příliš neváhal, aby mu svěřil klíč, který stejně považoval za zbytečný. První Mistrův úkol spočíval tedy v uzavření všech přístupů kromě dveří na ulici.

- Co jsi sem přišla dělat?

- Sloužit vám, pane. Jsem vaše sousedka. Budu vám nosit olej a střežit oheň vaší lampy. Kdybych ji nechala zhasnout, zemřela bych při porodu. Budu vám připravovat chléb, uhnětu těsto a upeču ho v peci a...

Ozvalo se hlasité zabušení na dveře.

Hiram otevřel.

Dovnitř padl kulhavý Kaleb, mávaje svým okovaným kyjem.

- Nepochyboval jsem o tom, vykřikoval, věděl jsem to! Ať ta d'áblice odtud vypadne! Kaleb prudce popadl dívku za paži a vystrkoval ji ven.

- Nemíchejte se do toho, princátko! Přišel jsem vám pomáhat. Jeruzalém je město plné nebezpečí. Prvním z nich jsou ženy! Jejich zlovolnost je horší než zranění z boje. Neexistuje had, jehož jed by byl nebezpečnější. Radši bydlet se lvem a drakem než s ženskou, radši držet v ruce škorpióna než to neblahé tělo! Tahle holka by vás přivedla ke zkáze. Zachránil jste můj život, tak teď já zachráním ten váš!

- Budiž ti za to dík, Kalebe, ale kdo mi bude sloužit?

- Já, princi! Nikdo nedrží koště lip než já. Nikdo neupeče lepší chléb než já. Těsto vyválím na moučnici a upeču na řevavém uhlí. Udělám kruh, který se musí přelomit, ne přeseknout. Ženská by vás to nenaučila. Řekne vám, že se syrové maso musí položit na chleba, a nikdy ne na horký kámen? Upozorní vás, že se nesbírají drobty menší než oliva? Ženské všechno zamlčí. Ale já, já jsem čestný chlap. Provedu vás jeruzalémskými ulicemi. Mám tady hodně přátel.

- Chtěl bych se oholit a umýt, řekl Hiram.

Kaleb se zeširoka usmál.

- Beze mne nemožné! Přes všechny Šalamounovy kanály je voda pořád vzácná. Jenom král a bohatí ji mají ve svých domech. Dojdu vám pro ni k prameni a přinesu ji ve velkých džbánech, kolikrát si jen budete přát. A o to ostatní se postarám taky.

Kaleb svému pánovi opatřil štoudev, kterou naplnil vlažnou vodou, penízu, natron a mýdlo na bázi louhu. Přinesl mu také houbu, kartáč, rozmarýn do koupele a anýz na vyčištění zubů. Bylo to přepychové vybavení.

Oddaný služebník Hirama pečlivě oholil. Jeho čepel nezpůsobila nejmenší ranku. Klouzala jemně po hrdle, které měla ještě nedávno chuť podříznout.

Večere byla skvělá. Kaleb připravil jídlo z čočky a cibulek, okořeněné baklažánem a zelenou paprikou. Nakonec se vyhládlý stařík nacpal řeřichovým salátem.

- Mám ty nejlepší dodavatele, vysvětloval. Pěstují zeleninu v malých zahrádkách dolního města, pěkně v závětrí.

Najednou Kaleb vykřikl bolestí a položil si ruku na tvář.

Mistr Hiram a král Šalamoun

- Zase ten prokletý zub... Rozletí se mi hlava. To už dál není možné. Je ho třeba vytrhnout. Ale kovář je drahý... Kdybyste tak měl stříbrňáček...

- Copak nejsou doktoři? divil se Hiram.

- Trhání, to je práce kováře.

Dentisté ze školy v Sais v Dolním Egyptě neměli tuto praxi moc rádi. Prováděli extrakci zubu tak, aby pacient netrpěl, a ránu pokrývali rostlinnými výtažky, zamezujícími infekci.

- Půjdu s tebou, řekl Hiram.

- Se mnou? Nenamáhejte se, pane. Stříbrňák bude stačit. Mistr už otevíral dveře. Kulhavý pochopil, že jakmile se jeho pán k něčemu rozhodne, nikdo se mu nemůže postavit do cesty.

KAPITOLA DVACÁTÁ

Kovář s kůží zarudlou od plamenů ohniště seděl u kovadliny a dokončoval úpravu radlice pluhu. Kulhavý Kaleb k němu přistoupil a pokoušel se mu něco potichu říct. Mistr Hiram však zasáhl.

- Mého sluhu bolí zub. Je ho zapotřebí vytrhnout. Kaleb couvl. Kovář nechal díla a uchopil kleště, které nažhavl nad ohněm.

- Už mě to nebolí, prohlašoval Kaleb.

- Zaplať mu, nařídil Hiram.

- Můj princi... nezasluhuje tolik...

Kovář popadl kulhavého za šíji, jako by chytil kočku. Položil ho na podlahu z udusané hlíny a otevřel mu ústa.

- To je zbytečné, usoudil. Jeho zuby jsou tak zkažené, že vypadnou samy. Kaleb se odkutálel stranou, šťasten, že mučiteli unikl.

- Kolik je v Jeruzalémě kovářů? zeptal se Hiram.

- Deset.

- Co dělají?

- Vyrábějí nářadí pro rolníky.

- Žádná státní kovárna?

- Žádná.

Poučený Hiram se pustil uličkou, stoupající k paláci. Kráčel rychle. Kaleb mu stačil jen stěží. Mistr se zastavil u polonahého jednonohého muže, opřeného o zeď oprýskaného domu.

- Chleba, pane... Nejedl jsem už tři dny... Kaleb kopl ubožáka do boku.

- Pojd'me dál, princi, řekl Hiramovi, nenechte se obtěžovat takovými darebáky. Jsou jich tady stovky, zavšivených a neduživých, kteří špiní naše krásné město.

Hiram podal jednonohému bronzovou minci. Invalida ji vytrhl, až mu přitom poškrábal ruku. Okamžitě se na nového zbohatlíka vyrojily

Mistr Hiram a král Šalamoun

z temných koutů desítky špinavých a smrdutých stvoření a pokoušely se mu jeho kořist ukrást. Strhla se zuřivá bitva. Kaleb přinutil Hiram se vzdát.

-Nezůstávejte tady, principi. Mohl byste schytat nějakou ránu.

Rozrušený Hiram si nevšímal dalších žebráků, dalších natažených rukou, dalších nevraživých pohledů. Kráčel přímo ke královskému paláci a střetl se se Šalamonovou hlídkou. Představil se jako architekt, najatý králem, a žádal o audienci.

Kaleb se vytratil. Pohled na uniformy, píky a meče v něm probudil posvátnou hrůzu. Někteří vojáci by v něm mohli poznat muže olupujícího karavany, jehož hlavu požadovala spousta kupců.

Hiram nečekal dlouho. Přišel pro něho majordomus a zavedl ho do sálu vytopeného dvěma ohřívadly, kde na dřevěné židli potažené hnědým sukrem seděl Šalamoun a četl. Král Izraele studoval přísloví, která hodlal uspořádat do knihy.

- Váš odpočinek měl krátké trvání, Mistře Hirame. Sedněte si na taburet.

-Raději postojím, Veličenstvo. Co jsem viděl v ulicích Jeruzaléma, mě nepodněcuje k tomu, abych se tu zdržel. Šalamoun svinul papyrus.

- Ti ubožáci, kteří trpí hladem a žízní... Myslíte si, že mi taková podívaná působí radost? Myslíte, zeje mi bída lhostejná?

V Egyptě, pomyslel si Hiram, se neslavil žádný svátek, jestliže ve vesnici existoval jediný ubožák. Na pomoc přišly rodiny. A každý se mohl obrátit na faraóna, záruku štěstí celého národa. Nespočíval snad ideál, proklamovaný urozenými, v nasycení hladového, napojení žíznivého a oblečení toho, kdo byl nahý?

Šalamoun vstal.

- Nechtě mě vládnout mému lidu a starejte se o své nové povinnosti. Pokud jste jich ovšem skutečně hoden, Mistře Hirame. Pohleďte na tuto hůl ze slonoviny, zaraženou mezi dvěma kameny. Davidův palác byl vystaven okolo ní na základě slov jednoho proroka. Ten, kdo ji dokáže uchopit, bude příštím Stavitelem chrámu. Jeho ruka zůstane netknutá. V opačné případě uhoří. Přijímáte tuto zkoušku?

Hiram zamířil k holi. Nepřál si propadnout? Nebyl připraven obětovat část svého těla, jen aby se mohl bez okolků vrátit do Egypta? Kdyby ho Šalamoun zneuznal, zbýval by mu už jen návrat do vlasti!

Hiram uchopil slonovinovou hůl.

Okažitě ucítil prudký, téměř nesnesitelný žár. Jeho srdce naplnila nesmírná naděje. Utrpení mu připadalo lehké. I kdyby jeho kůže měla zůstat přilepena na tomto symbolu moci Hebrejců, i kdyby už svoji

rukou nemohl vládnout, musel ještě vydržet. Jeho prohra bude příslibem budoucího štěstí.

Šalamoun viděl, jak tváří architekta proběhla vlna bolesti. Jeho chřípí zasáhl pach spálené kůže. Stavitel chrámu však své sevření nepovolil.

Náhle ovanul spáleninu prudký chlad. Hiram odstoupil od hole a hleděl překvapeně na její rukojet'.

- Skrývat věci náleží Boží slávě, věci odhalovat náleží slávě králů. Tato zkouška vás odhalila vám samotnému, Mistře Hirame. Jak byste ještě o svém osudu mohl pochybovat?

Monarcha rozsvítil bronzovou lampu se sedmi otvory, jejíž umně cizelované ucho představovalo judského leoparda. Místnost se naplnila vůní olivového oleje. Tento nádherný předmět, jedna z mála krásných věcí v paláci, patřila kdysi Natanovi. Šalamoun takto vzdal poctu učiteli, který mu předal světlo.

Král objal Hirama okolo ramen a políbil ho obě tváře, jako by byl jemu rovný. Stavitel chrámu by měl pokleknout a políbit monarchovy ruce a nohy. Přijal však jen jeho projev úcty.

- Jste člověk, na kterého čekám od prvního dne svého panování, řekl mu Šalamoun. To vy postavíte náš chrám míru. Necht' je napříště každý okamžik vašeho života zaměřen k tomuto jedinému cíli.

- Ten život jste mi ukradl, pane.

Hiram nevěřil v Šalamounovu upřímnost. Jeho projev náklonnosti byl určen jen k obalamucení a zakrytí jeho divoké povahy. Jediná sláva, které architekt poslouží, bude sláva nejctižádostivějšího z králů.

- Označila vás Boží znamení, Mistře Hirame. Byl jste předurčen. Není to náhoda, co přivedlo vaše kroky do Jeruzaléma. Váš úkol je nadpřirozené povahy. Nikdy na to nezapomínejte.

Šalamoun otevřel akáciovou truhlici. Vytáhl z ní dlouhý plášť purpurové barvy a přehodil ho architektovi přes ramena.

- Toto je šat náležející vaší funkci, Mistře Hirame. Obléknete ho v den, kdy bude vaše dílo dokončeno.

- Dávám přednost kožené suknici. Kolik ubohých bych mohl nasytit, kdybych ten plášť prodal? Urážka byla jako šlehnutí bičem. Šalamoun zachoval klid.

- Nebude-li chrám postaven, bída se ještě zvětší. Lidé nejsou živi jen z hmotných statků. Národu je zapotřebí dát duchovní středisko. Posvátné místo, kde by se denně projevovala přítomnost Boží. Jen ona vede duši lidu k radosti mimo čas, k radosti, která je klíčem ke štěstí každého člověka. Prodat tento funkční šat by bylo duchovní

Mistr Hiram a král Šalamoun

chybou. Nalezněte raději způsob, jak získat zlato, které mi chybí na financování prací.

- Nejste bohatý, Veličenstvo?

Šalamoun pohlédl zpřímá na Hirama, skvělého v jeho purpurovém hávu.

- Ne dost, Mistře Hirame. Mohu zahájit stavbu, ale nikoliv dovést ji do konce. Obezřetnější král by byl trpělivější. Já ale cítím, že hodina už nadešla a že se celý Izrael musí spojit ve sbírce na její velikost.

Šalamoun nebyl ani přepjatý blouznivec, ani utopista. Jeho hlas byl prozářen tvořivou vášní. Jeho bůh nebyl zajisté bohem Hiramovým, ale celá věc začínala stavitele chrámu lákat.

- Proč nepožádat o zlato královnu ze S aby? navrhl. Její země jím oplývá, ale zato jí chybí obilí. Šalamoun se zamyšleně posadil.

-Marné. Její království je pro Izrael nedosažitelné.

- Ne pro mne, Veličenstvo.

Šalamoun pohlédl na Hirama s pozorností smíšenou s úžasem.

- Co tím chcete říct?

- Pobýval jsem v té zemi a pracoval jsem tam. Jeden z královních architektů je mým přítelem. Naše korporace není příliš početná. Svazky, které nás spojují, jsou úzké. Přisahali jsme, že si v obtížných situacích přijdeme na pomoc. Jestliže ho požádám, aby u královny zasáhl a zprostředkoval obchodní transakci, udělá to.

- A královna?

- Nemohu nic slíbit.

Šalamoun nemohl uvěřit.

- Pověďte mi o Sábě.

- Je to ostrov, odkud vychází slunce, prvotní pahorek, na němž spočinul Fénix, planoucí na hranici kadidla, myrhy a olibanu. V lesích žijí gepardi, nosorožci, panter a žirafy. Obyvatelé si ochočují paviány. Hory jsou provrtány hlubokými slujemi, v nichž vybíhá na povrch zlato a stříbro. Na horských úbočích se popásají stáda. Nejsou tam chudí. Každý má zlaté nádoby. Nohy židlí jsou ze stříbra. Královna není lakomá. Za potraviny, které potřebuje její lid, platí štědře. Vybírá si však země, od nichž je nakupuje. Říká se, že je krásná jako bohyně.

-Setkal jste se s ní?

- Ne. V době, kdy jsem v Sábě pobýval, jsem byl jenom mladým adeptem stavitelského umění, nehodným pocty, aby mě přijala. Spatřil jsem ji, jak ji nesli okolo mne na nosítkách, pokrytých rudým zlatem, ale spatřil jsem jenom její tiáru.

CHRISTIANJACQ

Šalamoun váhal, nechtěl být Hiramovi zavázán. Požádat ho o pomoc znamenalo sestoupit z trůnu a považovat architekta za vládce světa, do něhož nemá král Izraele přístup. Nemá však Boží chrám větší cenu než marnivost monarchy?

- Nemám rád vychloubače, Mistře Hirame. Jestliže toho jste schopen, přivezte zlato ze Sáby.

KAPITOL ADVACÁTÁ PRVNÍ

Hiram vylepšoval obydlí, které mu Šalamoun přidělil, po více než dva týdny. Zpevnil zdi, zrušil dvířka vedoucí ven z kuchyně, zesílil závoru. Pracoval pomalu, jako by neexistoval čas.

Po rozhovoru se Šalamounem byl Mistr přijat královým sekretářem. Napsali spolu poselství k rukám architekta pobývajícího v Sábě. Elihap se soustředil na protokolární text, Hiram na kódovanou zprávu, sestavenou ze znaků, které byly pro nezasvěceného nerozluštitelné. Budoucnost Šalamouna vy stavby závisela na výsledku tohoto kroku.

Kaleb pečoval o své nemocné zuby, které ho nutily často odpočívat. Večeře však připravoval s horlivostí tím větší, že jeho chuť k jídlu nijak neochabovala. Kulhavý přespával v domě, schoulený před Hiramovým pokojem. Nikdy nebyl ubytován tak příjemně a netěšil se výhodě mít nad hlavou střechu, nepropouštějící déšť ani vítr. Kalebovým nejrůznějším přáním bylo, aby Hiram pobýval v Jeruzalémě co nejdéle. Každý den děkoval Jahvemu, že mu umožnil najít pána tak štědrého a málo náročného.

Jednoho bouřlivého večera, kdy bičující déšť vzdouval vádí, brázdící svahy hor, zaslechl Hiram podivný zvuk. Kaleb jako obvykle spal, jako když ho do vody hodí. Mistr vyšel z pracovny, kde rýsoval síťový plán, a kráčel potichu ke dveřím. Hlídka, poslaná Banajášem, zřejmě opustila své stanoviště před domem a schovala se pod sousední bránu.

Kdosi se pokoušel vetřít do Mistrova obydlí.

Hiram prudce otevřel.

Před ním stál mokrá pes, vyhladovělý výsledek zkřížení vlka a šakala. Jeho hnědé oči naléhavě prosily, avšak bez známky slabosti nebo podlézavosti.

- Pojd sem, zval ho Hiram.

Toulavý pes se opřel předníma nohama o práh a nasál ovzduší v domě. Shledal ho po své chuti, pohlédl úkosem na Mistra a opatrně vstoupil do vnitřního dvora. Spokojeně zaňafal a olízl Hiramovi ruku, když tu se probudil Kaleb. Pohled na zvíře ho rozzuřil.

- Vyhod'te ho, princi! Je to jedna z těch příšer, které žerou špínu!

Hiram kulhavému zabránil, aby zvíře uhodil.

- Zůstane s námi, rozhodl. Bude se jmenovat Anup.

Anup, zdrobnělina Anubise, pouštního šakala, potulujícího se v hlubinách noci, aby očistil zemi od její zchátralosti. Anubis, mumifikující zemřelého a proměňující mrtvolu na tělo připravené ke znovuzrození.

Nebyl to snad sám Anubisův duch, kdo v podobě psa přišel Hiramovi darovat pocit přítomnosti Egypta a připomenout mu, že na konci jeho pozemského putování začínají líbezné cesty onoho světa?

Nagsara vyšla ze svých komnat a nesla skříňku na oheň naplněnou řetavým uhlím a nádobu s čerstvým kadidlem. Dala se starou okružní cestou, jejíž kameny pokryté mechem budou brzy prorostlé býlím. Nejmenší uklouznutí odsoudí neopatrného chodce k pádu z velmi příkrého svahu a k polámání kostí. Cestu královny Izraele osvětlovala luna, prodírající se mezi mraky.

Nagsara se nechvěla. Její krok byl jistý. Pustila se stezkou vedoucí k vrcholu skalnatého štítu, tyčícímu se naproti útesu, který Šalamoun zvolil jako místo pro chrám. Noc pomalu končila a Jeruzalém se nořil do tmy. V Tanidě, egyptském hlavním městě, zůstávaly vždycky rozsvíceny lampy pod střechami svatyň, kde pracovali astrologové.

Otupělá malátnost noci přišla královniným záměrům vhod. Každou měsíční čtvrt' mohla uctívat kult bohyně Hathor, vzdálena nenávisťným pohledům kněží, kteří přísahali, zeji zničí. Nagsara dokázala, že ji milovala většina národa, hrdého na slavný sňatek svého krále, odsuzovaný církevní kastou. Ta se nemohla smířit se skutečností, že si Šalamounova manželka uchová svoji víru v cizí božstva, jejichž existence nebyla Jahvem uznávána.

Nagsara o jejich mínění nedbala. Její srdce bylo rozdíráno Šalamounovou lhostejností. Prudký cit k tomuto králi, jehož pouhá přítomnost ji okouzlovala, neoslabil ani čas. Šalamoun ji nemiloval. Jednal s nijako s konkubínou. Jestliže jí prokazoval ještě nějakou úctu, bylo to pro její diplomatickou úlohu. Oddanou, vášnivou ženu už

Mistr Hiram a král Šalamoun

neviděl. Jeho duch se stal zajatcem toho zlořečeného chrámu, té budovy, skryté ještě v nicotě.

Egyptanka došla na úzkou plošinku. Uprostřed stál prostý oltář. Vál silný vítr. Navzdory chladu se však už objevovaly první známky jara.

Nagsara shodila plášť. Pod ním měla tradiční háv kněžek bohyně Hathor, bílou tuniku na ramínka, ponechávající prsa odhalena a obeplínající štíhlé tělo mladé ženy. Otevřela skříňku. Rozžhavené narudlé uhlíky vyzařovaly tajné světlo, jež mohla spatřit jen nebesa a oči bohyně. Královna rozprostřela na skromném ohřívadle několik zrněk kadidla. Vůně se v nočním ovzduší rozptýlila příliš rychle, ale připomněla Nagsare posvátné slavnosti v Tanidě, během nichž faraón vysílal ke skrytému bohu Amonovi jemnou esenci veškerenstva.

Luna zářila neobvykle jasně a dokazovala přítomnost paní nebes uprostřed jejího hvězdného dvora.

- Vyslyš mě, Hathor, prosila Nagsara, vztahující ruce nad oltářem. Kéž se tvé kouzlo zmocní Šalamounovy duše. Kéž jeho oči na mne pohlédnou a spočinou na mně. Zažeň myšlenku na ten chrám, který mi kradе muže, jehož miluji. Vyslechni, Hathor, modlitbu své služebnice. Kéž tvé světlo protrhne mraky a vrátí mi zase radost ze života! Kéž se stane Šalamoun mým poslušným otrokem a jeho myšlenky náležejí mně!

Na východě se rozlila krev úsvitu. Pro Nagsaru se zrodila naděje.

Klasy ječmene zrály. V půli března se deště staly už jen zlou vzpomínkou. Pole zlátlá. Mečíky rozprostíraly na svazích svůj purpurový šat a soupeřily v nádhěře s tisíci rudých anemónek, vroubících pole. Zima umírala a postupovala místo desítkám druhů narcisů, hyacintů a tulipánů. V lesním mlází kráčel Hiram po kobercích krokusů tak ostře žlutých, jako by vytryskly přímo ze slunce. Vracel se čas venkovských popěvků, vrkotu hrdlíček, prvních fíků, kvetoucích vinic, kde pobíhaly lišky.

Stavitel chrámu se od konce období dešťů procházel denně po kraji. Všímal si stromů, pozoroval vysoké jalovce, pistácie, podsadité mandloně, středozevní česviny, sykomory se šťavnatými bobulemi, granátovníky, symbolizující mnohočetnost božských bohatství a nevyčerpatelné dary lásky. Zastavil se u stříbrolistých olivovníků, o něž jejich majitelé pečovali nejvíc. Olivy jim poskytovaly tak vzácný olej, používaný k přípravě jídel, léků, toaletních přípravků, olej, kterým svítili v lampách a který se v rukou kněží stával posvátným.

Architekt se však zajímal o olivové dřevo, pevný materiál, který mu dodá desetimetřové kmeny, staré pět set let. Strom vyjadřoval radostnou pohodu, která se bude hodit sochám, jejichž krása snad dostihne půvab egyptských děl. Hiram označil křídou olivovníky, které vybral. Dalším místním druhem, který vybral, byl obrovský cypřiš s pevnými vlákny, báječně se hodící na pokrytí podlah.

- Proč se tak namáháte, naříkal Kaleb, když si nejste ani jistý, že se stavba zahájí? Chrám je fáta morgána, sen šíleného krále. Tyhle procházky jsou vyčerpávající. Náš krásný dům v Jeruzalémě vám nevhovuje?

Hiram neodpovídal a vybíral své kmeny dál. Anup se od něj nehnul. Pes poskakoval po jeho boku a nedovolil kulhavému, aby se k pánovi příliš přiblížil. Pes Kalebovi nedůvěřoval, i když se ho starý neodvážil uhodit ze strachu, aby nepohněval Mistra.

Konečně nadešlo ráno, Kalebem tak toužebně očekávané.

Když chtěl Hiram překročit práh a vydat se na novou výpravu, narazil na dav mužů a žen, kteří zaplavili Jeruzalém. Byli to Hebrejci z provincií, ale také babylónští a asiatsí kupci. Bohatě i chudě spojovalo stejné vzrušení.

- Co se děje?

- Svátek Velké noci, princi! Celý Izrael slaví. Věřící budou jíst a pít na slávu Boží. Dneska jsme všichni věřící!

Hiram se smířil s osudem. Do dolních čtvrtí se nedostane, natolik je dav směřující k paláci hustý. Mnozí vykřikovali „Pesach, pesach!“, připomínající zázrak „pasáže“, průchodu, který poznamenal odchod Hebrejců z Egypta. Vědí, pomyslel si Hiram, že pronášejí egyptské slovo a vzdávají tak čest zemi, kterou nenávidí?

Rolníci a pekaři kráčeli pospolu, jedni nesli první klasy, druhí chléb bez kvásku. Řezníci táhli stovky jehňat, která budou obětována a nakrmí tisíce hodovníků, účastnících se obrovského svátečního banketu, na němž usednou na několik hodin bok po boku majetní i nuzní.

Jeden kněz míjel Mistrův příbytek a postříkal jeho dveře krví zvířete, které právě podřízl. Horká a lepkavá tekutina potřísnila Hiramův obličej a hrud.

Architekt se vrátil do domu a umyl se. Kaleb zmizel. Při rozdělení vína, chleba a masa nemohl kulhavý chybět. Zůstal jenom pes, který nesnášel dav stejně jako jeho pán. Mistr začal koncipovat plán stavby. Inspiroval se nákresem starého chrámu v Edfu, v Horním Egyptě, vypracovaným Imhotepem a uloženým v archívech Domu života.

Hiramovy úvahy přerušil křik a rány na dveře. Když otevřel dveře, vpadl do domu Kaleb s plnou náručí potravin.

Mistr Hiram a král Šalamoun

-Účastněte se Velikonoc, můj princ! Tady je jehně pečené na bobkovém listu a bazalce, nekvašený chleba namočený v pikantní omáčce a víno ze Samaří... moc dobré víno, moc...

A kulhavý se zhroutil na zem, opilý na mol.

Hiram ho nechal ležet.

Uličky byly prázdné, a tak vyšel se svým psem a kličkoval mezi ležícími těly. Sváteční jídlo zanechalo po sobě spoustu obětí, které se vzpamatují až po několika hodinách komatózního spánku.

Anup zaštěkal a upozornil pána na hrozící nebezpečí.

Asi na sto kroků před nimi se objevil Banajáš v čele oddílu vojáků. Generálův hrubý obličej vyjadřoval uspokojení ze špatné zvěsti.

Hiram se zastavil. Pes se mu přitiskl k noze. Banajáš s mečem po boku oslovil nevlídně cizince.

- Král Šalamoun žádá, abyste se okamžitě k němu dostavil, Mistře Hirame.

DVACÁTÁ DRUHÁ

Šalamoun přijal Hirma v audienční síni, kde přijímal zahraniční hodnostáře. Monarcha seděl na trůně a jeho obličej byl přísný, téměř nepřátelský.

Architekt se držel v patřičné vzdálenosti, aniž projevil nějakou známku podřízenosti.

- Kdo doopravdy jste, Mistře Hirame?

- Řemeslník, který se stal ve svém oboru znalcem.

- Jak vám uvěřit po tom, co se právě přihodilo? Jak by mohl obyčejný pracující člověk přimět královnu ze S aby, aby mu sdělila, že brzy posílá náklad červeného zlata?

- Díky přátelství, Veličenstvo. Naše bratrstvo je mocnější, než byste si myslel. Královna chce mít nádherný palác a chrám dokonalých proporcí. Proto zahrnuje počtami svého Mistra, stavitele chrámu, který je pro mne jako Bratr. Zabýval se mou žádostí a intervenoval u panovnice, kde vykonává také funkci jejího nejvyššího ministra.

Hiramova vysvětlení se zdála být přesvědčivá, i když byla vyslovena s ironií, která Šalamouna zraňovala. Ukázalo se, že izraelská diplomacie není schopna královnu ze S aby obměkčit a námořní výprava zorganizovaná králem skončila žalostným nezdarem. A tady ten cizinec dává celé zemi lekci výkonnosti, sotva se v Jeruzalémě usadí.

- Musím vám být vděčen, Mistře Hirame. Chcete být jmenován do čela mé diplomacie?

- Stavitel chrámu svůj cech neopouští, Veličenstvo. Šalamoun vstal a přistoupil k Hiramovi. Zastavil se metr před ním a zabodl svůj pohled do jeho.

- Ani aby se stal králem?

Hiramovy oči neuhnuly.

- Ani aby se stal králem.

- Co byste si přál, Mistře Hirame?

- Zahájít dílo. Hned zítra odjedu do přístavu Esión-Geber.

- Za jakým účelem?

Mistr Hiram a král Šalamoun

- Organizovat výstavbu podle svých představ. Naše dohoda to snad takto nepředpokládá?

- Jděte, Mistře Hiram, a dejte se do díla.

Když architekt odešel, přečetl si Šalamoun znovu dopis od nejbohatší ženy na zemi. Předá fénickým námořníkům ne méně než dvacet tři tun zlata, aby ho dovezli do Izraele! S vytříbeným smyslem pro mezinárodní vztahy nepožádala královna ze S aby o tuto službu egyptskou flotilu.

Po další úvaze dokazovala tato tajná dohoda s Féníciány zásah krále z Týru. Hiram se vychloubal. Nebyl to on a jeho kolega, kteří změnili královnino stanovisko, ale ten prohnáný monarcha z obchodního centra. Bezpochyby dostal za přepravu dobrou cenu. Šalamounovo bohatství mu umožní ponechat si značnou část zlata výměnou za stavební materiál na chrám. A navíc, nebude snad král Izraele nucen použít fénických lodí, aby do S aby dodal obilí?

Obratný vyjednávač, chtivý materiálních statků, si myslel, že si s Šalamounem zahrál. A domýšlivý Mistr si přisvojoval moc, kterou nemá. Jeden ani druhý však nepostrehli Šalamounovy záměry. Nepochopili, že stavba chrámu změní běh času a myšlení lidí.

Hiram pobyl v Esión-Geberu několik měsíců. Kulhavý Kaleb zůstal v Jeruzalémě, aby se staral o dům, kde většinu svého času trávil spaním. Architekt vzal s sebou svého psa a své plány. Než je rozvine, potřebuje měď, která mu poslouží především k výrobě náradí, jako například dlát pro kameníky.

Pětisethektarový pozemek poskytl Mistrovi neočekávané pokusné pole. Po dohodě se Šalamounem povolal několik stovek pěšáků, kteří neměli nic na práci a kteří si nezvykli na myšlenku, že se stanou námořníky. Rozdělil je na malé skupiny. Vystavěli pece, tavírny, kovárny, rafinerii kovů. Jako palivo se používalo dřevo z Edomu.

Tak byl obchodní přístav proměněn na průmyslové středisko.

Hiram nenosil žádný Šperk jako odznak své hodnosti. Příkazy byly zveřejňovány Elihapem, královým sekretářem, který vypadal jako skutečná hlava celého podniku. Tento vysoký hodnostář neustále cestoval mezi Esión-Geberem a Jeruzalémem, hlídal proinvestované částky a pravidelný postup prací.

Hiram se zabýval organizací každé dílny. Opravoval pracovní pohyby dělníků, usměrňoval práci, přicházel na pomoc méně obratným a propouštěl nezpůsobilé. Dělníci tohoto zvláštního dílove-

doucího, který málo mluvil a zdál se být neúnavný, milovali a zároveň se ho báli.

Zpracování měděného kovu přineslo skvělé výsledky. Množství náradí bylo uloženo na ubikacích a značná část produkce byla exportována.

Až do prvního podzimního dne neměli spolu Elihap a Hiram žádný soukromý rozhovor. Onoho večera, kdy slunce zažehlo klidné vody Rudého moře, vyšli oba muži od poslední vysoké pece, dokončené nedávno. Už zítra bude uvedena v činnost.

Kráčeli po rozlehlé a pusté pláži k písčitému výběžku, odkud sledovali pokojnou scénu západu slunce. Hiram měl na několika místech spálenou kůži. Když si sedal, měl pocit, že může vychutnat svou první hodinu odpočinku po několika novoluních. Byla to však nebezpečná iluze, které se nesmí poddat. Navzdory okouzující kráse krajiny, jež mu připomínala mořské výběžky egyptské delty, a navzdory pokojnému světlu, připravujícím zářivou cestu na onen svět, přinutil se Hiram zůstat bdělý jako šelma pronásledovaná lovci.

Muž po jeho boku křížil nervózně prsty, jako by zažehnával zlý osud.

- Konečně ta maškaráda skončí, řekl Elihap. Takže mi dovolíte, abych se vrátil do Jeruzaléma. Už nebudu muset udělovat příkazy, které mi diktujete.

- Nedosáhli jsme snad předem stanoveného výsledku? Esión-Geber produkuje mnoho mědi, a to vynikající kvality. Izrael má průmyslové středisko, které mu dosud chybělo. Tento úspěch je přisuzován vám, Elihape.

- Šalamoun není naivní důvěřivec. A navíc je nespokojen.

-Proč?

- Protože tento průmysl a bohatství, které přináší, jsou mu lhostejné. Král má v hlavě jedinou myšlenku: postavit chrám. Soudí, že ztrácíte čas.

- Dal mi souhlas, abych stavbu těchto vysokých pecí dovedl k úspěšnému konci. Tady jsem začal poznávat lid Izraele. Viděl jsem ho při práci, při plnění obtížného úkolu, pro většinu dělníků dosud nevídaného. Pokusil jsem se jim dodat smysl pro dokončené dílo, jakkoliv hrubé. Bud'te ujištěn, že jsem nepromarnil ani vteřinu. Zítra bude třeba zahájit stavbu ještě rozsáhlejší. Kdybych nepřipravil první nádeníky, riskoval bych neúspěch.

Nad hladinu vyskočil v záplavě vodní spršky zlatavých odlesků delfín a zahájil hrátky celé skotačící skupiny, oslavující konec dne. Kdo na moři následoval delfína, který přicházel na pomoc trosečníkům,

nikdy neriskoval, že se ztratí v oceánu onoho světa. Hiram často sledoval tohoto přítele člověka v ramenech delty. Někdy doplul k veliké radosti dětí až do Memfidy, bral si od nich potravu a nechal se hladit.

Přítel... Stavitel chrámu se musel vzdát myšlenky, že si najde přítele mezi lidmi, kteří ho obklopují.

- Opusťte Izrael, vyzval ho stroze Elihap.

Hiram neodpověděl. Elihap, Egyptan dosazený na izraelský dvůr faraónem, aby ho špehoval, splnil své poslání nad všechno očekávání. Musel Hiramovi pomáhat pod trestem smrti, ale skutečné Mistrovo jméno neznal, ani jeho egyptský původ. Měl se stát spojencem, před kterým se mohl Hiram otevřít.

- Opusťte Izrael, opakoval Šalamounův sekretář. U dvora vás nikdo nemá rád. Na tomto území na vás číhá neštěstí. Vraťte se do Týru ke své existenci tuláka a jděte stavět budovy jinak.

- Že byste nepřál zrození chrámu v Jeruzalémě?

- Je to bláznovství, potvrdil Elihap. Zruinuje Izrael a Šalamouna zničí. Když tato katastrofa bude očividná, budete obviněn jako první. Nepřeji si ani vaši smrt, ani úpadek této země. I když jsem narozen v Egyptě, i když věřím v boha Apise, který mě ochraňuje, stal jsem se Hebrejcem. Tento lid je teď i mým. Jsem Šalamounovým služebníkem. Jestliže nepropadne své mamivosti a zapomene na ten zlořečený chrám, bude dobrým monarchou.

- Když odjedu, Šalamoun si najde jiného stavitele chrámu.

-Ne, soudil Elihap. Král je přesvědčen, že jste byl vyvolen Bohem. Jestliže se vzdáte, připustí svoji prohru a ten zlořečený plán nechá být.

Sluneční kotouč zmizel za obzorem. Skupina delfínů odplula na širé moře. Ohně hutí prosvětlovaly noc a činily z Esión-Geberu obrovskou narudlou tabuli.

- A co když se mýlíte? začal Hiram. Co když je Šalamounův chrám klíčem k blahu Izraele?

- Nemýlím se. Tento lid, to je mozaika kmenů, kteří se musí mezi sebou neustále hašeteřit a dovolávat se Boha, o němž si myslí, že je jediný. Šalamoun je pro tuto zemi příliš veliký. Myslí a jedná jako faraón. Izrael ale není Egypt. Že králi záleží na míru, je dobré. Že se pokouší vytvořit chrám a říši, je jistá prohra a konec Hebrejců. Neštěstí, jehož hlavním viníkem jste vy, Mistře Hirame. Šalamoun vás očekává v Jeruzalémě ihned, když tady dokončíte svou práci. Kéž byste byl nikdy nepřišel!

Elihap se vzdaloval, temná postava v houstnoucí tmě.

Vyvolen Bohem, předurčen... Kdo by odolal takové mamivosti? Jsou to jenom tlachy pro důvěřivé děti. Ale Hiram miloval výzvy.

Egypt se vystavěl na gigantické výzvě neviditelnému. Šalamoun nebyl ani jeho Bratr, ani přítel. Partie šachů, do které se pustil s osudem, však začala Místra zajímat. Sloužit bytosti formátu faraóna, byť to bylo v cizí zemi. . . . Nepředstavovalo to úkol podobný světlu, prodírajícímu se mračny?

Hiram odešel z Esión-Geberu uprostřed podzimu, krátce po začátku náboženského roku, slaveného v den rovnodennosti. Sluneční žár se zmírnil. Dny zbavené veder nechávaly ubíhat zlatohnědý čas s nostalgickými vůněmi. Příroda se připravovala k odpočinku. Moře, občas vzduté, se krásilo paletou modří a zelení, zpívajících vzdálené žalmy, vracející se do počátků světa. Architekt ho pozoroval po celé dopoledne, jako by ho už neměl nikdy spatřit.

Přes rameno ranec, v ruce hůl a na sobě suknici dělníka, opustil město, aniž se s někým pozdravil. Anup klusal po jeho boku. Esión-Geber se stal prosperujícím městem, kde se už kupci a vývozci uměli chopit moci. Mnozí mladí lidé si zvykli na práci s mědí. Hiram je znal jménem. Zítra, když je bude potřebovat, ho nezklamou.

Jen co došel ke svahu prvního kopce, ohlašoval oblak prachu blížícího se jezdce.

Anup zaštěkal.

Hiram se zastavil, ruce zkřížené a opřené o rukojet' hole.

Muž ho ohrožoval svým vzpínajícím se koněm.

- Ty jsi ten, kterému říkají Mistr Hiram?

-Ano, to jsem já.

Jezdec s rezavými vlasy, značně tělnatý, zatahal vztekle za otěže, aby přiměl vzpouzející se zvíře ke klidu.

- Mé jméno je Jarobeám. Šalamoun mě pověřil, abych postavil stáje. Všechny stavby v království budou pod mojí kontrolou.

- S výjimkou té moje, opravil ho Hiram.

- Nebude žádná výjimka, sliboval Jarobeám. Bud se podřídíš mé autoritě, nebo se vrátíš do Týru.

- Neuznávám jinou autoritu, než je autorita izraelského krále. A ty, který chceš nařizovat, znáš vůbec umění Rysu? Rezavý obr se nechal unést.

- Tvoje tajemství jsou jenom fáty morgány, Místře Hirame. Nestavěj se proti mně a sejdi mi z cesty. Jinak. . .

-Jinak?

Kůň se znovu vzepjal.

Jarobeám se otočil a tryskem se vzdálil.

KAPITOLA DVACÁTÁ TŘETÍ

Noc byla bílá a rudá. Rusá luna poutala neklidné pohledy obyvatel Jeruzaléma. Není to snad špatné znamení? Nevyjadřuje to děsivé světlo Jahveho zlost? Nad Izraelem však panoval mír. Země bohatla. Její sousedé ji respektovali. Šalamounova sláva nepřestávala růst. Byla tu ovšem jeho žena, ta Egyptanka, která dále uctívala své falešné bohy. Kdyby nebyla manželkou krále, nějaká mstivá ruka by už dávno ustříhla nit jejich dnů.

Nagsara vzývala Hathor stále častěji. Ve svém pokoji mávala chřestidly, hudebními nástroji, šířícími kovový zvuk, milý Hathorinu srdci. Její úsilí nebylo marné. Šalamoun s ní strávil noc a ona znovu pocítila jeho žár, o němž si myslela, že už navždy ztracen. Nagsara se na nic neptala. Pouze mlčky poskytovala svému manželovi potěšení jako kterákoliv konkubína. Král, který se bál přívalu protestů, či dokonce urážek, byl své ženě za její umírněný postoj vděčen. Hry lásky se nesnášely se svárlivou povahou, pokud měly být úspěšné.

Šalamoun věděl, že Nagsara provozuje magii, aby ovládla jeho city. Několikrát nařídil Elihapovi, aby ji sledoval a pozoroval rituály, které vykonává. Král Izraele manželčino umění nepodceňoval. Jakmile vstoupila ve spojení s Hathor, urychleně otočil Jahveho pečeť k zemi.

Tak Egyptaňčiny čáry odvrátil a ty se ztratily v zemi.

Proč se Hiram tolik zdržoval v Esión-Geberu? Vyrábět měď jistě nebylo zanedbatelné, ale přístav byl od Jeruzaléma velmi vzdálen. Kdy mu předá architekt první plán? Kdy se konečně bude zabývat přípravou zahájení stavby, od níž odvisela budoucnost Izraele? Šalamoun pomyslel i na to, že by si zvolil jiného architekta. Hiram byl příliš nepřístupný, příliš záhadný. Znal ale umění Rysu, které ovládalo tak málo stavitelů. Kdo by byl schopen ho nahradit?

Šalamounova trpělivost se přesto vyčerpávala. Dnešní noc bude poslední mezí. Hned zítra požádá Jarobeáma, aby provedl nábor

dělníků. Král dostal červené zlato ze Sáby. Mohl zaplatit stovkám nádeníků a opatřit si nejdokonalejší materiál. Oddávat se nadále nečinnosti by bylo neodpustitelnou chybou. Neopustil snad zklamaný a zahořklý Hiram Izrael?

Šalamoun se vydal k úpatí skály, na níž chtěl postavit svůj chrám. Zvedl oči k nejvyššímu bodu, ostrohu, dominujícímu kopci Ofel. Tento zhruba osm set metrů vysoký výčnělek korunoval Jeruzalém a udával městu směr do nebes. David své hlavní město opevnil, Šalamoun ho zposvátní. Zakrojí tu skálu ze tří stran, na západě, na severu a na jihu. Zarovná nejvyšší plošinu, otevře budovy k východu.

- Nemyslíte, Veličenstvo, že by bylo nejdřív zapotřebí připojit Davidovo město ke skále násperm? Usnadní stavitelům práci. Šalamoun poznal hlas Mistra Hiram.

- Sledoval jste mě?

- Věděl jsem, že sem přijdete.

- Čtete snad také v mých myšlenkách?

- Jsem jenom architekt, ne věštec.

- Proč takový podivný postoj, Mistře Hirame?

- Zeptejte se svého kouzelného kamene, který nosíte na levé ruce. Nepropůjčuje vám moc nad živly?

- Dost těch opovážlivostí, odpověděl podrážděně Šalamoun. Váš úspěch v Esión-Geberu je jenom úspěchem inženýra, nikoliv Mistra, Stavitele chrámu. Žádám vysvětlení.

Hiram se zahleděl na lunu. V nijak zpívaly staré egyptské texty, se ukrýval Usirův zajíc, který uchovával tajemství vzkříšení. Svým narůstáním a ubýváním učilo slunce noci pozorovatele umění proměn. Namodralé světlo omývalo velkou jeruzalémskou skálu a zdůrazňovalo drsnou tvrdost její nahoty. Nese ve své záři příslib svatyně?

- Znáte tradice Sáby, Veličenstvo?

Šalamoun se obával náznaku vyděračství. Hiram konečně odhodí masku.

- Obyvatelé Sáby uctívají slunce, pokračoval Mistr. Moudrost a štěstí čerpají v jeho světle. Jako projev vděčnosti vytváří ta božská hvězda v nitru hor neustále zlato.

- Jsou to rouhači. Neuznávají jediného Boha.

- Nenazývá se ve vašich svatých knihách Elohim? A není Elohim množné číslo, které znamená „bohové“?

- Že byste byl znalec teologie, Mistře Hirame? Nevíte ovšem, že náš Bůh se jmenuje také Jahve, „ten, který je“, a jeho nevyslovitelné jméno je vyjeveno pouze králi Izraele.

Mistr Hiram a král Šalamoun

- Já jenom vím, Veličenstvo, že kult tohoto božstva vyzývá jen k málo obětem a nevyžaduje existenci chrámu. Vy jste se rozhodl situaci změnit. Chcete skoncovat s prostřednostmi vašich rituálů a dodat jim lesk, hodný velkého království.

Šalamoun nepopíral. Co uskutečnili Egypťané, uskuteční on také. Jahve už nemůže přebývat na ubohých místech. On, který je největší, Jediný, musí požívat větší slávy než Amon v Karnaku.

- Vyjádříte konečně své konkrétní požadavky, Mistře Hiramě?

Architekt podřepí a a ohmatal skálu.

- Ten kámen je dobrý, řekl. Je teplý, přátelský. Bude dobrým podkladem pro nádherné budovy. Bude mu ale zapotřebí dodat magickou ochranu obyvatel S aby, aby se stal neporušitelným. Mistr, který mě učil poznávat tajemství Geometrie, mi daroval jejich zlatý pohár a žezlo. Jejich přítomnost v nitru skály zajistí trvalost díla.

Šalamoun přemýšlel. Nepopudily by takové předměty Jahveho? Nezrazovaly by víru Izraele?

- Není to vyděračství, Mistře Hiramě?

- Takový podnik nezávisí jenom na lidech. Jestliže mu nejsou příznivá nebesa, je neúspěch zaručen.

- Na tom poháru a žezlu nejsou žádné nápisy?

- Jsou z ryzího zlata, odpověděl Hiram. Ze zlata, zrozeného ve skryté výhni hor Sáby. Architekt, který ho použije ve svých základech, vkládá do nich světlo, jež nikdy nezhasne.

- Jestliže váš návrh přijmu, kdy se pustíte do díla?

Mistr se tvářil rozzlobeně.

- Vyhrožovali mi. Nutili mě opustit Izrael.

- Kdo se odvážil?

- Nejsem udavač, Veličenstvo.

Šalamoun nepozbyl rozvahy. Hiramovi nevěřil. Ten Týrán si vymýšlel bajky, jen aby ho vyzýval.

- Posuďte to sám, rozhodl král. Neočekávejte ode mne už žádné další ústupky. Do tří dnů mi dáte konečnou odpověď. Pak už nebude moci vzít svoje slovo zpátky. Přeji příjemnou noc.

Hiram zůstal na úpatí skály až do úsvitu. Kdyby se odvolal na Šalamounově odmítnutí, aby před svými druhy ospravedlnil svůj návrat do Egypta, nikdo by jeho slovo nezpochybňoval. Může ale Stavitel chrámu lhát, aniž by se zničil ve vlastních očích?

Když Hiram konečky prstů zkoumal skálu, cítil, že objevil jedno z těch výjimečných míst, kde se božství ztělesňuje ve hmotu. Šalamoun vybral dobře. Právě zde, a nikde jinde, se musel tyčit velký chrám. Král v sobě měl tu vzácnou vůli, schopnou zvítězit nad neštěstím a zakotvit vizi člověka ve věčnosti. Že se stane budoucí svatyně Šalamounovým osudem, o tom už Hiram nepochyboval. Byla ale oprávněna odsoudit jeho samého k exilu, doléhajícímu na něj stejně tvrdě jako rozsudek smrti?

S těžkým srdcem zamířil pustými uličkami, v nichž bojovaly poslední stíny s rodícím se dnem, ke svému příbytku. Anup šel po jeho boku.

Hiram vstoupil dovnitř. Jeho dům byl naplněn silným pachem kadidla a olivového oleje. Místnosti byly osvětleny několika lampami. Klečelo tu asi deset kněží a modlilo se. Při spatření Hirama se jeden z nich zvedl.

- Jsem Sadok, Jahveho velekněz, prohlásil nadneseně. Vy jste Mistr Hiram?

Architekt postoupil kupředu. Vnitřek domu byl zpustošen, podlaha rozrytá, pracovna vzhůru nohama. Zdi byly vybíleny, truhlice vyprázdněny, postele rozlámané.

- Toto místo bylo očištěno, prohlásil Sadok. Bylo zachváčeno zlými duchy. Napříště ho bude obývat jedině skutečný věřící.

Prkenně vzpřímený velekněz triumfoval. Jeho černý, po stranách nepřistřižený vous činil jeho obličej přísným, podobným obličejí soudce na onom světě. Příliš lesklé oči však prozrazovaly horečku žárlivého muže, chtivého pomsty.

- Už se sem nikdy nevracejte, Mistře Hirame. Nepočítejte s tím, že v Jeruzalémě najdete nějaký jiný příbytek. Praktikoval jste černou magii. Máme o tom důkaz.

Pohybem ruky povolal jednoho ze svých přísluhovačů. Muž přinesl figurku z pálené hlíny, představující nahou ženu s mohutnými prsy a boky.

- Tento dábelský předmět byl ukryt ve vašem pouzdře na psací rákos. Kdybyste nebyl Šalamounovým chráněncem, žádal bych vaše ukamenování.

- Co se stalo s mým sluhou Kalebem?

- V tomto brlohu démona nebyl nikdo.

Hiram se zběžným pohledem přesvědčil, že jeho ubohý majetek byl roztrhán na kusy. Za ironického Sadokova pohledu kráčel ke dveřím. Než navzdychy opustil zničený dům, obrátil se.

Mistr Hiram a král Šalamoun

- Bud' klidný, nejvyšší kněze, v tomto nenávistném městě už bydlet nebudu. Ale nepředstavuj si, že mě zase obvineš z čarodějnictví: taková lež by se obrátila proti tobě.

Sadok tomuto napomenutí nevěnoval pozornost. Jeho vítězství bylo úplné. Hiram odcházel a chrám nebude nikdy postaven. Každý se dozví, že Jahve cizího Mistra vypudil a nepřeje si Davidovo město měnit.

Šalamoun rozrušeně nahlížel do tajných knih, které jakožto izraelský král vlastnil jedině on. Poučovaly, kterak může člověk zaujmout místo na nebeském trůně, půjde-li cestou života, a nikoliv cestou smrti. Hovořily o duši, o Bohu, o živlech. Neodpovídaly však na otázku, která ho pronásledovala už tolik dní: může skutečně svěřit důvěru Mistru Hiramovi, aby vystavěl chrám? Nezasťural mu okouzlený obdiv, který k tomuto muži pociťoval, skutečnost? Nebyl ten cizinec jenom obyčejným tulákem, rebalem, vynášejícím se uměním, které ve skutečnosti neovládá?

Král dosud nebyl nikdy v zajetí úzkosti tak zničující.

Když se Nagsara odvážila vstoupit do knihovny, kde studoval papyrové svitky, popsané znaky pro nezasvěceného nečitelnými, bylo jeho prvním popudem příkře ji odbýt. Avšak královna, jen skrovně oděná do průsvitného závoje, se uměla učinit žádoucí.

- Nevíte, drahá choti, že to je pro vás zakázané místo?

Nagsara se horečně pousmála svými rudými rty. Pozorovala Šalamouna se špatně utajovanou vášní. Egypt'anka s parfémovanou parukou, vysokou společností v Tanidě tak oblíbenou, odepjala spony, které její oděv přidržovaly na ramenou.

- Toto místo je příbytkem knih, nikoliv příbytkem lásky...

Šalamounova námitka se rozplynula v sladkém a zároveň vášnivém polibku. Nahému tělu, které se k němu tisklo, král už neodolal. Několik minut prudkého potěšení mu dalo zapomenout na Hirama.

- Máte obrovskou moc, drahá choti.

- Moje moc patří vám, králi. Jen žádejte a dostane se vám jí. Faraónova dcera... Nebyla vychovávána kněžími, vlastníci čarodějné knihy, které jim záviděly všechny národy?

- Uměla byste se zeptat orákula?

- Pozorovala jsem svého otce v uzavřených síních chrámu v Tanidě. Naučil mě vypláchnout si ústa a očistit je natronem, než začnu

vzývat bohy. Znáš umění zahánět migrény tím, že na hlavu bronzového hada postavím plamen.

- Souhlasila byste s tím, abyste položila otázku neviditelnému? Nagsara zářila štěstím. Konečně Šalamounovi prokáže, že ji nesmí snižovat jen na pouhý objekt potěšení.

- Jaká je to otázka?

- Chci jméno. Jméno nejlepšího architekta pro stavbu chrámu.

Nagsara, dosud nahá, vzala jednu lampu a umístila ji do severního rohu místnosti. Ostatní zhasla a naklonila se nad slabý plamen, až si málem spálila obličej. Ochránila ji slova, která pronášela.

- Plameni, který znáš včerejšek, dnešek i zítřek, musíš mi odpovědět! Kdybys mlčel, nebe i země by zmizely! Kdybys mlčel, obětiny by už nestoupaly k nebesům! Kdybys mlčel, slunce by už nevyšlo, řeky by byly vyschlé, ženy neplodné! Já, která jsem dcera ohně, mám právo se tě ptát.

Nagsara si položila pravý ukazovák na čelo a levou rukou uchopila plamen. Kůže se nesežehla. Na ucho lampy naznačila nehtem hieroglyfy. Zavřela oči.

- Pojď ke mně, Šalamoune.

Král poslechl.

- Lehni si na záda.

Uviděl, jak se na stropě knihovny míhají vlnité pohyby. Zdi se divoce roztančily.

- Zeptej se lampy, Šalamoune.

Král nepoznával svůj vlastní hlas, jak byl vážný.

- Kdo má být architektem mého chrámu?

Plamen se zvětšil, zaplavil místnost, zaútočil na papyrové svitky, olízl Šalamouna i Nagsaru. Král ale nepocítil žádnou bolest. Přijal to ohnivé běsnění jako dobrodiní. Putoval po krvavé řece, prorážející vysoké hory.

Náhle nastal znovu klid.

Nagsara ležela po jeho boku a spala.

Plamenem lampy rozsvítil Šalamoun i ostatní. Jeho zklamání bylo kruté. Neviditelný odmítl hovořit.

Egypt'anku nebylo možné přibudit, její oddechování bylo pravidelné. Král vzal královnu do náručí.

Na bílých prsou mladé ženy byl nápis hebrejskými písmeny.

Jeho přečtení bylo snadné.

Na kůži královny Izraele bylo vyryto jméno: Hiram.

KAPITOLA DVACÁTÁ ČTVRTÁ

Stádo ovcí se před přicházejícím Hiramem rozptýlilo. Poznal ubohý přístřešek kulhavého, který seděl na prahu a na malém ohýnku si vařil bylinkovou polévku.

- Princi! Vy j sté j im utekl ?

Za domkem byla obrovská kupa vlny. Měla lepší kvalitu než ta jamí a poslouží k výrobě kabátů na zimu.

- Když jsem uviděl tu bandu fanatických, rozzuřených páterů, tak jsem vzal nohy na ramena. Kdo jim překáží, toho hned ukamenujou.

- Ani ho nepostaví před Šalamounův soud?

- Král nemůže mít oči všude...

- Proč ses mě nepokusil upozornit?

- Nebyl čas, principi.

Kaleb si pomyslel, že se možná architekt stal větším nepřítelem než ti Jahveho stoupenec.

- Tak trochu jsem vás zradil, přiznal se, ale neměl jsem na vybranou. Vrátit se sem a zalézt, to bylo jediné řešení. Jeruzalém už není bezpečným městem, když se kněží moc předvádějí.

Anup, který Hiram sledoval zdálky, aby ho chránil zezadu, přišel k pánovi. Když uviděl Kaleba, zavrčel.

- Zase ten zatracený pes... Kam máte v úmyslu jít, principi?

Hiram prošel salaší a sestoupil po travnatém svahu, končícím na opuštěném poli, kde rostly fíky s hustým listovím. Nabízely hojnost podzemních plodů se sladkou dužinou. Tyto stromy nebyly přřezávány do tvaru slunečníku, ale rostly, jak se jim zlíbilo.

Stavitel chrámu usedl do stínu starého, osamoceného fíkovníku. Anup se mu uhnízdil u nohou. A zde, pod nejrozšířenějším stromem na izraelském území, se Hiram rozhodl. Často si u kamackého chrámu na okraji pouště dopřával celé hodiny meditací pod listovím nějaké sykomory nebo tamaryšku. Myšlenky se nořily do ticha, sny se ztrácely ve světle. Jako dítě šplhal až na nejvyšší větve a pozoroval

procházející venkovany, jak pobízejí své osly, naložené zbožím. Šli podél červené země Sutechovy, až došli k obdělávaným pozemkům, a prozpěvovali si nějakou velmi starou píseň z doby stavitelů pyramid. Když mladý Hiram spatřil bratrstvo písařů, jak nesou svá pouzdra a palety, zatoužil všemu porozumět a všechno znát. Vědění ho opájelo jistěji než sváteční pivo. Nepřestával se vyptávat rodičů na nejružnější zvířata, rostliny, nilské záplavy, sílu větrů, čtení hieroglyfů. V den, kdy nabył jistoty, že mu nejsou schopni odpovědět, opustil jako čtrnáctiletý chlapec vesnici, ranec přes rameno. Podařilo se mu nastoupit na obchodní loď a dostat se do Théb. Jeho cíl: místo Poznání, chrám, kam vstupovali písaři.

Brzy byl rozčarován. Bylo-li velké nádvoří během slavností přístupno urozeným, výukové síně v krytých Částech chrámu zůstávaly hermeticky uzavřeny.

Hiram vyšel z města, sedl si do polostínu tamaryšku a dlouze uvažoval. Sledoval putování slunce po obloze a rozvinutí všech barev dne, od jitřních až ke zlatu západu, a vytkl si základní cíl i zákon svého života: jít až do konce za svou touhou, pod žádnou záminkou se nevzdávat, za prohry dávat vždy vinu jen sám sobě, a ne někomu jinému nebo vnějším okolnostem. Vyzbrojen tímto předsevzetím prošel pak dvaceti zaměstnáními jako prodavač zeleniny, opravář sandálů, třídič ryb, čistíč obilí, výrobce nádob, až si ho povšiml jeden instruktor jezdeckva. Když se postaral o koně, učil se na nich jezdit a řídit vůz. Potom nadešla rozhodující chvíle volby: stát se vojákem, nebo písařem.

K vlastnímu překvapení se ho zmocnilo váhání. Nebyl vojenský život oslnivější, více vzrušující? Neposkytoval více poct a bohatství? Po další úvaze pod tamaryškem, tváří v tvář poušti, kde se budovala obydlí věčnosti, se Hiram dal na cestu chrámu. Tato kamenná bytost, ohromná a tajuplná, byla život sám.

Nadešlo nejšťastnější období jeho života, období studia pod vedení přísných učitelů, náročných, avšak obdařených tou znalostí, po níž Hiramovo srdce prahlo už odedávna. Učení bylo pro něj nejsladnějším potěšením, práce vášní, objevování bezmeznou radostí. Mladý písař se orientoval na architekturu. Uměl zacházet s každým náradím, od tesařské sekery po kamenické dláto, poznal kamarádství na stavbě, kde práce duchovní a fyzická splývala v jedno, vnikl do podstaty kamene a porobil si žuly, pískovce, alabastry i vápence, aby jediným dotekem své dlaně určil bloky hodné osazení do budovy.

Potom přišly cesty, po Egyptě a do ciziny, setkání s jinými architekty, jinými technikami, jinými vírami. Hiram mlčel, naslouchal.

Během té doby pobýval také v Sábě, kde se egyptský vliv, třebaže velmi silný, nespojoval s kolonizací. Daleko od své země, trpěl i tímto dočasným exilem a přilnul přátelským citem k egyptskému staviteli chrámu, kterého si královna ze Sáby připoutala. A tak na vrcholu jedné ze zlatých hor objevil Hiram umění Rysu.

Začal prohrabávat zem zašpičatělým kamenem.

Pomalé, přesné, úsporné pohyby. V kypré půdě, kam Hiram svůj poklad z opatrnosti ukryl, než se usadil v Jeruzalémě, se objevil zlatý pohár a žezlo. Jak říci Šalamounovi, že tyto symboly byly darovány první královnou ze Sáby faraónu Cheopsovi při stavbě jeho velké pyramidy? Panovnice, uctívající slunce stejně jako faraón, považovala za dobré, aby se ke stavbě tohoto divu světa magicky připojila. Proto se vydala na pout' do Memfidy a během jedné zimní noci, za svitu Polárky, obklopené svým neúnavným hvězdným dvorem, položila v dolní komoře velké pyramidy žezlo ze Sáby a pod sfingu potom pohár, obsahující rosu prvního rána světa.

To byly předměty, které faraón Siamon předal Hiramovi před jeho odchodem z Egypta do Izraele. A právě je měl Mistr umístit do základů Šalamounova chrámu, aby se tyčil nad prastarou moudrostí.

Šalamoun s tím souhlasil.

Jestliže Hiram tento rituál uskuteční, povolá takto chrám k životu a už nebude moci Dílo nikdy opustit. Dá-li architekt život svatyni, obětuje jí svůj vlastní.

Hiram udělal vše, aby vyprovokoval Šalamounův hněv. Král Izraele však na svém výběru trval. Stejně jako Mistr, i on šel za svým srdcem a nezastavil se před zdánlivě nepřekročitelnými překážkami.

Kdyby Hiram souhlasil, aby se stal Šalamounovým stavitelem chrámu, kdyby splnil úkol, který mu svěřil faraón Siamon, zakusil by to nejúplnější ze všech osamění. Koho požádat o radu, komu svěřit své pochyby a otázky? Karnačtí Mistři byli velmi daleko, v blažené pohodě chrámu Horního Egypta. Bude Hiram, nucený uchovávat tajemství svého původu, mlčet o svém skutečném jméně a podrobit se tvrdému životu v exilu, schopen unést takovou tíhu po několik let? Na takové drama ho nic nepřipravilo. Byl vychován ve společenství kněží, zasvěcen do svého řemesla bratrstvem řemeslníků, a měl rád občas i drsné bratrství, v jehož duchu se plnily každodenní úkoly v Domě života. I této radosti se bude muset vzdát. Hiram bude muset vést národ hebrejských dělníků, aniž si dovolí s někým se spřátelit.

Ve stínu fíkovníku, v pokojné judské krajině pod mírným podzimním sluncem, měl Hiram chuť všeho nechat.

Rozdíl mezi budoucností egyptského stavitele chrámu, kterého čeká pokojné stáří, a mezi Šalamounovým architektem vydaným napospas nesmyslné sázce, byl příliš velký. Jak se vzdát krásy černé, úrodné země na březích Nilu, blouznivé vznětlivosti pouště, účastenství chlácholivého severního větru?

Nedosáhl snad svého cíle, když se stal jedním z faraónových architektů a pracoval po boku svých Bratrů v harmonickém prostředí Domu života, zkrášloval den za dnem kameny věčnosti, lhostejné k lidskému soužení? V jeho duši nesídlila žádná jiná ambice. Proč ho bohové donutili zatratit své štěstí a sloužit králi cizí země tím, že postaví svatyni na počest božstva k jeho duši němého?

Vzdát se znamenalo uznat svoji slabost. Uvidět znovu Egypt a nechat se ovívat větrem nadouvajícím plachty lodí vyžadovalo obět. Před svými spolubratry se Hiram cítil připraven takové pokoření přijmout.

Před Šalamounem ho odmítal.

Nejprve Hiram králi nedůvěřoval a téměř ho nenáviděl, ale později začal jeho vášeň sdílet. Šalamoun byl stejně osamělý jako on. Byl sám a vyzval celý národ, kastu kněží, dvořanů, dávné zvyky. Byl sám a toužil vytvořit mistrovské dílo, byť by měl při tom ztratit trůn.

Šalamoun byl poslední bytostí, které se Hiram mohl svěřit, ale ztělesňoval tutéž planoucí vůli, která kdysi pobízela mladého Egyptana chtivého poznání. Mezi oběma muži se zrodilo podivné bratrství.

Hiram měl chuť vztekle zahodit pohár i žezlo někam daleko.

V paprscích pozdního odpoledního slunce zářily oba předměty plavým leskem, který přivábil Kalebovu pozornost. Kulhavý váhavě přistoupil s úmyslem se jich zmocnit. Hiramův pohled ho od toho okamžitě odradil.

Mistr hleděl na zlato ze S aby s takovou intenzitou, jako by luštil svoji budoucnost. Jeho temně modré oči ten znepokojivý lesk děsil.

Když poslední paprsky zbarvily listí fíkovníku do oranžova, Hiram vstal. Nikdo nebude říkat, že egyptský Mistr utekl před vykonáním díla.

Postaví ten chrám, byť bude Šalamounův.

Na vrcholu nebes trůnil Saturn. Učiní budovu pevnou a trvalou. Hiram a Šalamoun přišli k úpatí skály ve stejném okamžiku, první z polí, druhý z paláce.

Mistr Hiram a král Šalamoun

Mistr předložil králi žezlo a pohár. Rozptýlené měsíční světlo dodávalo červenému zlatu stříbrný lesk.

Hiram prorazil kovovým nástrojem skálu a vyhloubil dutinu, do níž vzácné předměty uložil. Pak ji neprodyšně opět uzavřel maltou a zahladil po ní stopy. Kromě Šalamouna a Mistra se nikdo nedozví, že zárodkem Jahveho chrámu je slunce ze Sáby. S výjimkou Hiram nikdo nebude vědět, že matkou největší izraelské svatyně je egyptská země a že skrytý bůh pyramid se znovu zrodil v Jahvem.

Šalamoun stěží skrýval své pohnutí. Podle kouzelných knih, do nichž nahlédl, místo vybrané Hiramovou rukou odpovídalo bráně do skrytého světa. Za ní ubíhala cesta vedoucí k propasti naplněné vodou, zabírající střed země. Tam se shromažďovaly duše zemřelých, aby tak byl onen svět přítomen v srdci světa vezdejšího.

Králi se takto dostalo úplné jistoty, že orákulum dotazované Nagsarou nelhalo. Kdo jiný by zvítězil nad náhodou než architekt vyvolený neviditelným? Kdo jiný by učinil správný pohyb ve správném okamžiku?

Šalamoun otočil na svém prstě rubínem, který mu předal Natan. Poslal duchům ohně, vzduchu, vody a země němou prosbu, aby se spoluúčastnili aktu stvoření budovy tak jako stvoření každé živé bytosti. Požádal je, aby byli strážci prahu svatyně a obklopili ji svou neustálou přítomností.

Hiram pozoroval vrcholek skály, kde se bude hrát o jeho osud.

Šalamoun vychutnával štěstí zrození. Stavba chrámu tedy započala ve čtvrtém roce jeho vlády.

KAPITOLA DVACÁTÁ PÁTÁ

Šalamounův hněv byl tak strašlivý, že Elihap, který si myslel, že se těší pánově důvěře, se obával o svůj život. Nikdy se král Izraele tak nepoddal duševním mukám. Monarcha nepřestával připomínat Jahveho jako Boha mstitele a sliboval, že viníky Hiramova zmizení potrestá.

- Není žádných viníků, protestoval nesměle sekretář, když se zdálo, že se král uklidnil.

- Hiram není k nalezení a nikdo za to nemůže? Děláš si ze mne legraci, Elihape?

- Na váš příkaz jsem dal Mistra hledat Banajášem a jeho elitními vojáky. Prohledali domy, sklepy, dílny, sklady. Po Hiramovi ani stopy.

- A dům, ve kterém bydlel?

- Prázdný.

- Svědectví sousedů?

Elihap zaváhal.

- Mluv, přikázal Šalamoun.

- Viděli tam vejít kněží, kteří potom odnášeli předměty.

Šalamounův ledový tón se stal ještě výstražnějším.

- Necht' se ke mně okamžitě dostaví velekněz.

Elihap běžel upozornit Sadoka.

Šalamoun rázoval po své pracovně s úzkými okny. Co se to dělo v jeho hlavním městě? Už tři dny čeká na Hiramův příchod. Od tajného obřadu založení chrámu neprojevil architekt žádnou známku života. Představa unáhleného odchodu byla nesmyslná. Oním rituálním aktem dal Hiram své slovo, že dílo požadované Šalamounem dovede až do konce. Král znal lidi natolik dobře, aby si byl jist, že Mistr své přísaze dostojí.

Jestliže nepřišel do paláce, pak mu v tom někdo zabránil. Jakým způsobem a kdo? Ledaže by si představil nejhorší...

Mistr Hiram a král Šalamoun

Jakmile velekněz Sadok požádal o audienci, Šalamoun ho okamžitě přijal. V rohu místnosti se krčil Elihap, vyzbrojen psacím náčiním a tabulkou, aby rozhovor zaznamenal.

Král pohrdl pravidly zdvořilosti.

- Proč tví kněží vnikli do domu mého Mistra? Sadok, pro větší dojem oblečený do fialového roucha, se opovržlivě usmál.

- Ten Hiram je neznaboh, Veličenstvo. Praktikuje černou magii.

- Důkazy.

- Král se spokojí s mým slovem. Není lepší na ty hrozné činy zapomenout? Důležité bylo toho nebezpečného muže odstranit, aby neposkvrnil slávu Izraele.

Šalamoun zbledl.

- Co jsi proti Hiramovi podnikl?

- Nic, Veličenstvo. Ten černokněžník je zbabělec. Moje varování stačilo, aby vzal nohy na ramena.

- Jestliže jsi lhal, nejvyšší kněze, budeš toho litovat.

Sadok, jistý si svou pravdou, se uklonil. Král brzy zapomene. Posedlost, která mu zamlžovala rozum, zmizí. Hiram a chrám budou už jen zlými sny.

Šalamoun sešel do malé zahrady, založené na jednom konci palácového křídla jeho manželkou. Potřeboval trochu vydechnout, uniknout z kleští, jež ho drtily. Postaví-li se kněžím, rozpoutá skrytou revoltu, která může ohrozit jeho moc. Pátrání po Hiramově zmizení nepřineslo žádnou novou informaci. Snažil se snad sám Bůh překazit královy plány?

Nagsara, usazená na ozdobných polštářích mezi dvěma trpasličími cypřiši, hrála na přenosnou harfu, opřenou o levé rameno. Od onoho orákula sdílel s ní král lože každý večer. Kouzla bohyně Hathor jí manžela přivedla zpět.

Nagsarina láska neustále sílila. Šalamoun neměl žádný nedostatek. V tomto monarchovi, zaslíbeném svými schopnostmi k nejvyšším metám, se snoubila fyzická krása s inteligencí v dokonalé harmonii. Nagsara byla hrdá, že je jeho manželkou. Dokáže být oddanou služebnicí, šťastnou, že může žít s monarchou, obdařeným přízní bohů.

Podrážděnost, vepsaná do jeho obličeje, vzbudila stejné rozpoložení i u královny. Přestala hrát a poklekla před ním.

- Mohu nějak ulevit vašemu trápení, pane?

- Je tvoje magie schopna najít muže, o němž se soudí, že se ztratil?

- Možná, že když se zeptám plamene... Ale je to obtížné, pokus se často nezdaří.

Nagsara zavedla Šalamouna do svého pokoje a zatemnila ho.

- Máte nějaký předmět, který mu patří?

-Ne.

- V tom případě naplňte svoji duši jeho rysy. Dívejte se na něho, jako by stál před vámi, a hlavně ho ani na okamžik neztraťte.

Nagsara rozsvítila lampu. Nastavila plamen, až byl oslňující, téměř oslepující.

- Hovoř, zlatá bohyně, nadzvedni závoj, který stíní můj pohled. Nenechávej čekat mého krále, nemuč ho svým mlčením. Odhal mu místo, kde se skrývá muž, kterého hledá, načrtni jeho obrysy v plameni.

Nagsara pozvedla ruce na znamení prosby a ztratila vědomí. Neprozradila Šalamounovi, že tyto cesty do světa obývaného nehmotnými silami jí pokaždé uberou několik let života. Existovalo snad větší štěstí než moci je obětovat tomu, koho miluje?

V plameni, který se stal neskutečně bílým, se objevil podivný tvar. Skládal se z propletených spirál. Potom se obraz zjednodušil a vynořilo se jakési doupě ve skále.

- Jeskyně! poznal místo Šalamoun.

Anup upozornil štěkáním Hirama a Kaleba na příchod vetřelce. Kulhavý se vrhl ke kovové tyči a odhodlaně ji sevřel v ruce.

- Já jsem vás upozorňoval, princí! Nedají nám pokoj!

Architekt dále leštil skálu.

- Jste tady, Mistře Hirame? ptal se drsný hlas generála Banajáše.

Architekt vyšel z jeskyně, kde s Kalebem bydlel. Byla vyhloubena ve svahu jednoho kopce za hradbami a zdála se být bezpečná. Kulhavý tam nanosil příkrývky, nářadí a potraviny. Hiram ho zasvětil do práce s dlátem a hladidlem. Kalebova ruka se rychle unavila. Raději uplatňoval svůj talent k vaření a ke spaní.

Hiram vyšel z jeskyně. Světlo ho na několik okamžiků oslepilo.

Banajáš, plnící Šalamounovy pokyny a prohledávající jeskyně v okolí, byl na výsost spokojen. Jakkoliv toho cizince nesnášel, králi byl povinen naprostou poslušností.

Stavitel chrámu byl zaveden v doprovodu bdělé stráže do paláce. Šalamoun ho přivítal s nadšením.

- Proč jste se skrýval?

Mistr Hiram a král Šalamoun

- Dělal jsem svůj nový domov obyvatelným. Nikdo mi nebude moct vyčítat, že zabírám dům v Jeruzalémě. Žádný kněz vás neobviní, že jste mi poskytl přístřeší. Není to moudré?

Šalamoun nesnášel dobře pohled na to, jak je jeho moc oslabována nějakou kastou, byť byla nedotknutelná. Ale Hiram měl pravdu. Když bude sídlit mimo hlavní město, zůstane cizincem a nebude Sadoka popuzovat.

- Ta jeskyně je pro vás nedůstojná.

- Bydlet v srdci kamene mi není na obtíž.

- Proč jste mě neupozornil?

- Budu dělat své řemeslo. Nečekejte žádné administrativní zprávy o mé činnosti. Dal jsem vám své slovo. Položím ještě poslední podmínku: aby se stavba chrámu spojila se stavbou paláce. Mně jeskyně vyhovuje, ale sídlo krále Davida je pro Šalamouna skutečně nedůstojné.

Hiram rozšířil původní plán, ale v jeho prohlášení nebylo ani stopy po lichocení. Nepřipojovali snad velicí monarchové své pozemské sídlo k Božímu příbytku? Neměl být palác částí chrámu, připomínající králi, že plní úlohu nejvyššího Božího zástupce?

- Dáte mi své plány?

- Ne, odpověděl Hiram. Musí zůstat tajné. Umění Rysu je věda vyhrazená výlučně architektům.

- David by takovou opovážlivost nestrpěl.

- Vy jste Šalamoun, já jsem cizinec. Nejsme ani stejného rodu, ani náboženství. Jsme však zapojení do stejného tvůrčího procesu. Já se zavazuji stavět a darovat vám své vědění. Vy se zavazujete poskytnout mi prostředky k tomu, abych uspěl.

- Budiž. Na jakou dobu odhadujete trvání prací?

- Nejméně sedm let.

- Seznámím vás s mým vlastním plánem, Mistře Hirame. Budete ho znát jedině vy.

A oba muži se uzavřeli na celý den do královny pracovny, kam nebyl přizván ani Elihap.

Šalamoun se rozhodl, že na výstavbu chrámu zaměří celou izraelskou společnost. Na základě dekretů, prováděných oblastními prefekty, se rolníci a chovatelé dobytka dají do služeb dělníků vyslaných na staveniště chrámu. Budou jim přidělovány přednostně potravinářské výrobky. Dělníci z Esión-Geberu opustí v nejkratší lhůtě přístav, aby vytvořili první útvar řemeslníků. Deset tisíc Hebrejců odejde do Libanonu, kde budou přejímat dodávky kmenů stromů, poražených dřevo-

rubci týrského krále. Po měsíční práci, kdy vykonají nebezpečnou a obtížnou přepravu, jim Šalamoun přizná dva měsíce odpočinku.

Monarcha stanovil počty nezbytných pracovních sil: osmdesát tisíc lamačů, sedmdesát tisíc nosičů, třicet tisíc řemeslníků nastálo přidělených na staveniště. Požadoval, aby v průběhu jednoho roku se každý Izraelita zúčastnil na velkém Díle takovým či onakým způsobem. Chrám se stane kreací celého národa.

Důsledkem této zásadní změny ekonomiky bylo nové zvýšení daní a organizace nucených prací jakožto prvořadé národní povinnosti. Že z toho může vzejít národní povstání, to bylo riziko, které bylo nutno podstoupit. Král musí být dost silný, aby ho zvládl.

Hiram vyhlásil své požadavky. Prodavači látek a krejčí budou muset zajistit tisíce pracovních zástěr z hrubé vlny, které si nádeníci opásají okolo boků. Pro mistry připraví koželužové zástěry z červené kůže, pro tovaryše a učedníky bílé. Stavitelům budou dodány rohože, síta, kůly, palice, motyky, páčidla, formy na cihly, sekery, teslice, pily, rydla. Měděná dláta přijdou ze skladů v Esión-Geberu. Hiram sám vybral lamače, kteří budou pomocí krumpáčů těžít bazaltové a vápencové bloky. Zaučí kameníky, kteří až dosud opracovávali pouze žemovy nebo lisy. Jen nejlepší z nich, ovládající zručně hladidla, stavěli domy pro bohaté. Nikdo z nich však nevníkl do tajů umění Rysu. Z drvoštěpů, kteří dosud v každé vesnici pracovali po svém, vychová Hiram tesaře schopné pokládat dlouhé trámy a stavět složité krovy a konstrukce. Zbývalo vyučit zedníky, kteří se nespokojí s pouhou stavbou zdí venkovských stavení, ale budou ovládat práci s měřicí šňůrou, krokvicí a olovnicí, aby převedli technický rys do trojrozměrného prostoru. Bude jim pomáhat několik fénických odborníků, usazených na pobřeží a povolanych Šalamounem.

Král i stavitel chrámu si byli vědomi nesmírnosti úkolu. Chrám rozruší celou zemi a bezpochyby i sousední končiny. K Boží slávě vymaže minulost a pevně zakotví budoucnost.

- Staveniště spadají pod vaši výhradní pravomoc, Mistře Hirame. Pokud jde o nucené práce, ty budou organizovány nejlepším architektem hebrejským.

Hiram toto rozhodnutí přijal. Není jeho úkolem starat se o najímání a kontrolu nádeníků.

-Kdo je to?

- Ten, kdo postavil moje stáje, Jarobeám.

KAPITOLA DVACÁTÁ ŠESTÁ

Vzhled pozemků před jeruzalémskými hradbami se značně změnil. Venkované, kteří tu obdělávali malé zahrádky, byli vypuzeni. Chválili však Šalamouna, že jim přidělil statky a pole na nedalekém venkově. Hiram vystavěl s tesaři vysokou ohradu, která zakrývala staveniště chrámu před nezasvěcenými. Vcházelo se sem jedinou branou, strážnou ve dne v noci. Každému pracovníkovi Hiram osobně sdělil heslo.

Uvnitř dal Mistr postavit několik cihlových stavení: sklady nářadí, ubytovny, jídelny, obchody s potravinami a oděvy. Nejdůležitější budovou byla dílna Rysu, kde trávil Hiram většinu svého času. Stála tam dvě bednění z borového dřeva, z nichž jedno obsahovalo ostraka, úlomky vápence, na nichž prováděl přípravné nákresy, a druhé svitky papyru, na něž budou zaznačeny definitivní plány. Architekt jednotlivé listy sám sešil a namotal na válec, aby dostal padesát metrů dlouhý papyrus. Když se na zemi rozvine, bude na něm celá konstrukce Díla.

Ode dne skutečného zahájení prací se Hiram jen zřídka vracel do jeskyně, kde se cítil tak dobře. Jeho pes Anup ho vždycky radostně vítal, a když odcházel, kňučel. Kulhavý Kaleb ztrácel svoji bodrost. Mít střechu nad hlavou a jídlo byly sice velké výhody, ale stýskalo se mu po krásném domě v Jeruzalémě a po jeho pohodlí. Být nucen živit psa a starat se o jeho zdraví se mu moc nezamlouvalo. Báł se však Hiramova hněvu, který by ho postihl v případě nedbalosti.

Mistr pracoval celé noci, kreslil stovky náčrtků, ale ponechal jen jeden nebo dva. Byl stále plný nevyčerpatelné energie, bez níž by tvorba nebyla možná. Ztotožnil se s budoucím chrámem, připravoval jeho zrod, jako by šlo o živou bytost. Zmocnila se ho podivná horečka, spalující veškerou únavu.

Žák Mistrů z Karnaku si uvědomoval obtížnost svého úkolu: přivést na svět svatyni, která bude patřit Jahvem, ale jejíž architektura a symbolika budou pokračováním egyptských chrámů. Upravit, aniž

by zradil, přenést, aniž by vyzradil, ztělesnit nebesa na zemi... Touha byla nesmírná, úkol zničující.

Končila další noc práce. Tentokrát přemohla Hiramovu ruku vyčerpánost. Odložil rákos, očistil nádoby s červeným a černým inkoustem, svinul papyrus a uložil ostraka, když je předtím očísloval.

Když vyšel z dílny Rysu, pozoroval staveniště. Některé budovy byly už téměř dokončeny. Dělníci spali. Hiram je uměl nadchnout, dodat jim jistotu, že se účastní mimořádně odvážného dobrodružství. Na tomto uzavřeném, chráněném místě vládla skrytá harmonie, kterou tito drsní muži, kteří se učili pracovat společně, objevovali hodinu za hodinou.

Mistr prošel strážnicí, kde právě proběhlo střídání hlídek. Kráčel směrem k úpatí skály a ještě jednou zvedl zrak k jejímu vrcholku. Dílo bude muset začít shora, i když se to zdálo neuskutečnitelné.

Začínající úsvit se rozezněl zvukem koňských kopyt.

Jarobeám se zastavil metr od architekta a seskočil na zem. Rezavý obr byl vzteklý.

- Král mě pověřil organizací nucených prací, oznámil. Jsem jeho věrným služebníkem. Poslechnu, ale odmítám vaše příkazy.

- To je nemožné, soudil Hiram. Nucené práce nejsou nezávislým podnikem, ale tvoří součást celkového pracovního plánu. Šalamoun vám nemohl říkat něco jiného. Budete mi denně skládat účty. Chci znát přesný počet zaměstnaných mužů a povahu jejich práce. Jediné zanedbání tohoto pravidla a budete sesazen.

Důraznost Hiramových slov učinila na Jarobeáma dojem. Pochopil, že Mistr zaujal významné postavení, kterým bude nesnadné oťrást. Obyčejné vyhrůžky budou neúčinné.

- Jste panovačný člověk, Mistře Hirame.

- Moje funkce to vyžaduje. Jste doopravdy rozhodnut sloužit i mně se stejnou věrností, jakou vyžaduje král?

- Tím si buďte jist, prohlásil Jarobeám, ale jeho nenávistný pohled tato slova popíral.

Jednu chvíli si Šalamoun kladl otázku, zdali se Mistr neminul rozumem. Plán, který mu na vrcholu skály vysvětloval, se zdravému rozumu rozhodně přičil.

- Jste si jist, že se nevrháte do katastrofy?

- Moje výpočty mě nemohou klamat. Dokážeme zaplnit melloskou rokli a zcelit rozsedinu, která odděluje Davidovo město od místa, kde

bude postavem chrám. Vznikne tak mírný svah, který usnadní dopravu materiálu a umožní dolní části spojem s novým srdcem hlavního města.

Král zkoumal plán, který mu architekt načrtl na písku. Představa byla stejně tak prostá jako velkolepá. Přímo se vnucovala. Byla očividná. Jak Šalamoun správně tušil, zformuje chrám už svou pouhou přítomností nový Jeruzalém, Boží město, město zaslíbené Písmem všem spravedlivým.

Hiram vzpomínal na rozsáhlé přípravné práce předcházející zrodu pyramid v Gize: výběr několika hektarů vyvýšeného terénu, otevření gigantických kamenolomů, zarovnání a nivelace plošiny, upřesnění přístupových ramp a zdvihací techniky, jejíž tajemství nebylo veřejné, přesná organizace staveniště, kde pracoval vysoký počet nádeníků a jen málo geometrů a kameníků. Ve srovnání s těmito dávnými zázraky mu úkol spojit skalnatý ostroh s osídleným kopcem zásypem připadal téměř jednoduchý.

- Nebudete riskovat životy vašich dělníků?

Mistr Hiram pobouřeně blýskl očima.

- Z takové nízkosti mě nikdy nepodezírejte. Kdyby tomu tak mělo být, okamžitě bych všeho nechal. Bezpečnost mužů, kteří pracují pod mým vedením, je mou první starostí. Kdyby mou vinou docházelo k nehodám, okamžitě mě odvolejte.

Šalamoun litoval, že se Hiram dotkl.

V následujících hodinách shromáždil Mistr stovky dělníků, kteří už přišli na stavbu. Okolo primitivního jádra, jehož srdcem byla „Rýsona“, narůstaly neustále nové přístavky. Někteří měli jistou zkušenost, jiní nastoupili do práce poprvé. Hiram je zařadil pod vedení techniků, které vyškolil v Esión-Geberu. Aby je rozdělil podle rituálních stupňů užívaných v Egyptě, na to bylo ještě příliš brzy. Vydáváním každodenních příkazů vykonával Hiram neustálý dohled. Odlišil snaživé od lenivých, pozorné od nedbalých, obratné od neschopných. Zaplnění rokle nevyžadovalo žádné zvláštní schopnosti, zato však dokonalou organizaci. Hiram proto jmenoval mistry, aby splnění jeho příkazů zabezpečili.

O několik týdnů později změnil Jeruzalém tvář. Skála mu už nevěvodila v naprostém osamění. Stala se přístupnou po širokém svahu, vedoucím k domům dolního města. Všichni byli na dosažený výsledek hrdí a cítili, že se Šalamounův sen může stát skutečností. Zkrocením divoké skály změnil Hiram její povahu. Pyšný výčnělek se stal pokomou základnou budoucí svatyně.

Šalamoun se nesetkal s žádným odporem. Nedošlo k žádnému selhání, mezi lidem se nezvedl žádný protest. Izrael byl magickou vlnou unášen k novým horizontům, zářivým a velkolepým. Ze sousedních krajin přicházela blahopřejná poselství. Mír, který si Šalamoun tolik přál, se každým dnem upevňoval. Dohoda o neútočení uzavřená s Egyptem a přítomnost faraónovy dcery na izraelském dvoře odrazovala všechny podněcovatele od jakéhokoliv projevu nepřátelství.

Byl to začátek éry štěstí? Zhmotňovalo se v nejvyšším bodě Jeruzaléma svaté město? V srdcích se rozlévala nová víra. Kdyby vyzvedávání člověka na roven Boha nebylo rouháním, byla by taková pocta prokazována Šalamounovi.

Hiram zůstával ve stínu. Nedopřával si oddechu ani rozptýlení. Práce ho zcela pohltila. Musel pokračovat dál, vyškolit dobré dělníky a doufat, že z nich udělá elitní řemeslníky, protože je bude brzy potřebovat. Tady nebylo možné počítat s učedníky, trpělivě vychovanými geometry egyptských chrámů. Hiram vyhledával silné, vyvážené, vnímavé povahy. Vědění, které adeпти obvykle získávali několik let, budou oni muset zvládnout v průběhu několika měsíců. To byl nanejvýš znepokojivý aspekt celé té šílené práce: spolehnout se na rodící se talent některých mužů a ustavit bratrstvo tovaryšů na týchž místech, kde proběhlo jejich učednictví. Jak by byl Hiram rád využil pomoci jiných Mistrů, stavitelů chrámů! To byla ovšem utopie. Sbratření se s kamenem ho naučilo realitě. Snění o pomyslné pomoci byla jenom ztráta času.

Stavitel chrámu ukončil seznam obsahující padesát jmen, jmen učedníků, které zasvětil do zákonů tvorby chrámu, zacházení s nástroji a náradím a do pokládání kamene. Pročítal seznam znovu, když tu k němu od jediné brány v hradební zdi dolehly zvuky nějaké půtky.

Někdo se pokoušel vniknout násilím na staveniště.

Hiram vyšel spěšně z dílny Rysu, zavolal na dělníky, kteří odpočívali, a kráčet k hlídači u brány, odhánějícímu vetřelce.

Mistrův příchod pozdravilo psí zaštěkání a Hiram poznal svého psa. Prokličkoval se k svému pánovi a nechal Kaleba na pospas dělníkům. Volání kulhavého o pomoc nevyznělo naprázdno. Hiram ho zachránil z útočných rukou, než mu stačily ublížit.

- Nevíš, že toto místo je nepovolaným zakázáno?

- Dovolte mi s vámi promluvit, princí! Váš pes se klidně dostal do vnitř a já...

Mistr Hiram a král Šalamoun

Kaleb se pustil do dlouhé prosebné řeči, v níž si stěžoval na to, že je opuštěn, trpí zimou, není schopen se uživit, upadá do bídy a je proklet Jahvem osobně.

Hiram přerušil proud jeho slov a zavedl ho k budově, jejíž dveře byly zamčeny na klíč. Odemkl. Kaleb spatřil místnost dvojnásobně dlouhou než širokou, osvětlenou třemi zamřížovanými okny.

- Jestliže chceš vstoupit na stavbu, musíš se podrobit zkoušce.

Tady a hned. Kaleb o krok couvl.

- Je ohrožen... můj život?

- Je tu jisté nebezpečí, prohlásil Hiram.

- Ale já... jsem váš služebník, pomůžete mi?

- Zákon stavby mi to zakazuje.

- A ta zkouška... je nutná?

- Nutná.

Kaleb udělal znovu krok kupředu.

- Radši nechci nic vidět.

- Jak budeš chtít.

Hiram zavázal kulhavému oči.

- Nehýbej se, nařídil.

Mistr vstoupil do místnosti zkoušek. Uprostřed postavil na sebe dvě kamenné krychle. Pak o ně opřel dlouhé a úzké prkno a vrátil se s Kalebem.

- Vezmi mě za ruku, doporučil mu. Ničeho se neboj. Jestli jsi odvážný, přežiješ.

Kaleb se třásl po celém těle.

Vykročil kupředu, jeho kulhání se zvětšilo. Náhle měl dojem, že stoupá po strmém a hladkém svahu. Hiram ho pustil.

- Já se bojím! vykřikl.

- Pokračuj, doporučil Hiram, nevracej se zpět!

Prkno se pod Kalebovou váhou rozkymácelo. Ztratil rovnováhu, vyrazil zoufalý výkřik a spadl kupředu, jistý, že si zpřeláme kosti.

Hiram kulhavého zachytil, ještě než dopadl na zem. Posadil ho, srovnal kameny a prkno podél zdi a sňal mu pásku z očí.

- Uspěl jsi. Nyní náležíš k bratrstvu.

Kaleb s obtížemi popadal dech.

- Jestli jsou ještě další zkoušky jako tahle, tak se toho radši vzdám.

- Uklidni se. Svěřím ti důležitý úkol.

- Jaký?

- Budeš na stavbě mýma očima a mýma ušima. Zajdeš všude, budeš pozorovat, budeš naslouchat. Tvoje paměť je vynikající. Nebud'

udavač. Zapomeň na chvalozpěvy. Zapamatuj si jenom kritiku a projevy nespokojenosti.

Ve dveřích místnosti zkoušek čekal na Hirama Anup a mával ocasem na znamení radosti. Vyskočil mu do náručí. Také on dokáže hlídat. Hiram už nebyl úplně sám. Mohl se spolehnout na dva dozorce.

KAPITOLA DVACÁTÁ SEDMÁ

Na Hiramův příkaz zašel Kaleb za každým dělníkem, jehož jméno Mistr zapsal na seznam. Všem sdělil heslo „moje sílaje síla Mistrova“ a svolal je do místnosti zkoušek. Dostavili se sem po setmění. Hiram každého vyslechl a přátelsky objal. Když se shromáždili v severovýchodním rohu, vysvětlil, co od nich vyžaduje: nejen stejnou práci, jakou odvádějí jejich kamarádi, ale navíc zasvěcení do stavitelského umění, jež jim bude poskytnuto v průběhu hodin, kdy se staveniště uloží ke spánku. Budoucí adepti musí přísahat, že o tom, co uvidí a uslyší, zachovají mlčení pod trestem ztráty života.

Tři z nich se raději vzdali a opustili shromáždění. Ostatní složili přísahu. Bezprostředně nato byla zahájena výuka. Kaleb se zachumlal do vlněné přikrývky a držel stráž venku před budovou. Tak to šlo několik nocí za sebou. Díky Hiramově laskavosti dostával džbán mléka, chléb a filky. Anup mu dělal společnost.

Dělníci usedli na zem. Hiram jim rozdál ostraka a křídla. Trpělivě je učil rýsovat znamení bratrstva stavitelů, bod, rovnou čáru, čtverec, pravouhelník... Žádal od nich pevnou ruku, která docílí dokonalosti jediným tahem. Pak je přivedl k poznání, že lidské tělo je vystavěno podle geometrických proporcí, dokazujících činnost božského architekta. Tak jim umožnil pochopit věčnost forem zrozených z ducha a zaznamenaných rukou. Nakonec jim sdělil základní přikázání zákona stavitelů: pracovat ke slávě Tvůrčího principu, nehledat osobní prospěch, dávat přednost zájmům bratrstva, umět mlčet a mít úctu k náradí jako k živým bytostem.

Hiram prováděl intenzivní výuku v celém průběhu zpevňování přístupové cesty ke skále a jejího zarovnávaní. Nestejně nadaní učedníci prokazovali stejné úsilí, aby po dráze, kterou před nimi Mistr vytyčil, postupovali rychle kupředu. K bázni, kterou k němu pocíťovali, se pojil stále sílící obdiv. Architekt uměl pro každého ze svých žáků zvolit

správné slovo. Byl přísný, nesmlouvavý, nestrpěl žádné polevování, jakmile však byl zdolán další nový krok, uměl být velice vřelý.

Za dva měsíce měli všichni pocit, že změnili svět. Hovořili jiným jazykem, považovali se za Bratry, podílející se na témže ideálu, týchž tajemstvích, týchž úkolech. Hiram dosáhl svého prvního cíle: vybudovat soudržnost malé skupiny určené k vedení ostatních dělníků.

Blížila se rozhodující etapa: slavnostní učednický rituál. Obřad se konal v noci za úplňku a trval až do úsvitu. Každý nováček byl po určité době izolace postaven před úhelný kámen otesaný Mistrovým dlátem a *zavázal* se pokračovat v Díle a podílet se s pokorou na stavbě chrámu. Učedníci tu stáli v úplné nahotě a byli pokropeni očistující vodou. Když smísili svoji krev, nechal je Hiram pozorovat plamen louče, sloužící k vypalování ran.

Pak Mistr opásal bedra svých učedníků suknicí z bílé kůže a dal každému nové jméno. Tak symbolizoval jejich nové zrození v budoucím chrámu: budou jeho živými kameny.

Adepti usnuli, omámeni štěstím a únavou. Kaleb se vrátil na svoje lůžko z čerstvé slámy, šťasten, že toto trudné období vzdělávání konečně skončilo. I Anup podřimoval. Staveniště bylo pusté. Ožije teprve s prvními paprsky slunce, kdy se hvězdy vrátí do obrovského těla Usirovy Vdovy, obklopující svět neviditelným světlem, Esety s korunou souhvězdí.

Hiram pozdravil strážce prahu a vykročil z hradeb. Šel kolem stanů, kde byli ubytováni sezónní dělníci, odvedení na robotu. Tichá prázdnota bude brzy vystřídána hlučným hemžením. Tábor končil křovinatou oblastí, kde se proháněly lišky.

Před jedním uschlým stromem stála žena v dlouhých bílých šatech, černé vlasy jí splývaly k ramenům.

- Jsem královna Izraele, řekla Nagsara. Přišla jsem navštívit vaši stavbu, Mistře Hirame.

- Přístupná je pouze tato část, Veličenstvo.

- Proč ta palisáda, proč tolik tajností?

- Tak to vyžaduje náš zákon.

- Nemá žádnou výjimku?

- Žádnou.

-1 já mám tajemství. Ale já nejsem tak skoupá jako vy. Hiramovi se zdálo, že v namodralém světle prvních okamžiků dne rozeznává nějakou postavu, jak vklouzla za stany. Protože nezaslechl

žádný zvuk, usoudil, zeje to jeden z posledních nočních přeludů, vračející se do nicoty. Nagsara přistoupila těsně k Mistrovi. Odhalila své poprsí.

- Podívejte se, vyzvala ho. Bohové vepsali vaše jméno do mé kůže. Proč? Jaké tajemství v sobě skrýváte, že mě vystavilo takovému utrpení?

Písmena zářila, jako kdyby královna bílá pokožka byla prosvětlena ohněm, proudícím v jejích žilách. Hiram si všiml malé Nagsary jenom o slavnostech, kdy se faraón, obklopen svou rodinou, objevoval před lidem. Ted uviděl mladou ženu křehkého kouzla, odsouzenou jako on k exilu, ale žijící v intimním svazku se Šalamounem, mužem, který se stal rovným králi Egypta. Kdo by se neustrnul nad touto krásou, obnaženou v nejisté záři svítání, nad tímto neskutečným zjevením královny, žasnoucí nad zázrakem bez ohledu na stud?

Nagsara postřehla Hiramovo rozrušení. Zakryla si prsa a položila ruce na Mistrovu hrud'.

- Můj osud je neslučitelný s vaším. Budu muset tu záhadu objasnit. Odmítáte mi pomoc?

- Ať mě bohové uchrání zbabělosti.

Nagsaryny dlaně byly něžné. Hiram toužil tento okamžik prodloužit, ale královna se odtáhla a náhle si uvědomila svoji troufalost.

- Setkáme se v paláci. Izrael je bohatý na proroky. Jeden z nich nadzvedne závoj.

Bílá postava jako by se rozplynula v mračnu písku, zvířeného pouštním větrem. Hiram zavřel oči. Co znamenalo to zjevení? Až dosud musel bojovat jenom se Šalamounem a se sebou samým. Chrám zaplnil jeho duši, vnější svět zanikl. Nagsara mu připomněla jeho lásky na březích Nilu, projížd'ky na člunu po kanálech, v houštích papyru, planoucí dvoření v palmových hájích, kde skákaly ze stromu na strom ochočené opice. Jeho mládí bylo tak horoucí, ale tak krátké...

Ze vzpomínek ho vytrhl srdcervoucí výkřik.

Muž, skrývající se za stanem, se vrhl na královnu a bodl ji dýkou. „Chcípni, ty bezbožná čubko!“ řval ve svém poblouznění.

Hiram byl několika skoky na místě činu. Bez velké námahy skolil zločince, drobného chlápka, jedinou ranou pěstí do šíje.

Po královnině hrdle se rozlévala krev. S nepřítomným pohledem se marně snažila promluvit a nakonec ztratila vědomí. Hiram přivolal mocným hlasem učedníky.

Ulicemi Jeruzaléma kráčel směrem k Šalamounovu paláci smutný průvod. Hiram nesl v náručí nehybnou mladou ženu, neschopen

zadržet unikající život. Za ním šli dělníci, strkající před sebou vraha, který je proklínal.

Šalamoun právě vyložil veleknězi Sadokovi nové pokyny k zajištění financování chrámu. Ustanovil daň, ukládající kněžím i každému Hebrejci darovat desetinu přírodního bohatství, ať už se jedná o desetinu stáda ovcí nebo o desetinu snůšky vajec od každé slepice. V království rozděleném na dvanáct provincií se postupně každá z nich postará o potřeby chrámu.

Sadok energicky protestoval. Jen on mohl vzhledem ke svému postavení ještě Šalamounovi odporovat.

- Nač mrhat tolikým bohatstvím na postavení další kaple? Jahve se spokojil se schránou, kterou jsme mu dali. Nezřízenost se mu nebude líbit.

- Chrám není ani kaple, ani královský rozmar, namítl Šalamoun. Bude posvátným střediskem naší země. Právě on zajistí přítomnost Boha na této zemi a mír mezi státy. Okolo této svatyně se utvrdí jednota Izraele.

- Že by Bůh skutečně sídlil tady dole? ironizoval Sadok.

- Kdo by se odvážil tvrdit, že král Hebrejců šíří takové bludy? Ten, koho nebe nemůže pojmout, zůstává pro nás neviditelným, ale Jeho působení vnímáme. Jeho nový dům zabydlí Jeho přítomnost, nikoliv On sám.

- A není to učení Egyptanů?

- Je opakem naší víry, Sadoku? Neprojevuje se snad jediný Bůh dílem stavitelů, jež korunuje Svým světlem?

Nejvyšší kněz se zašklebil. Nevěřil, že by Šalamoun byl tak vzdělaný v oblasti teologie. Pokračoval v bitvě na jiném poli.

- Lid na sebe nenechá uvalit tak těžkou daň. Vzbouří se.

- Chrám vyjadřuje materiálním způsobem duchovní řád, který vládne v naší zemi, vysvětloval panovník. Srdce národa a srdce svatyně budou bít v souzvuku. Lid uvidí, jakým způsobem se proměnilo jeho úsilí. Zjistí, že každá částička jeho daní se stala chrámovým kamenem, že svaté sídlo bylo přestavěno Hospodinem. Budou mu zasvěcena pole až ke Kidrónu. Už nikdy nebudou zpustošena, protože poslání chrámu spočívá v hlásání míru.

- Nepochybí armádě prostředky?

Mistr Hiram a král Šalamoun

- Že by se nejvyšší kněz pletl do strategie? Naše armáda je silná, naše bezpečnost zajištěna. Už se nebudeme vrhat do zničujících válek. Chrám nás ochrání.

Sadok byl s argumenty v koncích a zrovna se chystal Šalamounův plán se vši rozhodností zamítnout, když do trůnního sálu vstoupil sekretář Elihap.

- Pane... politováníhodné neštěstí...

Hiram, držící Nagsara útočnicka za krk, jím mrštil o dlažbu.

- Toto je bídák, který se pokusil zavraždit královnu Izraele. Muž vyslal prosebný pohled směrem k Sadokovi a přikryl si obličej rukama.

Šalamoun ho však poznal.

- Není tenhle kriminálník knězem? Nepatří k ritualistům?

Sadok nezapíral. Jeho přívrženec vzlykal.

- Odcházím, pravil Hiram. Spravedlnost náleží králi.

Šalamoun vstal.

- Královna...

- Vaši lékaři seji pokoušejí zachránit. Mne volá stavba.

Král se obrátil na Sadoka.

- Už nemůžeš ani hlesnout, velekněze. Věnuj se svým náboženským úkolům a dbej na bezúhonnost svých podřízených.

Nagsara políbila Šalamounovu ruku a stiskla ji ve svých. Jak bylo krásné vidět ho sedět u postele, kde odpočívala! Každý den u ní trávil nejméně dvě hodiny a pozoroval ji svými temně modrými očima, které v sobě skrývaly krásu celého světa. Královna blahořečila svému útočnickovi. Díky němu, díky zranění, které jí způsobil, se mohla těšit přítomnosti svého pána, jeho pozornosti a starostlivosti ještě dražší než láska.

Tak si představovala účastnou něhu starých párů, kteří si rozumí, aniž by pronesli jediné slovo. Poslouchat navzájem svůj dech, vychutnávat ty okamžiky spojení, které jim neukradne žádný osud. Jestliže bojovala za svoji záchranu, pak to bylo proto, aby prodloužila chvíle prožité v rajských sférách, daleko od místnosti umírajícího.

Nagsara neměla jinou touhu, než se znovu a znovu obrozovat v Šalamounově srdci. Zde byla její zahrada uklidňujících stínů, zde se rozvíjela sykomora s větvemi plnými zpěvných ptáků, zářilo slunce, jež nedostihli démoni noci.

Milovala krále víc než svůj vlastní život, zbožňovala ho celým šílenstvím svého mládí, opíjela se štěstím, vystřelujícím jako gazelí skok.

Nagsara zapoměla, že ostří dýky se vnořilo přesně do místa, kde bylo na její kůži vyryto Hiramovo jméno.

Oko za oko, zub za zub, ruku za ruku, nohu za nohu, spáleninu za spáleninu, ránu za ránu, život za život: takový byl zákon Izraele. Kněz, který se pokusil zabít královnu, posloužil jako oběť na usmířenou. Proto byl na základě Šalamounova rozsudku ukamenován za přítomnosti dvora.

Nejvyšší kněz Sadok nevěnoval jeho utrpení nejmenší pozornost. Jeho pohled zůstal upřen na Šalamouna.

KAPITOLA DVACÁTÁ OSMÁ

Sadok triumfoval. Hodil na dlažbu audienčního sálu desítku amuletů představujících hvězdy, ibisy, symbolizující boha Thovta, náhrdelníky plodnosti, magické oči, stříbrné hady, hrochy z lazuritu.

- Toto jsou předměty, králi Izraele, které jsme objevili na staveništi Mistra Hiram. Tyto přišemé figurky dokazují, že mezi dělníky jsou modloslužebníci. Odpovědný musí být potrestán.

Šalamoun chápal příliš dobře. Byl to on, koho chtěl velekněz prostřednictvím osoby Mistra Hiram zasáhnout.

- Odvážíš se ho jmenovat, Sadoku?

- Kulhavý Kaleb, Hiramův služebník. Amulety byly ukryty pod jeho slamníkem.

- A šťastný nálezce?

- Byl jsem upozorněn jedním dělníkem, věrným Jahvemu.

- Udavačství...

- Udatný čin, Veličenstvo.

- Kaleb přiznal, že je majitelem těch předmětů?

- Neustále uráží kněze, kteří ho přísně hlídají.

- Z kněží se stali policajti?

- Bdí nad spásou Izraele. Žádají, aby spravedlnosti bylo učiněno zadost a aby vládl bez omezení zákon Jahveho.

Před bránu staveniště byl přenesen dřevěný trůn, pokrytý lístkovým zlatem. Šalamoun zaujal své místo, obklopen kohortou kněží. Sadok rozšířil zprávu: na stavbě Jahveho svatyně byli zaměstnáni pohané, kteří znesvětili chrám jediného Boha. Stavbu, která se stala satanskou, je nutno přerušit, nebo vyhlásit přísné tresty. Církevní hodnostáři požadovali, aby viníci byli zbičováni koženými řemeny, byly jim páleny nohy a ruce. Ti nejzarputilejší je chtěli svrhnout ze skály.

Šalamoun byl zachmuřen. Sadok hrál rozbiječskou hru, jejímž výsledkem bude upuštění od plánu, kterému král zasvětil svůj život. Když udeří na Kaleba, ať už vinného nebo nevinného, jeho odsouzení zpochybní v očích dělníků Hirama. Všichni by se dozvěděli, že Hiramovým oblíbencem byl modloslužebník. Hiram pošpiněný skandálem, Šalamoun zesměšněn... takové byly cíle, které sledoval velekněz. A panovník neměl právo uhýbat, musel rozhodnout po právu.

Ke královým obavám se připojil znepokojivý hluk: Hiram zřejmě odmítl poskytnout stráží volný vstup. Banajáš se radoval. Zaútočit, svrhnout palisádu, vyhnat ty darebáky a srazit hřebínek Mistrově zpupnosti, to by byly činy, o nichž by se v Jeruzalémě mluvilo dlouho.

Šalamoun byl v pasti. Byť bránilo bratrstvo jen své právo a třebaže měl jistotu, že všechno zosnoval Sadok, nemohl připustit, aby jeho autorita byla zpochybněna. Jestliže se brána staveniště neotevře, bude nucen použít násilí.

Šalamounova ústa naplnila hořkost. Proč se lidstvo neustále uzavírá do minulosti, proč tak ulpívá na směšných výsadách a přitom zapomíná, že oslava Boží velikosti je podmínkou jeho spásy? Skutečně se musí smířit s malostí, palácovými intrikami, rozdělením provincií, vnitřními půtkami a nesmyslnými válkami, jejichž jediným vítězem je utrpení? Šalamoun si uvědomoval křehkost trůnu, o jehož neotřesitelnosti byli mnozí přesvědčeni. Kněží Izraele intrikovali, budovali stát ve státě, který chtěl král zbořit vytvořením nového chrámu, nové církevní hierarchie, vzbuzením nového náboženského citění celého národa. Sadok, který se vyznal v obratných manévrech moci, pochopil monarchovy záměry a zosnoval okázalé představení.

- Ve jménu krále otevřete! rozkázal Banajáš.

Garda se rozvinula oběma směry od jediného vstupu na stavbu. Kopí se zvedla. Nevraživost kněží vzkypěla. Sadok se usmál. Přerušení této prokleté stavby stojí za pár mrtvol. Izrael pozná vůli Boží a dozví se, že král, byť se nazýval Šalamoun, nevládne bez souhlasu nejvyššího kněze.

Monarcha s rozkazem k útoku váhal. Zničí naději svého panování, učiní z něj jen směšnou stopu v lidské historii. Chrátová hora zůstane pustá, nehostinná pevnost jako výzva mladému králi, který věřil na Hospodinovu ochranu. Šalamoun si byl jist, že Hiram před nebezpečím neustoupí. Nadchne své dělníky a raději je povede k marnému odporu než ke ztrátě tváře.

Banajáš pohlédl na Šalamouna. Ted' byl nucen zasáhnout. Další otálení by zničilo jeho pověst.

Brána opevnění se pomalu otevřela.

Mistr Hiram a král Šalamoun

Objevil se Hiram s nahou hrudí, bedra opásaná dlouhou zástěrou z červené kůže a v pravé ruce dlouhou palici.

- Kdo se odvažuje rušit moji práci?

- Nepoznáváš mě? zeptal se Banajáš. Jsem velitelem královské gardy. Přicházím zatknout tvého bezbožného služebníka.

- Za tímto prahem nejsi ničím. Na stavbě chrámu vládne pouze zákon stavitelů.

Banajáš vytáhl z pochvy meč. Architekt neprojevil nejmenší obavu. Jeho prsty sevřely rukojeť palice.

- Kulhavý Kaleb je obviněn, že ukrýval rouhačské amulety. Tento zločin je urážkou Jahveho. Zaslouhuje příkladný trest.

-Kdoho obviňuje?

Sadok pokynul jednomu knězi, aby vystoupil z řady.

- Já, řekl kněz popuzeně.

- Ty nejsi dělník. Jak ses dostal na moje staveniště?

Kněz se zdál být v rozpacích.

- To není důležité, soudil Sadok.

- Naopak, mínil Hiram. Jak je možno soudit, aniž je známa celá pravda?

- Mluv, velekněze, nařídil Šalamoun.

- Nikdo nemůže zpochybnit slovo služebníka Jahveho. Tomuto knězi se podařilo vniknout na stavbu a získat důkaz bezbožnosti. Architekt se snaží oddálit Šalamounův rozsudek.

- Lež, prohlásil Hiram. Nikdo neprojde branou staveniště bez souhlasu strážného prahu. Ať předstoupí před toto shromáždění.

- Zbytečné! protestoval nejvyšší kněz.

- Necht' se tak stane, rozhodl Šalamoun.

Strážce prahu, starší muž s mohutnou čelistí, předstoupil váhavým krokem.

- Nechal jsi projít tohoto kněze? zeptal se ho Hiram. Strážce prahu se vrhl k Mistrovým nohám.

- Já... vzal jsem stříbrný šekel, který mi dával. Nezůstal dlouho... Bylo to včera v noci...

- Na tom nezáleží, přerušil ho Sadok. Amulety existují! Hiram přistoupil až k trůnu.

- Který soudce by mohl přijmout důkaz získaný korupcí? Sadok zasáhl.

- Veličenstvo, nebudete poslouchat...

- To stačí, uzavřel Šalamoun. Král Izraele neposkvrní spravedlnost, kterou zaručuje. Proces se nemůže konat. Ti, kdo se pokusili ohrozit moji pověst, se budou zodpovídat.

Nejvyšší kněz se panovníkovu rozhodnutí neodvážil odporovat.

- Tyto události jsou politováníhodné, pokračoval král. Nebudou se opakovat. Kdo bez souhlasu Mistra Hirama překročí ohrazení stavby, tomu bude useknuta noha.

Slovo krále mělo váhu zákona.

Na zahradě, kde odpočívala, slyšela Nagsara zvuky přicházející z dolního města a z obrovského stanového tábora, v němž bydlely stovky mužů odvedených na robotu. Královna už byla mimo nebezpečí a ze svého zranění se pomalu zotavovala. Jak rekonvalescence postupovala, Šalamounovy návštěvy řídly. Život se jevil krutější než fyzické utrpení. Síla, která se vracela do královniných údů, ji oddalovala od jejího pána. Stejně jako celý Izrael, staral se Šalamoun pouze o budoucí chrám a zapomínal na lásku mladé Egyptanky s příliš horečnými očima.

Nagsara si přesto byla jista, že vášeň ze Šalamounova srdce ještě nevyprchala. Bude dále bojovat proti soku stále mocnějšímu, proti svatyni Boha, žárlivého na svoji výlučnost. Ona, cizinka, tváří v tvář symbolu izraelské slávy. Ona, bytost z masa a kostí, proti tělu z kamene.

Nagsara se několikrát ptala plamene a snažila se poznat svůj vlastní osud. Výsledkem však byly pouze neurčité stíny, jako by jí bohyně Hathor odmítala předat k budoucnosti klíč. Královna se nevzdávala.

Nenechá Šalamouna zakotvit u břehů lhostejnosti. Ať je cena jakákoliv, připoutá si svého krále na této zemi i na onom světě.

KAPITOLADVACÁTÁDEVÁTÁ

Úplněk po rovnodennosti zahájil jako každým rokem velikonoční svátky. Více než sto tisíc lidí z provincií opouštělo města a vesnice, aby se přišlo podívat do Jeruzaléma na slavnou stavbu Mistra Hiram. Poutníci zaplavili ulice a mohutným hradebním zdem, stejně jako starému Davidovu paláci, věnovali jenom roztržitý pohled. Zvědavost vzbuzovala skála, nová přístupová cesta, stanový tábor a palisáda, izolující kvalifikované řemeslníky od vnějšího světa.

Kolovalo na tisíc nejrůznějších zvěstí. Každý o tom věděl víc než jeho sused, znal část tajného architekta plánu, popisoval budoucí stavbu a tajemné obřady, které se konaly za ohrazením. Nebylo čumila, který by nebyl informován o Šalamounevých záměrech, nebylo náhodného chodce neznajícího alespoň jednoho Mistrova učedníka, který mu předal klíč k četným záhadám. Zapomnělo se, že Velikonoce oslavují hrdinství Mojžíše, jenž vyrval svůj lid z poroby a vyvedl ho z Egypta. Už se nemyslelo na anděla vyhlazovatele hrozícího bezbožníkům. Celá země se ztotožnila s ještě neviditelným chrámem, tím nejkrásnějším a nejvelkolepějším, jaký kdy vymyslel nějaký král.

K Jahvemu stoupaly modlitby. Byli podříznuti beránci a jejich krev ztropila dveře domů, pach připáleného masa zahltil hlavní město. „Blahoslaveno budiž jméno Hospodinovo, který je dobrotivý“, vyzpěvovali věřící na hostinách, „necht' sláva patří Jemu, nikoliv nám!“

Královna Nagsara, dosud zesláblá, se zahájení obřadů nezúčastnila. Čím déle trvaly, tím méně v nich bylo veselí.

Rychlostí egyptského zajíce se rozšířila hrozná zpráva: Mistr Hiram zanechal stavby Božího chrámu. Šalamoun skutečně předsedal oslavám sám, ačkoliv všichni doufali, že po jeho boku uvidí architekta. Hiram hledali všude. Neobjevili ho nikde a staveniště bylo o Velikonocích zavřeno. Dělníci tvrdili, že se neukrývá v Rýsovně.

Radostný výraz nejvyššího kněze, kterého král uctil podle starých zvyklostí, potvrzoval nejhorší obavy. Prostí lidé i šlechta znali nenávist, kterou Sadok k Mistru Hiramovi chová. Nepochybně dosáhl jeho odchodu. Protože Šalamoun nechtěl přiznat svoji porážku, zakrýval ji mlčením. Nádeníci na veřejných pracích budou jeden po druhém propuštěni, řemeslníci se vrátí do svých provincií, palisáda bude do několika měsíců demontována, nebo shnije na místě. Skála se bude dál ve své nahotě vysmívat Jeruzalému.

Když kolovaly z ruky do ruky číše úlitby, nebylo už žádných pochyb: Mistr Hiram ustoupil hrozbám kněží a opustil staveniště. Určitě se vrátil do Týru.

Proroci, kteří předpovídali, že žádný monarcha Davidovo město nezmění, viděli správně.

Starý řád zvítězil.

Hiram šel polem, zlátoucím ke sklizni, a ochutnal ječný klas, který už dozrál. Nedaleko odtud se rolníci oháněli srpy a jejich zubatá ostří kosila vysoká stébla. Vazači vázali snopy a nechávali za sebou zbytky, které posbírají chudí.

Anup poskakoval před Hiramem a vychutnával prosluněné jarní ovzduší. Mlat na konci polí, trpělivě upěchovávaný volky, už přijímal první klasy. Byl umístěn na vyvýšenině vystavené větrům, viditelné už z dálky. Rolníci připravovali vlek opatřený hroty, který jim pomůže oddělit zmo od klasu a ponechá za sebou zlatou hromadu zrn, plev a slámy. Čističi obilí ostřili hroty svých vidlí, než začnou směs vyhazovat do vzduchu a přenechají starost o její vytrídění větru. Sláma odlétne a na mlate se začne hromadit zmo, pročištěné proudem vzduchu. Sedláci je uskladní pod svými střechami a ochrání před deštěm, poberty, zvěří nebo tuláky.

Mistr, doprovázený svým psem, minul mlat, kde jeden střídal druhého s věčnou jednotvárností. Zahradou plnou divokých květů došel k malému domku, kde už pár dní bydlel. Ze sklepa vedle stavení vzal kožený měch s čerstvou vodou a vínem. Potom osmahl venku na ohništi obilná zrna, z mouky vyrážky upekl voňavé kmínové koláčky a placičky s medem. Anup hltavě jedl a pil. Hiram si sedl pod fíkovník a pochutnával si na své porci.

Po Jeruzalémě zřejmě obíhaly na jeho účet ta nejhorší obvinění. Nebyl snad zbabělý uprchlík? Nezradil Šalamouna? Nezasloužil pohrdání opuštěných dělníků, zklamaných mužem, jehož považovali

za svého otce? Úcta, které se Mistr těšil, se proměnila ve znechucení. Jeho pověst byla navždy zničena.

Anup zaštěkal, aby Hiram upozornil na příchod podomního obchodníka, který táhl osla, obtíženého koberci, tunikami a nádobím. Téměř plešatý muž s drsným hlasem putoval na svých tenkých nohou od vesnice k vesnici.

- Co vám chybí, pane?

- Běž si svou cestou, odpověděl Hiram.

Obchodník měl zkušené oko. Tento muž možná nebyl zákazník, ale nepochybně potřeboval jeho schopnosti.

- Jsem také holič, ten nejlepší v Izraeli! Střihám vlasy, navoním je, přistřihnu vous. Pokud jde o vás, pane, přišel jsem právě včas. Zítra se už nebudete podobat lidskému stvoření.

Hiram se usmál a odevzdal se do holičových rukou.

- Vy tady žijete sám?

- Mým jediným přítelem je mlčení, odpověděl Hiram.

Holič, pro něhož byl rozhovor naopak nejmilejší zábavou, udržel jazyk na uzdě. Vycítil u tohoto klidného muže nebezpečnou sílu, kterou bylo lepší neprobouzet. Soustředil se proto na své střihání.

- Už je to velice dávno, co jsem neviděl Jeruzalém, řekl Hiram. Co je nového v hlavním městě?

- Příšerný skandál! Stavitel chrámu opustil stavbu. Vrátil se do Týru, svého rodného města, protože nebyl schopen narýsovat plány, které by odpovídaly Šalamounovým přáním. Král se vzdal svých záměrů. Kněží jsou spokojeni a ještě mocnější než včera. Šalamoun je v jejich rukou obyčejným vězněm.

- Co si myslíš o tom Hiramovi?

- Je to cizinec... osud Izraele ho zajímá málo. A potom, nový chrám. . . k čemu by to bylo?

Jakmile se slunce uložilo k spánku a vyšly hvězdy, vyslal Hiram modlitbu ke světlu obklopujícímu svatozáří majestát večera. Rozsvítil olejovou lampu a její oranžový paprsek se připojil k ostatním světlům, rodícím se dům od domu a vytvářejícím nesmírný řetěz, který vítězil nad temnotami. Architekt seděl na terase svého prozatímního domova a pozoroval Polárku, kterou procházela osa světa, okolo níž se otáčely neúnavné planety. Pod lazuritem nebes stoupala z prohráté země vůně tymiánu a polních květin. Jak musel být Jeruzalém za-hořklý při představě, že byl podveden nevěrným stavitelem chrámu!

Hiram se oddával vznešenému klidu soumraku, kterému však chyběl třpyt nilských vod, velebnost chrámů zbudovaných předky, mystérium pouště, kde se rodily čisté linie budoucích monumentů. Hiramovu duši sevřelo pokušení opravdového útěku. Toužil po důstojném bohatství těchto monumentů, nikoliv po urputném boji, propukávajícím v Šalamounově sídle. Odložit nářadí, zapomenout na plán díla, dát se na cestu vedoucí do Egypta, země milované bohy...

Hiram překročil rameno strouhy, na němž byla zbudována malá přehrada. Hebrejští venkované se inspirovali metodami faraónů a proti suchu vystavěli síť výkonných zavodňovacích kanálů. Právě zde, na hranici Samaří, severně od Jeruzaléma, na soutoku Jaboku a Jordánu našel architekt to, co sem přišel hledat. Úkol, svěřený mu Šalamounem, musel být splněn v naprosté tajnosti. Proto Mistr odešel v noci pěšky a vzal si s sebou jen svého psa.

Kněží se z Hiramova útěku radovali. Pomyslné vítězství tišilo jejich zášť a oslabovalo bdělost. Šalamoun dával přednost tomu, aby už nedošlo k přímému střetu se Sadokem. Hiramův plán práce se přiblížil k nejcitlivějšímu bodu, a král jej proto požádal, aby jednal co nejdiskrétněji, a nemusel tak čelit pletichám církevní kasty.

Členitý terén, který Hiran zkoumal, skrýval měděný důl, o němž se zmiňovaly staré texty geografů. Především poskytoval skvělé místo, kde by se odléval bronz. Bude tu dostatek jílů na kvalitní formy. I vody budou dělníci mít, kolik si jen budou přát. Malé pece budou obsluhovat jen specializovaní řemeslníci. Bronz bude proudit pískovými žlaby, provázen rytmickými údery kladiv. Kdo jiný znal tajemství tavičského umění než Hathor, paní tyrkysů?

Mistr však narazil na jednu potíž: pozemek patřil jednomu venkovovi, jehož manželka byla dcerou kněze ze Sadokova klanu. Autoritářský zásah krále by rozpoutal zlobu nejvyššího kněze a Sadok by se obrátil na soud. Žádoucí chod prací by se tak značně zpomalil. Proto se Hiram rozhodl, že věc vyřídí koupí podle všech pravidel a náležitostí.

Rolník právě obdělával svůj kousek půdy. Těžká, uklidňující vůně hroudů lahodila čichu. Jakmile muž spatřil Hirama, přestal pracovat.

Mistr položil na plochý kámen měšec s několika stříbrnými šekely a smlouvu. Peněžní částka vysoce překračovala cenu pozemku.

Venkovan došel beze spěchu až ke svému statku, odkud přinesl váhu s bazaltovým závažím, jeden z nejcennějších předmětů, který

rmu umožňoval bezpečně provádět ty nejněsnadnější transakce. Přečetl si smlouvu napsanou jednoduchými slovy, zvážil stříbrné mince a ověřil jejich pravost. S uspokojením sundal sandály a podal je kupujícímu. V budoucnu se v půdě, která mu poskytla neočekávané bohatství, už hrabat nebude.

Venkovan zmizel. Nebylo proneseno jediného slova. Hiram právě získal místo pro chrámovou hut'.

KAPITOLA TŘICÁTÁ

Na místě, kde bojoval Jakub s andělem, hnětly stovky dělníků odlévací formy a šlapaly obrovské měchy, rozdmýchávající oheň v pecích. Každý týden sem bylo dováženo značné množství dřeva.

První várka bronzu, odevzdaná sochařům vedeným Hiramem, se proměnila v párek lvů. Hiram se zúčastnil každé etapy tvorby těchto zvířat, která ozdobí přístup k chrámu, podobně jako střežila cesty stoupající z údolí Nilu k tajným svatyním.

Mistr vykonal nesčíslné cesty mezi hutěmi na břehu Jordánu a kamenolomy u Jeruzaléma. Vrstvy k vytěžení byly označeny egyptským znakem, podobným egyptskému kříži s kruhem nad příčným břevnem. Hiram ukázal učedníkům, jak těžít bloky tím, že okolo nich vyhloubí rýhu dostatečně širokou a hlubokou, aby se tam daly v pravidelných intervalech zatlouct dřevěné klíny. Nejdůležitější byl výběr vrstvy, protože na ní závisela pevnost stavby. Ruce lamačů a kameníků se stávaly po prvních nemotorných pokusech a zničeném nářadí stále jistějšími. Muži těžili kámen vrstvu po vrstvě a oddělovali bloky, aniž by popraskaly.

Když vyrostly první měděné a vápencové sloupy, Hiram už věděl, že jeho učedníci zvládli nejzákladnější zásady stavitelského umění. Proto svolal nejlepší z nich do dílny Rysu, aby je zasvětil do umění tovaryšského, jež jim umožní zvedat zdi do výše a harmonicky osazovat dokonale opracované bloky. Adepti měli na sobě zástěry z bílé kůže, na konci každého pracovního dne pečlivě vyčištěné, a složili přísahu, že nic ze svého umění neprozradí ani učedníkům, ani nezasvěceným. Tím, že se stali nositeli prastaré moudrosti, která ví, jak dodat plánům trojrozměrný objem, začali ovládat hmotu, v jejímž nitru se skrývá duch. V místnosti zkoušek, ponořené neustále do pološera, narýsoval Hiram dvojitý čtverec. Dva z jeho vrcholů spojil úhlopříčkou. Tak vyjádřil prostor, kam lze vepsat tu božskou proporci, pojmenovanou po nejdražším kovu „zlatý řez“, který egyptští architekti

považovali za největší ze všech pokladů vědění. Před okouzlenýma očima nových tovaryšů rozvíjel Hiram soustavy krychlí, mnohostěnů, závitnic, hvězdu s plápolajícími cípy, ukazující cestu poutníkovi, ztracenému v temnotách. Ukázal jim, jak řešit kvadraturu kruhu, stanovit proporce geometrickou konstrukcí, bez výpočtů, pracovat s měřicím provazem o dvanácti uzlech a tvarovat pomocí úhelnice a kružidla. Předal jim tajemství věčných forem života vepsaných v kosmu a včleňujících se do těla chrámu, aby zajistily jeho harmonický růst.

Za pět dní a nocí výuky se tovaryšům dostalo vědění, nad nímž zůstával jejich rozum stát, ale Mistru Hiramovi prokazovali vděčnost, již nemohla vyjádřit žádná slova. Bratrství, které je k němu pojilo, mělo sílu letního slunce.

Architekt postupoval krok za krokem dál. Rozšířit staveniště, zorganizovat lidi, připravit zrod budovy, to byly jednotlivé etapy jeho pracovního plánu, které musel zvládnout za všech okolností. Přál si, aby tovaryši nezklamali důvěru, kterou do nich vložil. Kdo se však může chlubit tím, že prozkoumal srdce lidí do stejné hloubky jako srdce kamene?

Nádeníci povolání na robotu dostávali své dávky na konci pracovního týdne. Jinak tomu bylo u učedníků a tovaryšů, odměňovaných platem uvnitř hradeb o svátku novoluní, před zavřenými dveřmi dílny Rysu. Učedníci utvořili první mlčenlivý zástup, tovaryši druhý. Předstupovali jeden po druhém před Hiramem a prokazovali šepem své postavení v hierarchii vyslovením hesla. Mistr ho několikrát měsíčně obměňoval, a tak odrážel každý pokus o podvod. Platil jim zlatými a stříbrnými mincemi, které bral z truhlic, složených na staveništi Šalamonovou osobní gardou.

Hiram trval na tom, že tento úkol bude plnit sám, aby nedocházelo ani k šizení, ani k nespravedlnosti. Každý člen bratrstva totiž dostával jinou částku, v závislosti na kvalitě a množství práce vykonané během lunace. Kdo se cítil poškozen, měl právo si u architekta stěžovat.

Když bylo odměňování skončeno, sestoupil Hiram s pochodní v ruce do nejtemnějšího zákoutí lomu. Pracoval tu až do vyčerpání a na toto tajné místo, jehož určení znal jen on sám, nesměl nikdo vkročit.

Kdy ho bude moci ukázat?

Nagsara si oblékla šaty jemně žluté barvy, ozdobené zlatým páskem, podtrhujícím stihlost jejího pasu. Nehty na rukou zbarvila lehce do oranžova. Na nohy obula sandály z bílé kůže s elegantními řemínky a podrážkou z palmové kůry. Ze šatů visely hedvábné stuhy. Její zápěstí zdobily zlaté náramky, na prstech se skvěly prsteny z masivního stříbra.

Takto zkrášlena, vyšla izraelská královna v pravé poledne z paláce. Přiběhli k ní sluhové a nabízeli jí nosítka, Nagsara je však odmítla. Gardám určeným k její ochraně nařídila, aby se vzdálily a nechaly ji samotnou.

Oslepilo ji slunce. Kráče la beze spěchu po stoupající cestě, která končila závorou, zamezující vstup na širokou silnici vedoucí ke skále a vyhrazenou pro dopravu materiálu. Byl den sabatu a nikdo nepracoval. Na vápencovém bloku seděli jeden kamenický učeň a jeden voják určený Banajášem a bránili každému, kdo by chtěl na silnici vstoupit.

- Ustupte, nařídila Nagsara.

Voják a učedník se zvedli. První z nich poznal královnu.

- Ať nám Vaše Veličenstvo promine..., ale to není možné.

- Chcete snad zemřít za to, že jste urazili svoji panovnici?

Učedník se dal na útěk. Voják před Nagsariinou odhodlaností ustoupil. Jak se mají Šalamounovy příkazy uplatňovat proti jeho vlastní manželce?

Před Nagsarou se objevil rozlehlý zarovnaný terén pro základy. Skála se tomuto prvnímu spoutání poddala. Po základech však ani stopy. Nic než holá skála, omráčená světlem. Měl architekt skutečně v úmyslu postavit chrám? Nepodváděl Šalamouna líčením *zázraků*, jejichž uskutečnění nebyl schopen? Bylo tu zasypání rokle, to je pravda, nebyl však tento násep v možnostech každého obratného políra? Srdce mladé ženy ztuhlo pochybnostmi. Nedal se její manžel cestou, která nemá východiska, oslepený marnivostí, o níž věřil, zeje Boží vůlí?

To nebylo důležité. Šalamoun jednal podle svého přání. Přání Nagsariino však nesměřovalo k Jahveho svatyni. Přála si jenom královo štěstí, jeho obličej zářící radostí a prosvětlující poklidný běh roků, které stráví po jeho boku.

Egyptská žena, poučená kouzelníky, se nepoddávala trpně nepřízni osudu. Ona ho měnila. Podřizovat se předurčenosti by bylo hloupé a zbabělé. Nagsara musí ten chrám udusit hned v zárodku, odvrátit Šalamouna od jeho posedlosti, přivést ho k sobě zpátky. Hrou svého těla a prudkostí své vášně ho dokáže udržet.

Když došla až k okraji skály na opačném konci Davidova města, rozevřelo se před ní po její pravici údolí Kidrónu a v dálce roviny

Samaří. Při pohledu na krásu izraelského jara se jí zastesklo po jaru v Egyptě. V tuto dobu měla mladá princezna ve zvyku projíždět se v bárce po kanálech Tanidy, vroubených tamaryšky. Veslovala sama a bavila se pronásledováním kachních rodinek. Večer pak v altánech, zbudovaných na ostrůvcích, naslouchala koncertům dvorních hudebníků, hrajících na flétny a harfy.

Tady, v této divoké samotě, zněla drsně jen hudba přírody. Izrael byl zemí dosud příliš mladou, chyběla mu ona zralost, propůjčovaná moudrostí, jejíž vrásky vyryla staletí. Hebrejci měli prudkost a nadšení nezkušeného národa, neznajícího ještě pokojný postoj starých písařů se zakulaceným bříškem, rozvinujících na kolenou svitky papyrů, na nichž žijí nesmrtelná slova. Neúspěch Hiramovy stavby je naučí pokoře.

Na jednom výčnělku nad prázdnotou upoutal královninu pozornost kamenný blok. Byla na něm značka lamače, podobající se znamení egyptského kříže. Zřejmě nějaký dělník, který pobýval v Egyptě. Na tomto místě by se dala očekávat spíše Šalamounova pečeť, dva překřížené trojúhelníky, zajišťující trvalost díla. Jazyk stavebnických bratrstev byl znám jen jim samým. Proti královniným kouzlům však bude bezmocný...

Nagsara sundala prsteny a náramky. Rozložila je před sebe do kruhu. Potom rozvázala sandály a pásek a vytvořila další kruh, obklopující první. Poklekla, roztáhla paže a vzývala větry ze všech světových stran, aby narušily skálu a odsoudily ji k neplodné existenci. Jako obětinu odhodila do prázdna své šperky. Na zpečetění proneseného zaklínadla svázala dohromady opasek a řemínky, vytvářejíc tak šňůru, spojující její myšlenku s bohyní Sachmet.

Toto vše by nebylo k ničemu, kdyby jí Šalamoun zůstal vzdálen. Nagsara cenu svého činu znala: té děsivé lvici, Sachmetě, lačnicí po krvi, dává několik roků svého života. Mohla by však stará žena vzbuzovat v Šalamounovi lásku? Není lepší krátký a žhavý život, stravovaný ohněm vášnivě lásky?

Nagsara svlékla žluté šaty. Položila je na čarodějnou šňůru. Zůstala nahá, vystavená slunci, a zbývalo jí už jenom prolít svou krev.

Její prsty pohladily dýku se stříbmou rukojetí, pocházející z taniského pokladu. Myslela si tenkrát, že ji použije, aby se ubránila před útoky hrozného krále, kterého bude nenávidět... a teď se dýka stává nástrojem lásky, zábleskem krvavého světla.

Nagsara už nemohla snést vědomí, že do její kůže vryto Hiramovo jméno. Když do něj vrazí čepel a promění písmena v rudé slzy, zbaví se prokletí, které Šalamounovi bránilo, aby ji miloval.

Bodla.

Dýka se vysmekla. Čepel sklouzla po kůži, zanechávajíc za sebou pálicí brázdu. Královnin zrak obestřela okrová mlha.

Zaslechla své jméno. Někdo ji volal z druhého konce skály. Někdo ji prosil, aby se nezabíjela.

Ještě měla čas stát se obětí, kterou bude Šalamoun vroucně milovat, ale celá se třásla. Mlha zhoustla. Nějaká ruka ji uchopila za zápěstí a donutila ji pustit zbraň.

Hiram zvedl žluté šaty a Nagsaru zahalil. Nohou odkopl šňůru do propasti.

- Ne, chabě protestovala královna. Nemáte právo...

- Nikdo nezabrání zrození chrámu. Jen božská vůle by mohla být silnější než ta moje. Všechna prokletí zničím.

Královna zaklonila hlavu a znovu se vracela k životu, který jí před chvílí unikl.

- Kdo jste, Mistře Hirame? Proč ryjete do základových kamenů chrámu egyptské znaky?

- Ten znak jste neměla spatřit, Veličenstvo.

- Architekt se nesmí bát skutečnosti! A co když jste zrádce, co když Šalamouna podvádíte...

- Pojd'te, Veličenstvo. Jste vyčerpaná.

- Odmítáte mi odpověď?

- Co si o mně lidi myslí, mě nezajímá.

Jemnou žlutou tkaninou prosákla krev. Mlha, která zastírala Nagsa-řin zrak, zhoustla. Už Hirama nerozeznávala.

Propast byla tak blízká, tak vábívá... Kdyby v sobě Nagsara soustředila poslední síly, stačilo by pouze několik kroků a zapomněla by na všechnu úzkost.

- Jste Egyptanka, připomněl jí Mistr. Nesmíte si vzít život. Kdybyste to udělala, zničila byste svou duši a ztratila navždycky Šalamounovu lásku.

- Jak... jak se odvažujete...

Hiram královnu podepřel a pomohl jí v chůzi.

- Musíte ošetřit svoje zranění, Veličenstvo. Dotyk tohoto muže, obdařeného majestátní silou, jí vadil. Její nevolnost se rozptýlila. Zase se objevilo slunce.

- Chci vědět, Mistře, chci vědět, proč...

- Jsme figurky neviditelného. Zbytek je jenom mlčení.

Hiram Nagsaru doprovodil do paláce. Naplnil ji podivný mír. Palčivý oheň rány se ztrácel. Nesnesitelná záhada však přetrvávala. Architekt jí připadal zároveň tak blízký i vzdálený, něžný i necitelný. Byl synem magie?

KAPITOLA TŘICÁTÁ PRVÁ

Šalamoun byl popuzen, protože byl přinucen ustoupit velekněžově žádosti na svolání korunní rady, představující Sadoka samého, generála Banajáše a králova sekretáře Elihapa. Když naslouchal slovům církevního hodnostáře, cítil panovník Izraele, jak v něm narůstá hněv.

- Opakuji, Veličenstvo, naléhal Sadok, Mistr Hiram se stává nebezpečnou osobou. Bez vašeho vědomí si přisvojil právo na kontrolu tisíců dělníků.

- Není snad robota pod pravomocí Jarobeáma?

Velekněz se stal kousavým.

- Zase jedna iluze! Prestiž vašeho architekta je obrovská dokonce i u nádeníků. Poslouchají Jarobeáma, ale obdivují Hirama. Nevíte snad, že vytvořil svoje vlastní společenství, skládající se z učedníků a tovaryšů, kteří jsou mu podřízeni jako otroci? A vy sám jste, Veličenstvo, souhlasil, aby stavba chrámu podléhala vlastnímu zákonu.

- To má být výtku, Sadoku?

Elihap přestal psát záznam jednání. Souhlasil se Sadokem, ale bál se, aby jeho slova nebyla příliš unáhlená. Velekněz snížil hlas.

- Mistr Hiram svou říši rozšiřuje den ze dne. Zítra bude vládnout početnější armádě, než má Banajáš.

Generál přikývl. Jeho pochmurný výraz vyjadřoval podrážděnou náladu.

- Ovšem armádě mírové, upřesnil Šalamoun.

- O tom můžeme pochybovat, Veličenstvo. Jsou vyzbrojeni nářadím, které se mnozí naučili dovedně ovládat. Jestliže se jejich pán rozhodne podnítit revoltu... Vliv toho Hirama jsme odhadli špatně. Není to snad dnes nejsilnější muž Izraele?

- Urážíš krále, velekněze!

Sadok se nevzdával.

- Proč ten cizí architekt nebyl lip hlídán? Proč mu dávat taková privilegia? Mluvím v zájmu Izraele a jeho panovníka. Není snad Hiramova prestiž skutečnou urážkou?

- Nejvyšší kněz má pravdu, zahřměl Banajáš. Ten Týrán se mi nelíbí.

Elihap dále mlčel. Šalamoun ho však znal příliš dobře, aby věděl, že se svým mlčením připojuje k výhradám zbývajících dvou členů rady.

- Musíte jednat, naléhal Sadok. Jarobeám by byl vynikajícím architektem.

- Stavěl jenom stáje pro koně a hradební zdi.

- Je to věrný služebník a jeho jmenování by bylo radou schváleno.

Sadok hořel temnou vášní. Jeho argumenty však nebyly úplně bez významu. Šalamoun připouštěl, že nadšení mu některá nebezpečí zakrývalo. Možná odhadl špatně citizádostivost toho Mistra Hirama, jeho touhu ovládat svým postavením opratě celého izraelského hospodářství. Možná pod svým srdcem hřál draka, který se ho chystá pozřít.

Když Sadok viděl krále přemýšlet, pocítil hluboké uspokojení. Hrál nebezpečnou hru, ale doufal ve šťastný konec. Když byl ještě schopen Šalamouna ovlivnit, nepodařilo by se mu i zabránit stavbě chrámu?

- Korunní rada nevládne Izraeli, řekl konečně Šalamoun. Její úloha spočívá v podávání návrhů. Je na králi, aby je přijal, nebo je odmítl. Pokud jde o Mistra Hirama, zůstává architektem chrámu a je podřízen jenom mně.

Šalamoun strávil noc přemýšlením a opomněl navštívit Nagsaru. Královna, už zcela zotavena ze svého zranění, trpěla sklesl ostí, kterou mohla vyléčit jen přítomnost krále. Byl citlivý k její křehké kráse, přijímal něžné objetí jejího náručí a vášeň polibků. Po bouřlivé schůzi, na níž odmítl své rádce, mu potěšení z milování připadalo všední a jalové. Uchýlil se proto do místnosti, v níž zemřel David a kam od jeho odchodu nikdo nevstročil.

Šalamoun už zapomněl na skromnou postel, hrubé zdi, pach beznaděje. I rysy jeho otce se rozplynuly v hustém stínu smrti. Nebylo to však místo, kde se setkal s duší monarchy, jemuž Bůh *zakázal* naplnit Dílo? Nemá ho požádat o pomoc z onoho světa?

Mistr Hiram nebyl bratr ani přítel. Už se nechoval jako služebník, ale jako organizátor společenství, pohlcující živé síly Izraele a hrozící, že je obrátí ve svůj prospěch. Kdo jiný než hloupý král by jen

nečinně sledoval, jak trůn pod ním praská? Sadok uvažoval správně, navzdory své nenávisti. Odmítl-li David postavit chrám, nebylo to z důvodu nevyhnutelného propůjčení moci hordě dělníků, kteří si za pomoci svých obratných vůdců uvědomí svoji sílu? Zrod chrámu byl přece spojen s proměnou Izraele, s existencí obrovského staveniště, do kterého bude zapojen každý Hebrejec.

Nebyla cesta, kterou se dal David, cestou rozumu? Neměl se Šalamoun spokojit s vládou nad přítomností a nehledět na budoucnost, zachovávat tradice, místo aby nabyté zkušenosti zpřevracel? Jak by jen ocenil přítomnost otce a rádce... Zbyl jen mrtvý stín němého pokoje, nesoucí ještě stopy agónie.

Šalamoun se obrátil k Bohu. Modlil se k němu s neklidem zbloudilého syna hledajícího domov, s beznadějí tuláka, před nímž se *zavírají* dveře.

Krátce před rozedněním, když se vrcholky kopců ozdobily fialovým a oranžovým zbarvením, promluvil k Šalamounovi Bůh.

Slíbil mu rozhodující znamení. První bytost, kterou potká, mu dá očekávanou odpověď. V tom okamžiku bude vědět, má-li se výstavby chrámu vzdát, nebo ne.

Král Izraele vyšel z pohřebního pokoje a zamířil do chladných a pustých chodeb starého paláce. Slunce mu nechybělo, dychtil jen po poselství Pána mračen. To první stvoření, bude to člověk, zvíře, děšť, nebo vítr? Bude se muset zeptat kamene, nebo prachu cest, obrátit se na němého, nebo na ptáka?

Nezadržitelné nutkání Šalamouna nutilo, aby tato místa opustil. Prošel mezi dvěma strážemi na vrcholu schodiště vedoucího k dlážděnému nádvoří a spatřil, jak se z blednoucí noční tmy noří nějaká postava a kráčí ke královskému obydlí.

Muž měl paže vztažené před sebou a na nich držel truhlici, která mu překrývala obličej.

Byl to on, posel Jahveho.

Šalamoun mu spěchal vstříc.

Muž se zastavil uprostřed nádvoří a odložil truhlici.

Šalamoun ho poznal navzdory polotmě, v níž se ztrácely jeho rysy.

-Mistr Hiram...

-*Žádám* o audienci, Veličenstvo.

- V tuto hodinu?

- Právě jsem dokončil plán budov, které budou stát na skále. Ten plán musíte bezodkladně vidět.

Architekt otevřel truhlici, vytáhl z ní papyrus dlouhý padesát metrů a rozložil ho na nádvoří. Činil tak velmi opatrně, aby se jednotlivé části, sešité jedna ke druhé, rozvinuly bez přehybů.

Světlo rodícího se dne sílilo spolu s Mistrovými pohyby.

Ozářilo podrobný plán. Uvnitř rozlehlých hradeb tvaru čtyřúhelníka, jehož delší strany nebyly rovnoběžné, byl umístěn palác, trůnní sál, sloupový sál, státní pokladna a velký chrám. Každá úsečka byla okótovaná s udáním přesného rozměru. Každá část plánu byla spojena s ostatními architektonickými objekty čarami, tvořícími obrovskou hvězdu.

Šalamoun vytušil jasný a zároveň trvalý soulad, harmonii živé bytosti, jejíž duši sleduje ještě předtím, než nabude tělesných forem. Tento technický výkres se nedal srovnávat s obyčejným nákresem. Tepalo v něm geometrické srdce, lhostejné k lidské vrtkavosti.

Bůh odpovídal.

Šalamoun si prohlížel plán díla více než hodinu, až do chvíle, kdy nové slunce štědře rozprostřelo své paprsky. Četl plán očima monarchy, proměňoval čáry v kámen, představoval si objem. Byla ruka, která tu nádheru stvořila, skutečně rukou člověka? Nebyl Mistr Hiram inspirován Jediným, i když v něho nevěřil?

Architekt nedodal žádné vysvětlení. Šalamoun se nesnížil, aby o ně požádal. Pozval ho na večer do paláce.

Hiram dorazil pozdě. Jeho přítomnosti si nezbytně vyžádalo čištění náradí a obhlídka staveniště. Šalamoun ho nepokáral. Host odmítl jídlo i pití.

- Váš plán mě uspokojil. Budete ho tedy realizovat. Kam miníte ten vzácný dokument uložit?

- Do dílny Rysu.

- Ta chatrč už není hodná vaší důstojnosti. Napříště budete bydlet v jednom z palácových křídel. Plán díla bude v bezpečí v královském trezoru.

- Odmítám.

- Proč?

- Co se týká stavby, zůstane na stavbě. Pohodlí, které tam mám, mi stačí.

Šalamoun byl odmítnut ve svém vlastním domě. Plán díla se jevil jako skvělý, ale jeho autor si přisvojoval význam, který neodpovídal

Mistr Hiram a král Šalamoun

jeho prvotnímu poslání. Chování Mistra Hiramů víc než potvrzovalo velekněžovy domněnky. - Jak si přejete, ustoupil Šalamoun.

V jedné zapadlé vesnici efrajímských hor naslouchali náčelníci kmenů Efrajímovi a Manasesovi, několik staromilských kněží, přátel sesazeného velekněze Abjátara, a několik náčelníků vesnických milicí Jarobeámovu řečnění.

Rezavý obr, jemuž Šalamoun svěřil starost o organizaci roboty, promlouval nadšeně k pozornému shromáždění, skrytému na jednom skalnatém vrchu, střeženém hlídkami. Jarobeámov dar učinil na jeho hostitele dojem: dvě zlatá telata, připomínající slavné svátky, při nichž se Hebrejci oddávali daleko od Jahveho zakázaným potěšením.

- Chceš se vzdát kultu jediného Boha? zeptal se jeden kněz.

- Když tato nespravedlivá síla podporuje záměry šíleného krále, odpověděl Jarobeám, tak proč pokračovat v jeho uctívání? Kdysi nás Jahve vodil do války. Dnes je náš lid zbabělý a slabý. Opravdový Jahve nepotřebuje okázalý chrám. Stačí mu schrána úmluvy. Je kočovník jako vy a já a lační po vítězstvích! Šalamoun chce vytvořit náboženskou jednotu království, aby se stal knězem mírového Boha a jeho jediným důvěrníkem. Šalamoun je faraón, a ne izraelský král. Odejme moc všem kmenovým náčelníkům. Odstraní Sadoka, stejně jako vyhnal Abjátara. Zvýší tíhu daní a zničí zemi, aby nasýtil ten prokletý chrám. Nemáme právo ponechat mu déle volné ruce.

Jarobeámovi slova zasévala ve vědomí naslouchajících nepokoj. Předák roboty, jemuž Šalamoun odmítl titul Mistr stavitel, se mstil.

Sluha čerpal ze sudu směs fíkové a chlebovníkové šťávy, rozléval ji do pohárů a nabízel shromážděným spiklencům.

- Chceš usednout na Šalamounův trůn? zeptal se náčelník Efrajímovi kmene.

Hranatá Jarobeámovi brada se zvedla. Konečně bylo dosaženo skutečného cíle tajného shromáždění.

- Izrael potřebuje silného a udatného monarchu, a ne nějakého básníka a zbabělce. Šalamounův mír vede naši zemi do záhuby. Egypt nás zaplaví při první příležitosti. Se mnou naši vojáci získají znovu sebedůvěru a vezmou říši zla útokem.

Když začala diskuse, byl si Jarobeám jist, že vyhrál. Kdo by v něm neviděl válečníka, schopného nadchnout oddíly chtivé boje? Ryšavý obr vdechoval z plných plic horský vzduch. Tato provincie bude jeho

CHRISTIANJACQ

stejně jako ty ostatní. Bude mu patřit celá země a on ji učiní hrdou na její příslovečnou dávnou chabrost.

Rokování bylo stručné.

Náčelník Efrajímova kmene předstoupil před Jarobeáma.

- Zůstaneme věrni Šalamounovi, oznámil. Na tvá slova zapomeneme.

Spiklenci sestupovali po stezkách, které je vedly do nížiny. Jarobeám řval vzteky. Kopnutím převrátil sud. Rudá šťáva zbarvila zem a rezavý obr proklínal ty zbabělé baby, které ho zradily.

KAPITOLA TŘICÁTÁ DRUHÁ

Anup štěkal. Kaleb shromáždil velké množství učedníků a tovaryšů. Všichni byli tím hrozným objevem zděšeni.

Upozornil je zametač. V předvečer sabatu vylezl na střechu dílny Rysu, obyčejnou hať z udusané hlíny. Někdo ji prorazil a vnikl do stavení, jehož dveře zamčené na klíč vzbuzovaly klamný dojem zajištěnosti.

Do Jeruzaléma byl přivolán Hiram, který už dva dny pobýval v Esión-Geberu, kde kontroloval tavičí pece. Nikdo se neodvážil zjistit rozsah katastrofy dříve než on.

Mistr otočil klíčem v zámku a vstoupil na území, jež považoval za chráněné. Nářadí, papyry a psací rákos zmizely. Zsinalý Hiram nadzvedl víko truhlice, kde byl uložen plán díla. Ten ukraden nebyl!

Podivná krádež, skutečně. Proč to nejdůležitější zůstalo netknuté? Architekt se bál, že vzácné papyry jsou poškozeny, a rozvinul je. Jeho obavy se ukázaly jako zbytečné. Požádal tovaryše, aby postavili novou střechu s cihlovou terasou, na níž bude postavena hlídka.

Anup, bez sebe radostí, že zase vidí pána, se ho snažil táhnout na procházku. Do toho se však vmísil Kaleb a požádal o okamžitý rozhovor daleko od staveniště. Navzdory svému kulhání kráčel velmi rychle, jako by ho pronásledovali démoni. Psovi se to líbilo, mizel v mlází a zase se vynořoval, ukazuje cestu, kterou se měli ubírat. Oba muži kráčeli dlouho, až došli k těsné úžlabině, provrtané malými jeskyněmi, kde se za silného deště schovávala stáda. Kaleb usedl vyčerpaně pod divoký fíkovník, obsypaný obrovskými plody.

- Na takové pochody jsem už moc starý.

- Přikázal jsem ti, abys dohlížel na staveniště, připomněl mu Hiram. Někdo spáchal loupež. Co ses dozvěděl?

- Bohužel, nic! Ten zločin byl spáchán v noci. Já jsem spal. Váš pes taky. Ale pořád jsem byl vašima očima i vašima ušima! Opravdu musím hlásit, co jsem viděl a slyšel?

Skalnatou kotlinu naplňovalo dusné vedro, čerstvý vzduch sem nenacházel cestu. Kulhavý své tajemství už nemohl udržet.

- Za revoluce v paláci se tady schovával král David. Uděláte dobře, když ho napodobíte a na Šalamounův chrám zapomenete. Podívejte se na ty nádherné fíky... V okolí je jich tu spousta. Kdybyste mi koupil statek, sbíral bych je, sušil na slunci a prodával na trhu. O zisk bychom se rozdělili a vedli bychom klidný život.

Hiramovo mlčení odradilo Kaleba, aby pokračoval stejným tónem.

- Vy od stavby chrámu neustoupíte, to je jisté... Tak musíte znát pravdu! Mezi vašimi dělníky je spousta špatných chlapů, prolhaných nebo lenivých. Dokonce se bojím, aby k nim nepatřili i někteří učedníci. Stavba pokračuje velmi pomalu... Nikdo jí nedohlédne konce. Lidi jsou unaveni. Proslýchá se, že přešlapujete na místě, že vaše plány jsou přehnané. Reptá se na robotu. Někteří tovaryši si myslí, že jsou špatně placeni a že neuznávají jejich zásluhy. Zítra se stanete obětním beránkem. Budte prozíravý. Pomlouvají vás a zradí vás. Jste oblíbený stále méně a méně. Šalamounův sen ztroskotá v bouři. Potom bude na útek už příliš pozdě. Země znovu propadne válkám kmenů. Tu pohromu nikdo neodvrátí. Budou mrtví, mnoho mrtvých. Odejděte, Mistře Hirame. Odejděte co nejrychleji.

Když se setmělo, ověřil Hiram jedno po druhém všechna břevna palisády. Prozkoumal terén okolo opevnění a hledal nějakou stopu po tunelu, který zloději vyhloubili, aby se dostali na staveniště. Uvažoval o použití provazových žebříků.

Žádná stopa, žádný ukazatel.

- Lidé, Mistře Hirame, zašeptal za ním nějaký hlas. Řešení, které hledáte, to jsou lidé.

Architekt se obrátil a ocitl se tváří v tvář Šalamounovi. Nový měsíc byl skryt za hustými mraky. Krále a Mistra halily noční temnoty.

- Zapomněl jste, že v této zemi vládnu já, Mistře Hirame. Stačilo mi najmout si strážce prahu, několik dozorců a zaplatit malému, velmi štíhlému chlapci. Střechou vaší dílny pronikl dovnitř snadno. Jak vám lépe dokázat, že plán díla je v bezpečí jen pod mou ochranou, v mém paláci? Budete konečně souhlasit s tím, abyste se ubytoval u mne?

Rozhodující chvíle nastala, pomyslel si Hiram. Byl to sám Šalamoun, kdo ho přiměl zahájit novou etapu, které se obával. Dílna Rysu bude zpřístupněna tovaryšům, kteří tu budou ukládat své nářadí a pracovní zástěry, a zajistí tak ve dne v noci ostrahu místa.

Mistr Hiram a král Šalamoun

- Ne, Veličenstvo. V budoucnu budu bydlet v lomu, v přímém kontaktu s kamenem. On je tím správným řešením. Je méně lživý než lidé. Kdo ho respektuje, toho nepodvede.

Šalamoun se nesnažil Hirama zviklat. Zmýlil se, když se ho pokusil zlomit demonstrací síly. Z jedné strany ho mrzelo, že jeho lstivost neuspěla, z druhé strany byl uklidněn, že dal chrámu stavitele takového ražení. Měl se však na pozoru před jeho obdivováním, které ho oslabovalo. Jen on sám tady vládne, jen on sám musí vládnout. Štěstí Izraele je za tuto cenu.

Architekt pracoval celé noci, aby dokončil podzemní sál, kam vedla úzká upadní chodba, do níž měl Kaleb a Anup zakázán přístup. Sál měl tvar krychle. Výklenek vzadu byl stejný jako výklenek prostřední komory velké pyramidy, jakéhosi schodiště k obloze, po němž stoupal zasvěcený, vycházející z nitra země a ze středu kamene a překonávající nesčíslné množství viditelných i neviditelných bran, které ho přibližovaly ke světlu prvopočátku.

Během pravidelného ceremoniálu vyplácení odměn vybral Hiram devět tovaryšů, kterým výplatu nedal, a požádal je, aby počkali. Tento neobvyklý postup vzbudil u jejich kolegů obavy i závist. Co se stalo? Jsou tito muži objekty odsouzení, nebo povýšení? Proč právě oni, a ne ti ostatní?

Architekt byl nucen zjednat klid.

Potom vedl těchto devět tovaryšů k jeskyni, přičemž Kaleb a Anup tvořili zadní voj a ověřovali, zda je nikdo nesleduje.

Všichni vyvolení postupovali za Hiramem, skláněli hlavu a úzkou kamennou chodbou sestupovali shrbeně do tajné svatyně, osvětlené jedinou loučí. Rozestavili se v kruhu okolo Mistra, který odsunul dokonale opracovaný kámen a ukázal loket a měřicí hůl.

- Toto jsou nástroje mistrů, řekl jim. Pomocí nich stanovíte rozměry chrámu. Poučím vás o proporcích, které neustále vytvářejí přírodu a jejichž tajemství je předáváno opracovanými kameny. Napřed však musíte na tomto světě podstoupit smrt.

Někteří se vzbuřili. Všichni byli mladí a neměli nejmenší chuť ze světa zmizet.

- Má někdo strach?

Každý zpytoval svědomí. Obavy jim svíraly útroby, ale touha po nových tajemstvích byla silnější. Hiram dal každému tovaryšovi pohár vína.

- Jestliže jste hodni postavení mistra, dodá vám tento nápoj sílu čelit zkouškám. Jestliže jste však lhali, jestliže jste zradili, jestliže vaše slovo nebylo čisté, na místě zahynete.

Ruce se při přebírání poháru třásly, žádná však neucukla.

- Pijte, nařídil Hiram.

Tovaryši uposlechli s hrdlem sevřeným. Jeden z nich pocítil prudké pálení na hrudi. Už myslel, že se ho zmocňuje ohavná smrt. Bolest se však rozplynula. Také jeho kolegové zůstali na nohou. Navzájem se prohlíželi, šťastni, že překážku zdolali.

- Lehněte si na zem, očima ke kamenné klenbě.

Hiram svlékl tovaryšům zástěry a přikryl jimi jejich obličej.

- Už nenáležíte do světa obyčejných lidí. Utkávají se ve vás život a smrt, aby zemřela smrt a život žil. Vaše minulost už neexistuje. Náležíte budoucímu chrámu. Jste služebníky Díla. Žádný jiný pán vám nemůže vnutit svůj zákon. Z moci zákona bratrstva, jehož jsem nositelem, vás vyzývám: zrod'te se k mistrovství!

Hiram pokládal na těla ležících měřicí hůl. Stala se jejich osou, okolo níž se jejich život napříště bude utvářet. Zasvěcení, kterého se architektovi kdysi dostalo, předal nyní svým adeptům. Sám zakusil moc tohoto zákona Mistra, v němž byly vepsány proporce, jež vytvářely chrám jako živou bytost.

Tovaryšů se zmocnila příjemná ztrnulost. Nebyl to spánek, ale jakési tiché vytržení, prosvětlené oranžovým sluncem, zářícím vysoko nad stropem jeskyně, jež už nebyla kamennou hradbou, ale hvězd-natou oblohou, kde uprostřed noci plálo denní světlo. Zasvěcení tonuli v hluboké blaženosti. Měli pocit, že se vznášejí v prostoru, jako by byli zbaveni váhy svého těla. Naslouchali Hiramovu hlasu, který jim odhaloval tajemství a povinnosti mistrů.

Když se z barevných výšin vrátili zpět, měli stáří geometrických tradic dávných stavitelů a mládí dobyvatelů.

Hiram je jednoho po druhém zvedl ze země.

- Normou Šalamounova chrámu bude loket, oznámil jim, sahající od mého lokte ke konečku prostředníku. Od něj budete odvozovat všechny proporce.

Hiram předal novým mistrům měřicí třtinu dlouhou padesát dva centimetry, která bude klíčem konstrukce staveb.

- Překonali jsme smrt? zeptal se jeden z adeptů.

- Zhasla ve vás osobní tížádost, odpověděl Mistr. Napříště budete postupovat po mém boku a podle mých příkazů, abyste proměnili hmotu v kamenné světlo. To, co ve vás zemřelo, je vaše sobectví a malost. V budoucnu budete plnit funkci mistrů a budete učit tovaryše

Mistr Hiram a král Šalamoun

a učedníky. Budete to vy, kdo bude střežit stavbu a kdo bude přibírat k práci robotující nádeníky, ukáže-li se to jako nezbytné. Já budu trávit většinu času přípravou přeměny plánu na objem. Večer přijdete za mnou a společně zhodnotíme postup stavby.

Mistři se zavázali svými životy, že svěřená tajemství zachovají.

Hiramovo srdce přetévalo radostí. S těmito lidmi, zaujatými stejnou vizí, bude moci navzdory jejich malému počtu a nezkušenosti účinně řídit stovky dělníků. Šalamoun se pustil do jednoho z nejšílenějších dobrodružství. Netušil problémy, které s sebou přinese. Zřejmě už ani sám v uskutečnění svého snu nevěřil. Hiram a jeho bratrstvo jej ve skutečnost přesto promění.

KAPITOLA TŘICÁTÁ TŘETÍ!

Vesničanka tlačila na rukojeť, takže horní mlýnský kámen se točil na spodním. Tento pohyb opakovala celé hodiny, aby semlela zrna. Kameny se třely jeden o druhý a vydávaly kvílivý zvuk. Trpěly stejně jako ona žena, aby naplnily desítky břich. Kdyby hukot mlýnských kamenů zmlkl, tvrdili mudrci, byl by to konec světa. Vyčerpaná venkovanka postoupila místo mladé dívky a vrátila se domů, kde se chopí přeslice a bude tkát tuniky. Desetina jejích výrobků bude v souladu s královským zákonem odevzdána Šalamounovým výběrčím. Pro drobný lid daň tíživá, ale nezbytná. Je-li však obětována na stavbu chrámu, nezajistí jim zmrtvýchvstání mezi spravedlivými?

Polekal ji podivný zvuk. Jakési kovové zašustění, tisíckrát opakované.

Nechala díla a vyděšeně vyběhla ven. Uprostřed odpoledne zakrýval slunce závoj. Závoj, jehož hrůzné složení vesničanka ihned poznala. Zoufale vykřikla a k jejímu hlasu se brzy připojilo sborové bédování. Práce se všude zastavila. Všude poznali ten bič, který dopadl na Izrael.

Denní hvězdu zatemnily milióny sarančat stěhovavých. Letěla v sevřeném bloku a vytvářela jakousi šedivou oblohu, pohyblivou několikátunovou klenbu, vzniklou nakupením hmyzu, jehož každý jedinec vážil jen několik gramů. Tato monstra s neustále kmitajícími tykadly se vrhla na úrodu na polích. Jedno saranče je schopné pozřít každý den tolik, co váží jeho tělo. Roje se vrhaly i na ovce a ožíraly jejich rouno.

Neuniklo jim nic. Vedena neomylným instinktem napadala pole a pastviny a nezanechala ani klásek, ani kousek trávy. Při prvním útoku se jeden starý rolník ohnal vidlemi a několik desítek jich zabil. Jejich druhové ho však pokousali do krve a vrhali se na něho, až se dal na útěk. Za Davidovy vlády byla sežrána sarančaty dvě nemluvňata!

Hiram právě prohlížel základy sloupů, které leštili tovaryši, a nebezpečí postřehl. V letech, kdy hněv lví bohyně nebyl patřičně zažehnán, hrozila mračna sarančat, že Egypt vyhladoví. Jejich útok mohlo odvrátit jedině faraónovo kouzlo. Na kolik týdnů se stane Izrael obětí těchto nelítostných útočníků? Na jakou dobu bude přerušena stavba a dezorganizována robota? Lidem se Mistrovu práci nepodařilo narušit. Nyní hrozí, že se to podaří hmyzu.

Královna Nagsara, která odpočívala na zahradě, se uchýlila do svého apartmánu. Na banketech v taniském paláci vzpomínali vypravěči na rok sarančat. Nebylo jiného úkrytu, než se uchýlit do domů a utěsnit všechny otvory.

Šalamoun byl na terase Davidova paláce pod chrámovou skálou. Svinul papyrus, na který psal hymnus na moudrost. Byl tento úděsný mrak hmyzu trestem seslaným Bohem, nebo prokletím d'ábla? Odsoudil tak Jahve královu touhu? Pokoušely se ji zničit síly temnot? Šalamoun znal způsob, jak to zjistit: zeptat se Nagsary.

Jeho čas byl vzácný. Všeho lidu se rychle zmocňovalo zděšení. Za tuto pohromu budou dávat vinu Šalamounovi. Král se bude muset zodpovídat před Bohem i před svými poddanými. Velekněz ho obviní, že rozpoutal Boží hněv tím, že návrší, jež předchozí vládcové respektovali, pošpinil bezbožnou budovou.

Nagsara se uklonila před svým pánem. Jeho jediný pohled ji učinil šťastnou až za hranice blaha. Černé oči Egypt'anky zářily žhavým mládím. Šalamoun k ní byl něžný, ale neskryval, že potřebuje především její kouzelnické umění.

Nagsara neodporovala. Opět se zeptala plamene a odevzdala mu několik měsíců svého života. Co však může být nádhernějšího než uspokojit Šalamouna?

Odpověď neviditelného byla jednoznačná. Šalamoun dlouho tiskl Nagsaru ve svém náručí. Svým teplem vracel jejímu vyčerpanému tělu energii. Když se ponořila do spánku, použil král svůj rubín. Kouzelný kámen mu umožňoval uslyšet hlas živlů. Jeden z nich byl dostatečně mocný, aby bojoval proti hmyzu.

Krajina Judy a Samaří byla zpustlá. Na vesnických náměstích nebylo živé duše. Dokonce i Jeruzalém byl zachvácen hrozny sarančat, konzumujících těch několik vzácných zahrádek. Šalamoun se modlil už od předcházejícího večera. Dostihne jeho úpěnlivá prosba nebes, prorazí hmyzí štít, zakrývající slunce?

Když se zrodil vítr, zvedající na staveništi mračna prachu, naplnila Hiram v téže okamžiku naděje i úzkost. Nenašel král Izraele na zlo ještě horší prostředek? Ten prudký a žhavý vítr byl přece obávaný pouštní vítr chamsín!

Teplota se brzy stala nesnesitelnou. Dýchání zapalovalo plíce. Chamsín však zahnal mraky sarančat na sever. Noc, která následovala, byla mrazivá. Spousta dělníků onemocněla. Kdo netrpěl zápallem plic nebo angínou, toho sklátila vyčerpanost. Hiram jim rozdával med a přikrývky. S úsvitem se vrátilo vedro a podrobovalo organismus těžké zkoušce. Jeden učedník, jehož hrud' rozdíral kašel, se málem ocitl před branami smrti. I Mistr začínal pociťovat navzdory své robustní tělesné stavbě první příznaky vyčerpanosti. Přinutil se obejít všechny stany a povzbudit dělníky. Do jeho myšlenek se vkrádala obava: nevyvstane z tohoto pekla příznak epidemie?

Když Hiram rozmlouval s jedním mistrem o odlehčení pracovního programu v několika příštích týdnech, dolehly k jejich uším radostné výkřiky. Jaká nemístná záležitost je v těchto smutných okamžicích vyprovokovala? Hiram zamířil ke vstupu do tábora.

Práceschopní nebo nemocní, všichni dělníci i nádeníci provolávali slávu Šalamounovi. Ve svém dlouhém purpurovém šatu se zlatými třásněmi vzbuzoval panovník respekt.

Mistr odstrčil královy horlivé přívržence a stanul mu tváří v tvář.

- Ten vítr nám přinesl nemoci, Veličenstvo. Procházet se po staveništi je neopatrné.

- Chamsín zahnal sarančata. Pole jsou zachráněna. Pro všechny bude dost jídla.

- Kdo bude mít ještě sílu pracovat? Uvědomoval si ten, kdo onen ničivý dech přivolal, důsledky svého činu?

- Jen Bůh vládne živlům, připomněl Šalamoun. Pochybujete snad o tom?

Hiram na Šalamounovu ironii nereagoval, i když byl přesvědčen o panovníkově magickém zásahu.

- Už více neriskujte, doporučil architekt.

- Přišel jsem léčit. Kdo zná lip než já démony, kteří buší ve skráních, rvou lebky, zanítí oči, bodají v uších, hlodají ve vnitřnostech, uhasínají srdce a lámou vaz? Králové se učí bojovat proti křečím, vředům, bolesti, horečce a malomocenství. Ať jsou přivedeni ti, kteří trpí.

Nikdo nečekal na Mistrův souhlas, aby uposlechl Šalamounova příkazu. Velmi brzy se uvořila řada pacientů. Ty nejvíce postižené přinesli jejich kamarádi. Na šíji každého z nich vtiskl Šalamoun svou pečeť.

Mistr Hiram a král Šalamoun

Zatímco léčil, vycházely ze země steny a úpění a zdálo se, že démoni zahnáni králem mizí v hlubinách, umoření bolestí, kterou způsobili. Šalamoun pracoval až do vzejití prvních hvězd.

Ve stanech vládl uklidňující spánek.

Izraelský panovník a stavitel chrámu stáli naproti sobě. Ukázalo se, že stejně jako egyptský faraón, je Šalamoun divotvůrcem, schopným ulevit bolestem.

- Skvělé vítězství, Veličenstvo, ale nebezpečný podnik.

- Vůbec ne, Mistře Hirame. Proč nepoužívat dar otců? Kdo využil vtisknutí mé pečeti, nepozná během stavby Jahveho svatyně ani utrpení, ani smrt. Nebezpečí bylo odvráceno. Pracujte v míru.

- Snížil jste moji autoritu. O ty muže jsem se měl postarat já.

- Vy jste stavitel, ne léčitel. Bylo by marnivostí si myslet, že dovedete dílo do konce sám. Vaše vláda nad technikou a uměním Rýsuje absolutní. Zase ovšem zapomínáte na lidi. Všichni nejsou schopni se vám vyrovnat, ba ani vám pomáhat. Váš oheň je příliš prudký. Nenávidí vás stejně, jako vás obdivují. Takový je váš osud a vy se ho nesnažte změnit.

- Jen králové mají tu moc.

- To je pravda, uznal Šalamoun. Nedokázal jsem vám, že moje pomoc pro vás byla přínosem? A bude ještě účinnější, jestliže si to budete přát.

Hiram si však přál jen rychlý návrat do Egypta, země svých předků. Byla-li nějaká bytost neschopna mu pomoci, pak to byl právě Šalamoun.

- Nežádám vás o nic jiného, Veličenstvo, než o bezvýhradnou pravomoc na staveništi, za které odpovídám. Ostatní se mě netýká.

- Nejste Bohem. Číhá na vás nemoc a utrpení. Jakmile vás oslabí, bude chrám v nebezpečí. Proč odmítáte dotek mé pečeti, který by vás ochránil před útokem zlých sil?

Hvězdy zářily. Hmyz odlétl zasévat zkázu daleko odtud, obloze se vrátila její čistota a nesmírnost. V nočním tichu tiše šeptal teplý vítr.

- Jděte si svou cestou, Veličenstvo, a já půjdu tou svou.

- Nesetkají se?

- V letech, kdy bude probíhat tato stavba, se kříží. Potom se rozejdou.

- V Egyptě dává faraón svým blízkým život, zdraví a sílu. U mne je to stejné. Proč takové dary odmítat?

- Nejsem jeden z vašich poddaných, ale nomád, který drží slovo. Jakmile bude stavba hotova, bude slovo dodrženo a já odejdu. Nechci vám nic dlužit. Panujte ve své zemi. Já vládnu na své stavbě.

CHRISTIANJACQ

Šalamoun nenaléhal. Architekta oslabil, ale nepodařilo se mu ho podrobit.

- Nezapomeňte, že vaše stavba je součástí mého království.
- A vy nezapomínejte na lidi, Veličenstvo. Učedníci, tovaryši a mistři uznávají jeři jednu autoritu: tu moji. Bez této hierarchie nespátří chrám světlo dne.

KAPITOLA TŘICÁTÁ ČTVRTÁ

Aby usnadnil cestu kárám a vlekům, naloženým opracovaným kamenem, dal Hiram zbourat zchátralé domy a rozšířit příliš úzké ulice. Odstraněním bludiště homího města vytvořil prostornou perspektivu, otevírající se směrem k Šalamounovu paláci, který vévodil starému městu Davidovu.

Když práce dostatečně pokročily, zavedl sem Mistr krále a královnu. Strohé skalisko se velice změnilo. Na esplanádu vedlo rameno širokého schodiště. V severním rohu se tyčily zdi budoucí pokladnice, na východní straně pak zdivo sálu trůnního a soudního, které bylo třeba obejít, aby se objevil palác, jehož četné místnosti byly uspořádány okolo vnitřního otevřeného nádvoří. Královský pár si prohlížel mohutné základy a pět metrů vysoké bloky, vyleštěné jako mramor. Nagsara pohládla kameny rukou a zdály se jí stejně dokonalé jako žula opracovaná egyptskými sochaři. Hiram a jeho řemeslníci uskutečnili opravdový zázrak, když spojili pevnost s jemností. Téměř dokončené apartmány monarchy a jeho manželky byly už opatřeny dřevěnými obklady. Cedrové stropní trámy se vzpínaly ve výšce více než šesti metrů a vzbuzovaly dojem prostornosti. V souladu s tradicí oddělil Hiram pokoj krále od pokoje královny, stejně jako jejich příslušenství, umývárny, záchody, pracovny, přijímací pokoje, haly. Severní palácová zed se Šalamounovi zdála mnohem tlustší než ostatní. Mistr mu vysvětlil, že to bude styčná zeď s chrámem. Uprostřed prorazí dveře, spojující královský dům s domem Božím.

Šalamoun zůstal chladný a uzavřený. Nechtěl prozradit obrovskou hrdost, která ho naplňovala. Král Izraele nikdy nebydlel v tak skvělém paláci, k němuž se ještě připojí banketní a koncertní sály, pokoje konkubín, úředníků, služebnictva a gardy. Budova podle Hiramovy koncepce byla stejně harmonická jako pohodlná.

- Od příštího měsíce, rozhodl Šalamoun, budeme bydlet tady.
- Ale hluk sousedního staveniště..., namítla Nagsara.

- Bude znít našim uším příjemně. Pro izraelského krále už nebude jiného obydlí. Ať si Mistr pospíší s dokončením hlavních místností. Hiram se s úsměvem uklonil.

Šalamounově přání bylo vyslyšeno. Pod bdělým Hiramovým dohledem tovaryši neúnavně pracovali uvnitř paláce. Mistři řídili učedníky, tovaryše a nádeníky v Esión-Geberu i v Jeruzalémě, v hutích i v lomech, aby pokračovala výroba náradí, zejména rychle opotřebovávaných měděných dlát, a zásoba kamenů, otesaných podle Mistrových pokynů, označených a uložených ve skladech. Jarobeám se staral bez kyselých obličejů o organizaci roboty. Ačkoliv jeho vztahy s mistry byly odměřené, jejich žádosti plnil.

Truhláři vyrobili pro královský pár nádherný nábytek. Postele, trůny, židle, stoly a truhlice byly z cedrového, olivového nebo akáciového dřeva, většinou potažené lístkovým zlatem. Bronzové podstavce nesly různé veliké louče, určené k osvětlení více či méně jasněmu, v závislosti na příslušném místě. Větrání bylo zabezpečeno důvtipným rozmístěním oken, která se v chladných obdobích dala snadno zakrýt.

Přes veškeré naléhání správce paláce, lpícího na protokolu, nesouhlasil Šalamoun při otevření paláce s žádnou oficiální slavností před vysvěcením chrámu. Za tři roky se Mistru Hiramovi podařilo to nejněsnější: vybudovat královskou rezidenci. Bylo to zajisté skvělé, ale od cíle ještě na hony daleko.

Když se královna přestěhovala do křídla, které jí bylo vyhrazeno, přijal král její pozvání na večeři. Mladá žena, vstupující do dvacátého roku svého života, se oblékla podle egyptské módy: průsvitné lněné šaty na ramínka ponechávající odhalená prsa, pektorál ze zlata, kame-olu a lazuritu, okolo zápěstí a kotníků zlaté náramky. Vlasy měla spleteny a naparfémovány, rty načerveny, obočí načerněno. Jak byla tato cizinka s pohledem naplněným vášní svůdná! Jako by se nabízela už ve svých půvabných pohybech a horečném dechu!

Šalamoun nechal jídla. Pomalu ji svlékl a miloval ji s takovým žářem a něhou, až se po celém těle rozechvěla jako lyra pod prsty nadaného hudebníka.

Když Nagsara přesycena rozkoší usnula, Šalamoun ji dlouho pozoroval: nahá a odevzdaná, ztělesněná ladnost navzdory podivnému znamení zdobícímu její prsa, těm písmenům ze zásvětí, tvořícím jméno Hiram...

Mistr Hiram a král Šalamoun

Šalamoun cítil v ústech pachut' popele.
Sám sobě nemohl lhát. Už Nagsaru
nemiloval.

Na královnin vzkaz, aby si přišel prohlédnout její přijímací sál, odpověděl Hiram zdrženlivě. Uprostřed potíží s dopravou materiálu z lomů se architekt staral málo o vrtochy nějaké panovnice. Už od svého příchodu si stěžovala na špatnou kvalitu některých dřevěných obkladů a mizernou konečnou úpravu jednoho křesla s příčkami. Hiram, vysílený prací, se nicméně dal do pozorné prohlídky.

- Vysmíváte se mi, Veličenstvo? Nevidím nejmenší chybu.

- A co vy, Mistře Hirame, proč lžete?

V pohledu obviněného zableskl mrazivý vztek.

- Nedovolím nikomu, aby mne tímto způsobem urážel. Vaše postavení vás neopravňuje k nespravedlnosti.

- Jste-li tak nevinný, jak tvrdíte, vysvětlíte mi, proč se plán tohoto paláce tolik podobá paláci v Tanidě, proč jsou použité postupy tak blízké postupům egyptských architektů, proč mám v těchto zdech pocit, jako bych se vrátila domů?

Hiram vydržel Nagsařin pohled, ale zůstal němý.

- Dvakrát jste mi zachránil život, a já nevím, kdo jste. Narozen v Týnu, tvrdíte. Pochybuji o tom. Žil jste v Egyptě. Všechno mi ve vás připomíná chování otcových architektů, těch mužů s vysokými čely, přísným vzhledem a budícím občas dojem, že jsou tomuto světu na hony vzdáleni! Přiznejte se, nařizují vám to.

Hiram zkrřížil paže.

- Konečně chápu, proč je vaše jméno vepsáno na mé kůži. Máme stejný původ, narodili jsme se v téže zemi. Jste v exilu stejně jako já. Bohové mi prikazují, abych se k vám přiblížila, jako byste byl klíčem k mému štěstí. Já ale miluju Šalamouna... Jen on je mým životem. Chci zničit ten nápis, který spojuje naše osudy, Mistře Hirame! Nenávidím ho a nesnáším vás. Zbývá jediné řešení, jak smazat to prokletí, které Šalamounovi brání projevovat vůči mně rostoucí vášeň: váš odchod. Opusťte Izrael. Palác je dokončen. Svoji smlouvu jste splnil. Jakmile budete odtud daleko, vaše jméno z mých prsou zmizí. Moje kůže bude očištěna. Vy jste zlý duch, který ničí moji radost. Odejděte, snažně vás prosím. Odejděte, a já budu mlčet o tom, co jsem objevila.

- Vašeho vyzrazení se nemám proč bát, prohlásil architekt. Vaše představitelství je nemocná. Složil jsem přísahu, že vystavím chrám, a svoje slovo dodržím. Potom odejdu.

- Jak dlouho ještě...

- Několik roků.

- To není možné! To prokletí zabije Šalamounovu lásku!

Nagsara se vrhla Hiramovi k nohám.

- Snažně vás prosím... Nenechávejte mě už déle trpět. Vraťte se do své země. Hiram královnu zvedl.

- Dané slovo se nebere zpět, Veličenstvo.

- Takže vy nechápete... To znamení, vaše jméno... Já už to nesu!

Architekt se obrátil k Nagsare zády. Neviděl, že vytahuje dýku a vrhá se na něho, ale po způsobu divokých zvířat vycítil nebezpečí.

Předloktím útoku zastavil a dráhu zbraně vychýlil.

Nagsara upustila dýku a couvla několik kroků.

- Opusťte Jeruzalém, nebo vás zabiju, pohrozila.

Zimní vítr se už několik dní a nocí proháněl po skále. Královský pár přesto zůstal ve svém novém paláci, nyní už vyzdobeném fajánsem. Z ohřívadel sálalo příjemné teplo.

Vítr byl vystřídán prudkými dešti. Učinily povrch kluzkým a překvapily chovatele, navyklé nechat svá stáda popásat se na vrcholcích kopců. Bystřiny a vádí se naplnily prudkým proudem, valícím se do údolí.

Vysoká voda zalila stanový tábor dělníků ubytovaných v Jeruzalémě a další záplava postihla hutě na břehu Jordánu. Někteří muži se utopili. Mezi nádeníky byla stovka obětí. Jarobeám vyhlásil, že není schopen proti katastrofě bojovat. Činil za ni zodpovědným Hiramem. Mistr neuhýbal. Se Šalamounovou pomocí zorganizoval záchranné práce.

Náradí a opracované kameny utrpěly škody. Hlavní kamenolom byl zaplaven a bude po několik týdnů nepoužitelný. Cesty z udusané hlíny byly pokryty vodou a znemožňovaly dopravu. Některé oblasti byly nedostupné.

Sadok a kněží věstili konec prací. Mezi lidem se šířily řeči proti Mistru Hiramovi. Nadšení prvních let sláblo, chrám se stal utopickým

cílem. Skála teď byla obydlena královským palácem, Šalamoun potvrdil svůj věhlas. Co si přát víc?

Hiram za pomoci mistrů zapálil táborové ohně, okolo nichž se shromáždili dělníci. Královská správa dohlížela, aby nechybělo jídlo ani oblečení. Král a stavitel chrámu spojili své síly. Hiramovo slovo bylo účinnou zbraní. Vřelostí a silou své víry přesvědčil bratrstvo, že stavba nebude opuštěna a plán díla bude naplněn do posledního písmene.

Stejná prohlášení učinil Šalamoun před korunní radou. Lid věděl, že králova vůle je neotřesitelná.

Když se znovu ukázalo slunce, vody ustoupily. Nikdo z dělníků, vyléčených přiložením Šalamounovy pečeti, nezahynul. Návrat mírného počasí byl přičítán králi, jehož moudrost byla uznána Bohem.

KAPITOLA TŘICÁTÁ PÁTÁ

Hiram byl stále zachmuřenější. Nevadilo mu, že krása paláce sloužila slávě Šalamounově a ne jeho. Budování chrámu se však stávalo stále obtížnějším, a prodlužovalo tak trvání jeho exilu. Nádeníci si stěžovali. Jejich jménem promluvil Jarobeám: naříkal nad bídnými životními podmínkami, za které nese odpovědnost jedině Hiram. Aby uklidnil narůstající hněv, byl Šalamoun nucen zvýšit vyplácené odměny a vyprázdnit svoji pokladnu dříve, než by si přál.

Někteří učedníci dosáhli hodnosti tovaryšů, žádný tovaryš se však nestal mistrem. Devět Hiramových vyvolených tvořilo jádro bratrstva a zachovávalo mlčení o tajemstvích, do nichž byli zasvěceni. Tovaryšům, kteří je žádali o povýšení a lepší plat, jedním hlasem odpovídali, že nemají rozhodovací pravomoc. Jedině Hiram by mohl pozvednout tovaryše do stavu mistrovského, pokud by to uznal za vhodné. Jeden netrpělivý učedník, který si dovolil Mistra napadnout, byl poslán zpět do své vesnice. Tento trest byl považován za přísný, ale nikdo ho nezpochybnil.

Hiram si dopřával jen jediné radosti: dlouhých procházek po kraji se svým psem, několik hodin týdně. Zapomínal při tom na každodenní starosti, snil o ztracené svobodě, vzpomínal na Egypt. Byl ve spojení se sluncem a povětrím a věřil, že se odpoutá od té dřiny, uprostřed níž probíhal jeho život. Oddával se iluzi, že je poutníkem vracejícím se právě do své rodné země.

Tentokrát však byl jeho výlet bez chuti, jako jídlo bez soli. Uskutečňování plánu nedpovídalo architektonickým požadavkům. Přestávky byly příliš dlouhé, dělníci polevovali. Navzdory veselému dovádění svého psa a nádheře probouzející se jarní přírody nepřestával Hiram promýšlet novou organizaci práce. Zítřka zdvojnásobí pracovní čety, zdroje bude čerpat z řad robotujících nádeníků.

Jako v předvečer každého sabatu vyčistil Kaleb podzemní místnost, kterou Hiram zvolil za své bydliště. Doplnil olej do lamp a položil na plochý kámen boby, fíky a placky. V den posvátného odpočinku zakazovala tradice vaření a nutila jíst studená jídla.

- Zase ten sabat, protestoval Hiram, který se právě vykoupal.

Zítří bude zakázáno se mýt.

- To je naše nejsvětější tradice, vysvětloval kulhavý. Dodržujeme ji generace za generací. Neodpočíval snad sedmý den i sám Bůh, když dokončil své dílo?

- Já jsem to svoje nedokončil. Tyhle promarněné dny překážejí plnění mého plánu.

Kaleb zhodnotil Mistrův postoj jako nepřijatelný.

- Musíme nabrat dech! Zapomínáte, že se první člověk narodil právě na začátku prvního sabatu, nevíte, že se našemu národu podařilo odejít z Egypta v den sabatu? Nemít to v úctě by bylo velmi vážnou chybou. Nemyslíte na to, můj princí, že...

-Zametej, Kalebe.

Tesaři složili na zem s pomocí několika nádeníku obrovský strom. Okamžitě se začalo s odsekáváním větví. Hiram vydával strohé a přesné příkazy. Do začátku sabatu zbývalo už jenom něco málo přes hodinu. Jarobeám pozoroval oblohu. Netrpělivě očekával okamžik, kdy nádeníky konečně propustí.

Když se v počínajícím soumraku objevily první tři hvězdy, byl ohlášen sabat. Trubka zazněla poprvé a vyzvala dělníky, aby zastavili práci. Nádeníci se okamžitě podřídili zvyklostem. Když zaznělo druhé znamení, zavírali obchodníci své krámy. Při třetím byla v každém obydlí rozsvícena lampa, symbol přítomnosti Boží, projevující se spočinutím duší. Krátce nato se začne večerět. Na jídelníčku figurovalo víno a třikrát požehnané vonné koření.

Jeden z tesařských tovaryšů posbíral podle pravidla, vyhlášeného Mistrem Hiramem, odsekané větve. Staveniště muselo zůstat po skončení prací čisté.

Vzteklý Jarobeám sebral kámen a uhodil jím tovaryše do hlavy. Muž se zhroutil. Země zrudla krví.

- Porušil sabat! řval rezavý obr. Zasloužil si smrt!

Dělníci se postavili mezi svého šéfa a Hirama.

Od rodinných stolů stoupaly vzhůru mírumilovné modlitby.

Přes Hiramovo naléhání nedal Šalamoun souhlas ke svolání soudu. Podle četných svědků spáchala nešťastná oběť hřích tak těžký, že na ni okamžitě dopadl Boží hněv. Jarobeám byl jenom Jahveho paží. Kdo by se ho odvážil trestat?

Architekt neskrýval před králem svůj hněv.

- Náboženské svátky, posvátný odpočinek, ustrnulé rituály... Ve vašich očích to skutečně ospravedlňuje zavraždění nevinného?

- On ale byl vinen, odsekl Šalamoun. Sabat je posvátná chvíle, kdy Bůh během odpočinku připravuje novou tvorbu. Je starší než zákon Izraele a ospravedlňuje ho. Kdo ho nerespektuje, ví, čemu se vystavuje.

- Ten tovaryš poslechl zákon staveniště.

- Ten se nesmí stavět proti zákonu Izraele. Odpovědným za tuto tragédii jste vy, Mistře Hirame.

Architekt kráčel pustými alejemi nábřežích Jordánu. Pece byly studené, uhašené už před týdnem. Robota byla přerušena, dělníci, zalezlí ve stanech, hráli v kostky. Činnost stavebníků na jeruzalémské skále utichla. Trůnil tam královský palác, skvělý a zasmušilý.

Obvinění vznesené Jarobeámem bylo sekretářem Elihapem zaregistrováno a vyústí v proces. Nepohrdl snad Mistr Hiram v očích věrných věncích sabatem a nepošlapal nejsvětější symboly Izraele? Nezavinil největší měrou ukamenování tovaryše?

Velekněz podpořil Jarobeámovou stížnost takovým způsobem, že byl Šalamoun přinucen soudnímu dvoru předsedat. Jak pochybovat o výsledku? Hiram zavřel staveniště. Mistrům oznámil, že jejich velkému podniku hrozí nezdar. Bude-li Mistr odsouzen, žádný učedník ani tovaryš nepřijme jinou autoritu. Architekt však žádal, aby Šalamounův řád nenarušila žádná revolta.

Vstup do podzemní místnosti byl střežen Kalebem a Anupem, vstup do Rýsovně mistry a Hiram se mohl uchýlit do samoty míst, která se naučil milovat, míst kdysi naplněných křikem, zpěvem, povzbuzováním. Prázdnota jim padla špatně.

Krásu jim mohl vrátit jen zvuk nářadí. Bez něho tu zbyly jenom stopy lidského trápení, úsilí člověka o dokonalost.

Hiram se nepřiznal osudu nepodvolil. Žák Domu života by nebyl hoden svého poslání, kdyby se vzdal Díla. Ať byly okolnosti a překáž-

ky jakékoliv, přičítal vinu jen sám sobě. Byl hloupý a nedokázal zarazit Šalamounovu lstivost. Po dokončení paláce hledal král způsob, jak se překážejícího architekta zbavit.

Změnit svůj osud... ano, egyptský zasvěcenec do mystérií toho schopen byl. Používal onu nesmrtelnou sílu ducha, nad níž žádná událost neměla moc. Nastavil zrcadlo své bytosti jiným způsobem, aby na ně sluneční paprsky dopadaly pod jiným úhlem. Tak se změnil tok života. Hiram však nesejde z cesty, která mu byla vytčena, byť proti jeho vůli. Nad faraónovým příkazem i nad Šalamounovou vůlí stála výzva, kterou si dal sám sobě. Chce být svědkem zrození toho chrámu, aby se tam zhmotnila moudrost, která mu byla předána, a aby prokázal své umění přímo v srdci protivenství.

A teď ho rituál sabatu a vměšování nenávistných osobností přivedly k bezmocnosti, ba dokonce ke konečnému mlčení. Aspoň jim však nedopřeje toho uspokojení, aby ho viděli utíkat.

Hiram se připravoval předstoupit před Šalamounův soud, když mu rozradostněný Kaleb přinesl jehně.

- Podívejte, princí, ještě je teplé... právě zemřelo. Sesílá nám ho Bůh! Bude ho třeba označit červeným inkoustem na málo viditelném místě.

-A proč?

- Dar nebes, říkám vám! Označte ho a já se postarám o ostatní. Jenom zůstaňte naživu.

Kaleb odmítl další vysvětlení. S uštvaným výrazem se rozběhl směrem, který byl znám jen jemu, a tiskl beránka v náručí, jako by se jednalo o nesmírný poklad.

Šalamoun zasedl ve starém Davidově paláci. Přijmout Hiram v nové soudní síni bylo nemožné. Místo k tomu bude oprávněno teprve po vysvěcení chrámu.

Chrámu. . . Kdo ho po odsouzení architekta postaví? Jak se zachová bratrstvo, které mu dalo svou důvěru? Hiram však přestoupil zákon. Šalamoun ho nemůže zprostit viny, aniž by narušil posvátný řád, který dává Izraeli život. Není to snad stejné i v té zemi moudrosti, v Egyptě, kde je božský zákon Maat nedotknutelnou základnou civilizace?

Král byl nucen Místra soudit a potrestat s příkladností, bez níž by Jahveho svatyně zůstala v nečistém stavu. Zákon života, který musel zachovávat, ho nutil k tomu, aby zničil dílo, jež dá jeho panování smysl. Jako vězeň svého vlastního trůnu, neúprosný odpůrce muže, který by měl být jeho přítelem, měl pocit, že ho opustila veškerá moudrost. Do jaké pouště, do jaké nepřístupné rokle se to uchýlila? Proč mu jen utekla? Nevzdaluje se každým okamžikem od Jeruzaléma, aby se odebrala do země faraónů?

Velekněz se chystal krále porazit. Když bude Hiram odstraněn z cesty, uchýlí se Šalamoun do svého paláce na skále v přesvědčení, že panuje lidu, od něhož však bude stále více oddělen.

Sadok usedl vedle trůnu. Na sobě měl obřadní roucho a okázale třimal svítek zákona. Bude připomínat důležitost sabatu. Ve jménu úcty k náboženství bude žádat ukamenování Hirma, vinného z rouhačství a podvracení. Šalamounovi bude zakázána jakákoliv šlechtnost. Architekt zaplatí svým životem za smrt tovaryše, který se zmýlil a uposlechl jeho příkazů.

Sadok svolal civilní i církevní hodnostáře, kteří utvořili početné publikum, vzrušené touhou pomstít se cizímu Mistrovi, který jimi neustále opovrhoval. Jeho královskému ochránci nepřijde na pomoc žádná moudrost.

Hiram zamířil k soudnímu sálu. Nemyslel na výsledek, známý už předem, ale na tovaryše, popraveného před jeho vlastníma očima.

Mistr měl na sobě bílý šat, na hrudi zlatý pektorál. V pravé ruce držel hůl, symbol své autority v bratrstvu.

Správce paláce, s klíčem na rameni, předvedl obžalovaného.

Jakmile se Hiram objevil, vydral se ze všech hrudí vzdech překvapení. I Sadok změnil výraz. Zbledl a sevřel rty. Pochopil, že se architekt těší nadpřirozenému kouzlu. Stejně jako on, i všichni ostatní v sále uviděli, jak se v osobě Hirma zhmotňuje Stavitel prvopočátků, ohlašovaný z pokolení na pokolení.

Rozradostněný Šalamoun pocítil, že ho moudrost neopustila.

- Pohledte dobře na tohoto architekta, vyzval přítomné. Nikdo ho nemůže soudit. Je to on, kdo nosí hůl, kterou Stavitel, jenž přišel z nebes, vyměřil budoucí chrám. Mistr Hiram uvádí ve skutek Jahveho slovo. Má v ruce nástroj Jeho tvoření.

Architekt stanul na prahu a pozvedl prorockou hůl. Všichni se sklonili, s výjimkou Šalamouna.

KAPITOLA TŘICÁTÁ ŠESTÁ

Šalamoun pročetl znovu Elihapovy zprávy proložené sloupci čísel. Součty byly správné. Truhlice se vyprazdňovaly rychleji, než se předpokládalo. Do roka bude královská pokladna vyschlá, ale k dokončení chrámu bude ještě daleko. Nevzbouřil by se lid, kdyby se to dozvěděl?

Muže, který by toho určitě využil k rozdělení země a zaujetí bývalých pozic, bylo nutno zarazit. Příležitost, jež se nabídla, byla darem od Boha. Šalamoun se tedy odebral do kaple, kde velekněz právě dosloužil ranní mši. Sadok byl překvapen. Král ho dosud nikdy nenavštívil. Pochopil už konečně, že nelze vládnout bez omezení a je nutno poslouchat církev?

Monarcha usedl na kamennou lavici. Sadok se k němu připojil.

- Znáš dobře povinnosti velekněze, Sadoku?

- Samozřejmě, Veličenstvo.

- Takže ses neoženil s vdovou.

- Jistě že ne!

- Ani s rozvedenou?

- Veličenstvo...

- Ani s bývalou prostitutkou?

- Veličenstvo, víte přece, že jsem vdovec a že jsem se už podruhé neoženil.

- Výborně, Sadoku. A nezastříhl sis konce svého vousu.

- Bůh uchovej! To by byla neodpustitelná chyba.

- Stejně jako pít víno před bohoslužbami.

Sadoka se zmocnil neklid.

- Přišel jste snad se mnou hovořit o rituálních předpisech, týkajících se mé funkce?

- Zejména o jedné z nich. Nevíš, že je ti zapovězeno jíst mrtvé zvíře, pokud nebylo zabito nožem obětníka?

- Taková nevědomost by byla velice ostudná.

- Včera večer jsi pozřel nečisté jehně.
- To není možné, Veličenstvo!
- Mám důkaz a svědka, potvrdil Šalamoun. Byl jsi neopatrný.

Král nejmenoval kulhavého Kaleba, který veleknězi nastavil past, když o tom předtím informoval Šalamouna.

Sadok svěsil hlavu. Monarcha ho neobvinil pro nic za nic. Veleknězi hrozilo, že bude odvolán tím nejpotupnějším způsobem a navždy pošpiní pověst svého rodu.

- Prohlašuji, že budu shovívavý, řekl Šalamoun, ovšem pod podmínkou, že se uzavřeš v této kapli a že už neproneseš jediného slova proti Mistru Hiramovi. Přestaň se stavět proti stavbě chrámu.

Na chrámové skále se dali mistři a tovaryši znovu do práce, vedeni plánem, který byl rozvinut na podlaze nové dílny, postavené pro ně jako přístřešek. Mistři četli kóty, vyznačované každé ráno Hiramem a umožňující přejít od plánu k objemu, od abstrakce ke skutečnosti.

Když architekt s konečnou platností opustil svou podzemní místnost, usadil se přímo na stavbě a přespával vedle svého plánu, zavolal ho Šalamoun do paláce.

Mladé služebné štíhlých postavíček přinesly poháry chladivého vína a rozplývajících se datlí.

Architekt se odmítl posadit.

- Není čas na recepci, Veličenstvo. Mám příliš velké zpoždění.
- A bude ještě větší, pokud mne odmítnete vyslechnout.
- Nějaké nové překážky?
- Chrám je obrovské dílo. Celé izraelské hospodářství je v jeho službách. Úsilí vynakládané lidem je úměrné jeho nadějím a velikosti podniku. Nicméně...

- Nicméně měsíce rychle ubíhají, dopověděl Hiram, a královská pokladna se vyčerpává.

Šalamoun sázel na architektův důvtip. Na jeho rozhodnutí bude záviset budoucnost svatyně.

- Král se nemůže snížit k tomu, pokračoval Mistr, aby požádal o pomoc služebníka. Zejména král, o němž se tvrdí, že je moudrý. Mířil jste příliš vysoko, Veličenstvo. Izrael není dost bohatý, aby tu skálu proměnil v obydlí Boha.

Šalamoun měl chuť Hirama zabít, umlčet jeho pýchu a drzost. Panovník už nepůjde cestou dalšího ponižování.

Mistr Hiram a král Šalamoun

-Miluji jenom velikost, svěřil se Hiram. Vaše dobrodružství se stalo i mým. Obrátím se podruhé na prvního ministra královny ze Sáby. Jen ať se na izraelských polích urodí hodně obilí a vy zase dostanete zlato.

Když zlato ze Sáby dorazilo do Esión-Geberu, námořníci, vojáci a přístavní dělníci provolávali Šalamounovi slávu. Netěšil se snad oblibě královny s nevyčerpatelnými poklady? Nepřesvědčil ji, aby jednala s Izraelem jako s nejlepším přítelem? Mnozí panovníci byli odmítnuti. Šalamounův úspěch opět podtrhoval jeho moudrost. Neinspirovala jeho myšlení, nepřikazovala mu, jak se má chovat?

Mistr Hiram o svém zásahu mlčel a slávu ponechal Šalamounovi.

Nový dluh, k němuž se král Izraele zavázal, ho činil nevrlým a nepřístupným. Mistr neustoupil ani o píd'. Mohl samozřejmě více využívat prestiž, která mu byla všeobecně přiznávána. Kněží na něj přestali útočit, lid se ho bál, někteří vysocí úředníci si přáli, aby mu byl udělen titul generálního správce. Hiram se však v paláci neukázal. Ze své stavby nevytáhl paty.

Tento postoj vzbuzoval Šalamounovu zvědavost. Nevěřil, že se architekt o tyto lidské záležitosti nezajímá. Hiram stál v čele přísné hierarchie, obklopen řídicí skupinou mistrů, prohlašujících mu bezvýhradnou věrnost, a zaujímal tak stále významnější místo přímo v srdci hebrejského státu.

Kdyby stavba chrámu byla pomalá a postup prací bržděn, nebylo by to z Mistrovy vůle? Nerozhodl se architekt vyměnit své stavitelské umění za stále vzrůstající moc, která ho brzy postaví do role nepostradatelného Šalamounova rádce?

Nagsařin příchod krále nerozveselil. Nestýkal se s ní už měsíc. Potěšení, které potřeboval, nacházel u svých mlčenlivých a poslušných konkubín.

Mladá královna s výlučnou a žárlivou povahou takovou situaci dlouho nevydrží. Poslouchat její výčitky bude pro Šalamouna nesnesitelné. Přinutí ho nakonec k tomu, aby ji zapudil?

Nagsara se zářivě usmívala. Stulila se králi k nohám a něžně je objala.

- Moje láskaje nesmírná jako moře, řekla mu, moje touha učinit vás šťastným je nezkrotná jako vlny oceánu. Jsem v stavu dát vám štěstí, které ode mne očekáváte.

-Chcete říci...

- Nosím pod srdcem vaše dítě, milovaný!

Šalamoun zvedl královnu a sevřel ji do náručí. Děti narozené konkubínám budou jenom princové bez panovnické role. Syn královny Izraele bude jeho legitimním následníkem, synem, počatým králem Izraele a faraónovou dcerou! Díky němu bude mírová politika trvalá. Tomuto dítěti předá Šalamoun svoji zkušenost, svoji vizi i magii. Naučí ho vládnout a posadí ho na pevný trůn, slavný a vzkvétající, vybuduje před ním cestu k úžasné říši...

Říši, v níž si dvě bratrské země, Izrael a Egypt, rozdělí svět.

Velký chrám se jevil jako nezbytný víc než kdy jindy. Tak bude věhlas Šalamouna a jeho syna zářit po celá staletí.

Hiram pracoval s mistry do pozdních hodin. Stavba nabývala tvaru před očima, její proporce ožívaly v rukou řemeslníků. Srdce se plnilo vášnivým nadšením. Mistr je uklidňoval. Nesnášel uspěchanost vedoucí ke stavebním chybám, vyžadoval pomalost a uvážlivost. Dbal o nejmenší detaily, upravoval plány, které se jiným zdály dokonalé.

Když se vyčerpaným mistrům zavíraly oči, propustil je. Zatímco Kaleb uklízel dílnu, sedával architekt se svým psem na skalním výčnělku a meditoval v tichu noci.

Proč Šalamounovi pomohl? Kdyby bylo financování chrámu přerušeno, opustil by Hiram Izrael a vrátil se do Egypta. Zamiloval se však do svého díla. Nebude to svatyně Jahveho, ale jeho vlastní. Vtiskne jí své znamení a génia starého Egypta, vyjádří novou formou věčnou moudrost.

Hiram se pustil do hry. Nesloužil ani člověku, ani králi, ale kamenné bytosti, které věnoval svůj um i svůj život.

Cech stavitelů se ukázal jako poslušný a výkonný. Ustavoval se trpělivě po řadu let a mohl by soutěžit s jednou z oněch státních korporací, které vytvářel Dům života pro potřeby výstavby obydlí bohů. Hiram se téměř bezděčně choval jako architekt z Tanidy nebo z Karnaku, pověřený faraónem, aby dovedl ke zdánému konci program velkých staveb.

Faraón... proč se mu Šalamoun tolik podobal?

KAPITOLA TŘICÁTÁ SEDMÁ

Severní část dolní čtvrti starého města byla hnízdem tuláků, drobných zlodějíčků a pokoutních obchodníků. Řídili se vlastními zákony a snažili se nenarušovat zákony Šalamounovy. Proto se královská policie vyhýbala páchnoucím a temným uličkám, kde se brzy zrána občas povalovalo pár mrtvol, které skrytá pořádková služba rychle uklízela.

Šalamoun odmítl tuto enklávu bídy srovnat se zemí. Raději strpěl tento sterilní vřed, než aby síly zla prorostly do celého Jeruzaléma. Tak je mohl kontrolovat s minimálním úsilím.

Jeho sekretář Elihap tak klidný nebyl. Hlavu si zakryl hnědým šátkem, oblékl si zaprášenou tuniku a podařilo se mu splynout s obyvateli těchto smutně proslavených míst. Díky přesným Jarobeámovým informacím našel snadno barabiznu, kde na něho velitel nádeníků čekal. Strčil do červotočivých dveří a sestoupil po sešlapaných schodech porostlých mechem. Ocitl se ve spoře osvětleném sklepení, kde byl přivítán rezavým obrem.

- Vítám tě, Elihape. Udělals dobře, žeš mi dal svoji důvěru.

- Proč jsi mě sem zavolal?

- Jednal jsem podle příkazů toho, který chce zachránit Izrael. Jarobeám uchopil louč, jejíž plamen očazoval vlhký strop sklepa, a osvětlil kout, v němž stála hubená postava s nezastřiženým vousem.

- Velekněz... To jste vy...

- Ty nejsi přítel, Elihape, řekl Sadok. Ačkoliv ses narodil v Egyptě, stal ses jedním z našich. Víím, že už neschvaluješ Šalamounova rozhodnutí. Stejně jako my musíš teď něco udělat a střežit štěstí národa, které jeho král ohrožuje.

Elihap se bál. Byl proti své vůli zapleten do spiknutí a přinucen stát se jeho účastníkem. Jestliže by se proti veleknězovým záměrům postavil, Jarobeám by ho z toho sklepa nenechal odejít živého. Sekretář se cítil vinen, že zrazuje krále, který ho zachránil před neštěstím

a pozvedl do záviděného postavení. Navzdory riziku by ho teď měl bránit, ukázat spiklencům, že se mýlí, a přesvědčit je, aby zůstali Šalamounovi věni. Elihap však nebyl bojovník. Život měl přece jen jeden. Jeho mocný ochránce před nepřátelstvím a narůstajícím odporem proti své politice neodvratně ustoupí. Neměl sekretář právo se na tuto budoucnost, na svoji budoucnost, připravit? Neměl Sadok pravdu, když chtěl zasáhnout v této pohnuté době, kdy se monarcha jenom díval, jak jeho moc narušuje cizí stavitel chrámu? Copak se Hiram nesnažil svrhnout trůn a nastolit vládu svého bratrstva? Nepostavit se proti tomu by bylo zločinem.

- Souhlasím s vámi, prohlásil Elihap.

Velekněz Šalamounova sekretáře objal, a projevil mu tak nejhlubší přátelství.

- Jsi odvážný muž, pravil Sadok. S tebou postavíme nový Izrael.

- Jaký je postoj Banajáše?

- Generál je prostoduché stvoření. Umí zacházet jedine s mečem.

Naše činnost musí zůstat tajná, naše tvář neproniknutelná. Upozornit generála na naše plány příliš brzy by bylo chybou. Srdcem je ale s námi, a když to budeme potřebovat, poslechne nás.

Jarobeám jásal. Otevírala se před ním cesta slávy. Zítra se stane izraelským králem a válečným vůdcem. Starý Banajáš bude poslán dožít své dny na svou provinční rezidenci, Sadok zavřen do staré Davidovy kaple, Elihap odsouzen za velezradu a Jarobeám bude mít absolutní moc a pozvedne největší armádu, jaká kdy byla v Izraeli shromážděna. Zmocní se Týru a Byblu, potom zaútočí na území egyptské delty, rozpráší faraónovy oddíly a vítězně vstoupí do toho pyšného sídla, do Tanidy.

Díky Elihapovi bude informován o chodu Šalamounovy správy, jako kdyby stát řídil on sám. Sledováním krále přímo v jeho paláci ho uchrání před nemilým překvapením. Poslední překážka, kterou musí zdolat, je Hiram a jeho bratrstvo.

- Co zamýšlíte udělat? zeptal se Elihap.

- Budeš nás informovat o Šalamounových záměrech, odpověděl Sadok.

- Hlídej jeho styky s Hiramem, dodal Jarobeám. Chceme rozbít tu jejich neblahou shodu.

- Neblahou shodu... opakoval pochybovačně sekretář. Je to správný výraz? Někdy mám pocit, že jsou spojeni jako pokrevní bratři a že jejich přátelství nezlomí nic. To je ovšem určitě jenom představa. Šalamoun Hiram nesnáší. Jeho věhlas vzbuzuje královo rozmrzení. Jak se ho zbaví, až bude chrám postaven? Navzdory všem řečem,

Mistr Hiram a král Šalamoun

které beztak šíří on sám, každý ví, že Mistr Jeruzalém neopustí, i když bude veledílo hotovo. Jeho sláva bude nejmíň tak velká jako Šalamounova a on toho bude chtít využít.

- A právě proto zrodu té zbytečné svatyně zabráníme, prohlásil Sadok. Šalamoun nám za to bude vděčný.

- Bude nás nenávidět, že jsme zhatili plán, který měl korunovat jeho panování, namítl Elihap.

- Zabránit stavbě chrámu... Kdo to dokáže?

-Já, odpověděl Jarobeám.

Oba nádeníci se příkrčení přiblížili ke vstupu na staveniště. Dvnitř mohli vstoupit jen členové bratrstva. Právě se dokončovaly základy chrámu, a proto Hiram už nepouštěl žádné nezasvěcené. Ti, kteří se budou podílet na dalším uskutečňování plánu, složili Mistrovi přísahu věmosti a slíbili, že zachovají mlčení o všem, co uvidí a uslyší. Zasvěcení do tajemství Rysu jim umožní nakládat s kameny s láskou a přesně je osazovat do zdí.

Hiram skládal účty z pravidelného postupu Díla, ale odmítal odhalit použité techniky. Architekt byl čím dál zachmuřenější a jeho stručné rozhovory s monarchou byly stále řidší. Jeho přítomnost na skále, kde za vysokými palisádami vyrůstala svatyně, byla nezbytná.

Nádeníci znehybněli. Brána staveniště byla hlídána dvěma strážci prahu, jedním uvnitř a druhým zvenčí. Dospět až sem bylo snadné. Vojáci, kteří obvykle bránili přístupu na cestu vedoucí na skálu, byli podplaceni Jarobeámem a nechali posly vedoucího roboty projít. Pokračování výpravy však bude méně jednoduché. Chodí Hiramovi řemeslníci na obhlídky? Stojí za mohutnými bloky, nahromaděnými u vstupu, další hlídky?

Rozhlíželi se v namodralém soumraku. Jeden strážce prahu seděl na zkřížených nohou, schoulený do sebe, a zdálo se, že spí. Když Jarobeámovi poslové nezjistili nic neobvyklého, zvedli se. Jeden z nich zamířil k hlídce. Druhý, v patách za ním, mu podal louč, kterou zapálil pomocí oharků v plamenici.

Překvapený strážce prahu se probudil.

-Kdo jsi, příteli?

- Nádeník, který žádá, aby byl přijat na stavbu chrámu.

- Jdi si svou cestou. Mistr Hiram už nikoho nepřijímá.

- Mně řekli něco jiného.

-Podvedli tě.

- To je mi pěkně domýšlivé bratrstvo. . . Ti, kdo ukřívají tajemství, jsou ustrašenci nebo spiklenci.

- Jdi pryč, nebo se seznámíš s mou holí!

- Napřed ale potrestám já tebe!

Nádeník mával loučí jako mečem a podpálil strážci jeho oděv. Zatímco nešťastník volal o pomoc, svíjel se na zemi a křičel bolestí, oba násilníci utekli.

Útok vzbudil velký ohlas. Těžce popálený strážce prahu byl ošetřen v paláci osobně Šalamounem. Králův magnetismus, balzám ze Sais, sídla egyptských lékařů, a fíkové obklady ho vyléčily. Přes všechno pátrání, vedené správcem paláce a sekretářem, nebyl žádný z útočníků nalezen.

Hiram se postavil nesmlouvavě proti zřízení ochranného ozbrojeného kordonu okolo staveniště. Navzdory možnému riziku střežili členové bratrstva svoji bezpečnost sami.

Král vyhlásil dekret, oznamující okamžité ukamenování každého, kdo by ohrožoval nějakého mistra, tovaryše nebo učedníka. Nikdo nebude smět vystoupit na temeno skály bez propustky, dřevěné tabulky, označené Šalamounem svou pečeti.

Mezi lidem se reptalo. Každý soudil, že monarchova závislost na Hiramovi vzrůstá zneklidňujícím způsobem. Neustupuje snad král všem Mistrovým požadavkům? Nestává se hračkou v jeho ruce? Šalamoun skutečně nesmírně vyčerpával svoji pokladnu, aby mohl financovat stále dražší práce. Hiram vyhazoval bloky, které vykazovaly byť sebemenší nedostatek, rozebíral sloupy, jejichž linie nerespektovala správné proporce, bořil zdi, jejichž úkos nesplňoval jeho požadavky.

Ke královu zoufalství se choval tak, jako by měl k dispozici celou věčnost.

Jedné klidné a jasné noci shromáždil Hiram všechny členy bratrstva. Stavitelé upírali mlčky své zraky na Mistra. Pomocí cedrové hůlky, opatřené na jednom konci hledím, zaměřil Polárku. Jeho napjatá paže se tak stala hvězdným loktem. Neměnná severní zář zaplavila základy. Oživlé kameny nepodlehnu zkoušce času.

Té noci teklo na stavbě víno proudem. Řemeslníci si sdělovali své jistoty i naděje. Uvědomovali si, že jsou účastníky nesmírného dobrodružství. Jedině Hiramův hlas, tak jim blízký bratrstvím a tak vzdále-

ný věděním, jim dodával nevyčerpatelnou energii. Následujícího rána zapomněli na bolesti hlavy a potřebu spánku a pokračovali v přesném kladení vrstev bloků a otesávali kameny nebozezy s křemenným vrtákem.

Tovaryši je hrubě opracovali doleritovými teslicemi, načež provedli konečnou úpravu měděnými dláty, na která tloukli dřevěnými palicemi. Ostří dlát se brzy otupila, takže pak byla znovu nabroušena, a nakonec bylo nářadí vyměněno za nové.

Zvonění dlát přerušil Hiramův povel. Řemeslníci se shromáždili okolo něj. Mistr vystoupil na první kamennou vrstvu, tvořící vzhledem k podstavě chrámu schod. U jeho nohou leželo několik trámů. Jeden z nich postavil do svislé polohy a podepřel třemi jedlovými sloupky. Potom zvedl další trám a připevnil ho kolmo k prvnímu tak, aby se otáčel zdola nahoru. Nato zvedl a upevnil ještě třetí trám. Přivázal provazy. Dva mistři nadzvedli kamenný blok a Hiram ho upevnil na konec trámu, který byl nejbližší ose. Sedm dalších mistrů tahalo za provazy, a zajišťovalo tak na druhém konci protiváhu, která Hira-movi umožnila zvednout bez velkého úsilí kamenný blok až na úroveň dosud neexistující vrstvy. Nyní už postačí použít další fošnu, páčidla a klíny, a ty nejtěžší kameny bezpečně sklouznou na přesně určené místo. Před obdivnými zraky členů svého bratrstva Hiram právě odhalil jeden ze způsobů zvedání kamenů, používaný staviteli velkých egyptských pyramid.

KAPITOLA TŘICÁTÁ OSMÁ

Hiram svinul papyrus obsahující plán chrámu. Držel ho v náručí a kráčet ke konci skály, kdy bude postavena nejsvětější svatyně. Pak jednotlivé listy sešitý jeden k druhému podpálil.

Architekt plán už nepotřeboval. V plamenech zmizel klíč k proporcím a mírám, jež přetrvají už jen v jeho paměti. Chrám se stal Mistrovým tělem, jeho podstatou. Napříště bude chrám hovořit jeho prostřednictvím. Touha po jeho stvoření v něm hořela jako neukojitelná vášně. Aby mohl Hiram dále žít, musel stavět.

V oranžové záři, rozlévající se po noční obloze, spatřil architekt najednou jiné plameny. Někdo v dálce zažehl oheň, podivnou odpověď na vykonanou oběť Mistrovi. Hiram vyšel zvědavě ze staveniště a obešel zeď paláce, čnějícího nad Davidovým městem, gíchónským pramenem a kidrónským údolím. Našel místo, odkud šlehal oheň, provázený čemým dusivým dýmem.

Hiram prošel hradbou, postavenou Šalamounovými vojáky, a kráčet až k hlubokému a opuštěnému úvalu. Tam se úsnili žebráci, kterým, jak se zdálo, nevadil pach spáleného masa.

- Nechodte tam, pane, doporučil mu jeden z nich. To je „žechen“, peklo, jeruzalémská skládka odpadků. Ani takoví žebráci jako my se tam neodvážejí.

- Kdysi tam zabíjeli nevinné, aby utišili Molochův hněv, dodal druhý. Dneska se tam skladují odpadky a mrtvoly zvířat. Staří démoni se tam potulují pořád...

- V noci ty příšery sežerou každého, kdo se na to mrchoviště odvážejí vkročit, přidal se třetí.

Žebráci nežertovali. Hiram vzal jejich upozornění vážně. Neodolatelná síla ho však nutila, aby to peklo prozkoumal. Navzdory bědování žebravých ubožáků pokračoval dál.

Bylo to skutečně peklo. Odporné a zatuchlé odpadky útočily na architektův zrak i čich, když překračoval hromady kostí. Oheň plál až

Mistr Hiram a král Šalamoun

na konci tohoto bezútěšného údolí, jehož odpornost odháněla každou lidskou bytost. U ohně však Mistr uviděl otrhaného muže se zahnědlým obličejem, který se slaboduše smál.

- Nečistý! vykřikl, když uviděl Hirama. Ty jsi nečistý, jedině já jsem čistý!

Blázen měl obličej a ruce pokryté tetováním, představujícím Molocha a demony se zkrvavenými tlamami.

- Dál nechod! Na to nemáš právo!

Paprsek světla na okamžik odhalil mohutnou masu, pokrytou špínou. Architekt přistoupil blíž.

- Zastav se! Jedině čistá bytost se může dotknout tohoto kamene!

V samém srdci skládky ležel na zemi obrovský blok růžové žuly! Hiram si vzpomněl na učení svých mistrů. Nejedná se o kámen spadlý z nebes, poklad, darovaný stavitelům Stvořitelem lidí, aby na něm zbudovali Jeho svatyni?

Bláznivý se zvedl ze země. Jeho šílenství bylo náhle to tam.

- Nedotýkej se toho bloku, Mistře! Žádná síla, ani shora, ani zdola, ho nenadzvedne.

Hiram si jeho naléhavých výzev nevšímal. Když jeho ruka přišla do styku s dokonale vyleštěnou žulou, věděl okamžitě, že toto mistrovské dílo pochází z Egypta. Jedině adept Domu života dokázal tento černý a růžový povrch takto vyhladit.

- Zapomeň na to, radil mu důtklivě bláznivý. Odejdi, běž odtud pryč! Jinak bude tvé dílo zničeno!

Blázen vyrazil řev, který vyletěl až k obloze, a jediným skokem se vrhl do ohně. Jeho cáry se vznítily, vlasy se proměnily v pochodeň. Zemřel v záchvatu smíchu.

Ohromený Hiram pocíťoval přesto prudkou radost.

Právě objevil úhelný kámen chrámu.

Když stovka robotujících nádeníků prorazila cestu skládkou a očistila blok od nánosů nečistoty, marně se Hiram a jeho mistři pokoušeli žulu přemístit. Napřed bude nutno odstranit do velké hloubky zeminu a pak postavit pevné kladkostroje.

Zázraku se přišel obdivovat i Šalamoun v doprovodu generála Banajáše a sekretáře Elihapa. Také on kámen ohmatal s úctou.

- Jak ten blok hodláte použít?

- Jako základní kámen nejsvětější svatyně, odpověděl Hiram. Pod podmínkou, že jím půjde hnout.

Šalamoun se obrátil k západu, sevřel pravou ruku s rubínem a zvedl hlavu k obloze.

- Tam, kde prohrají lidé, uspějí živly. Cítíte sílu začínajícího větru, Mistře Hirame?

Zvedl se prudký víchr. Byl ještě zuřivější než chamsín, opíral se do těl, až se potácela.

- Znáám povahu větru, pokračoval Šalamoun. Vím, kde se utváří: v nesmírnosti kosmu, u břehů moře chaluh. To on hlasem Věčného rozhmul vlny Rudého moře, aby můj lid mohl přejít. Dnes bude jeho síla ještě větší. Nadzvedne ten kámen.

Rozběsněný dech bouře donutil Elihapa a Banajáše, aby se ukryli. Šalamoun zůstal nepohnutě stát. Když blok zasténal, jako by se vyprošťoval ze svého příkrovu, panovníkův a Hiramův zrak se zkřížily. Architekt už nečekal. Pokynul mistrům, aby spoutali kámen provazy. Jeden z nich zašel pro tovaryše. S pomocí větru, přicházejícího z hlubin kosmu, a poté, co nalili na vlečnou dráhu mléko, táhlo bratrstvo úhelný kámen chrámu až k místu jeho předurčení.

Zatímco Jeruzalém slavil svátky letnic, při nichž lid požíval obětní chleby na paměť předání Božího zákona Mojžíšovi, dokončil Hiram výběr majestátních a voňavých cypřišových kmenů, které budou pokrývat chrámovou podlahu. Potom zkontroloval dokonalý stav olivovníků, vybraných jednotlivě po celém kraji. Tyto stromy, prosycené sluncem, vysoké dvanáct metrů a staré nejméně čtyři sta let, poskytnou materiál sochařům, kteří vytvoří symboliku k výzdobě svatyně. Kameny, otesané v lomech a postavené na žulové podstavce, představovaly velkolepý zástup, očekávající, až bude osazen do stavby.

Nadcházela rozhodující etapa. Po několik dní nezaslechl nikdo zvonění dlát, kladiv, škrabáků ani hladítek. Ticho staveniště nenarušil žádný kov, protože mistrům a tovaryšům byla Mistrovými ústy předávána tajemství potřebná k přenosu umění Rysu, zpodoběného v plánu, do prostorové podoby.

Mluvkové nabízeli shromážděnému vzrušenému davu sto různých vysvětlení, jedno úžasnější než druhé, aby nastalé ticho vysvětlili. Tak především díky Šalamounovu zásahu přestali prý démoni ničit každé noci práci stavebníků. A také díky královu příkazu se napravili tím, že se zapojili do stavby. Tyto nepřátelské síly vzdaly čest Šalamounově moudrosti a souhlasily s tím, že teď budou řemeslníkům pomáhat. Démoni vylezli ze země, z vod, z ovzduší, z rovin a roklí, lesů a pouští,

vytryskli z kovů ukrytých v hlubinách, z mízy stromů, bouřlivých blesků, mořských vln i vůně květů a sklonili se před Šalamounem, který je označil svou pečeti. Proto teď nosili kamenné bloky a kmeny stromů, zlato a bronz, klouzající nad zemí. Ti nejtalentovanější vypravěči však věděli ještě víc: byl to mořský orel s křídly tak mohutnými, že se jeho tělo rozpínalo od východu až k západu a od severu k jihu, který Šalamounovi přinesl magický kámen, vyrvaný z hory zapadajícího slunce. Král ho zabalil do vzácné látky ze zlaté skříňky a předal Hiramovi. Mistru stačilo, aby na skále v lomu narýsoval čaru a talisman na ni položil. Kámen se rozštípl sám od sebe. Lamači pak jenom dopravili bloky na chrámovou horu. Aby je přizpůsobili jeden druhému, nepotřebovali žádné nářadí. Díky orlovu daru se kameny navzájem podobaly s takovou přesností, že žádných úprav nebylo potřeba.

- Prohráli jsme, konstatoval Sadok. Šalamoun a Hiram jsou silnější než dřív.

Velekněz, Jarobeám a Elihap se sešli ve sklepení v dolním městě a tvářili se zatrpkle. Podle sekretářovy zprávy pokračovaly práce na chrámu po pěti letech důkladné přípravy překvapující rychlostí. Jakmile byly dokončeny základy, položeny první vrstvy bloků a umístěn úhelový kámen nejsvětější svatyně, rostl chrám v novém rytmu. Pokud jde o královský palác, byl den ze dne krásnější. Audienční sál byl už vyzdoben. Zítra se začne stavět klenotnice a pokladna.

Lid jásal. Oběti, které od něj žádal Šalamoun, mu připadaly snadné. Proč nedat králi naprostou důvěru, když ho inspirovala moudrost, jež sídlila v jeho srdci? Co slíbil, to dodržel. Ta pyšná skála, jejíž vrchol byl podmaněn Hiramovým bratrstvem, se stala služebníkem Božího chrámu, kde bude zářit světlo míru.

- Ti prokletí řemeslníci neměli strach, stěžoval si Jarobeám. Útok na strážce prahu měl přece způsobit rozvrat. Co kdybychom začali znovu...

- Zbytečné, namítl Elihap, Mistr Hiram je zbavuje všech obav. Jsou hotovi pro něho zemřít a neustoupí před žádnou hrozbou. Rozlícený rezavý obr udeřil vztekle pěští do vlhké zdi.

- Tak toho architekta zničme!

- To je příliš nebezpečné, soudil velekněz. Je chráněn mistry i tovaryši. Šalamounovo pátrání by velmi rychle skončilo u nás. Kdybychom zaútočili na Mistra Hiram, přišli bychom o život.

- Je tedy nutno zanechat veškerého boje a jenom se dívat, jak Šalamoun a Hiram triumfují?
- Samozřejmě že ne. Zbývá ještě lest. Není snad pravda, Elihabe, že si někteří učedníci stěžují na malý plat?
- Je to tak, potvrdil sekretář. Chtěli by se stát tovaryši, ale Mistr Hiram nemá zrovna v úmyslu vyslovit s jejich povýšením souhlas.
- Zasejme do bratrstva neklid, navrhl Sadok.
- Ti muži složili přísahu, připomněl Elihap. Svého šéfa nezradí.
- Každý člověk má svou cenu, prohlásil Jarobeám. Bud' me připraveni ji zaplatit.

KAPITOLA TŘICÁTÁ DEVÁTÁ

Začátkem léta, první den oslav stříhání ovcí a svěcení stád, dal Hiram řemeslníkům stavebnického cechu dovolenou. Zúčastnili se hodů pořádaných rolníky, ale neodpověděli na žádnou z jejich četných otázek ohledně postupu prací.

Hiram se žádné veselice nezúčastnil. Procházel se po kraji, daleko od vesnic, ve společnosti svého psa.

Před vstupem na staveniště zuřil Kaleb, že byl jmenován strážcem vnějšího prahu. Jak se mu každá hodina zdála dlouhá! Kdo by se ho odvážil požádat o průchod, když se souhlasem Mistra Hirama střežila stavbu až do návratu stavebníků více než stovka vojáků? Kulhavý se hrozil samoty, zejména když neměl příležitost dosyta se najíst a opájet se chladivým vínem. Proti stavbě chrámu se už nestavěl nikdo. Každý netrpělivě očekával, až se bude kochat tou nádherou. Kaleb by byl užitečnější, kdyby naléval poháry, než tady civěl do prázdna, usazený ve skrovném stínu vstupní brány.

Jaké však bylo jeho překvapení, rychle podbarvené strachem, když spatřil, jak se k němu blíží vysoký muž se zlatým diadémem na hlavě, oblečený v bílém šatu, lemovaném zlatem.

Když Kaleb poznal Šalamouna, roztřásl se.

- Nikdo... sem nesmí vstoupit nikdo, kdo nezná heslo! koktal nejistým hlasem. Panovník se usmál.

- Moje pečeť mi umožňuje vstoupit do každého světa. Jestli mi budeš odporovat, proměním tě v divoké zvíře nebo v bezhlavého démona. Kaleb padl před Šalamounem na kolena.

- Pane... dostal jsem příkazy!

- Jsi členem bratrstva?

- Tak trochu... jenom tak trochu... Ale nevím nic důležitého!

- V tom případě na můj příchod zapomeneš. Drž jazyk za zuby a uхни mi z cesty.

Nepatřil snad chrám králi Izraele? Když ho uvidí dřív, než se počítalo, co na tom? Přestože kulhal, Kalebovi se jeho lidská podoba, kterou

ho Bůh obdařil, docela líbila. Vystavovat ji nebezpečí královských čarů by bylo nerozumné. Proto hbitě uposlechl.

Šalamoun překročil práh a kráčel velmi pomalým krokem po Hiramově panství.

Zdi chrámu, skryté za hrazením, byly postaveny z cihel a obloženy dřevem. Vnitřní část sestávala ze tří vrstev otesaných kamenů, nad nimiž čnely řady cedrových fošen, sloužících jako výztuž a zajišťujících soudržnost až do vrchu. Cedrové trámoví upevněné ke zdem šikmými výztuhami vytvářelo pevné zastřešení, které bude podpírat terasy. Celek budil dojem vyrovnanosti a vznešené krásy. Architekt dokázal vyjádřit liniemi budovy nejtajnější Šalamounovy myšlenky, jeho bytostnou touhu po míru, kterou chtěl šířit do celého světa.

Dostat se dovnitř bylo nemožné. Vstup znemožňovaly desky a vápencové bloky. Zklamaný král zamířil do části staveniště, kde bylo uloženo náradí a kde stála Hiramova dílna. Ticho místa obvykle tak živého v něm budilo pocit lehkého štěstí, jako by se sám podílel na práci sochařů, vnímal krásu jejich pohybů a sedával vedle nich při večerním odpočinku. Jejich duch pokračoval v proměně hmoty i v jejich nepřítomnosti, jako kdyby dílo rostlo samo od sebe, mimo člověka.

Dílna Rysu... Tato část království mu byla zapovězena. A přesto v tomto skromném stavení vznikala Jahveho svatyně. Šalamoun neodolal touze strčit do dveří.

Otevřely se.

Na protější stěně vyzýval nápis: Ty, jenž si myslíš, že jsi moudrý, pokračuj v hledání moudrosti. Strop byl pokryt pěticípyými hvězdami, střídajícími se s okřídlenými slunci, na zemi provaz s dvanácti uzly, obepínající stříbrný pravoúhlý trojúhelník. V rozích místnosti byly různé nádoby, obsahující úhelnice, lokte a papyry, pokryté geometrickými znaky. Na zadní zdi byl další nápis: Nedej se obtížit majetkem na této zemi. Tam, kam tě nesou tvé nohy, ti nebude chybět nic, jsi-li spravedlivý.

Šalamoun v dílně dlouho meditoval. Hiram mu chtěl dát lekci a zažertoval si s ním. Když Mistr ustanovil jako strážce Kaleba, věděl, že králově zvědavosti, pudící ho neodvratně na pusté staveniště, nebude kulhavý klást žádné překážky. Předměty a slova tu byly nachystány pro indiskrétního návštěvníka.

Marnivost tyрана by utrpěla krutou ránu. Šalamoun však zkoušku přestál s pocitem, že napříště i on patří k bratrstvu, které ho neponížilo, ale naopak v něm povzbudilo lásku k moudrosti.

I on by rád ovládal náradí, prožíval vřelost bratrství, upínal se k dokonalosti hotového díla.

Mistr Hiram a král Šalamoun

Byl však králem. A nikdo jiný než on sám nemohl urazit cestu, kterou vytyčil Bůh.

Nebyl syn ozdobou starců, výhonkem olivovníku, povolného k růstu pod slunečným nebem, šípem v hrdinově ruce, odměnou moudrého? Ano, syn představoval požehnání.

Královna Izraele se chystala porodit Šalamounovi syna s pomocí několika porodních asistentek, které ji umístily na porodní stoličce. Král si představoval ten slastný okamžik, kdy bude držet v náručí to malé tělíčko, vykoupané, ořené solí a zabalené do pleny, než ho ukáže početnému publiku za doprovodu obdivných výkřiků. Král si představil obřad obřízky. Kněz provede s přesností odstranění předkožky a pomaze ránu olejem, kmínem a vínem. Otec pak vezme svého syna na kolena, svým magnetismem utiší bolest a bude mu vyprávět o jeho budoucnosti dědice koruny. Naučí ho, že zapomínat na používání hole je jako své dítě nenávidět. Pošetilost a zkáza číhají na toho, koho otec nenarovnával vzhůru k nebi.

Nagsarín nárek Šalamouna zneklidňoval. Mladá žena trpěla z Božího trestu, který bude těžce postihovat zrození člověka až do konce všech časů.

Přišlo vysvobození.

Porodní bába ukázala novorozeně Šalamounovi.

Král ho odstrčil.

Nagsara mu nedala syna, ale dceru.

Matka byla považována za nečistou, a musela proto zůstat izolována po dobu osmdesáti dní. Měla zakázáno vycházet z pokoje.

Nagsara neustále plakala. Jak se jen omluví? Kdyby dala Šalamounovi syna, dobyla by znovu jeho srdce. Ta malá holčička, na kterou se nechtěla ani podívat, urážela velikost krále Izraele.

Když seji Šalamoun uvolil navštívit, dovolávala se jeho šlechetnosti.

- Zapomeňme na to neštěstí, můj pane! Přisahám, že počnu syna!

- Mám jiné starosti. Odpočiň si, Nagsaro. Jsi vyčerpaná.

- Ne... Cítím se silná. Chci vstát a sloužit vám.

- Žádné hlouposti. Svěř se do rukou svých služebnic.

- Ale já potřebuji vaše ruce.

Šalamoun zůstal odměřený.

- Řízení země mi zabírá veškerý čas.

Nagsařilo hrdlo se sevřelo. Odmítala uvěřit hrůze, která na ni číhala.

- Kdy vás zase uvidím?

- To nevím.

- Chcete říct, že... mě vyháníte?

- Jsi faraónova dcera a moje manželka. Tvoji přítomností svázal Siamon osud Egypta s osudem Izraele. Naše spojení ani spojení našich zemí nezlomím. Nikdy tě nezapudím.

Příliš černá nebesa protrhl paprsek naděje. Nagsara vzplanula.

- Takže vaše láska není mrtvá... Dovolte mi zůstat po vašem boku. Budu mlčet, budu nehmatnější než stín, průzračnější než sluneční paprsek, něžnější než podzimní bríza.

Šalamoun vztáhl k Nagsaře ruce. Vášnivě je políbila.

- Nemám právo lhát, Nagsaro. Miloval jsem tě, ale ten oheň uhasí. Vášen prchla jako kuň uchvácený širými prostory. Podobně jako u mého otce i moje touha skáče z kopce do údolí, ze stráně na vrcholek. Žádná žena ji neuvězní.

- Já svoje sokyně porazím! Rozsápu je a vyhodím jako špínu na skládku!

- Utiš tu horečku, moje milá! Nenávist lásku nepovzbudí.

- Záleží mi jenom na vaší náklonnosti. Udělám všechno, abych ji získala.

- Patří ti moje úcta.

- Ta mi nestačí a nikdy stačit nebude.

Šalamoun se vzdálil. Jak by si přál, aby pocíťoval stejnou lásku jako mladá Egyptanka! Ale která lidská bytost může soutěžit s chrámem? Jenom on naplňoval královo srdce, jenom on bude vzbuzovat jeho lásku. Tělesné potěšení bylo jenom přechodné vzrušení a povyražení. Chrám však pohltil celou bytost izraelského panovníka.

Když Šalamoun vyšel z místnosti, rozhodla se královna navzdory své slabosti zpytovat plamen. Kolik roků života jí tentokrát ukradené, aby jí sdělil pravdu?

Na konci seance Nagsara omdlela. Zůstala v bezvědomí několik hodin.

Když se probudila, věděla už všechno.

V modrooranžovém světle plamene z onoho světa nerozeznala tvář sokyně, ale obrovskou stavbu ze zářivých kamenů, dominující jásajícímu městu.

Jeruzalémský chrám. Chrám Šalamounův.

Tak Jahveho svatyně zabila v Šalamounovi veškerou něžnost k ženě, která mu dala svůj život. Jak jinak bojovat s kamennou bytostí, která je den ze dne silnější, než zasáhnout člověka, jehož zásluhou roste?

Proti architektu Hiramovi najde Nagsara pomoc u bohyně Sachmet, té hrůzné ničitelky a šířitelky chorob...

KAPITOLA ČTYŘICÁTÁ

- Chrám je dokončen, prohlásil Hiram. Moje bratrstvo se dalo do práce před více než šesti lety. Necht' je vám dnes Dílo svěřeno, králi Izraele.

Šalamoun vstal, sestoupil po stupních estrády, na níž trůnil, a stanul proti Hiramovi.

- Ať Bůh ochrání své služebníky. Zaveďte mě k Jeho sídlu, Mistře Hirame.

Oba muži vyšli bok po boku z paláce, prošli velkým nádvořím, zaplaveným žhavým sluncem, a průchodem, spojujícím obydlí krále s domem Jahveho, vstoupili na posvátnou půdu.

Zastavili se před dvěma bronzovými sloupy vysokými deset metrů, nesoucími bronzové hlavice, ozdobené obě stejným způsobem granátovými jablky.

- Tyto sloupy jsou duté, řekl Hiram, a nenesou nic jiného než plody, obsahující tisíc a jedno bohatství tvorby.

Stavitel chrámu myslel na strom, který skryl mrtvolu Usirovu. V bytosti tohoto boha byla smrt překonána znovuzrozením. Kdo zamíří své kroky k této svatyni, tomu tyto dva sloupy vyjeví, podobně jako v Egyptě obelisky před vstupním pylonem chrámu, nezbytnou smrt ve světě zdání, výstup vzhůru svislým kmenem k novému zrodu ve formě granátového jablka a potom k rozpuku, jako zralé ovoce, v oslňujícím posvátnu.

Šalamoun přistoupil k pravému sloupu a vtiskl na něj svou pečeť.

- Bůh zde naždy postaví svůj trůn, prohlásil. Proto tě nazývám „Jakín“ (*odvýznamu „upevnit“, „ustavit“-pozn.autora*). Totéž učinil u levého sloupu.

- Necht' si král libuje v síle Boha! Proto tě nazývám „Bóaz“ (*od významu „síla“-pozn. autora*).

Pro monarchu se oba sloupy tyčily jako stromy života, otevírající cestu do vesmíru, o němž snil a který se mu zhmotnil před očima. Hira-

mův génius umožňoval návrat do ráje, na ono blahoslavené místo před pádem a hříchem.

Za touto hranicí byla místnost deset metrů široká a pět metrů dlouhá, prázdná předsíň bez jakéhokoliv předmětu, se zdmi zdobenými reliéfy květin, palem a okřídlených lvů, pozlacených lístkovým zlatem, třpytícím se v ostrém světle. Hiram se inspiroval síní egyptského chrámu, předcházející před tajnou svatyní.

- Tomuto místu se bude říkat „ulam“, „ten, který vpředu“, rozhodl Šalamoun. Tady se budou omývat kněží.

Chrámová předsíň byla uzavřena dřevěnou přepážkou s dveřmi uprostřed. Král rozevřel jejich těžká křídla z cypřišového dřeva.

Objevil se před ním velký sál dvacet metrů dlouhý, deset metrů široký a patnáct vysoký. Okna s kamenným mřížovím propouštěla jen málo světla. Šalamoun přivykl přítmi. Na zdech s cedrovým obložením spatřil girlandy květů a zlaté palmy, na podlaze cypřišové parkety.

Hiram postavil nalevo od vstupu pět zlatých svícňů a napravo dalších pět. Na obě strany od středu byl zlatý oltář a bronzový stůl. Takto stavitel zpodobnil střední komoru a síň obětí, kde prováděl rituály faraón Egypta.

Šalamoun sundal opánky.

- Kdokoliv vstoupí do tohoto místa, „hekalu“, bude tu kráčet bos. Na oltáři bude kadidlo a vonné látky, aby se Bůh každodenně nasytil nejjemnější esencí věcí. Na stole bude ležet dvanáct obětních chlebů. Uprostřed svatyně pak sedmiramenný svícen, jehož světlo bude symbolizovat mystérium smyslu života a poznání jeho zákonů.

Šalamounovo překvapení nebralo konce. Nejen že Hiram předvedl dokonalý chrám, ale navíc prostřednictvím krále promlouval jeho duch a diktoval mu slova, dávající jméno jednotlivým částem budovy.

Zastavil se před závěsem, oddělujícím „hekal“ od poslední chrámové síně.

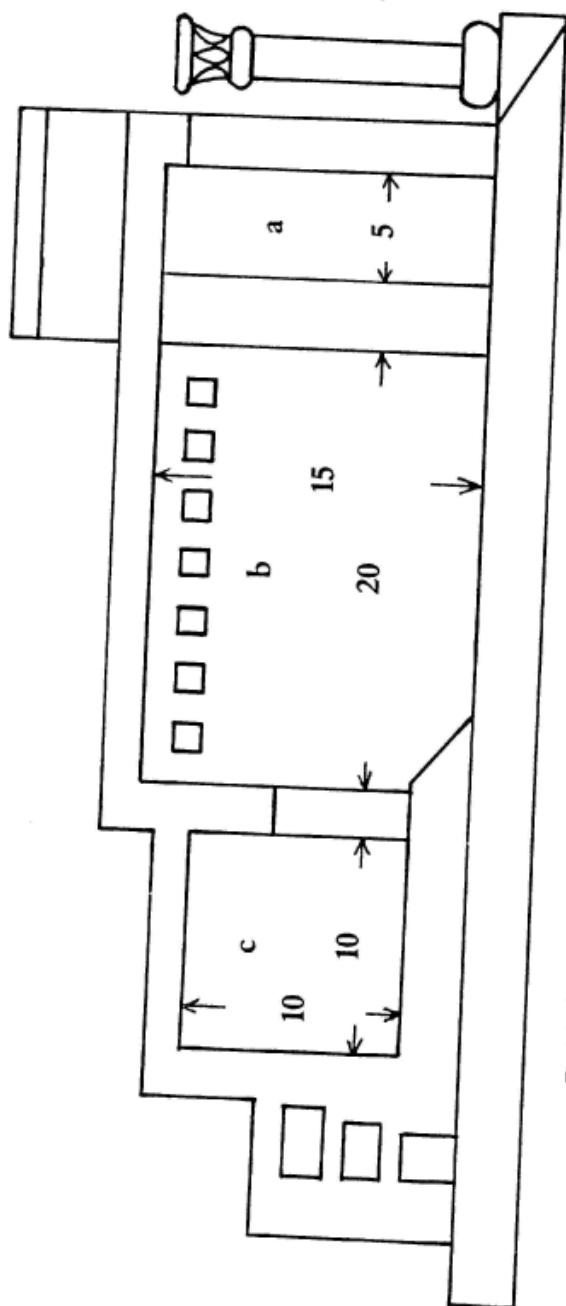
- Tato část je ponořena do tmy?

- Nepronikne sem žádné světlo, odpověděl Hiram, který se inspiroval svatostánkem, tajným místem, kde se faraón stýkal s božstvem.

Nepravilo se v Písmu, že si Jahve přeje pobývat ve tmě? Šalamoun nadzvedl oponu. Hiram ji přidržel, aby nespadla a monarcha si mohl prohlédnout vnitřek této obrovské kamenné krychle o hraně deseti metrů, nemající žádných oken.

- Toto je tedy „debir“, zašeptal, skrytá komora.

Zdi nejsvětější svatyně byly pokryty zlatem ze S aby, jež nikdy žádný nezasvěcený nespátří. Zde bude vstupovat jenom král nebo jeho zmocněnec, velekněz.

c Debir (největější svatyně – b Hekal (svatyně) – a Ulám (předsín)
(Míry jsou udány v metrech)

Ve srovnání s ostatními prostorami zde byla podlaha zřetelně vyvýšena. Odpovídalo to egyptské symbolice, která donekonečna přibližuje pomalu se snižující nebeský strop a k němu se zvedající pozemskou dlažbu.

Vespod byl umístěn gigantický žulový blok spadlý z nebes.

- Zde bude uchovávána archa úmluvy, relikviář, udržující přítomnost Boha mezi jeho lidem, rozhodl Šalamoun. Král se obrátil k Hiramovi.

- Nechejte mě o samotě.

Závěs spadl.

Ponořen do temnot nejsvětější svatyně, vychutnával Šalamoun Hospodinův mír. V tomto okamžiku naplnění, v odloučenosti, již vyžadovalo neviditelné Boží světlo, dosáhl král vrcholu své vlády. V co doufal, nikoliv pro sebe, ale pro slávu Jediného, se stalo skutečností. Na konci cesty byla tato prázdnota, neúprosná a pokojná.

Sem bude napříště Šalamoun přicházet prosit o moudrost.

Když král vyšel z chrámu, oslnilo ho slunce. Co spatřil, ho natolik překvapilo, že se na chvíli považoval za oběť halucinace.

Na dosud nevydlážděném nádvoří před chrámem trůnily dvě okřídlené postavy s lidskou hlavou, vysoké pět metrů. Byly z olivového dřeva potažené lístkovým zlatem, a připomínaly sfingy, střežící aleje vedoucí k egyptským chrámům. Mistr Hiram jim dal Šalamounovu tvář.

- Toto je největší dílo mých mistrů, řekl Hiram.

Šalamoun si ohromující sochy podrobně prohlížel. Jejich velkolepost nebyla rušena žádnou chybou. Kdo jiný než král nebes bude moci shlížet na tyto anděly, jež Písmo nazývalo cheruby?

- Necht' jsou umístěni do nejsvětější svatyně a zmizí pohledům lidí, rozhodl Šalamoun. Jejich křídla budou ochraňovat archu úmluvy. Budou ztělesňovat dech Boha. Ve svém vzletu budou odnášet duše spravedlivých.

Král znovu obdivoval oba sloupy, mezi nimiž procházela myšlená osa chrámu.

- Můžeme přistoupit k slavnostnímu otevření, Mistře Hirame?

- Dlažba před chrámem a vedlejší budovy nejsou ještě dokončeny.

- Jsou tak potřebné?

- Vy je nepovažujete za nezbytné? Bez nich by chrám nebyl úplný.

Šalamoun zkrotl svou netrpělivost. Mistr Hiram měl pravdu.

Mistr Hiram a král Šalamoun

- A navíc, dodal architekt, je tu ještě jedno dílo, jedinečné, které chci vytvořit. Bude na tom pracovat celé bratrstvo za pomoci tavičů.

-Jak dlouho?

- Několik měsíců, jestliže budu mít vaši plnou podporu.

- Jak také jinak, Mistře Hirame? Kdyby slova uměla vyjádřit...

Král se odmlčel. Děkovat architektovi, že splnil smlouvu, by znamenalo se snížit. Monarcha nemá právo vyjadřovat pocity vděčnosti vůči svému služebníkově, byť to byl stavitel chrámu. Šalamoun by rád tomuto uzavřenému architektovi projevil přátelství, podělil se s ním o své obavy i naděje. Jeho funkce mu to však zakazovala.

Hiram seděl mezi sloupky a pozoroval západ slunce. Unavení členové bratrstva odpočívali, než budou pokračovat v pracích, které budou nejnebezpečnější. Architekt učinil všemožná opatření, aby život svých lidí neohrozil. Pustí se do toho především sám, ale potřebuje pomoc. Dívat se, jak některý tovaryš zahyne, to by nesnesl. Přesto však nebyl schopen vzdát se myšlenky, která v něm klíčila. Aby nasadil svému dílu korunu a sám se očistil od nadlidského úsilí během těch dlouhých let exilu, musí jeho vize nabýt formu.

Hiram litoval, že jeho rozhovor se Šalamounem na nedokončeném chrámovém nádvoří skončil tak náhle. Přál by si projeviti obdiv, který vůči tomuto králi, podmaněnému posvátnému, pociťoval, projeviti přátelství, zrozené z mnoha zkoušek. Šalamoun však vládl Izraeli, a on svému bratrstvu. Monarcha nepracoval s nářadím, neproléval svůj pot, neztvrdly mu ruce. Nikdy nebude Bratrem, v utrpení ani v radosti. To, co uskutečnili, král a on, je přesáhlo, ale nespojilo.

Hiram bloudil po staveništi spolu s posledními paprsky zapadajícího slunce. Za několik dní demontuje dílnu Rysu. Práce a útrapy stavebníků budou smazány Historií. Chrám, který stvořili, jim navždy unikne.

Mistrova noha odkopla kousek vápence, zakrývající díru. Ze skryše vylezl černý škorpión a spěchal do jiného úkrytu.

Škorpión bohyně Serket, svírající hrdla, zabraňující průchodu vzduchu a připravující příchod smrti... Byl tento zabiják v temném krunýři zlou předzvěstí? Cí skon chtěl zvěstovat?

KAPITOLA ČTYŘICÁTÁ PRVNÍ

- Požaduji smrt, řekl Sadok.
- Proč taková přísnost? podivil se Šalamoun.
- Protože se vaše manželka provinila černou magií. Několik kněží ji zahlédlo, jak uctívá falešná božstva, zažehuje plamen za bílého dne, pronáší zaříkávači formule a potom upadá do bezbožného vytržení. Jménem Jahveho a zákona Izraele požaduji příkladný soudní proces. Nikdo nestojí nad spravedlností.

Sadokova zlost nebyla předstíraná. Kromě nenávisti, kterou k Egypťance cítil, tu bylo jeho přísné velekněžské dogma.

- Tví svědkové jsou připraveni přede mne předstoupit?
- Ano, Veličenstvo.
- Bude tedy vzneseno obvinění.

Šalamoun věděl, že lid reptá. Před branami hlavního města, kde se konaly trhy a najímali nádeníci, žádali věřící potrestání královny, která je svým chováním popuzovala. Řeči sílily. Jak připustit, aby nějaká cizinka svými pohanskými rituály urážela Jahveho ve chvíli, kdy se Jediný bude radovat z nejkrásnějšího chrámu, jaký byl kdy postaven?

Kdyby Šalamounovi pomáhala při jeho činech moudrost, strpěl by po svém boku přítomnost d'áblice? Nebyla Nagsara zodpovědná za bolesti starců, předčasnou smrt novorozenat, vysušující chamsín, špatné úrody, příliš kruté zimy? Nebyla ve spojení s démony noci a mračny hmyzu? Rozsudek lidu už byl vyneseno: Egypťanka Nagsara musí zmizet.

Když byla dílna Rysu demontována a nádvoří před chrámem v rukou dlaždičů, ubytoval se Mistr Hiram s Kalebem a se svým psem znovu v podzemní místnosti. Kulhavý, který ovzduším staveniště, prosyceným pracovním ruchem, nebyl zrovna nadšen, měl znovu příležitost blýsknout se přípravou vynikajících jídel, která měl architekt rád skoro stejně jako Anup.

Mistr používal úlomky vápence, které pak drtil mezi prsty, aby zahladil každou stopu, a rýsoval jeden plán za druhým ve snaze zlepšit

Mistr Hiram a král Šalamoun

nákres díla, které se mělo tyčit na svatém prostranství a proslavit Šalamounův chrám na celá staletí.

Kaleb předložil Hiramovi jehně pečené na rozmarýnu. Navzdory kuchařovu nesouhlasu zdědil pes pěkný kousek.

- Královně hrozí odsouzení?

- Šalamoun nemá na vybranou, odpověděl Kaleb. Je spousta svědků. Jazyky se rozvázaly. Egyptanka provozuje černou magii už dlouho.

- Jaký trest jí hrozí?

- Ukamenování.

- Jak se může bránit?

Kaleb usrl z poháru vína a přemýšlel.

- Jeden způsob by tu byl. . . Jeden velmi starý rituál. . .

- Který?

- Zkouška hořkou vodou. Obviněná vypije odpornou směs, která obsahuje prach, zvířecí výkaly a zbytky rostlin. Když zvrací Je její vina prokázána. Trest je na místě proveden. V opačném případě je uznána jako nevinná.

- Skvělé, usoudil Hiram.

Kulhavý sraštil obočí.

- Skvělé? Co to znamená? Vy máte radost z popravy ženy? To se vám moc nepodobá. Architekt neodpověděl.

Když byla královna Izraele informována Šalamounovým sekretářem, že se má dostavit před královský soud pro obvinění z černé magie, uchýlila se do svých pokojů v novém paláci. Získat si znovu manžela se jí nepodařilo. Bohyně Sachmet neměla čas, aby jí přišla na pomoc. Ačkoliv byla ze zpytování plamene už vyčerpaná, nedozvěděla se způsob, jak zlomit Hiram a uvrhnout ho do království temnot, království, kam vkročí už brzy sama na základě rozsudku muže, kterého miluje.

Nagsara nechtěla zemřít. Měla ještě dost síly, aby pokračovala v boji, dostatek kouzelné moci, aby porazila celý Izrael. Její neopatrnost však oprávněné naděje zničila. Tuto katastrofu zvětšovalo ponížení vyplývající z nutnosti přijmout nenáviděného muže, architekta chrámu. Požádal ji o audienci prostřednictvím Kaleba. Nejdříve byla rozhodnuta, že odmítne, ale pak přemýšlela. Není to příležitost, jak vytrhnout kořen zla?

Když Mistr Hiram vstoupil, sevřela Nagsara rukojeť dýky, ukryté v záhybu šatů.

- Přicházíte mě ještě víc zničit?
- Chci vám pomoci, Veličenstvo. Znam krutý osud, který na vás číhá. Jakmile bude vzneseno obvinění, požádejte o zkoušku hořkou vodou.
- Hiram ji královně podrobně popsal.
- Proč bych vás měla poslechnout?
- Abyste si zachránila život.
- Podivná starost.
- Nespravedlnost je pro mne nesnesitelná. Jste obviněna jedině kvůli vašemu egyptskému původu.
- Co vy o tom víte?
- Přistoupila k Mistrovi.
- Magii jsem provozovala a budu provozovat zas. Chci, aby mě Šalamoun miloval. Jestli vás moje chování popuzuje, odsuďte mě i vy!
- Máchnout zbraní, bodnout, a znovu bodnout... Pár jednoduchých pohybů, rychlých a přesných, a Nagsara bude zbavena démona, který brání jejímu stě stí.
- Opakuji vám, Veličenstvo: přišel jsem, abych vám pomohl, ne abych vás soudil.
- Nerozumím...
- Nalijte do poháru té hořkosti tuto lahvičku aloe nachové, kterou vám dávám. Díky této tinktuře nebudete zvracet.
- Zmatená Nagsara odhodila dýku na zem. Hiram nevěnoval zbraní, která ho měla zabít, jediný pohled.
- Ať vás bohové ochraňují, Veličenstvo.

Královna vyslechla bez protestů obvinění, vznesené Sadokem. Mamě pátrala v Šalamounově tváři po úsměvu, po povzbuzení v jeho pohledu. Zůstal chladný, vzdálený, pouze řídil Jahveho soud.

Sadok zavolal svědky. Královna jim neodporovala. Na závěr jejich svědectví požádala o zkoušku hořkou vodou. Velekněz, jistý si svým vítězstvím, neodmítl. Než se Nagsara napila, obrátila se zády k soudu a nalila do poháru protilátku. Zachvátil ji strach. Nedal jí Hiram jed, aby urychlil její konec a umožnil jí vyhnout se kamenování? Nehrál s ní jenom ubohou komedií?

Vypila pohár jedním douškem.

Ustájí zaplavila odporná chuť. Vnitřnosti jí spaloval oheň.

Ale nezvracela. Pozdravila Šalamouna a prošla se vztyčenou hlavou okolo Sadoka.

Zatímco lid provolával slávu Nagsaře, zbavené viny Božím soudem, svolal velekněz své spojence, Elihapa a Jarobeáma. Po tomto novém neúspěchu měl Sadok chuť se vzdát. Boj začínal být příliš nerovný. I on teď byl přesvědčen, že Šalamounovo myšlení a činy inspirovala moudrost. Kdokoliv se proti němu postavil, propadl. Nenařizoval veleknězi rozum, aby se spokojil se svou funkcí a sloužil věrně králi?

- Mám skvělé zprávy, prohlásil vzrušeně Jarobeám. Několik učedníků je velice nespokojeno. Mistr Hiram s nimi *zachází* jako s otroky. Nutí je stále víc pracovat a odmítá jim zvýšit odměnu. Jejich ubytování je závadné.

- Nejste za to zodpovědný vy? namítl Elihap.

- To ano, přitakal vesele Jarobeám. Ale přesvědčil jsem jednu skupinu nespokojenců, že já poslouchám Mistrovy příkazy a že on učedníky nenávidí. Uvnitř bratrstva koluje spousta řečí. Architekt má zřejmě v úmyslu vytvořit nějaké jedinečné dílo, které bude korunovat chrám. Aby se mu to podařilo, bude potřebovat od všech pomoc, dokonce i od tavičů z Esión-Geberu. Jestliže mezi učedníky podnítlíme vzpouru, Mistr neuspěje. Jeho pád stáhne dolů i Šalamouna.

Sadok zaváhal. Nenávist vůči králi vedla Jarobeáma k unáhleným závěrům. Nicméně oslabit bratrstvo a Mistra Hiram, to by byl skutečně cenný výsledek.

-Podplatil jsi ty lidi?

- Někteří učedníci odmítli, jiní přijali... Časem je koupím všechny. Mistr Hiram si bude myslet, že bratrstvu vládne, a ono zatím bude naše.

Sadok zůstal skeptický. Tovaryši a mistři snadno vysvětlí, že několik podřadných pracovníků neurčuje soudržnost skupiny. Hiramova prestiž byla příliš velká, než aby ji zdolalo pár bodnutí škodlivého hmyzu.

- Můžeš zpronevěřit část Šalamounova pokladu? zeptal se Jarobeám Elihapa. Čím budeme štedřejší, tím víc stoupenců budeme mít.

- To možná nebude nutné.

Rezavý obr se rozčílil.

- Stavíš se proti mému plánu?

- Doplní ho sám osud, když Mistra Hiram obestře sítěmi kleteb. Mám totiž další dobrou zprávu: v dolním městě právě zemřel jeden dělník na úplavici.

KAPITOLA ČTYŘICÁTÁ DRUHÁ

Léto vysoušelo hrdla. Velká vedra vyčerpávala i ty nejstatnější organismy. Nemoc jich už zachvátila více než stovku. Jeruzalém zaplavila mračna komárů, přilétajících z jordánských bažin. Prach, vířící v horkém větru, vnikal do očí a vyvolával záněty.

Lékaři nestačili vyrábět dostatečné množství emulzí na bázi antimonu. Těm, jejichž vnitřnosti byly mučeny démony, dávali pít čaje z rozmarýnu, routy a šťávy, vyluhované z kořenů palem.

Mistra požádalo o rozhovor dvacet učedníků. Anup vrčel. Kaleb odpověděl, že Hiram pracuje na plánu svého mistrovského díla a že je zanedlouho zavolá. Na naléhání vůdce skupiny se Kaleb uvolil, že Mistra vyruší.

Hiram nechal práce a přišel k učedníkům. Jeho rozhněvaný výraz nastolil v jejich řadách mlčení.

- Co to má znamenat? Zapomněli jste snad na naši hierarchii? Nevíte, že se máte obracet na mistra pověřeného vaší výukou?

Vůdce, dvacetiletý mladík s úzkými rameny, poklekl před Mistrem a hodil na zem několik stříbrňáků.

- Jenom vy sám můžete zakročít. Muži od nádeníků se nás snaží podplatit a my se jim nedáme, ale proč musíme bydlet v těch tmavých dírách? Jsme považováni za nemocná zvířata?

- Nemá vaše ubytování na starosti Jarobeám?

- Tvrdí, že poslouchá vaše příkazy. Byli bychom raději ve stanech. On nás přinutil se přestěhovat a dovolává se vaší autority.

Takže dokonce uvnitř bratrstva mohlo být Hiramovo jméno zneužíváno. Bratrství, které vystavěl, se ukázalo být velmi křehké.

- Zaveďte mě k vašemu obydlí. Chci ho vidět.

Hiramovo poučení bylo bolestné. Učedníci byli nacpáni v nízkých staveních bez vzduchu a bez světla, s oprýskanými zdmi, na nichž byly vidět narudlé dutiny s hemžícími se šváby. Nemocní leželi na smrdutých rohožích.

Mistr Hiram a král Šalamoun

- Jděte okamžitě z těch brlohů pryč, nařídil Hiram, a vraťte se do stanového tábora.

Když chtěl Mistr vyjít z města hlavní branou a zajít bez prodlení do jeruzalémského chrámu, narazil na pokřikující dav nádeníků. Někteří rozlícení dělníci vyzývali ke stávce. Stěžovali si na nedostatečné platy, opožděné výplaty, nezdravé jídlo.

Hiram prorazil jejich řady a postavil se doprostřed davu. Ještě dlouhé minuty je nechal křičet. Nikdo se na něj neodvážil vztáhnout ruku. Revolta opadala. Když křiklouni ztichli, ujal se architekt slova.

- Vaše požadavky jsou spravedlivé, prohlásil. Kde je váš šéf?

- Jarobeám cestuje po provincii, odpověděl jeden stařec. Naším šéfem jste vy! To vy jste zodpovědný za naše neštěstí. Napětí znovu vzrostlo. Ozvalo se několik urážek.

- Ti, kdo pomlouvají svého šéfa, jsou nehodni práce, která jim byla svěřena, řekl Hiram. Vy nepatříte k mému bratrstvu, ale k robotě, organizované Jarobeámem. Nebudu jednat s vámi, ale s králem. Jakožto Mistr dosáhnou, abyste dostali, na co máte právo. Jestliže jediný mezi vámi můj slib zpochybňuje, necht' po mně hodí kamenem.

Sevržení dělníků okolo Mistra se uvolnilo.

Ozval se výkřik „Sláva Mistru Hiramovi!“, následovaný stovkami dalších.

- Svolal jsem korunní radu, pravil Šalamoun, abychom prostudovali důležitý dokument, který jsem právě dostal do rukou.

Jeruzalém nemluvil o ničem jiném než od Jarobeámově odvolání, které požadoval a kterého dosáhl Mistr Hiram, jmenovaný šéfem nádeníků. Architektova moc se ještě rozšířila. Poté, co byly uspokojeny požadavky dělníků, Hiramova popularita se téměř vyrovnala Šalamounově. Členové rady byli přesvědčeni, že je král svolal proto, aby tuto nebezpečnou situaci projednali. On se však o ni nestaral.

- Tady je dopis, který jsem dostal, pokračoval monarcha: „*Mému Bratru Šalamounovi, mocnému králi Izraele, od jeho Sestry, královny ze Sáhy. Stromy, které rostou v mé zemi, byly zasazeny Tvůrcem třetího dne před zrodem lidstva. Řeky, jež zavlažují má území, pramení v ráji. Obyvatelé Sáhy neznají válku ani nevládnou mečem. Obracím se na tebe jako poselkyně míru. Poslala jsem ti své zlato, protože sis přál postavit chrám. Dnes bych si ho ráda prohlédla a zvěděla, k jakým cílům posloužilo bohatství Sáby. Pozve mě můj Bratr ke svému dvoru?*“

Sadok, Elihap a Banajáš byli ohromeni. Šalamounovi rozhodně přálo štěstí. Královna ze Sáby dosud nikdy neopustila svou zemi. A teď tady navrhuje, že svou přítomností obšťastní Jeruzalém syna Davidova!

- Ať se ta žena napřed před tebou pokoří, požadoval nedůvěřivý generál Banajáš. Zapomíná, že všichni panovníci na světě jsou povinni vzdát čest tvé moudrosti. Když odmítne, moje armáda se na ni vrhne!

Šalamoun válečníka mímil.

- Přijměme mír, který nám navrhuje, pravil král. Její cesta bude pocta Jahvemu.

- Nevěřte té ženě, doporučoval Sadok. Jestliže se ta královna omývá v rajských řekách, živí se ovocem stromů zrozených před pádem a hříchem a její bohatství je nesmírné, není i její moudrost větší než vaše?

- Vezmu na sebe to riziko, pravil Šalamoun. Máte ještě k příchodu královny ze Sáby další námitky? Všichni tři členové rady mlčeli.

- Zbývá mi tedy zeptat se už jen jediné osoby. Připrav se, Elihabe, k napsání odpovědi.

Šalamoun hovořil s Mistrem Hiramem právě před jeho odjezdem do Esión-Geberu. Oba muži kráčeli bok po boku po velké dlážděné cestě spojující Jeruzalém a Samaří.

- Jahve nás obdařil zázrakem: brzkou návštěvou královny ze Sáby. Korunní rada dala svůj souhlas. Jaký je váš názor, Mistře Hirame?

- Izraeli vládnete vy, Veličenstvo.

- Přejete si, aby královna byla přítomna slavnostnímu otevření chrámu?

- Podle mne by to byla chyba. Ta chvíle patří rozhovoru krále se svým Bohem. Nemá ho narušovat žádný cizí monarcha.

- Moudré a obezřetné, uznal Šalamoun. Na kterou dobu byste stanovil královnin příjezd?

- Jakmile bude vysvěcen chrám a když bude dokončen palác i vedlejší budovy. Král Izraele se pochlubí hotovým dílem.

- Za jak dlouho, Mistře Hirame?

- Za rok, Veličenstvo.

Jarobeám se nechal unášet zlostí. Když ztratil své postavení velitele roboty, stal se obyčejným správcem jeruzalémských stájí. Učedníci předstírali zradu, jen aby přesvědčivěji upozornili Hira, co se proti

němu chystá. Pokus o revoltu nádeníků ztroskotat také. Hiram tuto věc využil ve svůj prospěch.

Zdalo se, že architekt je stejně nedotknutelný jako král. Nad oběma muži se rozprostírala ochrana Boží.

- Bud'te se svým osudem spokojen, poznamenal Elihap. U Šalamouna se za vás přimluvil sám Hiram. Když požadoval vaše odvolání pro neschopnost, prosil zároveň o shovívavost.

- V očích toho stáda beranů, kterým jsem ještě včera velel, jsem byl zesměšněn! zrudl rezavý obr. Já, budoucí král této země, jsem odkopnut do postavení sluhy, kterému se vysmívají!

- Vzdejme se toho spiknutí, navrhl Šalamounův sekretář. Osud je k nám nepříznivý.

- Zbývá nám poslední šance, mínil Sadok. Jarobeámův nápad byl vynikající, ale provedli jsme ho špatně. Učedníci jsou Hiramovi příliš oddáni.

- Chtěl byste korumpovat mistry? ironizoval bývalý šéf roboty. Ti by se pro Hirama nechali zabít!

- Mám na mysli tovaryše. Nezapomínejte se podplácením, ale využijme ctižádost. Mezi tovaryši jsou takoví, kteří si vroucně přejí stát se mistry a znát heslo, které jim otevře bránu velkých tajemství. V první řadě oslabme Hiramovu prestiž. Překazme jeho vrcholné dílo. Potom přesvědčme dva nebo tři tovaryše, aby toho špatného architekta přinutili předat jim tajemství mistrovství. Tak bude rozbito samo jádro bratrství. A konečně dokažme, že Šalamoun je nerozhodný král, který zpochybňuje bezpečnost Izraele a zrazuje Jahveho záměry.

Elihapovi se obavami zatajil dech, ale neodvážil se protestovat. Jarobeám, znovu plný naděje, si prohrábl vlasy. Velekněz byl vynikající duch, ale nebezpečný. Jakmile Šalamoun padne, bude nezbytné Sadoka odstranit.

Země Sába žila v míru a štěstí. Rozlehlé lesy, v nichž se proháněly opice, zdobily vrcholky kopců a protékaly řeky, vroubené jasmínem. V nížinách rostly nádherné obří gardénie, na nichž hnízdily stovky pestrobarevných ptáků.

Za úsvitu se Balkis, královna země, objevila na horní terase svého chrámu, vyzdobené sfingami a stélami, zasvěcenými egyptské bohyni Hathor. Obdivovala visuté zahrady, kde kralovaly stoleté olivovníky, jež byly podle legendy zasazeny samotným bohem Thovtem při jeho cestě do Sáby.

Královna vztáhla paže k vycházejícímu slunci a vyslala k němu dlouhou modlitbu jako dík za dobrodiní, jímž zahrnovalo její zemi a lid. Dnes, stejně jako včera, vydají hory své zlato, odborníci posbírají vonnou pryskyřici kadidlovníků a kůru skořicovníků, rybáři shromáždí perly. Všechny ty divy budou dopraveny do paláce, kde na ně královna přivolá požehnání slunce a luny.

Na kamenný okraj terasy usedl stříbrný dudek. Není to předzvěst brzkého příchodu posla z Izraele? A skutečně, první ministr přinesl Balkidě po chvíli poselství.

Radostně je přečetla.

- Přijedu, šeptala. Za rok přijedu do Jeruzaléma, Šalamoune.

KAPITOLA ČTYŘICÁTÁ TŘETÍ!

Po vzoru očištných vodních nádrží u egyptských chrámů vypracoval Hiram projekt monumentální bronzové kašny, kterou se chystal vyrobit na březích Jordánu. Při pohledu na plán nazvali mistři toto velkolepé architektonické dílo „bronzovým mořem“ a projevíli obavy z téměř nepřekonatelných technických potíží, které budou muset řešit taviči.

Okolo obrovské formy vydlabané v písku, kam poteče ze zejících jícňů několika pecí bronz, byly postaveny cihlové zdi.

Hiram byl neklidný. Podnik vypadal riskantně. Kdyby došlo k nehodě, byly tu sice četné stružky, připravené ohnivou řeku odvést, avšak tato opatření Mistra neuklidnila. Všechny, kdo budou pracovat na stavbě, požádal, aby při první známce hrozícího nebezpečí přerušili práci. Dokonce byl v pokušení odsunout celou věc do říše snů, nadšení mistrů však bylo takové, že se nakonec rozhodl pokračovat.

Hiram prověřil jedno po druhém všechna lešení, postavená okolo budoucího bronzového moře, dlouho zkoumal pec postavenou pod ním, desetkrát zopakoval dělníkům pokyny. Vše se zdálo být v pořádku. Srdce se zachvívala pohnutím velkého okamžiku.

V souladu s tavičskou tradicí začalo dílo ve chvíli, kdy se na obloze objevily první hvězdy. V noci bude každá odchylka bezprostředně objevena. Meandry ohnivé řeky bude možno sledovat očima.

To byl okamžik, který ke svému činu vybral Jarobeám se dvěma nádeníky. Dohled na stavbě polevil a tma přišla jejich záměrům vhod. Na několika místech hlavní formy způsobili trhliny.

Hiram zvedl pravou ruku. Z vrcholků cihlových věží stékal kov do kanálů, které ho odváděly k peci. Z temnot vyrazil narudlý proud, osvětlil vody Jordánu a okolní krajinu. Užaslí dělníci měli dojem, že z hlubin země vytrysklo vybuchlé slunce, světlo ze záhrobí, čerpající sílu z pekelných plamenů.

Žhavý proud se vzedmul a hrozil, že přeteče. Taviči ho však zvládli, takže zůstal v kanálech. Hiram a mistři rozbili zátky z pálené hlíny, ucpávající průchod směrem k peci.

Když byly všechny kanály naplněny touto kovovou lávou, vytvořila jejich síť ohnivou krajinu, napájenou stovkou řek, směřujících k hlavnímu nenasytnému ohništi.

Uchvácení stavebníci pozorovali proud, pomalý a slavnostní, jak naplňuje dutiny „moře“. Na obličejích zarudlých norkem se objevily úsměvy. Mistrovské dílo dostávalo formu.

Náhle ohnivá tekutina přetekla z kanálu a hrozila zapálit dřevěné lešení.

- Nádoby na oheň! křičel Mistr.

Z vrchu věží spustilo několik tavičů dlouhé tyče, na jejichž koncích byly připevněny nádoby, které nořili do kovové řeky, a zmenšovali tak její objem. Zásah byl proveden tak hbitě, že obří kašna nedoznala žádných škod. Přebývajícím bronz vytekl na zem, kde pomalu hasl a prskal.

Hiram se ujistil, že nikdo z dělníků nebyl zraněn. Oddechl si. Kov zase tekla cestou, která mu byla určena. Začínal se rýsovat obrovský kruh bronzového moře a rodila se masivní těla dvanácti býků, kteří ho nesli.

Srdcem mu projel výkřik hrůzy.

- Forma! Forma praská!

Tavič, který právě spatřil trhlinu, byl pokropen zběsilou lávou, uniklou svému jařmu. Muž okamžitě zemřel s těžkými popáleninami obličeje a hrudi.

Ohnivý proud se po celé své trase snažil přetéct. Chybělo pár minut, a bronzové moře bylo na světě.

Jeden tovaryš se vrhl k Hiramovi.

- Mistře, musíme ten proud zastavit! Jestliže se vylije ven, bude všechno zničeno a k tomu desítky mrtvých!

- Jestliže zasáhneme příliš brzy, bude to horší.

Forma popraskala ještě víc. Bronz však už tuhl. Tovaryš myslel, že Mistr pozbyl rozum, stará se jenom o svoje dílo a na Bratry nemyslí. Vylezl proto na jednu z věží, obsahující tisíce litrů vody. Šílený hrůzou spustil potopu.

Zatímco forma úpěla pod přitékajícím kovem, proměnil se žhavý povrch ve styku s vodou v gejzír. Na dělníky, kteří s křikem prchali, se spustil ohnivý déšť. Mnozí se zhroutili na zem u lešení, která okamžitě vzplanula.

Mistr Hiram a král Šalamoun

Šalamoun obdivoval Mistrovo dílo, ještě kouřící bronzové moře, zrozené z noci utrpení a neštěstí. Ihned po oznámení katastrofy odjel král z Jeruzaléma do hutí na břehu Jordánu.

Zemřelo více než padesát dělníků, stovka jich byla krutě popálena. Bronzové moře však zkoušku přestalo vítězně. Očistná nádrž s dvanácti býky, zrozená v mysli génia, bude napříště představovat jeden z největších zázraků, vyrobených lidskou rukou.

- Kde je Mistr Hiram? ptal se král strážce hutí.
- To nikdo neví. Organizoval pomoc a potom zmizel.
- Ať je dílo bez nejmenší úhony přepraveno k chrámu.

Šalamoun nařídil četě vojáků své osobní strážce, aby zůstali na staveništi. Nikomu nebylo dovoleno krále doprovázet. Musí najít architekta sám.

Kráčel podél řeky, až mu cestu zahradilo rákosí. Byl přesvědčen, že se Hiram, krutě raněný smrtí mužů, které řídil, uchýlil do nejdlejší samoty. Šalamoun rozhrnul rostlinný závěs a vkročil do nehostinného světa, kde drobné šelmy útočily na ptačí hnízda. Několik ulámaných stvolů dokazovalo, že tudy skutečně Mistr procházel. Jako dospívající mladík král v těchto odlehlých končinách lovil a rád tu snil o moudrosti.

Když Šalamoun došel na vrchol kopce červené hlíny, který se tyčil nad ibiškovým jezírkem, malinkou vodní plochou obklopenou voňavými keři, spatřil Hira. Byl nahý, myl se a třel si kůži natronem.

Pod králem zapraskaly větvičky. Hiram zvedl hlavu, spatřil vetřelce, ale rytmus svých pohybů nezměnil. Když byl hotov, oblékl si bílou a červenou tuniku a usedl na břeh jezírka. Šalamoun k němu došel a sedl si vedle něj.

- Je to obrovské vítězství, Mistře Hiram. Bronzové moře je učiněný div.
- Je to moje nejstrašnější porážka. Kvůli mně zemřeli lidé.
- Mýlíte se. Jsem přesvědčen, že to byla sabotáž. Dokážeme to a viníky potrestáme.
- Měl jsem to předvídat a nespadnout do pastí.
- Jste jenom člověk. Proč si nakládat na svá bedra všechno neštěstí?
- Staveniště patří mně. Katastrofa tedy padá na mne.
- Jste příliš marnivý. Není snad už vaše mistrovské dílo skutečností?
- Jeho cena je příliš vysoká. Žádná tvorba neospravedlňuje ztrátu lidských životů. Měl jsem ty lidi rád. Byli to moji Bratři. Ve svých vlastních očích jsem navždycky neškodný. Bronzové moře mě proměnilo na nečistého. Tu skvrnu nic nesmaže.

- V mých očích jste dosáhl cíle, který jste si stanovil. Nemáte si co vyčítat. Ale neměl byste mi lhát. Architekt zavrtěl krátce hlavou.

- Jste obřezaný, pokračoval Šalamoun. Kdybyste byl Hebrejec, byla by to na vašem těle viditelná známka spojení s Bohem. Týrané ovšem obřezání nejsou. Nejste Hebrejec, ale ani Týrán. S výjimkou příslušníků mého národa provádějí tento posvátný rituál pouze vysoce postavení Egyptané. Zatajil jste mi svůj původ. Jak budu moci připustit, že Jahveho chrám postavil Egyptan? Měl bych vás vlastníma rukama zabít. Neumístil jste do zdí svatyně nějaké pohanské tajemství, které ji zne-
světí?

- Nehledáte stále moudrost, Veličenstvo? Nevíte, že je světlem, ukrytým v nitru egyptských chrámů? Právě tam mě vychovali synové stavitelů pyramid. Formovali mé myšlení. Amon a Jahve... jména jediného principu jsou různá, ale On zůstává. Moudrost je působení, ne dogma. Nic ji nezabaví lesku. Kdo ji uctívá od svítám, nalezne ji možná večer, jak sedí u jeho dveří. Kéž mi Bůh dovolil, abych zůstal věrný učení starých mudrců a nezahlasil vás.

- Dávám přednost moudrosti před žezlem a trůnem, řekl Šalamoun. Dávám jí přednost před bohatstvím. Nemůže se s ní srovnávat žádný poklad. Všechno zlato ze Sáby je před ní jenom zrnkem písku. Dávám jí přednost před krásou a před zdravím. To ona mě obdařila uměním vládnout, umožnila mi poznat zákony tohoto světa, povahu živlů, jazyk hvězd, sílu ducha, účinky rostlin. Ale vymyká se, uniká hodně daleko... Zajal jste ji do kamenů chrámu, Mistře Hirame? Jak jsem mohl nechat Egyptana, aby v mém království řídil dělníky? Není to chyba špatného krále?

- Neznal jsem ani váš lid, ani vaši zem. Naučil jsem se je mít rád.

- Ale zůstáváte Egyptanem.

- Co nás rozděluje, Veličenstvo?

- Událost, která bude připomenuta při slavnostním otevření chrámu: odchod Hebrejců z Egypta, osvobození mého lidu utiskovaného lidem vašim.

- Víte stejně dobře jako já, že forma útisku, o jaké se zmiňujete, neexistovala. Hebrejci vyráběli v Egyptě cihly. Za svou práci dostávali plat. Nemuseli žít v bídě. Otroctví v Egyptě nikdy neexistovalo. Je v protikladu k zákonu kosmu, jehož synem a garantem je faraón. Mojžíš zaujímal u dvora vysoké postavení, a jestliže odešel z Egypta, aby založil Izrael, bylo to se souhlasem faraóna, jemuž sloužil.

- Toto tajemství nemůžeme rozhlásit. Vy ani já, Mistře Hirame. Nikdo ještě není připraven, aby ho vyslechl. Paměť mého lidu čerpá

Mistr Hiram a král Šalamoun

z textu naší svaté knihy. Taje základem naší historie. Na její upravuje příliš pozdě.

-Nevěřím vám, Veličenstvo. Chrámem, vztyčeným na jeruzalémské skále, jste se rozhodl zpečetit mezi Bohem a Izraelem novou úmluvu, která bude i novým pojítkem mezi Egyptem a Izraelem. Nedojde-li ke spojení, nikdo nepozná mír.

Hiram četl v Šalamounově duši, Šalamoun v duši Hiramově. Nepřiznali si to z obavy, že zlomí magické pouto, které je pojilo.

Šalamoun věděl, že Mistr si smrt svých dělníků neodpustí, a Hiram si byl jist, že mu král nepřestane vyčítat zatajení jeho egyptského původu. Tajemství, o něž se dělili, z nich však vytvářelo duchovní Bratry.

- Chrám je tělem Boha, pokračoval Hiram. A král je ten, kdo ho oživuje. Vy jste jediným prostředníkem mezi vaším lidem a Jahvem. Jediným, Veličenstvo.

KAPITOLA ČTYŘICÁTÁ ČTVRTÁ

Po Šalamounově odchodu se Hiram vrátil na stavbu. Slíbil králi, že chrám neopustí, dohlédne na umístění bronzového moře a dokončení nádvoří před chrámem. Zároveň však žádal, aby mohl odejít na poušť a zůstat tam o samotě po dobu tří dnů a tří nocí. Pociťoval nutnost být co nejdál od lidí a najít v sobě nové světlo.

Potkal hejna damanů, podobných svišťům, prchajícím při sebemenším poplachu, slyšel smích hyen a nárek šakalů. Spatřil lišky a divočáky, nasál do sebe žhavé slunce, krácel po okrovém písku, spal ve skalách, zapomenutých tím, kdo uhnětl poušť. Čí to byla přítomnost, vystupující z nekonečna jako sloup kadidla, ne-li přítomnost Tvůrce?

Hiram miloval řeč nerostů, to odříkání země, která se vzdala úrodnosti, aby lépe pojala neviditelnou dokonalost Bytí.

Poušti nic neuniklo. Mistr jí svěřil smrt svých druhů. Pohřbila jejich památku v posvátnosti rudnouceho večera, darovala jejich duše větru, který je odnese do kosmických dálek, k prameni, kde se ještě nezrodily temnoty.

Když krácel zpět stezkou vedoucí k Jordánu, uviděl červenobílý stan, postavený na kamenné vyvýšenině.

Okamžitě pochopil. Nadešel čas. Nadcházející prudká radost byla až mučivá.

Vstoupil do stanu. Uvnitř seděl po způsobu písaře nomád, oblečený jako beduín. Podle krátkého vousu zastřiženého do špičky poznal semitu. Padesátník se zkoumavým pohledem nabídl příchozímu pohár čerstvé vody ochucené octem.

- Vítám svého hosta. Ať je mi dovoleno poskytnout mu přístřeší, až sůl, kterou pozře, odejde z jeho břicha. Hiram přijal sůl země, nabídnutou na alabastrovém talíři.

- Jak jste mě v té poušti našel?

- Chodím touto oblastí horem a dolem už více jak měsíc. V hutích hovořili o vašem příchodu. Z okolních vršků jsem sledoval zrod vašeho

mistrovského díla a nespouštěl jsem vás z očí. Viděl jsem z dálky, jak k vám přišel Šalamoun. Pak jsem vás sledoval do pouště a respektoval jsem vaši odloučenost. Než se vrátíte zase zpátky mezi lidi, musím s vámi mluvit.

- Je to už více než sedm roků od mého odchodu z Egypta... Posílá vás faraón?

- Samozřejmě, Mistře Horemhebe. On a já jsme jediní, kdo víme o vašem poslání. Neočekával jste znamení egyptského krále, jakmile bude váš úkol splněn?

Hiram opřel hlavu do dlaní jako vyčerpaný poutník na konci dlouhé cesty. O tomto okamžiku snil dlouhých sedm let. Chápal ho jako uvolnění, štěstí s chutí medu, slunce s jeho blahodárnými paprsky. Bylo tu však to drama s bronzovým mořem a rozhovor s Šalamounem u jezírka, ztraceného ve vysoké trávě. Architekt si přál vrátit se do Egypta, ale neměl už právo opustit Izrael. Spolupracovat s Šalamounem, pomáhat mu upevňovat jeho trůn a mír, dokončit chrám, který posvětil jeho lid, to byly úkoly, kterým se nemůže vyhnout.

- Jste se svým dílem spokojen, Mistře Horemhebe?

- Který architekt by byl spokojen, ledaže by zasadil doprostřed své zahrady suchý strom mamivosti? Ten chrám mohl možná být prostomější a vznosnější... Měl jsem ale k dispozici jen povrch té skály.

- Podařilo se vám vtisknout do jeho zdí moudrost našich předků?

- Egypt je srdcem Šalamounovy svatyně. Kdo prohlédne Karnak, porozumí Jeruzalému. Kdo pochopí Jahveho chrám, pozná mystéria a vědění Domu života.

- Byl jste věrným faraónovým služebníkem. Proto zasloužíte pocty a hodnosti. Zdá se však, že štěstí Egypta rozhodlo jinak...

- Co tím chcete říct?

- Faraón doufal, že se k němu vrátíte. Chystal se vás jmenovat vedoucím všech královských staveb. Bohužel však teď znovu ožívají ambice Libye. Siamon se obává pokusu o invazi. Jak se v takové situaci zachová Izrael? Bude Šalamoun naším spojencem? Vzhledem k vaší znalosti země a jejího monarchy můžete jen vy jediný varovat před případnou zradou. Proto vás faraón žádá, abyste své sebeobětování prodloužil.

Hiram se napil octové vody. Kdo by se odvážil diskutovat o faraónově příkazu? Siamon mu nedal na vybranou. Kdy zase uvidí Egypt? Bylo na něho uvaleno dalších sedm let exilu?

Odpověď znal jenom pouštní vítr.

Tento den zůstane v historii lidu ojedinělý. K oslavě otevření chrámu se ulice Jeruzaléma naplnily rozjásaným davem. Zdálo se, že všechny vesnice se vyhlidnily. U této nejvyšší výjimečné události nemohl chybět žádný Hebrejec. Když Šalamoun ohlásí zrození Jahveho svatyně, Izrael bude vytvořen podruhé a dosáhne postavení mocného státu, schopného svou vírou a naději vykřikovat hlasitě až do nebes.

Chodit po ulicích bylo takřka nemožné, jak se zástupy diváků stávaly stále hustějšími. Všude bylo vidět kněze v bílém rouchu. Náčelníci izraelských rodů s kohortami služebníků trůnili na úpatí chrámové skály. Na svahu zvedajícím se z Davidova města k Šalamounovu chrámu nebyla ani píď volného místa. Všichni obdivovali hradební zeď a její tři vrstvy otesaných kamenů. Kdy se už otevrou brány, střežené Šalamounovými vojáky, a uvolní vstup na esplanádu, cíl pouti tisíců věřících?

Tento den bude připomínán jako nejslavnější událost Izraele, kdy kočovný Bůh konečně našel své pokojné sídlo. Jeho svatyně bude místem obětování, pojičího zemi k nebesům. Ostatní božstva a kulty budou odstraněny, zničeny nesmírnou silou Jediného.

Šalamoun Hiramovi oblékl purpurový plášť.

- Toto je znak vaší hodnosti, který musíte mít na sobě v den, kdy bude vaše dílo završeno.

- Stane se to někdy, Veličenstvo?

- Čas se zastavil na prahu chrámu, Mistře Hirame. Přesahuje svého tvůrce.

Oba muži byli na prostranství před chrámem sami. Na východě se tyčila skvělá portika se svými více než dvěma sty sloupy ve třech řadách. Za ní se rýsovaly obrysy Kidronu a zelenavé vrchy pozlacené sluncem.

- Chci zapomenout na všechno, co bylo, prohlásil Šalamoun. Hodina strávená v těchto místech má cenu tisíce dnů v ráji.

Se sevřeným srdcem pozoroval architekt místo, které mu už nebude patřit. Centrem majestátního nádvoří byl oltář, od něhož se nalevo vypínalo bronzové moře, podepírané dvanácti býky, obrácenými po třech na každou světovou stranu. Obrovská kašna připomínala posvátné jezero v Tanidě, v němž se za úsvitu očišťovali kněží a z nějž pak nabírali vodu k posvěcení potravin, předkládaných bohům. Okraj bronzového moře byl ztvárněn jako okvětní plátky, symbolizující lotos, rodící se z vod prvotního oceánu, nad nímž vyšlo slunce prvního rána. Okolo stálo deset nádrží, každá o objemu tisíc litrů, umístěných na

podvozcích, které budou kněží přemísťovat podle potřeb rituálu. Bude z nich čerpána voda na omývání obětních zvířat.

Šalamoun otevřel hradební bránu. Sadok a několik kněží, nesoucích archu úmluvy, jí prošli pomalým krokem. Desky zákona opustily navždy Davidovo město. Napříště budou sídlit v nejsvětější svatyni Šalamounova chrámu.

Velekněz se uklonil před králem, který přistoupil k arše a uctivě na ni položil ruku. Vzpomněl si na ten požehnaný den, kdy učinil stejný pohyb, ponořen v úvahách o nemožnosti míru. Božský zákon vyslyšel jeho nejvroucnější přání. Zavřel oči a snil o světě, kde lidé zatratí válku a nenávisť a jejich pohledy budou neustále upřeny k tomuto chrámu, aby v něm načerpali moudrost.

- Pomozte mi, Mistře Hirame.

Architekt nadzvedl zadní nosníky archy, král přední. Ačkoliv váha archy byla značná, jim připadala lehká. Prošli společně mezi oběma sloupy, pokračovali předsíní, potom „hekalem“, kde byl oltář s vonnými esencemi, stůl s obětními chleby a deset zlatých svícňů, a konečně vstoupili do „debiru“, kde bok po boku drželi stráž dva cherubové, vznášející se až do poloviny výšky nejsvětější svatyně. Jejich vnější křídla sahala k bočním zdem, konce vnitřních křídel se dotýkaly, tvoříce tak klenbu, pod níž spočinula archa úmluvy.

Mistr se vzdálil.

Šalamoun předložil arše první kadidlovou oběť. Ve vonném oblaku se projevila božská přítomnost. Král se cítil zahalen hřejivým světlem. Zlaté oči cherubů zářily.

Šalamoun se objevil před svým lidem. Pozvedl ruce dlaněmi obrácenými k nebesům a předal chrám Jahvem. Tisíce věrných se slzami v očích pokleklo.

- Necht' Bůh požehná své svatyni a věřícím, kteří s ním takto obnoví své spojení. Proto k nám bude milosrdný a poskytne nám svou pomoc proti silám temnot. Necht' Hospodin zůstane s námi, stejně jako tak činil u našich předků, necht' nás neopouští a obrátí k sobě naše srdce, abychom se ubírali jeho cestami. Ó, Jahve, Bože Izraele, není jiného Boha, který by se ti podobal nahoře na nebesích i zde dole na zemi, ty, který věrně dostojíš své úmluvě. Necht' tvé oči bdí ve dne v noci nad tímto chrámem, místem, kde sídlí tvé jméno.

Zatímco ke králi stoupalo provolávání slávy, sevřela monarchu úzkost. Bude Bůh skutečně sídlit na zemi společně s lidmi? Jsou-li mu nebesa příliš těsná, co říci o jeruzalémském chrámu?

Šalamouna uklidnily dva úsměvy.

Prvním byl Hiram, nádherný ve svém purpurovém plášti, usmívající se před bronzovým mořem.

Druhý byl úsměv Nagsařin. Stála ve slavnostním šatu trochu v pozadí, nalevo od velekněze.

Oba úsměvy vyjadřovaly radost a hrdost. Uspokojený Šalamoun vystoupil po stupních vedoucích k velkému obětišti, vysokému deset metrů a umístěnému na konci nádvoří.

Mistr Hiram, velekněz a královna vytvořili trojúhelník, v jehož středu byl král Izraele. Okolo nich stáli kněží. Strážé otevřely dokořán hlavní hradební bránu, uvolnily vstup poutníkům a zaplavili esplanádu.

Rozhostilo se hluboké ticho. S očima upřenýma na Šalamouna, zažehujícího zápalnou obět', diváci, přihlížející tomuto „prvotnímu rituálu", zadrželi dech. Zdálo se, že oheň, který už nepohasne, dosahuje samého nebe.

Ke králi přistoupil kněz nesoucí v náručí ovci. Zvíře podřízl a jeho krev stékala do žlabů, vedoucích ke čtyřem rohům obětního stolu. Popel bude propadávat vodorovnou mříží.

Na Šalamounovo znamení zazněly trubky a přenechaly obětiště velkému počtu celebrujících, aby obětovali zvířata, která budou snědena během gigantického banketu. Pro slávu Boží bude pobito přes dvacet tisíc kusů hovězího dobytka a sto tisíc ovcí.

Šalamoun zvítězil. Chrám byl na světě. Jeho geniální stavitel Hiram zhmotnil bláznivý plán krále, uchváceného absolutnem.

Šalamoun, nehybný a osamělý, plakal radostí v nejsvětější svatyni.

Hiram, vyčerpaný tíhou exilu a smrtí svých Bratří, se uchýlil ve společnosti svého psa do jeskyně.

Královna Nagsara, samotná ve svém nádherném palácovém pokoji, oplakávala ztracenou lásku.

Kulhavý Kaleb, zpitý radostí i vínem, stoloval s bohatými, kteří pěli chválu na moudrého Šalamouna a stavitele chrámu Mistra Hirama.

KAPITOLA ČTYŘICÁTÁ PÁTÁ

Od svého otevření se chrám stal srdcem Jeruzaléma. Na jeho esplanádu se lidé rádi přicházeli projít, popovídat si, a dokonce uzavírat obchody. Nikdo nesměl uhodit o dlažbu holí. Mohlo se po ní kráčet jen bosýma nohama nebo v naprosto čistých sandálech. Kněží, kteří tu neustále procházeli, kontrolovali, aby se na těchto místech neobjevila jediná mince.

Sadok si s uspokojením prohlédl místnosti, které na Šalamounův příkaz postavil Mistr Hiram k ubytování duchovních. Velká dřevěná galérie podél chrámu spojovala malé světlé a vzdušné pokojíky. Budou tu bydlet první veleknězovi podřízení, pověření organizací práce patnácti tisíc duchovních, kteří budou každý den v chrámu sloužit mši. Po ranní očištné koupeli si obléknou roucho z bílého lnu a obětují tři zvířata, z nichž jedno bude býček. Jeho krev smíchaná s olejem bude sloužit k vysvěcení nového duchovního, který bude přináležet k jedné ze čtyřadvaceti tříd kněží, střídajících se v udržování svatých míst. Kandidátů, sledujících značný zisk z této funkce v podobě šatstva a hojného jídla, bylo velmi mnoho. Přidělování rozličných chrámových služeb se dělo losováním, na něž dohlížel velekněz. Největší zájem byl o pálení vonných látek, protože tento úkol poskytoval právo na hovězí maso a víno vynikajících kvalit.

Šalamoun přiznal Sadokovi nebývalé významné postavení. Velekněz byl dosazen do čela mocné administrativy, a tak získal nesmírnou úctyhodnost. Nestal se vlastně nejbohatší osobností v království po monarchovi?

Velekněz nepadl do léčky, nastražené Šalamounem. Král si myslel, že uspí jeho ostražitost, když ho zahme dobrodiním. To však Sadokovi nezakrylo jedinou skutečnost, na níž záleželo: monarcha ve svých rukou soustředil moc politickou i církevní. Navzdory prestiži, kterou Sadok požíval, zůstával až druhým v pořadí, a pán Izraele se ho mohl v kterémkoliv okamžiku zbavit.

Protože chrám už byl na světě a lid byl spokojen, bylo lepší ho zachovat. Však pouze s podmínkou, že bude odstraněna ta neblahá

trojice, která zavléká Izrael do zkázy: ctižádostivý Mistr, bezbožná královna a všemocný král.

Kůlna na náradí, stojící na okraji pole ve stínu starého fíkovníku, byla dosti prostorná, aby pojala tři venkovany. Na konci onoho dopoledne, prohrátého teplými barvami, poskytla útočiště veleknězi Sado-kovi, Jarobeámovi a Elihapovi.

- Pátrání ve věci nehody v huti postupuje, oznámil Šalamounův sekretář. Dojde k zatýkání a viníci promluví. Bude-li jméno Jarobeám vyslovováno příliš často. . .

Bývalý velitel roboty opustil tajně Jeruzalém v ubohé dělnické tunice a podobně po něm i Elihap. Pokud jde o Sadoka, i on se vzdal svého nádherného roucha velekněze a navlékl na sebe prostý hnědý šat, přitažený k tělu širokým opaskem.

- Neztrácejme naději, pravil Jarobeám. Šalamoun spoléhá na Hirma, aby si zajistil podporu soudržného bratrstva, soustředujícího hebrejské a cizí dělníky. Bratrstvo je však mnohem méně jednotné, než si král nebo Hiram myslí.

- Koupil jste si nějaká svědomí? dotazoval se velekněz.

- Skoro. Několik tovaryšuje velmi nespokojeno, jak se k nim Hiram chová. Tři z nich, jeden syrský zedník, fénický tesař a hebrejský kovář, žádali o povýšení a byli odmítnuti. Podpořme je, aby heslo mistrů obdrželi a odhalili jejich tajemství. Výměnou za naši podporu nám ta tajemství pak předají, architekt bude zostuzen a král se dostane do nesnází.

- Abychom pokročili, spolehněte se na mne, ujistil ho Sadok. Zbavte mě toho Hirma a já vyženu z trůnu Šalamouna.

Elihap si nebyl jist, má-li se k tomuto novému spiknutí připojit. Měl však z obou mužů příliš velký strach, než aby protestoval.

##*

Co zůstává z člověka po jeho odchodu ze světa? Světlá stopa, stín, dojetí... Nesetkají se všechny v říší stínů, kde panuje mlčení, tak daleko od tohoto světa, že je nedostihne ani hněv Jahveho, hřímající jako tisíce bouří?

Hiram pozoroval na chrámovém nádvoří východ slunce a jeho duše se mučila temnými myšlenkami. Okolo něj se vznášela smrt jako noční pták, vzdorující rodícímu se světlu.

Když zazněly trubky, brány svatyně se otevřely a k Jahvemou stoupaly první modlitby. Pak Sadok přistoupil k jitřnímu obětování. Krev tekla,

maso ovce prskalo. Dým z chrámu mířil k severu a předpovídal deštivé počasí.

Veškerá Hiramova radost vyprchala. Hrát roli špióna mu příliš nesešlo. Stvořit chrám, aby dodal novou formu prastaré moudrosti, bylo hodno Domu života. Zradit krále, k němuž cítil obdiv a přátelství, ho popuzovalo. Snížit se ve vlastních očích bylo nesnesitelné. V jeho snech obcházely hrozné postavy, vracející se jednu noc za druhou... Neměl by těmto znamením z onoho světa dopřát sluchu?

- Jste velice zamyšlený, Mistře Hirame.

- Veličenstvo? Vy...

- Stává se mi, že jsem sám, stejně sám jako vy, a přicházím sem chvíli před úsvitem pohledět na vaše dílo. Bůh mi přinesl pomoc geniálního architekta a možná i přítele. Nejste vyslancem té moudrosti, kterou všude hledám?

- Ne, Veličenstvo. Obyčejný řemeslník.

- Egyptský Mistr, stavitel chrámu, opravil ho Šalamoun. Muž vychovaný mudrci. Jiný člověk než ostatní.

- Muž, pro něhož nadešla hodina návratu do vlasti, Veličenstvo. Moje práce je tady skutečně skončena. Bronzové moře je na svém místě. Žádný kámen chrámu se několik století neuvolní. Sejměte ze mne mé břemeno, Veličenstvo. Potřebuji váš souhlas.

- Jste hrdý a nepřístupný, Mistře Hirame. Umíte ale zacházet s lidmi a řídit je.

- Pouze s cílem stavět. Vládnout je vaše věc, ne moje.

- Kdy se chcete vydat na cestu?

- Hned po ukončení tohoto posledního rozhovoru. Sám a bez doprovodu. V Egyptě zůstanu dlouho na poušti. Možná mě očistí.

- Zasloužíte si obrovskou odměnu. I opravdový poklad by byl jen stěží postačující.

- Nepřeji si nic, Veličenstvo.

- A členové vašeho bratrstva? Co se s nimi po vašem odchodu stane? Zorganizoval jste gigantickou stavbu, podnikl rozsáhlé práce, shromáždil a utvářel stovky řemeslníků, tisíce nádeníků, postavil na nohy celou společnost. Koho bude poslouchat, když už nebudete jejím velitelem?

- Svého krále, Veličenstvo.

- Ne, Mistře Hirame. Ještě vás potřebuji. Každým rokem dochází do Jeruzaléma velké bohatství. Práce v provinciích, obchod, daleké výpravy mi poskytují více než třiačacet tun vzácných kovů. Nejbohatší panovníci světa mi posílají dary. Díky chrámu se stal Izrael velkou zemí, korunovanou bohatstvím. Ze zlata ze Sáby vyrobíte dvě stě štítů normál-

ní velikosti a tři stovky menších. Moje elitní garda předvede lidu ty větší o velkých svátcích. Spolu s těmi menšími budou představovat základ pokladu, uloženého v budově, kterou postavíte. Zbytek zlata bude uschován v podzemí nejsvětější svatyně. Bude použit v okamžiku, kdy bude moje země prožívat období bídy. Toto je má vůle, Mistře Hirame.

Architekt se pustil se zápallem do nového úkolu. Mistři, tovaryši a učedníci byli šťastní, že budou moci pokračovat v práci pod vedením člověka, kterého uctívají. Hiram předložil králi model, na němž obklopil chrám ze tří stran budovami o třech podlažích, spojených navzájem padacími dveřmi. Poschodí se postupně zužovala. Zde budou uložena bohatství království.

Podél cesty vedoucí do města vyroste nejpůsobivější stavba, „Dům libanonského lesa“. Uvnitř této mohutné královské pokladny, dlouhé padesát metrů, široké dvacet pět a vysoké patnáct, předpokládal Hiram velké množství cedrových kmenů, které budou podpírat střechu. Na vrcholu bude důmyslný pletenec z osekaného větroví šedesáti stromů.

Onoho podzimu, kdy v horečné práci, přinášející ty nejkrásnější plody, uplynul už více než rok, byla úroda hroznového vína a oliv zvláště hojná. Zemědělci na polích, pohánějící zapražené volky, s obdivem vzhlíželi k vznosnému obrysu Domu libanonského lesa. Tento pohled je utěšoval při práci, kterou sucho kamenité země, porostlé bodláky, činilo ještě drsnější.

Novému roku, začínajícímu svátkem Velkého odpuštění, předcházelo období pokání, během něhož Izrael odpykával své hříchy. Během podzimního shromáždění, kdy všechen lid prosil Boha o seslání milosti, byla zakázána veškerá činnost pod trestem smrti. Prikazoval se přísný půst.

Při této jediné příležitosti povolil Šalamoun veleknězi, aby vstoupil do nejsvětější svatyně a očistil poskvrnu umírajícího roku obětováním krve býka, smíchané s krví kozla. Břeským tónem trubek bylo zahájeno procesí, které zamířilo k chrámu. Pole byla vysvěcována zpěvem a klečící rolníci naslouchali hlasu předků, připomínajících, že pouze Bůh učiní zemi úrodnou.

Všude kolem Jeruzaléma se stavěly chatrče z listí a provizorní stany. Přicházely sem tisíce poutníků a stejně tak i obyvatelé města, kteří po dobu svátku Stánků, následujícího po svátku Velkého odpuštění,

opouštěli svá obydlí. Tak se připomínalo velké bloudění člověka v tomto světě, slzavé údolí rasy, rozpolcené mezi nomády a usedlíky.

Hiram naslouchal na chrámovém nádvoří po Šalamounově boku sboru kněží, připomínajících úhelný kámen, který stavitelé odhodili a z něhož Jahve učinil kámen základní. Hiram, architekt chrámu, se cítil vyloučen jako ten pyramidión, vrcholek obelisku, který uměl umístit na završení stavby jedině Bůh. Do kterého vesmírného koutu zamíří v budoucnu jeho život? Egypt ho odmítal, Izrael věznil.

- Kozel! vykřikl sloužící kněz. Zde je obětní kozel, jenž na sebe vezme naši špínu a naše hříchy!

Velekněz přivedl se dvěma pomocníky k hlavnímu obětišti nádherné zvíře, nevrle a neposlušné.

- Hospodine, modlil se Sadok, tvůj lid zhřešil. Páchal zločiny a porušoval tvůj zákon. Dej mu své odpuštění. Buď milosrdný. Zažeh toto zvíře do pouště. Zaved ho k propasti, nechť zemře za naše viny. Nechť zahyne v osamění. Nechť mu nikdo nepřijde na pomoc.

Sadok odstoupil stranou. Jeden kněz švihl kozla přes zadek a zvíře se vrhlo kupředu.

Kozel se zastavil metr před Hiramem. Mistrovy oči se zkřížily se zrakem odsouzence. Hiram tam nespatrił žádnou úzkost, pouze hrdost, kterou nezhasí žádné neštěstí. Kozel zvedl hlavu, vydal ze svých útrob vzdech a vrhl se vstříc smrti.

Kaleb jedl dobře propečený chléb a čerstvý sýr. Anup číhal na kousek potravy, kterou mu kulhavý lakotně uždiboval, a Hiram pracoval na nových plánech.

- Tak vy si nikdy neodpočínate. . .

- Královna ze Sáby je na cestě do Jeruzaléma. Šalamoun chce, aby hlavní město bylo ještě krásnější. Moji řemeslníci budou muset konat zázraky.

- 1 Bůh si umí odpočinout.

- Není Šalamounovým služebníkem.

- Král se stal vaším nejlepším přítelem?

Hiram odložil zastrouhaný rákos a pohlédl na Kaleba.

-To je výčitka?

Kulhavý sklopil zrak a soustředil se na svou miskou.

- Nikdo nemůže být přítelem krále. Vás obdivuje a ctí spousta lidí. Který monarcha by dlouho snesl přítomnost soupeře? Měl jste hodně štěstí. Chrám je hotov a vy jste ještě naživu. Měl byste toho využít a dát se na cestu.

Mistr narýsoval na papyrus červenou čáru. Jeho ruka se pohybovala s takovou přesností a rychlostí, že Kaleba téměř vyděsila. Neuváděl ji v pohyb duch?

- Byl jsi prorokem neštěstí, můj milý Kalebe, které však nepřišlo. Díky mému bratrstvu je Izrael bohatou a krásnou zemí. Bylo by správné, abych opustil lidi, kteří postavili chrám a palác? Nezachoval bych se jako zbabělec?

Kaleb už neměl hlad. Položil misku na zem a pes ji spěšně vylízal.

- Lovec nikdy nemine tutéž zvěř dvakrát. Šalamoun vás zabije, Mistře Hirame.

- Tady je můj dar k Novému roku, řekl Šalamoun Nagsaře.

Na dlažbě královnina pokoje rozprostřeli sluhové obrovský hedvábný koberec smaragdové barvy, protkávaný zlatou nití. Do východního rohu postavili trůn ze slonoviny, do jižního purpurovou postel, do severního zlatý stůl pokrytý zlatým nádobím a do západního nádoby s olejem, kožené vaky s vínem a mísy medu.

Královna pozorovala muže, kterého milovala po odloučení ještě vroucněji. Za těch více než sedm let Šalamoun vůbec nezestárl. *Žádná* vráska se neveysala do jeho obličeje s čistými rysy, který teď zdobil ještě nádherný vous, zdůrazňující jeho přirozenou autoritu.

- Děkuji za vaši štědrost, Veličenstvo. To však nejsou poklady, které potřebuji. Trpím a moje srdce se mučí. Bohyně Hathor neodpovídá na moje prosby. Každou noc se ptám plamene, ale on mi už neodpovídá. Budoucnost pro mne už neexistuje, protože jsem zbavena vašeho pohledu. Jste příliš moudrý, příliš dokonalý, příliš vzdálený všemu lidskému. Nedokázal byste podlehnout slabosti jako váš otec David, o němž dvořané hovoří s takovým dojetím, zapomenout na stát a zabývat se sklíčenou ženou?

Šalamoun vyšel z palácového křídla vyhrazeného královně. Nemyslel na ni, ale na Hirama.

Až dosud vzdoroval pomluvám beroucím si na mušku jeho Mistra. Nepřikládal žádnou váhu varováním a klepům, protože přátelství se nesnáší s pochybováním. V duši mu však začínal hlodat jed. Hiram je možná jiný, možná je ctižádostivec, mocnář, zamlčující své jméno. Šalamoun nesmí být slepý, i kdyby jeho jasnozřivost měla zničit nejcennější z jeho citů.

Náhle zatoužil ponechat Izrael hře náhody a nařídít kosmickým větřům, aby ho ukryly v nekonečnu nebes.

TŘETÍ ČÁST

Jsem černá, ale jsem krásná, dcery jeruzalémské...

Řekni mi, ty, jehož miluje mé srdce,

kam vodiš pást své stádo,

kde ho necháš o poledni odpočívat,

abych užnebloudila jako tulačka?

Píseň písní, první báseň

KAPITOLA ČTYŘICÁTÁ ŠESTÁ

Od hranic Izraele až k Jeruzalému procházela královna ze Sáby mezi špalíry venkovců, kteří jí dávali své nejcennější věci a provolávali slávu návštěvníci z nejbohatší země světa.

V blízkosti hlavního města dal Šalamoun pokrýt dlážděnou cestu perlami a diamanty. Balkis objevovala zemi zaslíbenou z ozdobeného koše posazeného na zádech bílého slona, který vycítil každý její příkaz.

Opojně krásná královna ze Sáby s černýma očima, zdůrazněnými linkou zeleného pudru, s úsměvnými ústy, pružným tělem, jen skrovně zahaleným nachovými lněnými šaty, hrdlem ozdobeným lazuritovým pektorálem, se zlatými náramky na zápěstích a kotnících, budila úctu u každého, kdo se k ní přiblížil. K půvabu, jenž okouzloval i nejvyprahlejší srdce, připojovala sílu ducha, bystrého jako horský orel.

Přes ramena měla Balkis přehozen vzácný šál a zaujímal místo v čele defilé slonů, velbloudů a koní, naložených zlatem, drahokamy, hedvábím a vonnými látkami. Vedlo je přes tisíc černých obyvatel Sáby. Jejich královna měla pleť barvy mědi jako Egyptanka z jihu. Průvod uzavíraly těžké káry naložené flakóny myrhy a esencí nardy, lilie, jasmínu, růže a skořicovníku.

Na zlatém trůnu, postaveném před hlavní branou uprostřed kříšťálového dláždění, v němž se odrážela průzračná podzimní obloha, seděl Šalamoun. Vedle krále stáli hodnostáři v hedvábných tunikách, zdobených barevnými pruhy a vlněným páskem, ovinutým několikrát okolo pasu. Šat kněží, zvýrazněný střípci, měl barvu světlého hyacintu. Sadok se na panovníkovu žádost oblékl do svého slavnostního roucha nejvyššího kněze, i když se k příchodu královny, klanějící se pohanským božstvům, stavěl nepřátelsky.

Kéž by mě naučila schopnostem větším, než jsou moje, pomyslel si Šalamoun, větší moudrosti než moje. Kéž by mi pomohla upevnit mír, který je klíčem ke štěstí lidu. Král si připomněl Nagsaru, jejíž přítom-

nost mu umožnila započít dílo, když tu voňavý závan nardy ohlásil příjezd Balkidy.

Košatina na zádech bílého slona se koupala v poledním slunci. Královna ze Sáby s purpurovou korunou na hlavě se zvedla.

Jakmile se majestátní zvíře zastavilo, Šalamoun povstal. Sadok se odvrátil, popuzen nestoudností té cizinky, která si osobovala právo ovládat takto pána Izraele.

- Královno bohatých končin Sáby, buďte hostem mé země a mého lidu.

Slon poklekl. Dva služebníci z královnina doprovodu pomohli paní sestoupit. Stanula několik metrů před Šalamounem.

- Svět vzdává hold vaší síle, králi Šalamoune. Přicházím z ráje, vystavěného architekty, kteří podrobili hory, přivedli kanály vodu a zúrodnili poušť. Moji předkové vyhloubili jezera, vysázeli stromy a umožnili stepi, aby se zazelenala. Abych vás obdarovala, přivezla jsem tisíc pokladů. Když jsem spatřila cestu do vašeho hlavního města vydlážděnou perlami a diamanty, zastyděla jsem se. Nebylo lepší hodit to ubohé bohatství ze Sáby do potoka? Veškerá hojnost je před vámi nicotná.

- Můj palác vás očekává.

- Na vaše pozvání nemohu odpovědět příznivě, Veličenstvo. Zítra je den sabatu. Cizinka nemá narušovat Jahveho kult. Než vyjdou hvězdy, postaví moje družina na okraji Kidrónu stany.

Šalamoun se přání Balkidy podřídil, okouzlen melodickým hlasem královny, která znala tak dobře izraelské zvyky. Jak mohl v záplavě pozdravných výkřiků na počest panovnice ze Sáby uslyšet pláč své manželky Nagsary, osamělé v nádherném paláci, který v ní vzbuzoval hrůzu?

S prvním paprskem vycházejícího slunce nasedla královna ze Sáby na bílého koně a vjela do bran Jeruzaléma. Shromážděný dav ji obdivoval. I ten nejubožejší chudák cítil, že v této slavnostní chvíli se hraje o osud Izraele. Velekněz, kterého nikdo nežádal o radu, nevycházel z rozčilení. V soukromí hrozil té cizince Božími blesky a hromy. Některé ženy litovaly Nagsaru za neblahý osud, který ji postíhl. A každý byl udiven nepřítomností Mistra Hirma.

Když Balkis na začátku cesty vedoucí k chrámu stanula na zemi, pozdravila slunce. Její modlitba rozlétla zástup kněží. Šalamoun však ke královně ze Sáby, jejíž světle zelený šat s velmi temnými pruhy byl ještě nádhernější než purpur předešlého dne, nevyslovil žádnou výčit-

ku. Poprosil ji, aby přijala místo po jeho boku na nosítkách z pozlaceného dřeva, které vyrobili Hiramovi tesaři.

Balkis nosila krátké vlasy. Byly zářivě černé a stejně jemné jako její řasy. Její tvář, půvabná jako pohled laně, tajila v sobě něhu holubic a svěžest lilií.

- Jaký je skutečný důvod vašeho příjezdu?

- Uvidět chrám, na jehož dokonalost pějí všichni chválu, objevit zemi, spravovanou králem, jehož pronikavý duch všichni velebí a jehož slovy se opájejí. Jak šťastné jsou vaše ženy a jak šťastní vaši služebníci, že vám mohou být neustále nablízku. Blahoslaven budiž Bůh, který vás dosadil na izraelský trůn.

- Vaše slova jsou příliš pochvalná.

- Neobdařil snad Jahve Šalamouna inteligencí stejně obrovskou, jako je množství písku na pobřeží? Není vaše moudrost proslavenější než moudrost všech synů Orientu?

- Nikdo není vlastníkem moudrosti.

- Nebud'te tak skromný. Vaše pověst překročila hranice Izraele.

Šalamoun se měl na pozoru. Neměla královna ze S aby v úmyslu mu položit jednu z těch svých obávaných hádanek, které zesměšňovaly nejchytřejší a ničily i ta nejpevnější renomé? Kdo nenalezl řešení, ztratil čest.

- Přesto mám jednu výčitku.

- Jakou? podivil se král.

- Povídá se, že poroučíte démonům, rozumíte řeči zvířat a rostlin. Nepřekročil jste hranice zakázaného území?

- Existuje nějaké zakázané území pro toho, kdo hledá moudrost?

Balkis se usmála.

- Jeruzalém je nádherné město, řekla jemně.

- Země je kruh obklopený vodou, řekl Šalamoun. Tak to chtěl architekt, který vytvořil svět. Uprostřed leží Izrael. V jeho středu je jeruzalémská skála, kde se ztělesnil jeho duch jako neviditelná přítomnost, která napájí duše spravedlivých.

Královna ze Saby pozorně naslouchala a vstřebávala králova slova jako med.

- Váš sňatek s dcerou faraóna Siamona vzbudil velký rozruch, připomněla. Proč nyní není po vašem boku?

- To není zvykem. Je jenom první z mých manželů. Uvidíte ji na banketu, který se bude konat na vaši počest.

Šalamoun nabídl Balkidě rámě a pomohl jí sestoupit z nosítek. Kráčeli spolu po schodech vedoucích na esplanádu, kde jim vzdali čest kněží a dvořané. Královna ze Saby si prohlédla soudní síň, „Dům

libanonského lesa", kolonádu, otevírající výhled do kidrónského údolí, palác a chrám.

Její pohled se plnil zázraky. Královnina krása, zářící nevyumělkovaností, fascinovala Šalamounův dvůr. Dokonalost staveb, zdaleka převyšující stavby v Sábě, zbavovala královnu slov.

- Kdo je autorem těch mistrovských děl?

- Mistr Hiram.

- Chtěla bych se s ním setkat.

Šalamoun nařídil svému sekretáři, aby došel pro architekta.

- To není zapotřebí, odpověděl vážným hlasem Hiram, stojící na střeše soudní síně.

Balkis k němu zvedla zrak. Ačkoliv se blížil čtyřicítce, neztratil nic z pevnosti svých svalů. Jeho široké čelo, ozdobené hlubokými vráskami, bylo nejcharakterističtějším znakem nepřístupného obličej. Jeho zjev vzbudil v doprovodu neklid. Stál nad Šalamounem a královnou ze Sáby a vyjadřoval pokojnou vznešenost, kterou někteří považovali za urážející.

Královna ho nespouštěla z očí. Stejně jako Šalamoun, i ona uměla vstoupit na zakázaná území, kde rozmlouvala s neviditelnými silami. Svoji myšlenkou pronikala Balkis zevnějškem bytostí a sestupovala až do nejskrytějších hlubin jejich tajné jeskyně.

Šalamoun měl postavu velkého krále a inteligenci vyvolených Bohem. Hiram se mu podobal, ale hořel jiným plamenem, temnějším, mučivějším. Společně byli ti dva muži schopni vytvořit ta nejneuvěřitelnější díla. Každý sám však bude snášet ten nejkrutější osud. Jeden ani druhý si to ale plně neuvědomoval.

- Nevíte, že tento den se nesmí pracovat? zeptal se rozhněvaně Elihap.

- Sabat byl včera, odpověděl Hiram. Dnes budou mí dělníci oslavovat na počest Jejich Veličenstev. Já ale pracuji. Tato střecha musí být dokončena.

Elihap se obrátil k Šalamounovi v očekávání podpory. Ozvala se však Balkis.

- Proč neshromáždíte své dělníky, Mistře Hirame? Neměl byste je přimět, aby se připojili k této velké chvíli, kdy se setkávají dvě velká království v dokonalém souzvuku?

Hiram ještě neviděl krásnější ženu. Elegance její postavy a jemnost obličej mohly soupeřit s nejkrásnějšími Egyptankami. Její rty se usmívaly, oči byly vážné a zamýšlené. Snoubila se v ní veselost zamilované ženy a vážnost královny.

Hiram si slíbil, že nikdy nezneužije moc, kterou byl obdařen. Balkis ho však vystavila zkoušce, z níž nesměl vyjít poražen. Podvolil se okamžitému popudu, který vzešel z nejskrytějších hlubin jeho bytosti, a zvedl paže, vytvářející tak dvě úhelnice, gesto, které Egypťané nazývají ka.

Setrval takto nehybně několik dlouhých minut, podobný pozorovateli, zkamenělému ve slunci.

Podrážděný Šalamoun to považoval za nesmyslné chování. Jak se architektovi může podařit shromáždit svoje dělníky, roztroušené po celém městě i venkově? Král měl chuť tu komedii přerušit. Balkis však nepřestávala Hirama upřeně pozorovat.

Náhle se u vstupu do dvorany rozšuměly hlasy. Dvořané do sebe vráželi a tísnili se jeden na druhého, aby umožnili průchod mistrům a tovaryšům, kteří s útočným výrazem obklopili esplanádu. Úzkými uličkami stoupaly vzhůru zástupy učedníků, následovány nádeníky. Kameníci, lamači, zedníci, tesaři, truhláři, taviči a kováři, všichni směřovali k chrámu na Mistrovo zavolání.

Tvořili mlčenlivou a mírumilovnou armádu, jejíž síla však byla zcela zřejmá. Během necelé hodiny shromáždil Mistr tisíce mužů, kteří se sem dostavili s větší horlivostí a přesností než zkušení vojáci.

Dvořané měli strach, Šalamoun zůstal nepohnutý. Díky královně ze Sáby teď znal hranice své moci: nevládl Izraeli sám.

Architekt zkřížil paže na hrudi.

- Vaše přání je splněno, řekl královně ze Sáby.

- Dejte na sebe pozor, Mistře Hirame, zašeptala Balkis.

KAPITOLA ČTYŘICÁTÁ SEDMÁ

Vlahý podzimní vítr přivál nad Jeruzalém houfy drobných bílých obláčků, ohlašujících konec veder. Pro veselé party mladých nadešla doba stanování na vinicích, pod fíkovníky a olivovníky, rostoucími mezi keři révy, která se nezastříhávala. Ti zkušenější učili nováčky zacházet s kosířem, kterým usekávali obrovské hrozny temně rudých bobulí, prosycených sluncem. Obvykle nespěchali. Tentokrát však nejstatnější z nich plnili vrbové koše s velkým spěchem a vysypávali jejich obsah do sklepa, kde je mladí s vervou dtili nohama.

Správce paláce požadoval množství čerstvého vína na banket, který Šalamoun pořádal na počest královny ze Sáby. Byla připravena spousta stolů a všichni dvořané se chtěli recepce zúčastnit. Správce velel zástupu kuchařů a číšníků, pobíhal z místa na místo a obával se, že přípravu nestihne včas.

Jeho pozornost však přesto přivábilo podivné chování sekretáře, který mířil těsně podél zdi do své pracovny. Správce mu zastoupil cestu.

- Co se děje, Elihabe?

- Nic... Nějaké papýry k roztřídění.

Sekretář lhal špatně.

- S těmi oslavami nevím, kam skočit, postěžoval si břichatý hodnostář. Ale vy jste celý ustaraný, proč? Elihap přitiskl k hrudi pomačkaný dokument.

- Ukažte mi to.

- Ne...

- Někteří tajemství jsou pro jednoho moc těžká.

Elihap se tak bál, že správci neodporoval, když sáhl po papýru.

Pojeno přečtení hodnostář zneklidněl.

- Okamžitě upozoměte krále, Elihabe.

Mistr Hiram a král Šalamoun

Šalamoun byl právě hotov s přípravami, když ho sekretář požádal o audienci. Nerač souhlasil.

- Bud'te stručný.

- Veličenstvo. . . Jedná se o zprávu. . .

- Je důležitá?

- Oba vám se, zeje. Králův zájem se probudil.

- Mluv!

- Závěry vyšetřování jsou jednoznačné. Odlévání bronzového moře sabotovali muži vedení Jarobeámem. Zavinili smrt desítek dělníků.

- Jarobeám. . . Necht' ta zpráva zůstane v tajnosti. Kdyby se rozšířila, volal bych vás k zodpovědnosti. Elihap se uklonil.

Šalamoun a královna ze Sáby seděli v čele okázalého banketu, kterého se nezúčastnila Nagsara, upoutaná na lůžko vysokými horečkami, a Mistr Hiram, zaneprázdněný spolu se svými nejlepšími řemeslníky dokončováním soudního sálu.

- Toto jídlo je posvátný úkon, prohlásil Šalamoun, než byly mísy rozneseny. Necht' je věnováno Bohu, jako je pod dubem v Mamre věnoval Bůh našemu otci Abrahamovi.

Do paláce byla na kárách přivezena pšenice, ječmen, olivy, melouny, fíky, hrozny, granátová jablka, mandle, pistácie, moruše a lusky svatojánského chleba. Chléb a pečené maso doplňoval včelí, hroznový a datlový med. Víno, jehož výrobu odhalil Bůh Noemu, teklo proudem. Džbány a kožené měchy plnily žhavou rudou tekutinou keramické poháry.

Král nabídl Balkidě vzácnou myrhu, pocházející z tmitých keřů pochmurné oblasti Ghoru, jejíž osamělé končiny ukrývaly původní domovinu těch nejvzácnějších parfémů.

Básníci předčítali velkolepé verše, oslavující krásu Izraele a ctnosti jeho synů. Šalamoun se obával, aby si královna ze Sáby nezvolila právě tento okamžik k položení jedné ze svých hádanek. Balkis však pouze ochutnávala jednotlivá jídla a odpovídala úsměvy na obdivné pohledy spolustolovníků.

Jarobeám shodil kapuci, která mu zakrývala hlavu. Ustříhl si vous, zabarvil vlasy na černo, jizvu na čele zamaskoval pudrem. - Podstupuji velké nebezpečí, když jsem tady, Veličenstvo.

- Neměl jste na vybranou, řekla Nagsara ostře. Poddaný nediskutuje o příkazech své královny. Obr se ušklíbl.

- Nemám už ani krále, ani královnu. . . Ten palác mě už nikdy neuvidí ohýbat hřbet před jejich autoritou.

- Proč tolik zahořklosti?

- A proč ten tajný rozhovor?

Nagsara si tohoto muže předvolala prostřednictvím Elihapa, který ho už zařadil mezi odrodilce a buřiče.

V královnině palácovém křídle byl jenom starý slepec, který celý čas prospal. Ostatní služebnictvo obsluhovalo u stolů na banketu.

Egyptanka měla strach sama ze sebe. Z Jarobeáma vyzařovalo násilí zklamaného a tvrdohlavého člověka, schopného dovést svou nenávist až do krajnosti. Nemohla však už couvnout. Plamen k ní konečně promluvil. Její štěstí se vrátí za cenu hrůzného činu.

- Potřebuji vás, Jarobeáme.

Hranatá brada bývalého velitele roboty se vztyčila. Královna se před ním pokořila.

- Poslouchám vás, Veličenstvo.

-Chcete být bohatý?

- Zítřka mě dá Šalamoun zavřít. Bohatství mě nezachrání.

- Co byste si tedy přál?

- Vzkaz, psaný vaší rukou, abych byl přijat vaším otcem, faraónem. Utéct do Egypta, to je jediná šance, jak si zachránit život.

Nagsara vzala rákos a napsala na vzácný papyrus několik sloupců hieroglyfů.

- Tady to je, Jarobeáme. Díky tomuto vzkazu se vaše přání splní.

- Co mám pro vás vykonat?

V královnině pohledu zablesklo znepokojivé světlo.

- Zabijte královnu ze Sáby.

Sedm stříbrných trubek, ohlašujících začátek každodenního rituálu, zmlklo. Královna ze Sáby došla na část nádvoří určenou bezvěrcům. Sadok a kněží si byli jisti, že dále nepůjde. Tuto překradu mohl překročit jenom právo věrný věřící.

Balkis, zářivá ve svých zlatých a purpurových šatech, se zastavila.

Šalamoun jí vykročil vstříc. Podal jí ruku a vedl ji na část nádvoří, vyhrazenou ženám. Několik rozhněvaných kněží se odvrátilo. Když král Izraele a královna ze Sáby prošli izraelskou dvoranou pro hod-

nostáře, Sadok, popuzený takovou nestoudností, vystoupil k hlavnímu oltáři, na němž ležely koláče z vyrážkové mouky uhnětené s olejem, chleby, směs kadidla, onyxu a galbanové pryskyřice a hovězí kýta. Raději se věnoval obřadu, než by se zúčastnil porušování zvyků. Když jedna moucha znečistila maso, velekněz věděl, že se stane neštěstí. Až dosud jídlo zasvěcené Hospodinovi neposkvnil žádný hmyz.

Obrátil se a spatřil Balkidu a Šalamouna, jak vstupují do části dvorany vyhrazené kněžím...

Velekněz zažehl zápalnou oběť, padl na kolena a chválil Jahveho jméno. Chrámoví hudebníci se ujali svého úkolu. Nejstarší vstrčil do úst beraní roh, připomínající zvuk, který slyšel Mojžíš, když vystupoval na horu Zjevení. Pak se přidali harfeníci, hráči na flétnu, citeru, lyru a bubínky.

Obětní dým a rituální hudba stoupaly k oblakům. Sadok sestoupil od oltáře.

- Králi Izraele, se vši rozhodností protestuji proti porušování Zákona. Tady jsme ve dvoraně kněží a nikdo jiný...

- Ať všichni opustí toto posvátné místo, nařídil Šalamoun. Chci být s královnou ze Sáby sám.

Velekněz ovládl svůj hněv a uposlechl.

Balkis ocenila prostor, který jí Šalamoun poskytl. Jahveho chrám pod sluncem jen pro ni samotnou! Jen pro ni samotnou vrcholné dílo Mistra Hiram. Královně ze Sáby připadalo slunce příliš prudké. Vyslovila tedy melodickým hlasem jména několika ptáků a ti slétli z oblaků, aby zastínili oblohu. Na levé rameno Balkidy usedl dudek. Jahveho chrám se naplnil šumem křídel, veselým poletováním ptáků a jejich křišťálovým zpěvem.

- Hovoříte řečí ptáků? zeptal se Šalamoun.

- Poskytnou nám trochu osvěžení, Veličenstvo. Nezhmotňují se snad do těchto křehkých stvoření, žijících ze světla a obývajících nebesa, duše spravedlivých?

Šalamoun už neviděl nebeský azur, zapomněl na chrámové nádvoří. Ponořil se celý do očí této ženy ze vzdálených krajů, kde se dech hor proměňoval ve zlato. Srdce krále Izraele zaplavil neznámý cit, který ho naplnil silou věčného mládí a touhou prudkou jako příval.

Dudek odlétl.

Kameny chrámu byly obklopeny svatozáří nazlátlého světla, zrozeňného na úsvitu věků.

Jarobeám nemohl snít o lepší příležitosti. Královna ze Sáby sestupovala samotná po stupních dvorany kněží. Šalamoun ji nenásledoval, omámen milostí, jejíž míru si pomalu uvědomoval.

Královna kráčela pomalým krokem a těšila se pohledem na architekturu, zrozenou z Mistrova génia. V souladu s příkazem krále byli kněží už pryč.

Jakmile Balkis projde okolo rohu „Domu libanonského lesa“, Jarobeám zaútočí.

Konečně se Šalamoun odhodlal královnu následovat. Cítil se však stísněný jako ve svěráku, jako by Balkis určila mezi nimi vzdálenost, kterou nedokáže překonat. Mladá žena vešla do průchodu mezi soudním sálem a královskou pokladnou.

Jarobeám vyskočil a napjal koženou šňůru, kterou královnu ze Sáby uškrtí.

Balkis se nezachvěla. Věděla okamžitě, že muž s hlavou zakrytou kapuci ji chce zabít. Upřeně se na něho zadívala a znovu přivolala myriády ptáků.

Jarobeám vykročil kupředu, ale narazil na neviditelnou překážku. Vztekem bez sebe ji nakonec přece jen obešel. Ocítl se už velmi blízko Balkidy, když tu pocítil první klovnutí do hlavy. Po dudkovi následovali havrani, sojky, straky a kánata a jejich ostré zobáky mu pronikaly do masa. Zkrvavený Jarobeám se dal na útěk.

KAPITOLA ČTYŘICÁTÁ OSMÁ

Šalamoun a velekněz se střetli tvář v tvář ve dvoraně Jahveho chrámu. Sadok necouvne. Jeho víra byla uražena a on takové chování panovníkovi nedovolí. Uvědomoval si riziko, které podstupuje, a proto si chtěl dodat důstojnosti slavnostním rouchem.

- Královna ze Sáby je kouzelnice, Veličenstvo. Ovládá ptáky. Když se takto chová dokonce ve dvoraně svatyně našeho Stvořitele, vyzývá ho a nás ponižuje. Už fakt, že vaše manželka nepatří k naší rase, je těžká urážka Jahveho. Když ještě povolujete této kacírce ze zpuslé země, aby se chovala tímto způsobem, je to hřích, který Izrael zaplatí svou krví a svými slzami. Vyhostěte ji a kajte se. Proste Boha o milost. Jinak dopadne na váš lid neštěstí.

Sadok svá slova pronášel zvýšeným hlasem a doprovázel je rozmáchlými gesty. Šalamoun nelitoval, že ho jmenoval veleknězem. Pochvaloval si, že pozval královnu ze Sáby, jejíž návštěva v tomto starém pleticháři probudila dřímající zápal. Konečně se snažil projevit na výši své funkce.

Král se nedal vyvést z klidu, který okouzloval duše a tišil úzkosti.

- Hraješ svou roli dobře, Sadoku, ale díky Bohu, velekněz tomuto království nevládne. Má to štěstí, že žije v prostorách chrámu a neví, co existuje za jeho nádvořím a hradební zdí. Jakožto král Izraele musím skloubit dohromady vezdejší i onen svět. Královnu ze Sáby nám posílá sám Hospodin. Jenom její zlato nám umožnilo postavit tento chrám. Kéž zůstane mezi námi dlouho. Její přítomnost je nejcennějším přínosem míru, kterému se těšíme už téměř deset let. Je nutno ho budovat dál. Modli se za Izrael, Sadoku, a nech mě vládnout.

Je král zaslepený láskou schopen ještě vládnout? pomyslel si Sadok.

Mistři a tovaryši opustili stavbu sloupořadí trůnu, kde bude instalován Šalamounův soudní tribunál, přimykající se k velkému sálu,

určenému k přijímání vyslanců. Hiram, ponořený do své práce, osaměl. Jakýsi nejasný pocit mu nařizoval, aby neztrácel ani minutu. Nutnost tvořit byla tak naléhavá, že mu už nedovolovala ani chvíli odpočinku. Cedrové deštění od podlahy až ke stropu dodávaly tribunálu důstojnost a přísnost. Architekt osobně dokončoval slonovinový a zlatý trůn, jehož opěradla měla tvar lvů.

Když Mistr odložil palici a dláto, noc už velmi pokročila. Prospí se dvě nebo tři hodiny pod velkou kolonádou a pak, s prvními paprsky svítání, se zase vrátí k dílu.

Fasáda budoucího soudu, omývaná modravým svitem úplňku, představovala dlouhý krytý portál, podpíraný mocnými pilíři, jež se podobaly pilířům Usirova chrámu v Abydu. Napravo začínal strmý svah, klesající k Jeruzalému. Bude na něm nutno vytesat široké schodiště, aby se usnadnil přístup procesním stranám, přicházejícím žádat krále o nastolení spravedlnosti.

- Už je pozdě, Mistře Hirame.

Architekt poznal elegantní postavu královny ze Sáby, opřenou o pilíř a pozorující lunu, slunce noci.

- Veličenstvo... ale jak...

- Ráda se procházím sama, pod hvězdami. Moji poddaní spí. Jejich duše jsou v míru. Břímě království se nezdá tak těžké. Žádám nebesa, aby mě inspirovala a aby mě vedla.

Hiram měl na sobě jenom opotřebovanou pracovní zástěru z kůže. Jeho ruce, paže a hrud byly po celodenní práci ušpiněny. Nikdo by ho nerozeznal od obyčejného dělníka, kdyby neměl držení hlavy jako člověk navyklý nařizovat.

- Odkud jste přišel, Mistře Hirame? Kde je vaše vlast?

- Mou vlastí je toto staveniště. Přicházím od dokončeného díla a chystám se do díla, které je nutno vykonat.

- Kde jste se naučil takovému umění?

- V poušti, když jsem pozoroval kameny a písek. Jsou to věčné materiály.

- Jenom Egypt'an se může takto vyjadřovat. Šalamoun by ale nepřipustil, aby Egypt'an postavil Jahveho chrám!

Hiram zmlkl. Cítil se polapen do pastí. Rozmlouvat o stavebním materiálu mu bylo blízké. Odpovídat na otázky této ženy bystrého ducha ho podrobovalo tvrdé zkoušce. Slyšet však její hlas mu poskytovalo nezměrné potěšení.

- Tu dlouhou cestu jsem podnikla kvůli vám, Mistře Hirame. Váš přítel, můj první ministr, patří k vaší korporaci architektů. Naléhal, aby moje zlato přispělo ke stavbě tohoto chrámu. Přála jsem si ho vidět.

Mistr Hiram a král Šalamoun

- Jste zklamaná?
- Naopak. A rovněž jsem objevila velkého krále.
- Nejste dědičkou staré moudrosti, Veličenstvo? Dovedete si představit spojení, nebo ještě něco horšího, se synem pastevce, vůdcem odbojného lidu bez tradic?

Královna ze S aby pohlédla ohromeně na Hiram.

- Jaký udivující hněv! Nevíte, že Izrael už není slabým národem? A nejste to snad vy sám se svým chrámem, kdo jste mu poskytl tradici, která mu ještě chyběla? Žárlíte na Šalamouna?

Hiram uhodil pěstí do pilíře a zmizel, zanechávaje královnu s nádherným tělem, prosvítajícím v noční modři pod lněným šatem, paprskům luny.

Hiram po celou noc tvořil. Zmocnila se ho horečka. Otesal žulový blok, dal mu podobu Balkidy, ženy stínu a světla, vzdálené bohyně, která přišla obcovat se světem lidí, zjevení z onoho světa, příliš blízkého, než aby se dalo zapomenout. Vymodeloval oblá prsa, útlé boky, ploché břicho, dlouhé nohy. Ruka se mu nechvěla. Přivedla k životu krásu ukrytou v kameni, přivedla na svět královnu, kterou hladil a která patřila jen jemu.

Ráno své dílo zničil.

Šalamoun vystoupil po šesti stupních k trůnu. Usedl na zlatou stoličici a opřel předloktí o opěradla ze slonové kosti.

Prohlížel si početné, mlčenlivé publikum. V první řadě Sadok a kněží, za nimi královští hodnostáři. Nalevo od trůnu, pod estrádou, byl správce paláce. Napravo Elihap, vyzbrojený písářským náčiním. Díky cedrovému obložení se soudní sál podobal oratoři, kde žádný hlas nepodlehne vášni.

Šalamoun předsedal prvnímu soudnímu řízení v budově postavené Mistrem Hiramem, který v tuto chvíli prováděl poslední vylepšení na „Domě libanonského lesa“. Budoval tam schrány, v nichž budou uloženy zlaté štíty.

- Máme se vyslovit k nehodnému chování bývalého velitele roboty Jarobeáma. Je obviněn z dezerce a ze zločinu. Na sekretářovo předvolání neodpověděl. Ví někdo z vás, kde se schovává?

O slovo požádal generál Banajáš.

- Já, Veličenstvo. Právě jsem dostal zprávu, která nedovoluje o Jaro-beámově špatnosti pochybovat. Uchýlil se na egyptský dvůr. Naše právo zná pro vrahy a zrádce jediný trest: smrt.

Nagsara plakala. Dětskými slzami, horkými, valícími se v proudech, nezadržitelnými. Její ubohé spiknutí se nepodařilo. Královna ze S aby dále dobývala Šalamounovo srdce. Zítra bude vládnout nad Izraelem a egyptskou manželku krále uvrhne navždy do zoufalství a hanby.

Nagsara nepociťovala vůči Šalamounovi žádnou zatrpklost. Stal se kořistí kouzelnice, zrozené v prokleté zemi a přicházející do země Jahveho rozsévat neštěstí. Její manžel, oběť zlovolných sil, měl oči zaslepené čáry královny Balkidy.

Egyptanka se nevzdávala.

Probouzela se v ní hrdost rasy, která postavila pyramidy a chrámy, zúrodnila poušť, v lůně lidských institucí povznesla moudrost. Vracela se v ní k životu ušlechtilost linie královen, které dokázaly vládnout nejmnocnějšímu státu na světě.

Nagsara vystoupila na střechu palácového křídla, v němž sídlila. Postavila na zem lampu a zapálila knot. Plamen stoupal vzhůru v prosvětleném vzduchu.

Špičkou dýky rozřízla kůži v místech, kde bylo vyryto Hiramovo jméno. Už několik dní měla dojem, že se ztrácí. Když začala vytékat krev, královna Izraele ji zachytila do dlaní, které pak vztáhla nad plamen.

- Můj život za její smrt, prosila.

KAPITOLA ČTYŘICÁTÁ DEVÁTÁ

Zahradami osázenými vavříny, sykomorami a tamaryšky protékala chladivá voda. Ze zelených údolí Judy a Samaří stoupala vzhůru vůně lilií a mandragory, přenášená lehkou brízou, vanoucí v jasném a teplém odpoledni.

- Líbí se vám to obydlí, Balkido?

Šalamoun zavedl královnu ze Sáby na práh dřevěné venkovské vily, jejíž balustrády byly ozdobeny dekorativními mísami plnými květin a okna zastřena purpurovými závěsy. Na střeše vrkali holubi.

- Jako dítě jsem tu kdysi pobýval několik měsíců. Byly to šťastné doby. Slíbil jsem si, že se sem nevrátím, dokud nezakusím opravdové štěstí.

- Máte na mysli dokončení chrámu?

- Mám na mysli štěstí, že jsem vás potkal, Balkido.

Královna ze Sáby uhnula Šalamounovu pohledu a zamířila k jednomu z olivovníků. Vzala hůl a uhodila do větví. Na zem spadly velké zralé olivy. Ochutnala je.

- Naučil jsem se z nich lisovat na malém žernovu za domem olej, řekl král. Byla to moje oblíbená zábava. Šalamoun odsunul trámy, které bránily přístupu do vily.

- Mám žízeň, řekla Balkis.

Král vyhledal pohár, očistil jej a naplnil čerstvou vodou ze studny. Královna vylila vodu na zem.

- Ty, jehož moudrost je tak pověstná, mi nabízíš pohár vody, která nepochází ze země ani z nebes?

Šalamoun si zachoval chladnokrevnost. Balkis si vybrala tento okamžik odpočinku, aby s uměním na slovo vzatým přešla do útoku a položila jednu ze svých hádanek. Králův dech se nezrychlil. Monarcha usedl na okraj studny a zamyslel se, aniž své myšlenky nějak násilně popoháněl.

Řešení se mu zjevilo, když pozoroval dva bujné koně, táhnoucí vůz. Jednoho z nich odvázal, vyskočil na něj a zamířil tryskem do polí. Když se vrátil k vile, přiložil pohár ke koňským bokům a naplnil ho kapkami potu.

Královna ze Sáby otevřela pravou ruku. Na její dlani se třpytil smaragd.

- Pohled na ten vzácný kámen, králi Izraele. Je proražen dvanácti téměř neviditelnými spirálami. Budou tvé prsty natolik obratné, abys jimi protáhl nit?

Šalamoun vzal kámen. Nikdo, byť byl sebeobratnější, neměl nejmenší šanci na úspěch. Přitiskl drahokam k hrudi a vydal se cestou k sadu, pokrytou suchým kamením. Často mu meditace pod stromem přinesla odpověď i na ty nejsložitější otázky. Prošel mezi olivovníky, lehce se otřel o sykomoru a objevil zachránce, k němuž ho vedl jeho instinkt: nádherný morušovník, jehož listy s dvěma různými stranami měly rozvětvené žilkování. Vybral uvážlivě místo, kam položil smaragd, a vrátil se k Balkidě.

- Svěřil jsem ho bourci morušovému, který navine svou nit do těch dvanácti spirál a znovu vytvoří zvěrokruh vepsaný do kamene. Nežádala jste mne snad tímto způsobem, abych vždycky dbal naučení kosmu?

Královna se usmála.

- Pověst tedy nepřeháněla. Vaše moudrost je veliká.

Šalamoun se zachmuřil.

- Ve skutečnosti je to jen ubohá moudrost! Pozoroval jsem přírodu jako nejprostší venkován. Moje vědění je obrovské, tvrdí naivkové. Jsou to ale jenom nahromaděné vědomosti, tíživé jako přeplněný měch. Tyhle vědomosti neposkytují ani štěstí, ani moudrost. Jsou nízkou, šedivou oblohou. Příliš mnoho vědomostí je příčina trápení a bolesti. Neustále je zvyšovat vede k šílenství. Kdo dokáže proniknout zákony tvoření? Který vědec dojde k poznání Boha za hranicemi formy, a dokonce za hranicemi světla, v němž se skrývá? Já nejsem moudrý, Balkido. Napsal jsem pojednání o tajemstvích rostlin, nerostů, zvířat a kamenů. Nikdo nerozumí lépe než já řeči větru, nikdo nezná lépe poselství podzemních duchů. V příštích stoletích budou kouzelníci používat Šalamounova klíče, aby otevřeli bránu mystérií přírody. Rozdělí si jím moji moc. Ale toto vše je jen mamost. Co bych si mohl ještě přát? Netvrdí se, že v mých rukou se soustředí největší moc, neříká se, že umím léčit, ulevovat od utrpení duše? Neobdivují všichni můj úspěch a uskutečňování mých záměrů? Z tohoto falešného bohatství mi nezůstane nic. Všecko je to jenom iluze. Já nejsem moudrý, Balkido, ale potřebuji vaši lásku.

Z oblaku slétl dudek a usedl na pravé rameno královny ze Sáby. V jeho zpěvu mladá žena poznala slova velmi staré básně, vyjadřující milenčino vzrušení: „Než zavane večerní bríza a rozprostře se tma, zajdi k hoře mythy, ke kopci kadidla. Tam bude milý na tebe čekat a ty ztratiš hlavu.“

Žádný muž nebyl krásnější než Šalamoun. Nikdo neměl impozantnější zjev. Byť pokořen a soužen trýzní, kterou neskryval, uchovával si vznešenost monarchy zmítaného bouřemi, ale nezničeného. To, co cítila Balkis, přesahovalo obdiv královny ke králi. Obejmout ho, stulit se v jeho náručí, vzdát se... proč jí osud zakazoval, aby se chovala jako žena opojená vášní?

- Jste potomkem slavného Sema, otce Hebrejců a Arabů, řekl Šalamoun. Jestliže budete souhlasit s tím, že se za mne provdáte, obnovíme ztracené spojení. Navždycky zaženeme přízrak války.

- To je těžký omyl, odporovala. Království, které bychom vytvořili, by vzbudilo příliš mnoho žádostivosti. Naši sousedé by se spojili, aby ho zničili. A kdo z nás dvou by souhlasil s tím, že se podřídí tomu druhému? Neoddávejte se snům, Šalamoune. Nemáte na to právo.

- Snil jsem o míru, Balkido, a on se naplnil. Snil jsem o chrámu, a on byl postaven. Snil jsem o lásce, a vy jste přijela. Proč odmítat naději?

-Sábaje tak daleko...

- Přemýšlejte, snažně vás prosím.

Balkis se už chystala ustoupit, když tu si povšimla mračna okrového prachu na cestě. Objevil se jezdec, patřící ke královské gardě. Dorazil ke králi a bez dechu mu sdělil špatnou zprávu.

- Promiňte, Veličenstvo... vaše matka umírá.

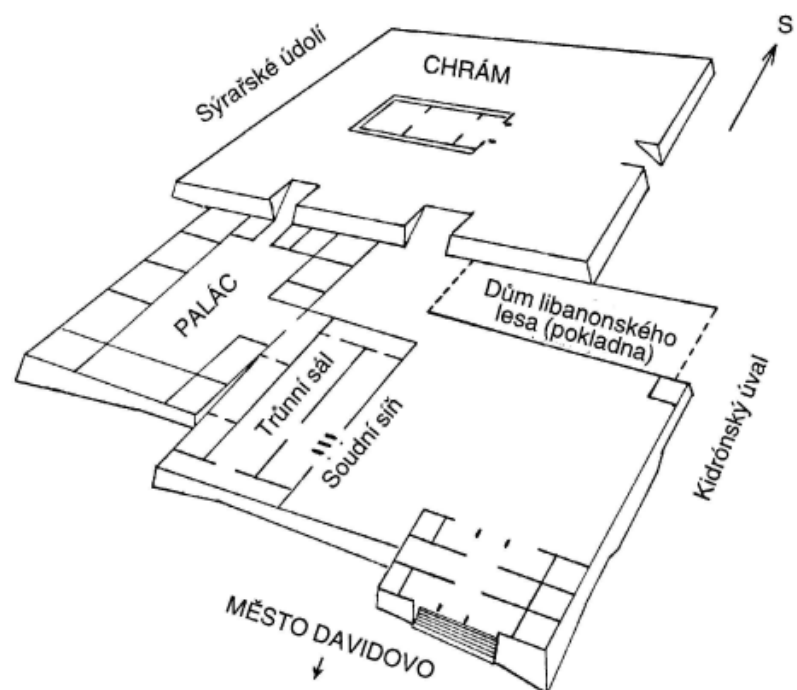
Jak si sama přála, Šalamoun neviděl Batšebu ode dne, kdy se rozhodla odejít od dvora a uchýlit se do prostomého sídla nedaleko Galilejského jezera, kde ji miloval David, když na celé jedno léto zapomněl na vládní povinnosti.

Na své smrtelné posteli se Batšeba nechávala ukolébávat vášnivými vzpomínkami, v nichž ji monarcha s lyrou okouzloval svými básněmi.

Když Šalamoun přistoupil k jejímu lůžku a poklekl, aby matce políbil ruku, přepadl starou dámu znovu stesk umírání.

- Konečněš tady, synu... Než mě ponoří do království stínů, chtěla jsem s tebou ještě naposled mluvit.

- Proč takové černé myšlenky?

Mistr Hiram a král Šalamoun

- Královna musí poznat blížíci se smrt a přijmout ji jako vítanou přítelkyni. Kvůli tobě mi ale krvácí srdce.
- Jaké trápení jsem vám způsobil?
- Nevšímáš si ženy, která tě miluje. Vyhledáváš potěšení, která se promění ve smutek.
- Přeji si jenom mír, matko.
- Královna ze Sáby ti ho neopatří. Nagsara ti ho však přinesla. Je velkou chybou, že to nevíš. Teď odejdi, musím se připravit. Buď spravedlivý, Šalamoune. Buď hoděn svého otce.

Balkis se rozhodla strávit noc ve venkovské vile. Za úsvitu někdo zaklepal na její dveře. Mladá žena spěchala otevřít a doufala, že je to Šalamoun, o kterém snila celou noc. Byla to ale jenom žluna s červenou hlavičkou, mávla křídly a byla ta tam.

Zklamáná královna kráčela bosá v rose, vychutnávala ranní svit a zpěv ptáků. Bude ještě dlouho odmítat Šalamounovy návrhy? Kdyby se provdala za krále Izraele, způsobila by, že by Sába ztratila svoji samostatnost. Takové jednání by bylo vůči zemi jejích předků zradou. Zaslouží Šalamounova láska takovou obět?

Když si všimla žen čerpajících vodu, vrátila se do vily a dala si na rameno vědro. Vyšla znovu ven jenom v prosté suknici a přidala se k nim. Ženy byly zprvu nedůvěřivé, ale pak šije Balkidin úsměv získal a daly se s ní do řeči. Protože přišla sama a nikdo nešel za ní, mohla to přece být jenom služebná.

Královna poslouchala stesky na tvrdou práci na polích, prudkost chamsínu a předpovědi mágů, ohlašujících mrazivou zimu.

- Co se děje v Jeruzalémě? zeptala se. Nevzdávají u dvora pocty nějaké cizince?

- Královně ze Sáby... Říká se, že dobyla Šalamounově srdce.

- Chystá se svatba?

- To by byla katastrofa! usoudila jedna venkovanka. Šalamounova manželka, to je Egyptanka Nagsara, a žádná jiná! Lidé ji už přijali. Jestliže bude král moudrý, nepoddá se chvilkovým touhám.

- Říká se, že je velmi krásná, zapochybovala druhá venkovanka. A náš král je tak přitažlivý...

- Ať si dopřejí milostných potěšení, ale ať Šalamoun respektuje svoje manželství!

- Spojení s panovnicí ze Sáby by prospělo míru, ne? zeptala se Balkis.

- Jenom řeči! odpověděla nejvýmluvnější venkovanka. Egypt a Izrael žijí spolu v míru díky faraónově dceři. Sába přinese jenom neštěstí. Šalamoun udělá lip, když se bude starat o toho týrského architekta.

-A proč?

- Se svojí armádou dělníků je ten Hiram opravdovým pánem země. Všecko může vytvořit, všecko postavit. Vypadá jako princ. A má na povel i démony.

- Co by měl Šalamoun udělat?

-Ať se ho zbaví!

- Když ne, tak kvůli němu ztratí trůn. V naší zemi není místo pro dva krále.

Balkis naplnila vědro, prošla se po blízkém sadu a sedla si pod fíkovníkem. Sladkost ovoce na jazyku, svěžest stínu, vlhké ovzduší... Izrael se podobal ráji. Ráji, jehož královnou se nestane.

KAPITOLA PADESÁTÁ

Prudké východní větry nahnaly nad Jeruzalém dusivý dým zápalných obětí. Kadidlo a spálené maso se mísily v odporný puch. Náhlé ochlazení, které do Izraele vniklo, zapříčinilo onemocnění mnoha kněží, nucených chodit bosky. Rýmy a průjmy jim zabránily podílet se na obřadech a působily zmatky v organizaci.

Šalamoun zůstal uzavřen ve svém paláci. Už více než týden neudělil žádnou audienci. Když mu královna ze Sáby oznámila svoje neodvolatelné odmítnutí, ponořil se do hlubokého mlčení a odmítl přijmout dokonce i Sadoka a Elihapa.

Poslední příbytky kněží byly dokončeny. Hiram dal příkaz shodit lešení a omítnout fasády. Posvátné prostranství Jeruzaléma na skále, pokosené architektem, nyní zářilo dokonalou krásou.

Jak ale mohlo potěšit Šalamouna, který právě prožíval první prohru ve svém životě a nejbolestnější ze všech porážek?

Hiram přecházel z jednoho pracoviště na druhé, z Esión-Geberu na břehy Jordánu. Protože velké práce v Jeruzalémě byly dokončeny, dával jednotlivým cechům, které spadaly do jeho pravomoci, novou pracovní náplň. Anarchii nahradil organizací svého bratrstva. Do čela každé řemeslnické profese postavil vedoucího, který skládal účty ze své činnosti radě mistrů. Za několik let bude z Izraele nový Egypt. Tesaři a kameníci vybudují vesnice, postaví nové chrámy, zkrášlí města.

Mistra všude doprovázel Anup, zatímco Kaleb se pečlivě staral o jeskyni, kde Hiram nadále bydlel, vytrvale odmítaje každý jiný příbytek. Tady si vždycky mezi dvěma cestami dopřál několik hodin odpočinku. Kulhavý už vyšlapal pěšinu k blízkému prameni, skrytému ve zmeči rozličných keřů, jasmínů a mladých palm. Bylo to místo, které

na začátku své vlády našel osobně Šalamoun pomocí kouzelného proutku, zděděného po otci.

Architekt se sem chodíval každé ráno umýt.

Nenadal se, že tu potká královnu ze Sáby, jak na sebe nahá cáká s dívčím půvabem vodu, třpytící se ve slunci.

- Neutíkejte, Mistře Hirame. Pohled na ženu vás snad neděsí? Nehrají v Egyptě na banketech nahé hudebnice? Architekt se vrátil a opřel se o kmen palmy.

- Tady není vaše místo.

- Proč by královna nemohla hovořit s nejmocnějším mužem v této zemi?

-Kdo se odvažuje...

- Lid, Mistře Hirame. Jeho hlas je poučný.

- Znáám jenom hlas svých dělníků. Vládnout není moje řemeslo.

- Že byste na Šalamouna žárlil až do té míry?

- Neberte si ho, Veličenstvo.

Královna vystoupila z vody, osušila se bílým plátnem a oblékla beze spěchu lehkou tuniku. Hiram ji nespouštěl z očí. Ani na okamžik se nepokusila zakrýt.

- Nevezmu si Šalamouna, odpověděla. To mi ale nebrání, abych ho milovala.

- Vy ho nemilujete! On jenom budí vaši zvědavost. Fascinuje vás jako horský lev. Zardousí vás.

- Jsme stejné povahy. Od krále Izraele se nemusím ničeho obávat.

- Musím odejít, Veličenstvo.

- Proč zase utíkáte? Proč se uchylujete k práci, která vás už neuspokojuje? Balkis nabrala pravou rukou vodu.

- Slyšíte, jak mi protéká mezi prsty? Myslíte přitom na svůj osud, který se v této zemi vyčerpává a který by v Sábě nabyl nových sil?

- To je příliš mnoho otázek, Veličenstvo.

Balkis se za ním dívala, jak odchází. Už podruhé jí unikl.

Jakmile obloha dostala temně modrou barvu a pokryla se hvězdami, vypravila se Nagsara k úpatí skály. Šla bosá, na hlavě závoj, a podobala se tak služebným nosícím vodu.

Svírala ji úzkost. Odpoví Mistr Hiram na její pozvání? Předal mu kulhavý její vzkaz? Posvátný areál nad ní ji drtil svým působivým majestátem. Jak se hlavní město Izraele změnilo! Město Davidovo se

stalo Šalamounovým panstvím. Nikdo už nepomýšlel na to, aby zpochybňoval prestiž krále, který se vyrovnal faraónovi. Bůh dal svému lidu výjimečného vůdce, jehož památka bude jednou ještě slavnější než Mojžíšova.

Nagsara by mohla být šťastná, kdyby jí věnoval trochu lásky, asi jako šelma, vracející se do svého pelechu po dlouhých dnech lovu. Vždycky by se spokojila s postavením povolné kořisti, která žije jen oním převzácným zábleskem pomíjivého pohledu. Tím, že na ni Šalamoun zapomínal, ji ničil. Ta prokletá Balkis vynaložila všechno umění své magie, kterému faraónova dcera nedokázala čelit.

Spatřila Hirama, jak stoupá strmou stezkou. I on si zakryl obličej, ale svou impozantní statnost a velitelský zjev se mu podařilo zamaskovat jen málo. Vedle Šalamouna to byl jediný muž, který by mohl způsobit, aby se Nagsara zachvěla. Neměl královu slunečnou krásu, ale jeho přísnost a síla ho činily stejně okouzlujícím.

- Tak jsem zde, královno Izraele.

- Potřebuji vás, Mistře Hirame.

Architekt zaznamenal královnino pohnutí. Její hlas se chvěl. Když její tvář ozářil paprsek luny, všiml si, že hodně pohlubla.

- Pomozte mi zachránit Šalamouna. Je ho třeba vyrvat z čarů té cizí královny. Vy jste Egyptan, jsem si tím jista. Patříme ke stejné rase. Naším otcem i matkou je Nil. V této cizí zemi, kde mne osud odsoudil žít, jste mou jedinou oporou. To proto je vaše jméno vyryto na mých prsou.

Nagsara se vrhla s pošetlým vzplanutím na Mistrovu hrud.

- Přitiskněte mě... je mi zima a jsem vyčerpaná, tak vyčerpaná... Chtěla bych jenom být milována. Proč to Šalamoun nechápe?

- Král si Balkidu nevezme, řekl jí Hiram.

Egyptanka se trochu zahřála. Jak se cítila dobře, když byla takto opatrována! Jak by si přála, aby ta hrud', ta paže, ten obličej patřil muži, kterého zbožňuje.

- Je třeba tu ženu vyhnat, trvala na svém. Přináší zármutek. Orákulum plamene mě před ní varovalo. Staňte se nástrojem mé pomsty!

- Co ode mne žádáte?

- Přesvědčte Šalamouna, aby ji poslal zpátky do Sáby.

- Není to čiré dětinství?

- Vy jste skrytým pánem této země. Jestliže vaši dělníci začnou stávkovat, král bude přinucen vás poslechnout.

- Moji dělníci nechají práce teprve ve chvíli, když už nejsou s to ji vykonávat jaksepatří. Stávka se podobá válce. Nesmí sloužit žádnému vydírání.

- Tak Balkidu zabijte!

Nagsara se vymanila z Hiramova objetí. Z jejího výkřiku číšela nenávisť, nahromaděná během bezesných nocí.

- Moje ruce jsou určeny k tomu, aby stavěly, ne aby rozdávaly smrt. Co žádáte, je šílenství.

-1 vy mě nenávidíte...

Nagsara se zhroutila na skálu. Jakou pomoc v temnotách, do nichž se propadala, by jí mohl poskytnout Hiram?

Po výměně diplomatické korespondence využil Elihap zimního období a vydal se na Šalamounův příkaz na cestu do Egypta, aby vyřešil problém, který vyvstal pobytem zrádce Jarobeáma na faraónově dvoře. Protože aliance mezi Egyptem a Izraelem nemohla být vzhledem k Nagsařině přítomnosti v Jeruzalémě zpochybněna, vyžadoval obyčej, aby Siamon vydal Šalamounova nepřitele Izraeli a naopak.

Elihap si uvědomil, že mír nastolený synem Davidovým není jen prázdné slovo. Cestoval s malým doprovodem, projížděl městy a pokojnými vesnicemi, kde řemeslníci Hiramova bratrstva obnovovali stará obydlí a stavěli nová. Až k hranicím objevoval Šalamounův sekretář mírumilovnou a vzkvétající zemi. Potom se o něho postaral oddíl egyptské armády a doprovodil ho až k okázalému sídlu Tanidě, protékané četnými kanály, vroubenými zahradami a parky, v nichž se skrývaly šlechtické vily.

Elihap byl udiven tichem, které vládlo v ulicích. Egyptané měli pověst veselých a usměvavých lidí, na tržištích se houževnatě vyjednávalo, v městských tepnách projížděla obvykle spousta vozů. Nyní však byla Tanis nehybná, jakoby zbavená veškerého obyvatelstva.

Chodby paláce byly pusté. Nebylo vidět jediné skupinky diskutujících dvořanů. Správce zavedl Elihapa do rozlehlé vezírovny pracovny, jejíž mřížová okna byla obrácena k nádrži s lekníny. První ministr Egypta byl vysoký, panovačný člověk. Černý knírek nijak neobměkčoval přísnost jeho obličeje.

- Promiňte nám to špatné přivítání, ale okolnosti jsou velmi smutné. Faraón je těžce nemocen.

- Obáváte se nejhoršího?

- U Siamonova lůžka jsou nejlepší lékaři. Neztrácejí naději.

- Nejspíš považujete moji návštěvu za nepříhodnou.

- Vůbec ne. Ale jistě pochopíte, že všechny záležitosti, jakkoliv naléhavé, musí být odloženy. Nicméně nám nic nebrání, abychom si o nich promluvili.

- Například ta věc s Jarobeámem...

- V současné době pobývá v jednom městě v deltě. Naše státy jsou spojenci. Hebrejští občané respektující naše zákony se mohou po Egyptě pohybovat volně.

Šalamounův sekretář pochopil, že se na něj usmálo štěstí. Siamono-vo nástupnictví bylo velmi problematické. V souvislosti s tím se objevovalo jméno jednoho Libyjece, který by ovšem v případě svého nástupu na trůn měl na mysli jen rozbití míru a podporu Šalamounových nepřátel. Psanec Jarobeám by se pravděpodobně stal na budoucím egyptském dvoře jednou z veličin. Elihap to musel zahrát na všechny strany. Zdálo se mu, že pokud odstraní nebezpečného soupeře, kterého nikdy nedokáže zapojit do své strategie, je jeho úspěch zaručen.

- Mým prostřednictvím si král Izraele a jeho lid přejí brzké uzdravení našeho Bratra faraóna. Pokud jde o Jarobeáma, dokážeme být tpěliví a vyčkat Siamonova rozhodnutí.

Vezír měl z takového postoje radost. Siamonova duše už brzy stane před portálem zázvěti. Žádný lékař ho nezachrání. Ve stínu se už připravuje Libyjec. Jeho stoupenci jsou početní a rozhodní. Jarobeám, který chová k Šalamounovi nenávist, se s ním už setkal. Vzhledem k tomu, že ho vezír není nucen okamžitě vypovědět, získá čas nezbytný k tomu, aby lépe zhodnotil novou situaci, jež nastane v příštích měsících.

- Šalamounova moudrost si zaslouží uznání, řekl. Egypt mu bude za jeho velkomyslnost vděčen.

- Máme ovšem větší starost, poznamenal Elihap.

-Jakou?

- Příliš velký vliv Mistra, který postavil chrám, Mistra Hiram z Týru. Členové jeho bratrstva jsou po celém Izraeli. Poslouchají jenom jeho. Šalamoun je tím popuzen, ale co může udělat proti staviteli Jahveho chrámu? Rád bych znal postoj vaší vlády ohledně Mistra Hiram.

Vezír, který musel být faraónovými očima i ušima, věděl, že Hiram není nikdo jiný než architekt Horemheb, žák Domu života. Už je to ale dávno. Proč zůstává v Izraeli po skončení prací na chrámové hoře? Toto tajemství znal jenom Siamon.

- Nemůžeme se vyslovovat k osudu cizího architekta, prohlásil vezír.

- On se však vyslovuje bez zábran proti Egyptu, reagoval pohoršené Elihap. Nepřestává šířit nenávist vůči faraónovi, až mu byl Šalamoun nucen nařídit, aby mlčel.

Takže bývalý Horemheb se skutečně stal Hiramem, uzavřel v duchu vezír. Nechal se unést výhodami svého posívení, zapomněl na svůj původ a zradil svoji vlast. Jako všichni odpadlíci, stal se i on zuřivým odpůrcem země, která ho vychovala.

- Šalamoun je příliš shovívavý, pokračoval Elihap. Jeho vysokí hodnostíáři ho budou muset ochraňovat před přemírou dobroty, zejména pokud jde o Mistra Hirama. Ne vrhne to stín na naše spojenectví?

- Znovu vám opakuji: nebudeme se starat o nějakého cizího architekta.

KAPITOLA PADESÁTÁ PRVNÍ

Družina královny ze S aby se ubytovala na rozkvetlé louce před Jeruzalémem. Hiramovi řemeslníci tu postavili z lehkého materiálu přístřešky a pavilóny a pro panovnici vztyčili půvabný dřevěný palác.

Balkis seděla pod fíkovníkem a snila o lásce silné jako smrt, o ohni tak prudkém, že ho neuhasí ani nejvytrvalejší proudy vod. Královna ztratila spánek. Myslela si, že když Šalamounovi oznámí své rozhodnutí, zbaví se té nesnesitelné tíhy. Naopak ji ještě zvýšila. Ale jak se vzdát Hirma s jeho povahou skutečného krále? A jak opustit Šalamouna, toho krále, který z ní udělá otrokyni?

Popuzená sama proti sobě sešla dolů do zahrady, kde byla mezi granátovníky nasázena vinná réva. Ani ta nejkrásnější podívaná na štědrou přírodu ji však nemohla potěšit. Kráčela bez cíle, očekávajíc nějaké znamení, příslib. Náhle se zastavila. Nedolehl k ní rachot kol po dlažbě silnice? Nezaslechla hlas svého milého, jak hory přeskakuje, přes kopce se přenáší, podoben kolouškovi? Nebyl teď za zídrou, skrytý ve vinici?

-Zůstaň! vykřikla. Neodcházej!

Vůz se zastavil. Udělá Šalamoun tu chybu, aby přišel sem a přiznal se Balkidě, žeji není schopen vyhnat ze svých snů?

Královna ze Sáby byla krásná jako zářivý jarní den. Její lehké žluté šaty odhalovaly ramena až k začínajícím nadrům. Štíhlost pasu podtrhoval červený opasek. Šalamoun se bál. Bál se, že bude ještě víc očarován.

- Zůstaň, prosila ho. Zatančím ti.

Bosé nohy vykroužily spirálu, do níž se svinulo celé její tělo, pomalu, jako list poletující okolo větve, z níž se uvolnil. Kreslila neviditelné křivky v neslyšném rytmu, ladícím s šepotem květin.

Šalamoun k ní přiskočil a vzal ji do náručí.

- Jak tě miluju, Balkido... Tvé rty jsou med a tvoje šaty voňavé... Jsi uzavřená zahrada, zapečetěný pramen, vonící rákos, voda, která oplod-

CHRISTIANJACQ

ňuje sady... Tvoje láskaje opojnější než víno, aroma tvé pleti vzácnější než všechny divy světa...

Královniny oči se staly příslibem nebe. Šalamoun poznal, že ani ona už neovládá svoji vášeň. Po dlouhém polibku ji pomalu položil na hebkou travu vyhrátou sluncem. Přesnými pohyby ji něžně svlékl. Jejich pohledy se neopustily ani na okamžik. Když láska rozpoutala v jejich bytostech požár, usedl na vrcholku granátovníku, který je chránil před zapomenutým světem, dudek.

- Už mě nepotřebujete, prohlásil kulhavý.

- Svěřil jsem ti úkol, připomněl mu Hiram.

- Je splněn, soudil Kaleb. Chrám i palác jsou dokončeny. Už na té skále nemám koho hlídat. Vy pobíháte od stavby ke stavbě a já jsem v té vlhké jeskyni sám.

- Je úplně suchá a docela pohodlná.

- Spát v domě sám, a ještě tak mizemém jako tento, je pro muže zlé. Stane se obětí ženského démona. Já chci takovému smutnému osudu utéct.

-A jak?

Kulhavý se v rozpacích začal věnovat hmcí, v němž se vařila zelenina.

- Šťastný je manžel dobré manželky, prohlásil Kaleb s přesvědčením. Počet jeho dnů se zdvojnásobí. Žena svého muže moc potěší a dá mu celé roky klidného života. Taková ženská je největší bohatství! Hospodin jí obdaří své právo věrné... třebaže je manžel takové ženy chudý, je šťastný. Laskavost počestné ženy muže oblaží a uchová ho mladého až do dnů jeho stáří.

Hiram ochutnal polévku.

- Znamená ten vznešený proslov, že máš v úmyslu se oženit?

Kulhavý se zamračil.

- Možná... Tedy chci říct určitě. S nějakou pracovitou a šetnou služebnou.

- Tou, kterou jsi vyhodil, když jsme přišli do Jeruzaléma? Užaslý Kaleb hleděl na Hirama, jako by to byl ďábel, který se vynořil odněkud z hlubin.

- Jak to víte?

- Prostá úvaha. Jsi si jistý, že budeš šťastný? Architekt naplnil misku a podal ji psovi, který ji horlivě vychlemtal.

Mistr Hiram a král Šalamoun

- Samozřejmě. Nemůžu jí dát žádné věno, ale ona se spokojí se mnou.

- Kam půjdete?

- Do vesnice Samaří, kde mají její rodiče statek.

- Nebojíš se přemíry práce?

- Je to lepší než pomalá smrt, ke které mě tady odsuzujete.

- To jsem tak krutý?

- Ovzduší tohoto města mi nevyhovuje. Zůstat vaším sluhou se stává riskantním.

- Nepřeháníš?

- Vy jste velký člověk, Mistře Hirame, ale nedovedete odhadnout nebezpečí. Vaše moc bude Šalamounovi nakonec vadit. Bude nelibostný.

- Tvé předpovědi se často neuskuteční.

- Kdybyste byl rozumný, odešel byste se mnou.

- Takže mě opravdu opustíš, Kalebe?

Kulhavý se nahnul a utřel si slzu.

- Ona mě nutí, Mistře Hirame. Pochopte mě.

- Byl jsi mým přítelem.

Kaleb už neměl hlad.

- Musím jít rychle za ní. Kdybych zůstal příliš dlouho, nenašel bych k tomu už odvalu.

Kalebův kulhavý krok se stal ještě těžším.

Hiram měl chuť ho zadržet. Jakým právem by se ale stavěl proti osudu muže, který hledá jiné štěstí? Architekt litoval, že s ním víc nemluvil, že ho nezasvětil do tajemství Rysu. Byly to však jenom marné úvahy. Kulhavý vedl osla naloženého svým skromným majetkem a už se vzdaloval po stezce.

Hiramovu ruku pohladil vlhký čumák. Pes mu děkoval za vynikající jídlo. V očích zvířete se zračila láska tak čistá jako voda pramene, vyvěrajícího z hory.

Když sluhové královny ze Sáby spatřili Nagsaru, jak přichází hlavní cestou v jejich táboře, běželi svoji paní upozornit. Znali řeči, které se šířily po kraji, a věděli, že Šalamounova manželka chová k Balkidě zuřivou nenávist.

Před Nagsarou v okázalém plášti sepnutém zlatou sponou kráčeli dva vojáci a za ní několik služebných. V jejích vlasech zářila tyrkysová čelenka. Tímto oblečením udávala své návštěvě oficiální charakter.

Balkis obědvala na terase svého dřevěného paláce. Jeden ze sloužících jí parfémoval vlasy, druhý naléval do poháru chlazené víno. Zdálo se, že návštěva královny Izraele ji potěšila. Vstala a uklonila se.

- Jaké radostné překvapení, Veličenstvo! Promiňte mi moje oblečení... Kdybyste mě upozornila, přijala bych vás s důstojností hodnou vašeho postavení.

- Zapomeňme na protokol, chcete?

- Mohu vás pozvat ke stolu?

- Nemám hlad ani žízeň.

- Promluvme si pod fikovníkem. Myslím, že v Izraeli symbolizuje mír.

Obě královny sešly dolů mírným svahem, vedoucím k sadu. Jak se Nagsara zdála slabá, téměř křehká! Balkis jí navrhla, aby odložila plášť a členku. Egyptanka ostře odmítla. Královna ze S aby usedla pod strom, Nagsara zůstala stát.

- Vraťte se zpátky, požádala. Vaše přítomnost je zhoubná.

- Váš hlas se chvěje, poznamenala Balkido. Jste vyčerpaná. Proč si vedle mne neodpočínáte?

- Protože vás nenávidím!

- Tomu nevěřím. Trpíte, jste nešťastná a víte, že já za to nemohu.

Nagsarinu duši ovládl zmatek. Připravila se na prudké střetnutí, na půtku tak ostrou, že by do ní vložila všechny své síly, aby svou odpůrky-ni zničila. Bily by se, Nagsara by sevřela Balkidino hrdlo a tiskla, tiskla. .. Královna ze Saby ji však přijala se sesterskou dobrotou, bez jakékoliv účelnosti. Její úsměv ji odzbrojoval, laskavost okouzlovala.

- Já se za Šalamouna neprovdám, prohlásila Balkis. Miloval mě, to je pravda, ale jako jednu ze svým konkubín. Co vám může záležet na tomto pomíjivém vzplanutí, vám, královně Izraele, záruce míru mezi Egyptem a vaší zemí? Ukažte se hodná sebe samé, Nagsaro. Vaše úloha je obrovská.

Egyptanka se rozvzlykala a cípem pláště si zakryla obličej. Balkis vstala a něžněji objala okolo ramen.

- Sedněte si ke mně.

Zlomená Nagsara se podvolila. Balkis jí sundala členku, osušila její slzy a rozlomila fík.

- Jsme obě ženy a královny. Toto je jediná pravda. Šalamoun je muž Pána oblaků. Jeho srdce nespoutá žádná pozemská láska. Uchovejte si v paměti ty chvíle štěstí, které jste s ním prožila. Já udělám totéž. Šalamoun je mimo tento čas i tuto zemi, Nagsaro. Žije v nám neznámém prostoru, ve společnosti andělů a démonů, kteří mu pomáhají budovat jeho zem.

Mistr Hiram a král Šalamoun

- Nemít jeho láškuje pro mne nesnesitelné.
- Kdo by to snesl? Každá žena, a vy víc než kterákoliv jiná, ho touží udržet v sítích své vášně. Žádné se to ale nepodaří.

- Vy... vy se ho vzdáváte?

V Nagsařiných uplakaných očích svítla naděje. Královna Izraele byla jenom malá holčička, která zabloudila na cestách svého šílenství. Balkis pochopila, že je zbytečné jí domlouvat, protože neměla jiný důvod k dalšímu životu, než víru v návrat Šalamounovy lásky.

- Ano, vzdávám se ho, řekla Balkis vážně. Už se na mne nedívejte jako na soupeřku.

- Zůstanete v Jeruzalémě dlouho?

- Možná měsíc. Musím se s králem ještě setkat, abych upřesnila naše diplomatické a obchodní dohody. Nagsara znovu zneklidněla.

- Vy... už ho nebude pokoušet?

- Buďte bez obav.

Egyptanka cítila, jak ji unáší vír. K ženě, kterou by měla nenávidět, pociťovala obdiv. Balkis jí vrací její ukradené štěstí! Takže plamen zvířel. Nagsara mu dala svůj život a své mládí, a za tu cenu odstranila z cesty královnu ze Sáby. Co na tom, že cítí, jak jí dny ubíhají jako gazely v poušti, jen když jí už nikdo nebude bránit, aby si Šalamouna získala znovu?

KAPITOLA PADESÁTÁ DRUHÁ

Poslední zimní deště rozvodnily řeky a louky se zazelenaly. Judsko, Samaří a Galilea se pokryly květy v pestré souhře modré, růžové, červené, žluté a bílé. Průzračným vzduchem se šířily omamné vůně, ohlašující vzkříšení země.

Izrael zkrásněl. Země vychutnávala klidné štěstí, které v minulosti nikdy nepoznala. Každý velebil moudrost Šalamouna, vyvoleného Bohem. Každý obdivoval usilovnou práci bratrstva Mistra Hiram, který nadále cestoval z vesnice do vesnice a neustále zahajoval nové stavby. Se svým kolegiem devíti mistrů řídil mírovou armádu, která stavěla domy, zemědělské usedlosti, hutě, lodě, vozy, otvírala lomy, obnovovala architekturu měst. Mistr Hiram propadl vášni, prodlužující tvůrčí rozmach zrozený s výstavbou chrámu a popouštějící uzdu jeho fantazii.

Nádherný Jeruzalém budil závist národů. Jahveho chrám a králův palác trůnily na své skále dominující všem provinciím a hlásaly velikost hebrejského státu.

Šalamoun vyšel ze svých pokojů, prošel otevřeným nádvořím a pasáží, která vedla na prostranství před chrámem, odkud odcházeli kněží po ranním obětování. Kameny byly prosyceny vůní kadidla. Na chrámových stupních seděl Hiram, poslušen králova předvolání.

- Už je to pěkně dlouho, co jsme spolu hovořili.
 - Pobývám v Jeruzalémě jen vzácně, Veličenstvo.
 - Moje hlavní město vám už nestačí?
 - Chci vám předložit své plány. Bylo by třeba přestavět dolní město, zrušit nezdravé uličky, vytvořit více stinných náměstí. Slunce, prudké jako beran, už vyzářovalo značné teplo.
 - Pojd'me do chrámové předsíně.
- Hiram reagoval zdrženlivě.
- Nepopudí kněze moje přítomnost v této budově?
 - Vy jste ji postavil, ne? Stále jsem ještě pánem této země. Všichni poddaní jsou mi povinováni poslušností.

Mistr Hiram a král Šalamoun

Šalamoun nebyl zlostný. Hovořil jen se svou úsměvnou pevností, která jeho odpůrce odzbrojovala. Architekt cítil, že se ho monarcha rozhodl podrobit těžké zkoušce. V jeho hlase se ozývaly výčitky.

Před rozhořčenými zraky několika duchovních vystoupili oba muži po schodech, které je dělily od obou sloupů. Hiram se s obdivem zahleděl na granátová jablka na jejich hlavicích. Téměř už zapomněl na jejich krásu.

Když architekt procházel mezi Jakínem a Bóazem, pocítil hrdost. Těmto kamenům obětoval část své bytosti, tomuto chrámu dal to nejlepší ze svého umění.

V chrámovém vestibulu panoval chládek a ticho. Prázdná místnost odsouvala lidské vášně do pozadí. Šalamoun doufal, že toto prostředí bude uklidňující a vezme mu chuť s Hiramem promluvit. Jahve mu však tuto milost neposkytl. Králův jazyk teď musí vyslovit, co zformulovalo jeho srdce.

- Můj lid je šťasten, Mistře Hirame. Izrael se těší míru s Hospodinem. Nicméně jsem posílil armádu. Siamon umírá a já se obávám okamžiku, kdy na egyptský trůn usedne Libyjec. Toto vnější nebezpečí dokážu odvrátit. Je tu však ještě jiné, vážnější, o němž se soudí, že jsem proti němu bezmocný: jste to vy, architekt tohoto chrámu.

Hiram stál se zkříženými pažemi a pozoroval dokonalé spoje stropních desek, soutěžících v kráse s deskami v Karnaku.

- A jakou hrozbu vlastně představuji?

- Vaše bratrstvo a jeho tajemství mi škodí.

- Jakým způsobem?

- Nekontroluji ho. Jeho jediným pánem jste vy. Souhlasíte s tím, že je předáte do mých rukou, pod mé velení?

Hiram obešel zdi předsíně. Řemeslníci uskutečnili jeho plán s tou nejnáročnější přesností. Chrám žil, dýchal. Umění Rysu proměnilo nehybné bloky ve vibrující hmotu.

-Ne, Veličenstvo.

- V tom případě ho musíte rozpustit.

Hiram pohlédl zpříma na Šalamouna.

- Jsem ten nejsměšnější naivka. Věřil jsem, že ke mně cítíte přátelství.

- Nemýlil jste se. Ale žádný král by nemohl připustit, aby se v jeho vlastní zemi stavěla proti jeho moci nějaká jiná.

- To ani nemám v úmyslu, protestoval Hiram.

- Na tom nezáleží. Důležitá je jenom skutečnost.

- Nechápete, že stavím tuto zemi k obrazu Egypta? Až bude toto dílo dokončeno, stanete se díky mému bratrstvu faraónem Izraele.

- Jsem si toho vědom, ale vy jste jednal beze mne. Vaše bratrstvo se rozvíjelo bez mého vědomí. Zítra podlehnете opojení moci. Neodoláte mu.

- Špatně mě znáte, Veličenstvo.

- Musím vás ochránit proti vám samotnému.

- Kdybyste nebyl králem...

- Měl byste chuť mne uhodit, abyste utišil svoji zlost? Přemýšlejte, Mistře Hiram. Vy víte, že mám pravdu. Jestliže jste pracoval pro velikost mého království, předejte mi klíče k vašemu bratrstvu.

-Nikdy.

Hiram vyšel z chrámu, neschopen se už déle ovládat. Šalamoun tuto reakci předvídal. Vložit nůž do rány však bylo nezbytné. Tím, že se postavil proti muži, kterého nejvíc obdivoval, zachránil král Izrael.

Hiramovi zbývalo jediné řešení: odejít z této země, vrátit se bez dalšího prodlení do Egypta. Krev v žilách mu vřela. Být tak blízko cíle a prohrát kvůli monarchovi, který se proměnil v despota... Především teď musel rozptýlit všechny mistry, tovaryše a učedníky, aby unikli Šalamounovu stíhání.

Před vchodem do jeskyně se tyčil bíločervený stan. Jeden z jeho cípů byl nadzvednut. Na skládací židličce seděl faraónův posel.

- Když jsem se tu zabydloval, váš pes pořád štěkal.

-Kde je?

- Za mnou. Usnul. Pochopil, že jsem přišel jako přítel.

- Co mi máte za úkol vyřídit?

- Nic. Jednám o své vůli. Siamon umírá. Faraón vás už nemůže chránit. Anup vyšel ze stanu a loudil pohlazení.

- Chránit mě?

- Vezír a nejvyšší vedení vás považují za zrádce. Nevracejte se do Egypta. Byl byste tam zadržen a odsouzen. Už se neuvidíme. Nechci vás soudit, chovám k vám úctu.

Ohromený Hiram sledoval egyptského posla, jak balí stan, skládá ho, nakládá na záda osla a odchází.

Vyděděnec... Tak tedy skončil architekt Jahveho chrámu. Izrael ho vyhání, Egypt odmítá přijmout. Jeho skutečná i adoptivní vlast ho zatracují obě stejně. Touha, kterou se mu už podařilo v sobě udusit, vzplanula s novou silou jako letní bouřka, naplňující vyschlá vádí bublající vodou.

Hiram a Balkis prošli slavnými jerišskými zahradami nedaleko ústí Jordánu. Když zima ochladila izraelskou zemi, uchovala si tato část ráje svoji příjemnost mímostí. Jaro tu nastalo časněji než kdekoliv jinde. Plody rychle rostly, nabývaly rozvinutých forem plných šťávy. Teprve v tomto domově palem, z jejichž kmenů vytékal balzám, konečně Mistr, po celou cestu z Jeruzaléma mlčící, promluvil ke královně ze Sáby.

- Tato země je nádherná.
- Budiž vám vzdán dík, že jste mi ji pomohl objevit, Hirame.
- Je jako obraz lásky, šťastné a plné příslibů.

Balkis si připomněla, jak přijel za úsvitu na hnědém nervózním hřebci a bez jediného slova jí nabídl černého koně. Bez váhání nasedla a vyrazila tryskem za architektem. Nechali se spolu opájet rychlostí a voňavým vzduchem a společně dorazili až sem.

- Zůstaneme tady? ptala se královna.
- Nemám už věk na snění. Jedeme dál.

Koně vyrazili směrem k Mrtvému moři. Minuli olšovou hradbu a ocitli se v těžkém, obtížně dychatelném ovzduší. Před sebou měli pustou krajinu, téměř zbavenou života. Neúprosné bílé světlo dopadalo na holé skály, lemující nesmírný prostor, v němž se ztrácela žalostná vádí. Tu a tam solný škraloup a kužely krystalů.

- Uprostřed této sklíčenosti nemůže nikdo dýchat, poznamenal Hiram. Ani živočich, ani rostlina... Jenom myriády komárů bodajících kůži.

Balkis seskočila z koně. Vstoupila do tyrkysové vody, která jí připadala olejovitá. Pokoušela se plavat, navzdory nerostnému pachu, vnikajícímu jí do nosu. Její tělo však bylo odpuzováno. Ukazovalo se, že plavání je vyloučeno.

- Toto moře se propadá do země, řekl Hiram. Jako ty hory, které ho uzavírají, i ono odmítá lidskou přítomnost. Brána do pekel...

- Proč jste mě sem zavedl?
- Je zde to, co prožívám už několik měsíců, Veličenstvo. Dnes jsem se rozhodl. Chci poznat zahrady ráje.
- Vy bral jste si?
- Chci odjet do Sáby a postavit tam další chrámy, další paláce: to je moje přání.

Balkidě se rázem zdála pustá krajina oslňující. V tyrkysu Mrtvého moře viděla prosvítat zelenavé kopce Sáby, její zlaté hory, bazény plné květů v jejím hlavním městě. Takže její vytrvalost triumfovala. Podařilo se jí okouzlit Hiramem, toho nedosažitelného muže, příliš hrdého,

aby přijal lásku. Nevýslovné štěstí přeneslo královnu ze Sáby na břehy řeky dětství, osázené tamaryšky, kde se její ženské tělo probouzelo k touze. Mistr ji vytrhl z mučivé minulosti a učinil ji bezstarostnou a plnou radosti. Ještě se tomu zázraku bránila uvěřit.

- Vy opustíte svoje bratrstvo?

- To by bylo neodpuštělné a zavrženíhodné. Mnozí tovaryši půjdou se mnou. Pokud jde o mistry, vysvětlím jim způsob, jak mne vystřídat. Rozptýlí se. Umění Rysu bude předáno dál.

Balkis přistoupila k Hiramovi.

- Pro mne byste připustil zmizení vašeho díla...

- Ten chrám je jenom chrám. Co moje ruce postavily, jiné ruce zničí. Důležité je jenom dílo, které bude postaveno zítra.

- Vaše přátelství s Šalamounem je pryč?

- Už jsem tuto zemi opustil.

Rty královny ze Sáby se lehce dotkly Hiramových. Její prsa se nadouvala mízou, oči se naplnily slzami opojení.

- Ne tady a ne teď, prosil Hiram. Až v Sábě, moje královno.

Po Mistrově odjezdu setrvala Balkis na břehu Mrtvého moře ještě dlouho. Vrátila si do paměti ten nehostinný kamenný svět, kde se její život oděl zázračným pláštěm naděje. Hiram vykonal tu nejtěžší oběť, když přenechal své mistrovské dílo králi, který si nevšímal velikosti svého architekta. Co může být větším důkazem vášnivé lásky?

Už brzy se v Sábě spolu spojí, královna a Hiram.

KAPITOLA PADESÁTÁ TŘETÍ

V jeskyni, kde je kdysi zasvěcoval, shromáždil Hiram všech devět mistrů, stojících v čele jednotlivých cechů, které tvořily bratrstvo. Na rozvinutém papyrovém svitku narýsoval poznávací znaky, které tyto muže navždy spojí tajemstvími, známými jen jim. Nejmoudřejšímu věnoval svoji úhelnici a objasnil taje lokte, vztahy jednotlivých proporcí, jež mu mimo veškerý propoččet pomohou řídit stavbu těch nejnáročnějších budov.

Muži, jehož vybral za svého následníka, obnažil pravou paži. Do ohbí loktu vtiskl svou pečeť, na níž byla úhelnice o nestatečně dlouhých ramenech a pravítko Mistrů, stavitelů chrámů.

- V tobě se zhmotňuje pravda Rysu. Tvé předloktí bude napříště mírou, z níž vyplynou klíčové proporce tvorby. Necht' tuto skutečnost vědí pouze mistři.

Nato Hiram svým učedníkům stanovil hlavní listinu jejich úkolů. Žádal, aby přísahali, že mezi sebe přijmou výhradně tovaryše, kteří prošli nejtěžšími zkouškami. Požádal je rovněž, aby ihned opustili Izrael, jakmile se projeví první známky útisku.

- Nikdo z nás není schopen vás nahradit, namítl mistr. Každý to ví, a vy jako první. Proč nás utěšujete marnými nadějemi?

-Pokračujte v práci podle pravidel, která jste přijali. Budte si jisti, že vás nikdy neopustím, ať nás dělí sebevětší vzdálenost.

Někteří z těch drsných mužů, navyklých trápení a nesnázím, plakali. Jeden vyžadoval slib, že se Mistr vrátí. Jak může bratrstvo zůstat spojeno, když ten, kdo mu dal duši, tu nebude?

- Žádný člověk není výhradním nositelem moudrosti, odpověděl Hiram. Dokonalé lidi z vás a z vašich Bratrů udělá uplatňování našeho umění. Zapomeňte sami na sebe a myslíte jenom na předávání vašich zkušeností. Pokud jde o mne, rozhodl jsem se dobýt nový svět. Když se v největších zemích na světě budou tyčit chrámy, zmizí hranice mezi dušemi planoucími světlem.

Mistři věděli, že naléhat na Hirama dále by bylo zbytečné. Uznali, že Mistr musí především uniknout hněvu Šalamouna, popuzeného rostoucí mocí bratrstva. Potom připraví architektův příchod do nějaké východní země, kde se stane znovu vůdčí osobností všech cechů.

Podzimní svátek spojil celý národ v oslavě Jahveho a Šalamouna. Lid vedený kněžími, předříkávajícími žalmy a zpívajícími hymny složené králem, vystoupil na posvátnou skálu. Těm nejšťastnějším a nejobratnějším se podařilo dojít až na prostranství před chrámem, kde se tísnily tisíce věrných věřících.

Na banketu pořádaném palácem čekalo na hodnostáře překvapení: přítomnost královny Nagsary po Šalamounově boku. Egyptanka, ozdobená nejvzácnějšími šperky a pečlivě nalíčená, aby zakryla svoji vyhublost, se zdála být veselá. Během jídla se usmívala a hovořila v dobré náladě, kterou už neprojevila několik let. Se zadostiučiněním naslouchala chvalozpěvům na panovníka, zajímala se o řeči týkající se možného pádu Mistra Hirama, projevila uspokojení, když padla zmínka o pravděpodobnosti brzkého odjezdu královny ze Sáby, která k ceremoniálu nebyla pozvána.

Na konci hostiny požádala Nagsara Šalamouna, aby ji doprovodil do jejích pokojů. Na prahu ho poprosila, aby šel dál. Král odporoval. Nežili snad už řadu měsíců odděleně? Nakonec se jejímu naléhání podvolil. Když ustoupila, aby mohl projít, jeho pohled spočinul na okouzlujícím koberci s květinovým vzorem lilií a jasmínu.

- Toto je zahrada, kde se chci znovu těšit vaší lásce.

Nagsara odložila diadém, poklekla před Šalamounem a políbila mu ruce. Předešlé noci pozorovala plamen, až pronikl do jejích zornic a spálil minulé utrpení. Mladá žena byla posedlá ničivou silou, která ji zbavovala vši svobody. Vysvobodí ji jen Šalamounova láska.

Konečky prstů s perleťovými nehty shrnovala pomalu lněné šaty z chvějících se ramen. Šalamoun její pohyb jemně přerušil.

- Moc vás prosím... dovolu mi, abych se vám odevzdala! Šalamoun si uvědomil přítomnost démona, který mučil jeho choť.

- Zašla jsi příliš daleko na cestě do temnot, Nagsaro.

- Ne, můj pane! Jsem si jista, že ne... Vaše pohlazení temnoty zazené, vaše polibky je zničí!

- Mýlíš se. Moje láskaje mrtvá. I kdyby byla stejně velká jako nilská záplava, neušetřila by tě trápení, které sis sama vybrala.

Mistr Hiram a král Šalamoun

Král prosil Pána oblaků. Neobdařil ho novou touhou po této zbožňující manželce, novým ohněm pro tuto dojemnou ženu? Ale Jahve zůstal němý. Šalamoun se s účastí zahleděl na Nagsaru. Jakmile jeho ruce spočinuly na Egyptančině čele, předaly jí teplo, zahánějící i ty nejtěžší nemoci.

-Milujte mě...

- Miluji tě, Nagsaro, jako otec miluje dceru.

V přítomí předměstské jeruzalémské hospody rozmlouvali spolu tiše tři muži. Syrský zedník, vousatý a břichatý, zahrnoval svou mnohmluvností fénického tesaře, drobného lživého muže s úzkým černým knírem, a hebrejského kováře, starého bělovlasého řemeslníka s neobratným jazykem. Tito tovaryši Hiramova bratrstva reptali proti příliš přísnému uplatňování hierarchie, autoritářství mistrů a náročné práci.

- Už dávno jsme se měli stát mistry, soudil zedník. Znáám svoje řemeslo dokonale. Mohl bych učit kteréhokoliv Bratra. Hiramův postoj je hanebný.

- Nikdy jsem neprotestoval, přidal se tesař. Tentokrát je to ale už příliš.

- Můj názor je stejný, doplnil kovář. Kdysi jsem věřil, že Hiram bude výjimečný šéf. Když ale nevidí naše zásluhy, dokázal pravý opak. Je to kočovník bez vlasti.

- Nepochází z Týru?

- Ví toho příliš mnoho... Jeho metody a jeho učení ukazují spíš na egyptského architekta.

- To by ho Šalamoun nenajal!

- Ať je to, jak chce! usekl syrský zedník. Hiram zná stará tajemství, která dodávají mistrům moc a bohatství. Několik roků jsme ho poslouchali. Ted nám dluží zařazení mezi mistry.

- To je pravda, přitakal kovář. Jak zařídít, aby s tím souhlasil?

- Promluvme s ním. Přesvědčme ho.

- A když nás nebude chtít vyslechnout?

- Tak potom použijeme síly. Hiram je jenom člověk. Ustoupí.

- To nemůžeme, namítl tesař. Budeme přísně potrestáni Šalamounem.

Syřan se usmál.

- To určitě ne. Měl jsem dlouhý rozhovor s veleknězem Sadokem. Řekl mi, že přátelství mezi králem a architektem se rozpadá. Šalamoun chce převzít kontrolu nad bratrstvem. Když uvidí Hiram v nesnázích, potěší ho to. Jakmile z nás budou mistři, dokážeme už přesvědčit naše

kolegy, abychom se toho domýšlivého architekta zbavili a přešli pod vedení izraelského krále. Zedníková řeč Féníčana a Hebrejce přesvědčila. Jejich další cesta byla jasná.

###

Po skončení podzimních slavností opustili věřící Jeruzalém a vrátili se do svých provincií. Mistr Hiram svolal na břeh Jordánu, do samoty divoké přírody, všechny členy svého bratrstva. Shromáždilo se tu několik tisíc dělníků. Jejich počet vzrostl rychlostí stejně překvapivou jako znepokojivou.

Většina z nich byli nádeníci přidělení učedníky na určité práce. Krátkým projevem je Hiram všechny vyzval k trpělivosti a odvaze. Dokáží-li se chovat skromně a uctivě, brzy přejdou k prvním tajemstvím bratrstva.

Mladí muži provolávali spontánně Mistrovi slávu. I když mnozí nespějí, Hiramův hlas u každého vzbuzoval touhu to dokázat.

Když se nádeníci rozešli, rozdělil architekt mezi mistry, tovaryše a učedníky chléb. Bylo nalito víno a všichni společně pozvedli číše na slávu umění Rysu. Syrský zedník, fénický tesař a hebrejský kovář projevovali výraznou ochotu posloužit mistrům a zejména Hiramovi, aby šéfovi korporace nechybělo ani pečené maso, ani medové placky.

Na konci hodování se ujal architekt slova. Vyjmenoval díla postavená bratrstvem, počínaje Jahveho chrámem a Šalamounovým palácem, a pak připomněl stavby, hutě a dílny, kde se Bratři učili zvládat materiál, aby dali zaskvít té nejskrytější kráse. Společně oblékli Izraeli první plášť budov. Před nimi se rýsovaly další cíle.

Hiramova slova v pokojné podzimním podvečeru zvážněla. Oznámil, že devět mistrů bratrstva bylo pověřeno vykonáváním nových pravomocí. Jednomyslně vybrali tovaryše, kteří budou zasvěceni do velkých mystérií při jamím novoluní.

Slavnost bratrstva se chýlila ke konci. Hiram dal každému členu bratrský polibek. Když se před Mistrem ocitl syrský zedník, neodolal pokušení, aby mu nepoložil otázku, která ho pálila.

- Jsem mezi vybranými tovaryši?

V Mistrově pohledu zablýskl takový hněv, až se Syřan polekal a o krok couvl.

- Tato slova tě nadlouho vylučují z úzkého okruhu budoucích mistrů. Spokoj se tím, že budeš řádně vykonávat svoje řemeslo. Jestliže budeš hoden nejvyšších mystérií našeho bratrstva, mistři si toho určitě povšimnou. Zapomeň na svoji tížádnost. Dovede tě do záhuby.

Syřan se uklonil jako ostatní a Mistr Hiram ho přátelsky objal.

KAPITOLA PADESÁTÁ ČTVRTÁ

V doprovodu královské gardy zamířil Šalamoun ze svého paláce do tábora královny ze Sáby. Po obou stranách cesty, kudy měl král projet, se tísnil dav, upozorněný jedním zevlounem. Lidé ho nadšeně pozdravovali, ale on zůstal netečný. Balkidino pozvání ho zneklidnilo. Její majordomus ho zval k hostině, v jejímž průběhu by mu královna chtěla dát nejvzácnější poklad. Co se skrývalo za tímto neobvyklým ceremoniálem?

V královském stanu byly rozloženy polštáře z červeného a zeleného hedvábí. Unavená, téměř vyčerpaná Balkis si pochutnávala na krvavě rudých bobulích hroznového vína. Zdálo se, že je tu připraveno mnoho míst pro další hosty, ale žádné nebylo obsazeno.

Majordomus spustil plátěné dveře stanu.

- Lehněte si, králi Izraele, a dejte se do jídla. Na hlavním stole byly připraveny misky s voňavou pečením, zeleninou, vařenou v hliněných nádobách, hromady sladkostí a ovoce.

- Judské víno je vynikající. Přesto si však nezachovává takovou chuť ovoce jako víno ze Sáby. Mám ho ještě několik džbánů. Chtěl byste ochutnat?

- Vy brala jste si mě jako ochutnávače?

- Jste velmi strohý. Znala jsem vás jako okouzlujícího.

- Jaký bájný poklad mi hodláte nabídnout?

Balkis půvabně vstala a položila hrozen na stříbrný talíř. V jejích očích se mísila radost z pokoušení všemocného monarchy a beznaděj zrozená z nezdaru.

- Můj odjezd, Šalamoune. Jeho cena je nesmírná. Vráť vám klid a lásku vaší manželky. Na králově čele se vyhloubila lehká brázda.

- Chcete zlomit vašeš tím, že se vzdálíte?

- To, co ve mně milujete, není žena, ale královna. Očekáváte od ní spojeneckou smlouvu, která posílí mír, jemuž jste zasvětil svůj život. Tuto smlouvu podepíšu. Tohleto vítězství vám postoupím.

Šalamoun nalil víno do dvou zlatých pohárů. Balkis vzala pohár, který jí podal.

- Kdybyste se stala izraelskou panovnicí, vládli bychom nesmírně říši.

- To vy byste vládli, Šalamoune. Vy, a jedině vy sám. Já bych byla nucena se před vašimi rozhodnutími sklonit a poslouchat vás. Neakceptuji ani vaše zvyky, ani vaše náboženství. Moje mi stačí vrchovatě. Aliance ano, závislost ne. Být vámi navždy milována, to ano. Státout po vašem boku jako otrokyně, to ne.

Balkis usedla. Šalamoun učinil totéž a uchopil její ruce do svých.

- Vy mi nedůvěřujete.

- Byla bych hodná své funkce, kdybych ustoupila takovému vrtochu? Pijte, Šalamoune. Pijte na naše poslední setkání. Daleko od sebe budeme sdílet své myšlenky ve stejném souzvuku. Společně bychom byli zničeni.

- Odmítám! V mém paláci vás očekává pohár. Budete pít naši lásku! Když se noc ozdobí hvězdami a louče osvětlí náš pokoj potažený hedvábím, vaše srdce se otevře.

Šalamoun myslel, že královna kolísá. Její hlas ale zůstal nezměněn.

- Je čas ke smíchu, pravila, čas k pláči, čas k milování, čas ke vzpomínání, čas k žití a čas k umírání. Až budete za úsvitu sloužit ranní pobožnost, já už budu navždycky pryč.

Šalamoun si byl jist, že ho Balkis miluje. Ale také věděl, že své rozhodnutí nevezme zpět.

- Svěřte mi pravdu. Dopřejte mi aspoň, abych se podílel na vašem tajemství.

Královna zaváhala.

- Budete trpět.

- Dávám přednost utrpení před pochybnostmi. Balkis se odvrátila. Na tohoto krále s jeho klidnou silou už neměla odvahu pohlédnout.

- Čekám vaše dítě. Bude to syn. Dám mu jméno Menelik a stane se jedním z posvátných předků mého rodu. Sbohem, králi Šalamoune.

Pustý soudní sál podřimoval v přítmí. Když sem Šadok s loučí v ruce vstoupil, rozpoznal nejdříve cedrové obložení a pak Šalamouna, sedícího na trůnu. Na okamžik se polekal, že se panovník proměnil v sochu.

Mistr Hiram a král Šalamoun

- Veličenstvo... hledal jsem vás všude.
- Neobtěžuj mě, velekněze.
- Promiňte, že naléhám, ale jedná se o nanejvýš naléhavou záležitost.

Existuje snad důležitější záležitost než ztráta milované ženy nosící pod srdcem vytouženého syna? Šalamoun prosil Jahveho, aby ho nechal pomalu utonout v nicotě a zapomnění. Snil o tom, že splyne se soudní stolicí a stane se kamenem, neschopným cítit radost stejně jako bolest.

- Dovolíte mi promluvit, Veličenstvo? zeptal se Sadok, překvapený monarchovou strnulostí.

Lhostejný Šalamoun zvedl vyčerpaně pravou ruku. Velekněz si tento pohyb vysvětlil jako svolení.

- Váš stavitel chrámu vás zrazuje.

Šalamounův pohled potemněl.

- Jakým způsobem?

- Pátání vedené důvěryhodnými kněžími ještě nedospělo k jasným závěrům, ale zdá se pravděpodobné, že se architekt chystá prodat tajemství svého umění nepřátelům Izraele.

Unavený král se hlouběji zabořil do trůnu.

- Mně je odmítl... Co mohu dělat? Hiram odchází.

- Šeptá se, že nebude sám.

- Co se přesně říká?

- Někteří jsou přesvědčeni, že ho zřejmě najme královna ze Sáby.

Balkis a Hiram... Jak mohl Jahve připustit takovou nepravděpodobnou mesalianci? Proč tak krutě urazil krále Izraele a svého věrného služebníka? Za jako chybu k němu chová zášť?

- Myslel jsem, Veličenstvo, že by bylo dobré vyzvat Mistra k pořádku a udělit mu přísnou výstrahu. Za svůj majetek a slávu vděčí jen vám. Dluží Izraeli věnost a poslušnost. Je to hrdý rebelant, ale před autoritou se skloní. Dovolíte mi, abych učinil nezbytná opatření?

Šalamoun nemohl jednat přímo. Zmínit se před Hiramem o královně ze Sáby by znamenalo se pokorit. Králi zároveň neuniklo, že chce Sadok ukojit svoji nenávist. Ale nezaslouží si architekt za svoje nehodné jednání pokárání? Vyčerpaný a zmučený nespravedlivým utrpením, jež ho zbavovalo moudrosti, souhlasil král s veleknězovým návrhem, který tentokrát poslouží zájmu a velikosti království.

Hiram vyplácel osobně před jeskyní tovaryše a učedníky. Naposledy dával těmto mužům mzdu, odpovídající námaze, kterou odvedli. Znal je všechny, uměl ohodnotit jejich zásluhy a získat si jejich úctu. Ceremoniál se jako obvykle odehrál beze slov.

Když odešel poslední učedník, nakrmil Mistr svého psa. Po jídle Anup usnul. Hiram vystoupil na chrámovou skálu. Chtěl se ještě podívat na dílo, kterému dal tolik let svého života, na kameny, do nichž ve shodě se svým posláním vtělil v nové formě moudrost Egypta.

Na úsvitu se Balkis vrátí do Sáby. Jakmile dá Hiram svému následníkovi poslední instrukce, bude ji za několik dní následovat. Tam, pod ochranou zlatých hor, se budou milovat. Architekt už stavěl vzdušný palác, terasy plné květin, bazény, chrám zaléváný sluncem. V roz-
břesku světla obnoví celou Sábu. Její monumenty věnuje svým Bratřím, zemřelým na březích Jordánu, obětem Jarobeámovy zrady a vlastní nepředvídanosti. Jak jinak by mohl odčinit chybu, která děsila jeho paměť, ne-li tím, že bude tvořit a zase tvořit?

Prostranství okolo chrámu byla pustá. Kněží odpočívali. Úzký srpek nové luny vydával jen slabé světlo. Mistr si vzpomněl na staveniště, dílnu Rysu, správné pohyby ve správném okamžiku, nadšení řemesníků, oheň, jež oživoval ruce i srdce, duchovní spojení, které zahánělo únavu a zklamání. Možná měl tyto hodiny úzkosti a naděje, to povýšení neznáma nad zdi už vztyčené raději než hotové dílo. Na jeho pocitech však nezáleželo. Jeho role spočívala v tom, aby dovedl práci do konce, aniž se těšil jejímu ovoci.

Hiram si povšiml záblesku světla na západě, ze strany Sýrařského údolí. Někdo právě rozsvítil louč. Architekt zamířil zvědavě k místu, kde světlo hořelo.

Ve tmě stál jakýsi muž.

-Kdo jsi?

- Tovarš bratrstva.

Hiram si přivykl na tmu a poznal hebrejského kováře. Jeho bílé vlasy svítily do noci.

-Co tady děláš?

- Chci s tebou mluvit.

- Obrat' se na mistra, který je pověřen tvým vedením.

- Jeho učení už nepotřebuju. Zasloužím si, abych už byl připuštěn k nejvyšším tajemstvím. Řekněte mi heslo mistrů a zasvěťte mě do jejich pravomocí.

- Ztratil jsi rozum? Takové žádosti nikdy neustoupím.

- Ani v ohrožení vlastního života?

Kovář se ohnal kladivem. Architekt neuhnul.

Mistr Hiram a král Šalamoun

- Dej mi to nářadí, požádal Hiram. Vrať se na jordánský břeh, dej se znovu do práce a já na tvoje bláznovství zapomenou.

Hebrejec s nemotomým jazykem zaváhal, ale nakonec dal své zlobě volný průchod.

-To heslo!

Hiram natáhl ruku. Tovaryš ho uhodil do hlavy. Vytřaskla krev. Oslepený Hiram kráčet směrem k severu. Narazil na syrského zedníka.

-1 já jsem tovaryš. Dejte nám to heslo. Náleží nám právem.

- Nikdy! vykřikl Hiram. Kterí démoni se ve vás usadili...

- Rychle, Mistře Hirame, ztrácím trpělivost.

Mistr se pokusil vzdálit, ale vousatý a tělnatý útočník mu zarazil do levého boku zednické dláto.

Kovář a zedník se setkali, ohromeni vlastní odvahou. Neodvážili se obět pronásledovat. Přes své zranění se Hiramovi podařilo utéct směrem k východu. Tam se však ve tmě objevil fénický tesař a zastoupil mu cestu.

- Už se nevzpouzejte. Dejte mi to heslo a přísahajte, že nás nijak nepotrestáte.

Drobný mužiček s jemným černým knírem svíral hrozivě v levé ruce těžké železné odpichovátko.

- Jdi pryč, nařídil mu vytřpaným hlasem Hiram.

- Tak už dost odporování! rozčílil se Féničan. To heslo!

- Raději smrt.

- Když šiji tak přeješ, tak ji máš mít!

Vzteklý tesař zabodl špici svého nářadí do Mistrova srdce.

- Proč, Šalamoune, proč? šeptal Hiram, než padl na záda.

Jeho mrtvolu zakryly tři dlaždice z chrámového nádvoří. Vrahové ji dlouho pozorovali. Každý svaloval odpovědnost za zločin na ostatní dva.

- Tady ho nenechávejme.

Svlékli kožené pracovní zástěry, svázali je dohromady a vytvořili rubáš, do něhož architektovo tělo zabalili.

- Je těžký, stěžoval si Féničan.

- Pojd' me po pěšině, doporučoval Syřan. Pospěšme si, mohli by nás překvapit.

Balkis uspíšila hodinu svého odjezdu. Když se radila se zlatým zrcadlem, skrývajícím paprsky velké bohyně Sáby, uslyšela hlas oráku-la, vyzývající ji, aby opustila Izrael uprostřed noci.

Když královnin bílý slon vyšel ze stanového tábora, rozpoutala se bouře. Zvíře, vyděšené sérií blesků následované prudkým lijavcem, se královně podařilo uklidnit. Když se krok tlustokožce přizpůsobil klidnému rytmu karavany, Balkis si oddechla. Konečně se vymanila z Šalamounova působení. Na konci cesty vystoupí na nejvyšší terasu svého paláce a nepřestane pozorovat horizont, odkud přijde Hiram, muž, s nímž spojí svůj život.

Děšť byl tak prudký a vytrvalý, že vody Kidrónu už začínaly stoupat. Slon přešel blátivou bystřinu. Když se na druhý břeh dostal poslední člen výpravy, voda už zaplavila všechny brody.

Noc byla tak tmavá a bouřlivá, že Balkis nepostřehla, jak po svahu Kidrónského údolí postupují tři muži směrem k návrší a skládají na zem nějaké břemeno. Nato spěšně vyhloubili jámu a vhodili do ní Mistrovu mrtvolu. Syřan a Féničan se dali na útěk. Hebrejec, kterého přepadly výčitky svědomí, chtěl zemřelému vzdát poctu. Ulomil nízkou větvíčku akácie a zasadil ji do země, přikrývající nebožtíka.

Balkis na své cestě do Sáby, země zlata a štěstí, prošla před chvílí zcela blízko kolem Mistrova ztýraného těla.

KAPITOLA PADESÁTÁPÁTÁ

Šalamoun jel klusem po jeruzalémské planině. Jeho kůň se okovanými kopyty téměř nedotýkal země a zdálo se, že letí. Král opustil svůj palác a pohár naplněný vínem, jehož se královna ze Sáby už nikdy nenapije, a projížděl se celé dny po kraji v naději, že unikne bolesti, která ho svírala.

Balkidina nepřítomnost byla nad jeho síly. S jejím odjezdem se rozplynul příslib štěstí, hřejivého jako letní jezero. Tato žena by mu ukázala novou cestu k moudrosti, s ní by tvořil manželský pár, schopný nastolit mír na celém světě.

Když se polední slunce zbarvilo na své pouti do černá, Šalamoun myslel, že ho šálí zrak. Tento jev přetrval několik okamžiků. Král věděl, že právě zemřela drahá bytost. Ačkoliv ho hvězda opět zalila svou září, pobídl koně a velkou rychlostí zamířil k hlavnímu městu.

Na prahu paláce ho již očekával velekněz.

- Vaše manželka je mrtvá, oznámil Sadok. Až do posledního dechu vás nepřestala volat.

Nagsara ležela na koberci s liliemi a jasmínem, strnulé ruce sevřeny na prsou, kde bývalo vyryto Hiramovo jméno, nyní smazané.

Šalamoun políbil faraónovu dceru na čelo.

- Předvolejte Mistra, nařizoval Šalamoun. Kolikrát vám to mám opakovat?

- Zmizel, přiznal Elihap.

- Požádejte generála Banajáše, aby vám pomohl.

- Našli jsme Anupa, jeho psa. Pošel z vlastní vůle ve své jeskyni hladem.

- Pospěšte si. Chci vidět Hirama okamžitě.

Sekretář se uklonil a spěšným krokem vyšel ze Šalamounovy pracovny. Ještě téhož večera přivedl do paláce rolníky, bydlící u Kidrónského valu. Jeden z nich tvrdil, že viděl tři členy Hiramova bratrstva, jak v oné bouřlivé noci, kdy déšť poničil pole i domy, přenášejí nějaké těžké břemeno. Když mu Šalamoun kladl další otázky, stáhl se a požádal o nádobu s vodou. Potom si on i jeho společníci umyli ruce a opakovali formuli: „Naše ruce neprolily krev a naše oči nic neviděly.“ Takto se od případného zločinu rituálně očistili.

Nazítí přijal král devět mistrů, řídících bratrstvo. Oznamovali mu, že se jim tři tovaryši pochlubili hanebným zločinem, protože doufali, že Hiramův nástupce se bude umět za odstranění tyрана odvděčit. Nejednali pod ochranou krále Šalamouna?

- To je hanebnost! protestoval monarcha. Kde jsou ti muži?

- Byli zklamáni, že jsme jim odmítli přijetí mezi mistry, a utekli. Hiram byl zavražděn. Chceme najít jeho tělo.

- Mohu vám pomoci.

- Vy nepatříte k našemu bratrstvu, Veličenstvo.

- Nenutě krále, aby vás prosil. Dlužím tuto poctu géniovi, který byl mým přítelem.

Devět mistrů následovalo Šalamouna, který vyšel z posvátné esplanády a dal se nejstřímejším stezkou ke Kidrónskému valu. V duchu ho pronásledovala představa Mistra v purpurovém plášti, který měl na sobě při slavnostním otevření chrámu. Vibrace žezla, které držel před sebou, ukazovaly králi cestu.

Jaký to spáchal zločin, on, Šalamoun, když dal Sadokovi právo Hiramova potrestat! Neodsoudil svojí zbabělostí k smrti jediného muže, kterému záviděl?

Když se přiblížili k návrší, začalo žezlo pálit.

- Je to tady, konstatoval jeden z mistrů. Podívejte se na tu čerstvě nahnutou hlínu a akácii.

Hiramovi Bratři začali kopat, až našli tělo. Mistrův obličej byl klidný, téměř se usmíval. Místo purpurového pláště mu posloužila jeho vlastní krev. Mistři utvořili okolo mrtvého kruh a uctili jeho památku mlčením.

- Mistr Hiram bude odpočívat v základech svého chrámu, pod nejsvětější svatyní, rozhodl Šalamoun.

Bělavé skvrny na kůži nemocných nenechávaly žádných pochyb. V dolních jeruzalémských čtvrtích se šířila lepra. Neúprosně ohlodává-

la obličej. Většina členů bratrstva se na pokyn devíti mistrů už vydala na cesty do sousedních zemí.

Organizace, ustavené ve vesnicích a městečkách Hiramem, byly rozpuštěny. Poslední učedníky vyhnali. Dílen se zmocnili nezkušení řemeslníci a přeměnili je v krámy. K čemu by mohla sloužit korporace stavitelů v zemi, kde byly všechny velké stavby dokončeny?

Šalamoun se proti rozbití společenství vytvořeného Hiramem nestavěl. Kdo jiný by ho mohl řídit?

Král ustoupil prosbám lidu a použil prsten moci, aby uklidnil větry, jež přinášely mor. Jakmile bylo vzývání provedeno, upadl vzácný prsten na dláždění chrámového nádvoří a rozbil se. Epidemie však byla zbrzděna.

Zima, která přišla po Mistrově zavraždění, byla podle pamětníků nejdrsnější, jakou kdy zažili. Po celé dny padal sníh, který pokryl dokonce i planiny Samaří a Judska. Horské svahy zledovatěly. Jahveho kult se omezil na krátké obřady, protože prudký vítr, útočící na jeruzalémskou skálu, bránil kněžím, aby zažehli obětní oheň. Zmrzlé větve je šlehalý do obličej, namrzávající deště bičovaly oltáře. Pohybovat se po ulicích města bylo obtížné. Obyvatelé mysleli jen na to, jak se nejlépe stěsnat ve svých obydlích okolo kamen nebo ohřívadel. Qadím, přicházející z východu a stejně prudký jako chamsín, zuřil nad Šalamounovým městem v prudkých póry věch a vytvářel víry na Galilejském moři.

Sadok, který trval na tom, že bude Jahvemu sloužit mši, zemřel u hlavního oltáře na embolii. Byl narychlo pochován. Král nového velekněze nejmenoval. Když do záhrobních údolí dospěl i generál Banajáš, král, už dříve vrchní velitel armády, ustavil jenom úzký generální štáb.

Balkis vzdálená, Hiram zavražděný, Nagsara strávená beznadějí... Komu se Šalamoun může svěřit? Všechny tři bytosti, které miloval, opustily Izrael, jako kdyby mír, vydobytý králem, nepoznamenal ani jejich srdce, ani jejich duše, jako kdyby na osudu Země zaslíbené spočívalo prokletí.

Moudrost ho opustila. Faraónovu dceru neuměl milovat. Zradou Hirama se zbavil jediného muže, který by ho sám nikdy nezradil. Neschopností zadržet královnu ze Sáby prokázal bezmocnost nechat se milovat někým větším než on sám.

Šalamoun se začal utápět v opojnosti světa a jeho pošetilostech.

Každý večer se konal banket, naplňující palác tancem, zpěvem a opi-leckým žertováním. Stolovníci se nacpávali pečením, kterou zalévali

proudy vína. Cizí diplomaté nepřestávali vychvalovat královu pohostinnost a přepych jeho dvora.

Monarcha jim nenabízel pouze vzácné značky, pocházející z vinic celého Orientu. Mladé ženy nádherných tvarů probouzely touhu i těch nejznuděnějších. Usedaly na klín zhýralých mužů, postupně se obnažovaly a hodování se měnilo v orgie, kde podávaná jídla doplňovalo laskání a polibky. K nejzkušenějším kurtizánám se pojily mladičké panny, podněcující žádostivost a dodávající Šalamounovým slavnostem velkou prestiž.

Takto uběhlo několik let, aniž král vykonával úlohu soudce. Vládu nad královstvím přenechal zástupu úředníků, řízených Elihapem. Králův svědomitý a pracovitý sekretář zastupoval svého panovníka úspěšně a žádal ho o radu jen v nejchoulostivějších záležitostech. S jeho souhlasem zvýšil počet vojáků, jakmile po Siamonově smrti dosedl na egyptský trůn Libyjec Šešonk. Jarobeám začal okamžitě nového faraóna povzbuzovat, aby táhl proti Izraeli do války. Libyjec se však ukázal jako opatrný a z obavy před neúspěchem dal přednost statutu quo.

Aby mohly četné královny manželky, pocházející z nejrůznějších zemí, uctívat svá božstva, požadovaly pro ně chrámy a oltáře. Šalamoun zprvu odmítal. Když se proti němu spikly a všechny s ním odmítly obcovat, ustoupil. Na kopcích, vrcholcích hor, v údolích, ve městech i vesnicích vyrůstaly pohanské svatyně, kam se Šalamounovy manželky přicházely modlit. Nebyla ušetřena ani nejzapadlejší místa, kde bývala dříve uložena archa úmluvy a kde patriarchové naslouchali hlasu Jahveho. U pramenů vodních toků, na březích moře, na okraji pouště, všude byly uctívány pochybné idoly, ukryté v hliněných chatrčích či v dřevěných stavbách trůnicích mezi sloupovým nebo v alejích nestvůrných zvířat.

Šalamoun už v Jahveho nevěřil. Modlil se ke každému z těchto cizích božstev a doufal, že aspoň jedno z nich mu poskytne spočinutí, které v rozkoši a opojení nenalézal. Lid mlčky protestoval. Šalamoun překročil zákon jediného Boha, ale země zůstala bohatá a kvetoucí, s kořeny zapuštěnými v trvalém míru, prameni veškerého štěstí. Nebyl snad král duchaplný? Neovládal více vědění než kterýkoliv jiný člověk na zemi? Nepsal nejkrásnější básně, deklamované nejproslulejšími pěvci u dvorů nejslavnějších panovníků? Nebyla Šalamounova moudrost obdivována nejmocnějšími a nezajišťovala Izraeli radostný život?

V pozdějším věku převzal Šalamoun otěže království do svých rukou. Po mnoha potěšeníh se nyní opíjel prací. Elihap byl odsunut do podřízené funkce a monarcha prozkoumával každý dokument, přijímal každého úředníka, zařídil každou administrativní podrobnost. Jasnožři-

vost jeho inteligence přinesla četná zlepšení v řízení provincií i v zahraničním obchodě. Královská pokladna bohatla. Každý Hebrejec se najedl dosyta. V rodinách, horlivě slavících svátky a děkujících Hospodinu za život pod vládou toho nejlaskavějšího panovníka, bylo každé narození přijímáno jako požehnání.

Nestámoucí král dosáhl kmetského věku. Jeho krása zůstala nedotčena. Na dokonalém obličejí byla jediná, jen stěží viditelná vráska. Mír byl zachován, lid šťasten, země respektována... Šalamouna nepotkal v jeho roli krále žádný neúspěch. Když vynášel své soudy, nepoškodil zájmy žádného ze svých poddaných.

Šalamoun byl sám. Neměl ani syna, ani přítele, ani rádce. Nikdo mu nerozuměl. Nikdo se nepokusil proniknout do tajemství jeho srdce. Král se už proti Jahvemu nebouřil. Už se nemodlil k žádnému božstvu. Jeho každodenní potravou byla beznadě. Nesměřují snad spravedliví i ničemníci, lidé i zvířata ke stejné nicotě? Nevzešli z prachu hvězd, aby se obrátili v prach země?

Ten, jehož moudrost tak vychvalovali, narážel na neproniknutelnou zeď božského díla. Nepodařilo se mu rozluštit žádnou z jeho záhad. Teď už věděl, že se to nepodaří nikomu. Všechno byla jenom mamost.

Když rozkvetlo jaro, pochopil Šalamoun, že bude jeho poslední. Vyšel z paláce a zamířil k chrámu, kam už nevstoupil tolik roků. V samotě nejsvětější svatyně nenaslouchal hlasu Boha, ale spatřil budoucnost.

Budoucnost, kde mír byl rozbit, kde se izraelské kmeny znovu nelítně mezi sebou potýkaly, kde krvelačné armády zaplavily zemi, kde byla Jahveho svatyně vyrabována a zbořena. Budoucnost, kdy v Zemi zaslíbené budou vládnout slabochy, provádět mizernou politiku, hledat uspokojení jen ve svých nízkých instinktech. Budoucnost, kdy národ už nespočine pod fíkovníkem, neposedí pod olivovníkem. Šalamoun věděl, že jakmile zemře, bude jeho dílo zničeno. Nic ho nepřežije.

Král odložil korunu a žezlo, svlékl plášť vyšíváný zlatou nití. Sešel dolů po stezce do Kidrónského údolí a zamířil do pouště. Cestou ulomil větev, ze které si udělal hůl. Mladé slunce mu spalovalo čelo. Brzy začal pociťovat bolest v nohou. Kráčel však dál a ještě dál, jako ten nejpokornější z poutníků.

Šalamoun se rozhodl, že bude pokračovat ve své osamocené chůzi, dokud se neukáže Boží znamení. Neměl snad nyní už jistotu, že úspěch i prohra je marnost, stejně jako radost a bolest? Pro něho zůstávala

jenom minulost, mizející už na rozpadlém horizontu. Pro jeho národ zůstaly roky naplnění a pokoje, které zanechají stopu v paměti Izraele. Možná že v době tak vzdálené, jakou král nedokázal obsáhnout, bude tato stopa zárodkem nové éry míru.

Jeruzalémské výšiny už nebylo vidět. Chrám zmizel. Šalamoun byl u konce sil, avšak pokračoval v cestě. Už neměl cíl, důvod bojovat, leda snad zoufalé hledání nedosažitelné moudrosti, kterou si tolik přál zahlédnout, ne-li dobýt.

Když mu vynechalo srdce, zastavil se starý panovník pod rozkvetlou akácií. Bůh k němu nepromluvil, ale v průzračnosti jara rozeznal obrovské obrysy tváře, široké jako země, vysoké jako obloha, tváře Mistra Hirma, vážné a zároveň usměvavé, prodchnuté pokojnou moudrostí.

Mistr mu odpouštěl jeho zradu. Očekával ho na druhém břehu smrti. Šalamoun se opřel o akácii a v jamím jasu usnul.

POZNÁMKY K ROMÁNU

Šalamoun byl současníkem faraóna Siamona, „Syna Amonova“, milovaného bohyní Maat. Siamon, panovník dvacáté první dynastie, vládl v letech 980 - 960 př. Kr. Jeho hlavní město bylo Tanis, ležící v nilské deltě. Tento vítěz nad Filištíny pochopil stejně jako Šalamoun, že trvalý mír na Blízkém východě může být dosažen jen skutečným spojenectvím mezi Izraelem a Egyptem. O tomto období píše Alberto R. Green v pojednání *Salomon and Siamun: A Synchronism between Early Dynastie Israel and the Twenty-First Dynasty of Egypt*, *Journal of Biblical Literature*, 97 (1978), s. 353-367.

Šalamoun byl opravdový faraón. Při své vládě nad Izraelem se inspiroval egyptskou monarchií. K tomu zejména pojednání M. Gavilleta *Evocation du roi dans la littérature royale égyptienne comparée a celle d'ès Psaumes royaux*, *Bulletin de la Societé d'Égyptologie de Genève* 5 (1981), s. 3-14, a dále pojednání A. Malamata *Das davidische und salomonische Königreich und seine Beziehungen zu Ägypten und Syrien*. *Osterreichische Akademie der Wissenschaften, Phil.-hist.Klasse, Sitz.407*.

O srovnání mezi Džoserovou pyramidou a Šalamounovým chrámem, dvěma monumentálními stavbami, vyjadřujícími touhu vytvořit posvátnou jednotu země, pojednává J.A.Wainwright, *Zoser's Pyramid and Salomon's Temple*, *The Expository Times*, *Edinburgh* 91 (1979-1980), s. 137-140.

Hlavní rozměry Šalamounova chrámu, vyjádřené v loktech:

Oba sloupy: vysoké 18 loktů.

Hlavice sloupů: 5 loktů.

Šířka chrámu: 20 loktů.

Délka „ulamů“ (předsíně): 10 loktů.

Délka „hekalů“ (svatyně): 40 loktů.

Délka „debiru“ (nejsvětější svatyně): 20 loktů.

O dceři faraóna Siamona, která se stala Šalamounovou manželkou, pojednává M. Grog, *Pharaos Tochter in Jerusalem oder: Adams Schuld und Evas Unschuld, Bamberger Universitäts-Zeitung, Bamberg* 5 (1983), s. 4-7. Autor uvádí, že faraónova dcera přenesla na Šalamounův dvůr kult egyptské hadí bohyně Renenutet, dobrého ducha a ochránkyně plodnosti.

O vlivu Egypta na architekturu a řízení v Šalamounově době pojednává G. W. Ahlstrom, *Royal Administration and National Religion in Ancient Palestine*, Leiden 1982, a dále H. Cazelles *Administration salomonienne et terminologie administrative égyptienne*, *Études linguistiques chamito-sémitiques*, 17 (1972-73), 1980, s. 23-25.

O egyptském původu četných textů připisovaných Šalamounovi viz O. Plonger, *Sprüche Salomos (Proverbia)*, Neukirchen - Vluyn, 1984.

Mnozí arabští autoři poznamenávají, že obyvatelé Sáby, uctívači slunce, konali poutě k Velké pyramidě. Soudili, že pyramidy na plošině Gízy jsou zasvěceny hvězdám a planetám. Byl tam pochován Sab, syn Hermesův, který dal svému lidu jméno.

O možném pojitku mezi slavnou královnou-faraónem Hatšepsut a královnou ze Sáby viz Eva Danelius, *The Identification of the Biblical „Queen of Sheba“ with Hatshepsut*, *Kronos*, Glassboro, NJ.1, No 3 (1976), p.3-18. Ohledně legendy o královně ze Sáby v historickém a archeologickém kontextu pojednává W. Daum, *Die Königin von Saba. Kunst, Legendē und Archäologie zwischen Morgenland und Abendland*. Stuttgart und Zürich, 1988.